

REPUBLICA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO
QEVERIA E KOSOVËS - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVO
MINISTRIA E BUJQESE PYLLTARISE DHE ZHVILLIMIT RURAL
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE ŠUMARSTVA I RURALNOG RAZVOJA
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL DEVELOPMENT
Arkivi Qendror - Centralni Arhiv - Central Archive

Nr./Br./No. 4783
Nr. i fq./Br. Str./No. pg. 186 + 169 + 174
Data/Datum/Date: 14. 11. 2023
PRISHTINE PRISTINA PRISTINA

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria -Vlada-Government

**Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja/Ministry of Agriculture,
Forestry and Rural Development**

Ministar Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja,

U prilog članu 18 tačka (c) Zakona br. 2004/21 o veterinarstvu (Službeni list, br. 18/01 . novembar 2007), člana 11 stav 1 pod stav 1.3, Zakona br. 08/L-117 o Vladi Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosova / br. 34 / 18. novembar 2022.), članu 4 (stav 1 pod stav 1.11), Aneks 1: tačka 11. Uredbe (VRK)-br.14/2023 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava (16.08.2023.) kao i člana 38. stav 6. Pravilnika o radu Vlade, br. 09/2011 (Službeni list, br. 15, 12.09.2011.),

Donosi:

**ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MPŠRR) - BR. 15/2023 O SPROVOĐENJU
ZDRAVSTVENIH PRAVILA ZA ŽIVOTINJSKE NUSPROIZVODE I IZVEDENE
PROIZVODE KOJI NISU NAMENJENI LJUDSKOJ UPOTREBI**

**I POGLAVLJE
OPŠTE ODREDBE**

**I PODPOGLAVLJE
SVRHA, DELOKRUG I DEFINICIJE**

**Član 1
Svrha**

1. Ovo Administrativno uputstvo definiše mere sprovodenja:

1.1 o pravilima javnog zdravlja i zdravlja životinja i o nusproizvodima životinjskog podrekla i proizvodima dobijenim od njih, a koji nisu namenjeni za ishranu ljudi" i

1.2 za određene uzorke i artikle koji ne podležu veterinarskoj kontroli na graničnim prelazima.

2. Ovo Administrativno uputstvo je u skladu sa Uredbom Komisije (EZ) br. 142/2011 O sprovodenju zdravstvenih pravila u vezi s nusproizvodima životinjskog porekla i proizvodima dobijenim od njih, a koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu i primeni Direktive Saveta 97/78/EC u vezi s određenim uzorcima i artiklima koji ne podležu veterinarskim kontrolama na granici prema toj direktivi, kako je posljednji put izmenjena Uredbom Komisije (EU) 2020/797 od 17. juna 2020.

Član 2 Delokrug

Odredbe ovog Administrativnog uputstva su obavezne za sve poslovne subjekte koji se bave nusproizvodima životinjskog porekla i proizvodima dobijenim od njih na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Član 3 Definicije

1. Izrazi koji se koriste u ovom Administrativnom uputstvu imaju sledeća značenja:

1.1 Krvnene životinje - označava životinje koje se drže ili uzgajaju za proizvodnju krvna i koje se ne koriste za ishranu ljudi;

1.2 Krv - znači sveža puna krv;

1.3 Hrana za životinje - označava stočnu hranu, definisanu važećim zakonodavstvom za stavljanje na tržište i koja se koristi kao hrana, koja je životinjskog porekla, uključujući preradene životinske belančevine, krvne proizvode, topljene masti, proizvode od jaja, riblje ulje, derivati masti, kolagen, želatin i hidrolizirani proteini, dikalcijumum fosfat, trikalcijumum fosfat, mleko, proizvodi na bazi mleka, proizvodi dobijeni od mleka, pašnjaci, proizvodi pašnjaka i mulj iz centrifuga i separatora;

1.4 Krvni proizvodi - su proizvodi dobijeni od krvi ili delova krvi, osim krvnog brašna; uključujući suhu, smrznutu i tečnu plazmu, osušenu punu krv, crvene ćelije i njihovi osušeni, smrznuti i tečni delovi, kao i premiksi;

1.5 Preradeni životinjski proteini - označavaju proteine dobijene od životinja u potpunosti od materijala kategorije 3 koji su tretirani u skladu sa Podpoglavljem 1, Poglavlјem II, Dodatkom VIII ovog Administrativnog uputstva:

1.5.1 uključujući krvno brašno i riblje brašno tako da se pripremaju na način pogodan za direktnu upotrebu kao stočna hrana ili bilo koju drugu upotrebu u proizvodima za stočnu hranu, uključujući hranu za životinje, ili za upotrebu u organskim gnojivima ili obogaćivačima zemlje; međutim, oni ne uključuju krvne proizvode, mleko, proizvode na bazi mleka, proizvode od mleka, pašnjake, proizvode pašnjaka, mulj iz centrifuge ili separatora, želatinu, hidrolizirane proteine i dikalcijum fosfat, jaja i proizvode od jaja, uključujući ljske jaja, trikalcijum fosfat i kolagen.

1.6 Krvno brašno - podrazumeva preradene životinjske proteine dobijene tretmanom zagrevanjem krvi ili krvnih komponenti u skladu sa Podpoglavljem 1, Poglavlјem II, Dodatkom VIII ovog Administrativnog uputstva ;

1.7 Riblje brašno - označava preradene životinjske bjelančevine dobijene od vodenih životinja, osim morskih sisara, uključujući uzgajane vodene beskičmenjake, uključujući one obuhvaćene posebnim zakonima o zdravstvenim zahtevima životinja iz akvakulture i njihovih proizvoda, kao i za prevenciju i kontrolu određenih bolesti kod vodenih životinja i morskih

zvezda vrste *Asterias rubens* koje se sakupljaju u području proizvodnje školjkaša, ili ulja od prerade ribe za ljudsku ishranu, koje je operater namenio u druge svrhe osim za ishranu ljudi;

1.8 Topljene masti - podrazumevaju masti dobijene preradom:

1.8.1 Nusproizvoda životinjskog porekla; ili

1.8.2 Proizvoda za ljudsku ishranu, koje je operater namenio za druge svrhe osim za ljudsku ishranu.

1.9 Riblje ulje - znači ulje dobijeno preradom vodenih životinja, osim morskih sisara, uključujući uzgajane vodene beskičmenjake, uključujući one obuhvaćene važećim zakonodavstvom o zdravstvenim zahtevima životinja iz akvakulture i njihovih proizvoda, kao i za prevenciju i kontrolu određeneih bolesti kod vodenih životinja i morskih zvezda vrste *Asterias rubens* koje se sakupljaju u području proizvodnje školjkaša, ili ulje od prerade ribe za ljudsku ishranu , koje je operater namenio u druge svrhe osim za ishranu ljudi;

1.10 Nusproizvodi pčelarstva - podrazumevaju med, pčelinji vosak, matični mleč, propolis ili polen koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu;

1.11 Kolagen - označava proizvode na bazi proteina koji se dobijaju od kože, krvna, kostiju i tetiva životinja;

1.12 Želatin - znači prirodni rastvorljivi protein, želatinizirajući ili neželatinizirajući, koji se dobija parcijalnom hidrolizom kolagena proizvedenog iz kostiju, krvna i kože, tetiva i sinovita životinja;

1.13 Ostatak od prerade životinjskih masti - podrazumeva proteine koji sadrže ostatketopljenja, nakon delimičnog odvajanja masti i vode;

1.14 Hidrolizovani proteini - podrazumevaju polipeptide, peptide i aminokiseline i njihove mešavine dobijene hidrolizom nusproizvoda životinjskog porekla;

1.15 Bela voda - podrazumeva mešavinu mleka, proizvoda na bazi mleka ili proizvoda dobijenih od njih sa vodom prikupljenom tokom pranja opreme za mleko, uključujući i kontejnere koji se koriste za mlečne proizvode, pre njihovog čišćenja i dezinfekcije;

1.16 Konzervisana hrana za kućne ljubimce (životinje pratile) - znači termički obrađena hrana za kućne ljubimce koja se stavlja u hermetički zatvorene limenke;

1.17 Žvakači za pse - označavaju proizvode za kućni ljubimce koje žvaču, napravljene od neobrađenog krvna i kože kopita ili drugih materijala životinjskog porekla;

1.18 Unutrašnji aromatizirani organi - označavaju dobijeni tečni ili dehidrirani proizvod životinjskog porekla koji se koristi za poboljšanje vrednosti ukusnosti (ukusa) hrane za kućne ljubimce (prateće životinje);

1.19 Hrana za kućne ljubimce; - je hrana, osim one definisane u članu 26. stav 2. ovog Administrativnog uputstva za upotrebu kao hrana za kućne ljubimce i pseće žvakače, koje se sastoje od nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda koji:

1.19.1 sadrže materijal 3. kategorije, osim materijala definisanog u članu 10 stav 1 podstav 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br.05/2022 Za utvrđivanje zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu i

1.19.2 može sadržavati uvezeni materijal kategorije 1 koji se sastoji od nusproizvoda životinjskog porekla dobijenih od životinja koje su bile podvrgнуте nezakonitom tretmanu kako je definisano u članu 2. stav 2. i 3. Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 26/2005 o merama za praćenje određenih supstanci i njihovi ostaci u živim životnjama i proizvodima životinjskog porekla u vezi sa praćenjem upotrebe u stočarstvu određenih supstanci koje imaju hormonsko ili tireostatsko delovanje, beta agonista u živim životnjama i u proizvodima životinjskog porekla .

1.20 Prerađena hrana za kućne ljubimce- podrazumeva hranu za životinje, osim sveže hrane, koja je prerađena u skladu sa tačkom 3 Poglavlja II Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva;

1.21 Sveža hrana za kućne ljubimce - znači hrana za životinje koja sadrži određeni materijal kategorije 3 koji nije bio podvrgnut nikakvom procesu konzerviranja osim hlađenja i zamrzavanja;

1.22 Hotelski otpad - podrazumeva sav otpad od hrane, uključujući korišćeno jestivo ulje, koji dolazi iz restorana, hotelskih objekata i kuhinja, uključujući centralne kuhinje i kućne kuhinje;

1.23 Digestivni otpad- označava otpad koji nastaje transformacijom nusproizvoda životinjskog porekla u bioplinskom postrojenju;

1.24 Sadržaj digestivnog trakta - podrazumeva sadržaj digestivnog trakta sisara i glodara;

1.25. Derivati masti - označava proizvode dobijene od topljenih masti, koji su, u pogledu materijala kategorije 1 ili kategorije 2 topljenih masti, obrađeni u skladu sa Poglavljem XI Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva;

1.26. Guano -označava prirodni proizvod koji se sakuplja sa ekstremiteta slepih miševa ili divljih morskih ptica i koji nije mineralizovan;

1.27. Mesno i koštano brašno - podrazumeva proteine životinjskog porekla koji su dobijeni preradom materijala kategorije 1 ili kategorije 2 u skladu sa jednom od metoda prerade definisanih u Poglavlju III Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

1.28. Obradene kože i krvna - označava proizvode dobijene od neobrađenih koža i krvna, osim žvaka za pse, koji su:

- 1.28.1. sušene;
 - 1.28.2. osušene ili natopljene solju najmanje 14 dana pre otpreme;
 - 1.28.3. soljeni najmanje sedam dana u morskoj soli uz Aneks 2% sode bikarbone;
 - 1.28.4. sušene najmanje 42 dana na temperaturi od najmanje 20 °C; ili
 - 1.28.5. podleže procesu procesu konzervacije pored štavljenja ;
- 1.29. Netretirane kože i krvno - označava svu kožu i potkožno tkivo koje nije bilo podvrgnuto nikakvom tretmanu osim seckanju, hlađenju i zamrzavanju;
- 1.30. Neobradeno perje i delovi perja su perje i delovi perja, izuzev perja i delova perja koji su obrađeni:
- 1.30.1. sa protokom pare; ili
 - 1.30.2. bilo kojom drugom metodom koja osigurava da ne ostane neki neprihvatljiv rizik;
- 1.31. Netretirana vuna - znači vuna, sa izuzetkom one koja je:
- 1.31.1. podvrgnuta fabričkom pranju;
 - 1.31.2. stečena od štavljenja; ili
 - 1.31.3. je tretirana nekom drugom metodom koja osigurava da ne ostane neki neprihvatljiv rizik;
 - 1.31.4. proizvedeno je od životinja koje nisu svinjske vrste, i podvrgnuta je fabričkom pranju, koje se sastoji od potapanja vune u seriju kupki sa vodom, sapunom i natrijum hidroksidom ili kalijum hidroksidom; ili
 - 1.31.5. je proizvedena je od životinja koje nisu svinjske vrste, namenjena je za isporuku direktno u tvornicu koja proizvodi proizvode od vune za tekstilnu industriju i podvrgnuta je najmanje jednom od sledećih tretmana.
 - 1.31.6. hemijska depilacija voskom s gašenim krečom ili natrijum sulfidom;
 - 1.31.7. fumigacija u formaldehidu u hermetički zatvorenoj komori najmanje 24 sata;
 - 1.31.8. industrijsko čišćenje koje se sastoji od namakanja vune u rastvorljivom deterdžentu u vodi održavanoj na 60-70 °C;
 - 1.31.9. skladištenje koje može uključivati vreme putovanja, na 37 °C za osam dana, 18 °C za 28 dana ili 4 °C za 120 dana.

1.32. Netretirana kosa - znači kosa osim one koja je:

1.32.1. podvrgnuti fabričkom pranju;

1.32.2. stečena štavljenjem; ili

1.32.3. je tretirana nekom drugom metodom koja osigurava da ne ostane neki neprihvatljiv rizik.

1.33. Netretirana svinjska dlaka – podrazumeva dlaku svinje, osim one koja je:

1.33.1. podvrgнута fabričkom pranju;

1.33.2. stečena štavljenjem; ili

1.33.3. tretira se nekom drugom metodom koja osigurava da ne ostane neki neprihvatljiv rizik.

1.34. Izložne jedinice - označavaju nusproizvode životinjskog porekla ili dobijene proizvode namenjene za izložbe ili umetničke aktivnosti;

1.35. Intermedijarni proizvodi - znači izvedeni proizvodi:

1.35.1. namenjeni za proizvodnju medicinskih proizvoda, veterinarsko-medicinskih proizvoda, medicinskih sredstava, aktivnih implantabilnih medicinskih uređaja, in vitro dijagnostičkih medicinskih uređaja ili laboratorijskih reagensa ili kozmetičkih proizvoda, kao što sledi;

1.35.2. kao materijal u procesu prerade ili u finalnoj proizvodnji finalnog proizvoda;

1.35.3. u validaciji ili verifikaciji tokom procesa proizvodnje, ili

1.35.4. u kontroli kvaliteta finalnog proizvoda;

1.35.5. faze projektovanja, transformacije i proizvodnje koje su dovoljno potpune da se smatraju izvedenim proizvodima i direktno kvalifikuju materijal, ili kao komponente proizvoda iz pododeljka 1.35.1 ovog stava;

1.35.6. koji ipak zahteva dalju preradu ili transformaciju, kao što je mešanje, nanošenje slojeva, sastavljanje, pakovanje ili označavanje kako bi ga učinili pogodnim za stavljanje proizvoda na tržište ili stavljanje u upotrebu, prema potrebi, kao lek, veterinarsko-medicinski proizvod, medicinski uređaj, implantabilni aktivni medicinski uređaj, in vitro dijagnostički uređaj ili laboratorijski reagens ili kozmetički proizvod.

1.36. Laboratorijski reagens – označava upakovani proizvod spreman za upotrebu koji sadrži nusproizvode životinjskog porekla ili dobijene proizvode i namenjen je kao takav ili u kombinaciji sa proizvodom neživotinjskog porekla za specifičnu laboratorijsku upotrebu kao reagens ili proizvod reagensa, kalibrator ili kontrolori materijala za detekciju, merenje, ispitivanje ili proizvodnju drugih supstanci;

1.37. Proizvod koji se koristi za in vitro dijagnostiku - označava upakovani proizvod, spreman za upotrebu, koji sadrži krvni proizvod ili bilo koji drugi životinjski nusproizvod, i koji se koristi kao reagens, proizvod reagensa, kalibrator, komplet ili bilo koji drugi sistem, bilo da se koristi sam ili u kombinaciji, namenjen za korišćenje *in vitro* za testiranje uzorka ljudskog ili životinjskog porekla, sama ili u svrhu dijagnosticiranja fiziološkog stanja, zdravstvenog stanja, genetske abnormalnosti ili bolesti ili za određivanje sigurnosti i kompatibilnosti s reagensima; ne uključuje donirane organe ili krv;

1.38. Istraživački i dijagnostički uzorci - označavaju nusproizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode nemanjene za sledeće svrhe: testiranje u kontekstu dijagnostičkih ili analitičkih aktivnosti za promociju napretka nauke i tehnologije, obrazovnih i istraživačkih aktivnosti;

1.39. Uzorci za komercijalne svrhe - označavaju nusproizvode životinjskog porekla ili dobijene proizvode nemanjene određenim studijama ili analizama koje je odobrio nadležni organ u skladu sa članom 17. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022 o utvrđivanju zdravstvenih pravila za životinske nusproizvode i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu u svrhu izvođenja procesa proizvodnje ili promocije prehrambenih proizvoda za životinje ili drugih dobijenih proizvoda, uključujući testiranje opreme, za upotrebu u preduzeću ili fabrici koja je :

1.40. ko-insineracija - označava preradu ili odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda, ako su otpad, u postrojenju za suspaljivanje;

1.41. sagorevanje - označava proces koji uključuje oksidaciju goriva kako bi se iskoristila energetska vrednost nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda, ako nisu otpad;

1.42. spaljivanje (insineracija)' - označava odlaganje životinjskih proizvoda ili dobijenih proizvoda kao otpada, u postrojenje za spaljivanje, kao što je definisano u važećem zakonodavstvu;

1.43. otpad od spaljivanja i ko-insineracije - označava svaki otpad koji nastaje u postrojenjima za spaljivanje ili ko-insineraciju koja tretiraju nusproizvode životinjskog porekla ili derivate;

1.44. kodiranje prema boji - označava sistematsku upotrebu boja kao što je utvrđeno u stavu 1 tačka 1.3 II Poglavlja VI Aneksa za prikazivanje informacija kako je definisano ovim Administrativnim uputstvom na površini ili na delu površine ambalaže, kontejnera ili maštine, ili na nekoj etiketi ili simbolu koji se primjenjuje na njih;

- 1.45. Intermedijarni poslovi - podrazumevaju operacije, osim skladištenja, definisane u članu 20. stav 2. podstav 1.2. ovog Administrativnog uputstva;
- 1.46. Štavljenje koža - znači očvršćavanje koža, korištenjem biljnih jedinjenja za štavljenje, soli hroma ili drugih supstanci kao što su soli aluminijuma, soli gvožđa, aldehidi i kinoni, ili drugih sintetičkih jedinjenja za očvršćavanje;
- 1.47. Taksidermija - označava umetnost pripremanja, punjenja i montiranja životinjskih koža sa efektima kao da je živo, tako da se ne prenosi neprihvatljiv rizik po javno i životinsko zdravlje kroz montiranu kožu;
- 1.48. Trgovina - označava trgovinu robom između Republike Kosovo i drugih zemalja;
- 1.49. Metode obrade - označava metode definisane u II i III Poglavlju, II Aneksa ovog Administrativnog uputstva;
- 1.50. Serija (gomila) - označava proizvodnu jedinicu proizvedenu u jednoj fabričkoj korišćenjem jedinstvenih proizvodnih parametara, kao što je poreklo materijala, ili više takvih jedinica, kada se proizvodi u neprekidnoj seriji u jednoj fabričkoj i skladišti zajedno kao transportna jedinica;
- 1.51. Hermetički zatvorena posuda - označava kontejner koji je projektovan i namenjen da bude bezbedan od ulaska mikroorganizama;
- 1.52. Bioplinsko postrojenje je postrojenje u kojem su nusproizvodi životinjskog porekla ili dobiveni proizvodi barem deo materijala koji je podložan biološkoj razgradnji u anaerobnim uslovima;
- 1.53. Centri za sakupljanje - označavaju prostore osim fabrika za preradu u kojima se nalaze nusproizvodi životinjskog porekla definisani u članu 18 (1) Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu koji se sakupljaju da bi se koristili za ishranu životinja definisanih u istom članu;
- 1.54. Postrojenje za kompostiranje - označava postrojenje u kojem su nusproizvodi životinjskog porekla ili dobijeni proizvodi barem deo materijala koji je podložan biološkoj razgradnji u aerobnim uslovima;
- 1.55. Postrojenje za suspaljivanje - označava svako stacionarno ili pokretno postrojenje čija je glavna svrha proizvodnja energije ili proizvodnja materijalnih proizvoda kako je definisano u važećim zakonodavstvom;
- 1.56. Postrojenje za spaljivanje (Spalionica) - označava svaku stacionarnu ili mobilnu tehničku jedinicu i opremu namenjenu termičkom tretmanu otpada kao što je definisano posebnim zakonodavstvom za spaljivanje otpada;

1.57.Fabrika hrane za životinje pratioce - označava prostor ili objekat za proizvodnju hrane za životinje ili aroma unutrašnjih organa (preživari), kao što je definisano u članu 24 stav 1, podstav 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 za određivanje zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ishranu ljudi;

1.58.Fabrika za procesuiranje - označava prostor ili objekat za procesuiranje nusproizvoda životinjskog porekla kao što je definisano u članu 24 stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva 05/2022 za utvrđivanje zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu;

1.59.Fabrika za preradu - podrazumeva fabrike ili postrojenja za preradu nusproizvoda životinjskog porekla kao što je definisano u članu 24, stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 za utvrđivanje zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu, koji nusproizvodi životinjskog porekla se preraduju u skladu sa Aneksom II i Aneksom VIII ovog Administrativnog uputstva;

1.60.Mesto gajenja - označava materijale uključujući zemljište za saksije, osim zemljišta u zemlji u kojoj rastu biljke i gljive i koje se koristi nezavisno zemljišta tla;

1.61.Kriterijum za higijenu procesa - označava kriterijum koji ukazuje na prihvatljiv rad proizvodnog procesa. Takav kriterijum nije primenjiv na proizvode koji se stavljam na tržiste. On uspostavlja vrednost indikatora kontaminacije iznad koje je potrebna korektivna mera za održavanje higijene procesa u skladu sa opštim zahtevima sigurnosti hrane za životinje;

1.62.Nadležni organ - podrazumeva Agenciju za hranu i veterinu;

1.63.Administrativno uputstvo (MPŠRR)-br. 05/2022 za utvrđivanje zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode koji nisu namenjeni za ljudsku potrošnju (Dalje u celom tekstu ovog administrativnog uputstva koristiće se Administrativno uputstvo (MPŠRR) -br.05/2022).

Član 4

Poslednja tačka u lancu proizvodnje određenih derivata

1. Derivatni proizvodi mogu se staviti na tržiste, osim uvezenih, bez ograničenja, kako je definisano u članu 5 stav 3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, i to :

1.1. biodizel koji ispunjava zahteve za odlaganje i upotrebu dobijenih proizvoda definisanih u stavu 2, pododeljku 2.2, Podpoglavlju 3, Poglavlju IV, Aneksu II ovog Administrativnog uputstva;

1.2. prerađena hrana za kućne ljubimce koja ispunjava posebne zahteve za prerađenu hranu za kućne ljubimce (životinje pratioci) definisane u stavu 7, pododeljku 7.1 Poglavlje II, Aneks XI ovog Administrativnog uputstva;

- 1.3. žvakači za pse, koji ispunjavaju posebne zahteve za žvakače za pse definisane u stavu 7, pododeljku 7.2 Poglavlje II, Aneks XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.4. krzna i kože kopitara koja ispunjavaju posebne zahteve za poslednju tačku ovih proizvoda navedenih u tački C Poglavlje V, Aneks XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.5. vunu i kosu, koje ispunjavaju posebne zahteve za poslednju tačku za ove proizvode definisane u tački B, Poglavlje VII, Aneks XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.6. perje i paperje, koji ispunjavaju posebne zahteve za poslednju tačku za ove proizvode definisane u tački C, Poglavlje VII, Aneks XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.7. krzno koje ispunjava uslove definisane u Poglavlju VIII Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.8. riblje ulje za proizvodnju medicinskih proizvoda koje ispunjava posebne zahteve za krajnju tačku za taj proizvod definisane u Poglavlju XIII Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.9. benzin i goriva koja ispunjavaju posebne zahteve za proizvode iz višestepenog katalitičkog procesa za proizvodnju obnovljivih goriva definisanih u stavu 2, podstavu 2.3 podpoglavlja 3 Poglavlja IV Prilog II ovog Administrativnog uputstva;
- 1.10. oleohemski proizvodi dobijeni od prerađenih masti i koji ispunjavaju zahteve definisane u Poglavlju XI Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva;
- 1.11. obnovljivi dizel, obnovljivo mlazno gorivo, obnovljivi propan i obnovljivi benzin koji ispunjavaju posebne zahteve za proizvode katalitičke hidrotretifikacije u više etapa, za proizvodnju obnovljivih goriva iz stava 2. podstava 2.6. potpoglavlja 3. Poglavlja IV. Aneksa II. ovog Administrativnog uputstva

Član 5 **Ozbiljne zarazne bolesti**

Bolesti definirane od strane WOAH u članu 1.2.3 Kodeksa o zdravlju kopnenih životinja i u poglavlju 1.3 Kodeksa o zdravlju vodenih životinja, smatraju se ozbiljnim prenosivim bolestima u svrhu optstih ograničenja zdravlja životinja, kao što je definisano u članu 6, stav 1, podstav 1.2.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 .

II POGLAVLJE

ODLAGANJE I UPOTREBA NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG POREKLA I PROIZVODA IZVEDENIH IZ NJIH

OGRANIČENJA UPOTREBE NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PROIZVODA

Član 6

Hranjenje domaćih životinja biljem

1. Operateri moraju poštovati ograničenja za hranjenje domaćih životinja biljem iz tla na koje su primenjena organska gnojiva ili poboljšivači tla.

2. Sledеći uslovi primjenjuju se na ishranu domaćih životinja travom iz zemlje, bilo direktnim pristupom životinja tom mestu ili korišćenjem pokošene trave kao hrane, pod uslovom da se na to zemljište primjenjuju organska gnojiva ili poboljšivači tla :

2.1. period čekanja od najmanje 21 dan definisan u članu 11. stav 1. podstav 1.3. Administrativnog uputstva; (MPŠRR) br. 05/2022 mora se poštovati;

2.2. koriste se samo organska đubriva i pojačivači zemljišta u skladu sa članom 32 stav 1 i stav 4 Administrativnog uputstva; (MPŠRR) br. 05/2022 i sa II Poglavlјem Aneksa IX ovog Administrativnog uputstva.

3. Uslovi iz stava 2. ovog člana neće se primenjivati samo ako su na zemljište unesena sledeća organska đubriva i poboljšivači zemljišta:

3.1. stajnjak (đubrivo) i staklo;

3.2. sadržaj digestivnog trakta, mleko, proizvodi na bazi mleka, proizvodi od mleka, pašnjaci i proizvodi od pašnjaka za koje nadležni organ ne smatra da predstavljaju rizik za širenje bilo koje ozbiljne bolesti životinja.

Član 7

Odlaganje spaljivanjem i suspaljivanjem i koristi se kao gorivo

1. Nadležni organ će osigurati da se spaljivanje i suspaljivanje nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda odvija samo ako:

1.1. u postrojenjima za spaljivanje i suinsineraciju koja su dobila odobrenje u skladu sa odgovarajućim Zakonom o otpadu; I

1.2. za postrojenja za koja se ne zahteva da budu odobrena prema relevantnom Zakonu o otpadu, u postrojenjima za spaljivanje i suspaljivanje koja su dobila odobrenje od strane nadležnog organa za odlaganje spaljivanjem, ili odlaganje ili ponovnu preradu nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda , ako su otpad, putem zajedničkog spaljivanja, u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.2 i 1.3 Administrativnog uputstva; (MPŠRR) broj 05/2022.

2. Nadležni organ će odobriti postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje kako je definisano u podstavu 1.2, u skladu sa članom 24 stav 1, podstav 1.2 i 1.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, ako ispunjavaju zahteve definisane u Aneksu I ovog Administrativnog uputstva.

3. Operateri postrojenja za insineraciju i ko-insineraciju treba da ispune opšte zahteve za spaljivanje i suspaljivanje definisane u I Poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva;
4. Operateri postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje velikog kapaciteta će ispuniti zahteve utvrđene u II Poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva;
5. Operateri postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje malog kapaciteta će ispuniti zahteve utvrđene u III Poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva;
6. Operateri moraju da obezbede da postrojenja za sagorevanje osim onih navedenih u Podpoglavlju 2, IV Poglavlje IV, Aneks II ovog Administrativnog uputstva pod njihovom kontrolom u kojima se nusproizvodi životinjskog porekla ili nusproizvodi koriste kao gorivo, budu u skladu sa opštim uslovima i specifični zahtevi definisani u IV i V poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva, i odobreni su od strane nadležnog organa u skladu sa članom 24, stav 1, podstavom 1.4 Administrativnog uputstva (MPŠRR)-br. 05/2022 koji definiše zdravstvena pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ishranu ljudi
7. Nadležni organ će odobriti samo postrojenja za sagorevanje definisana u stavu 6. ovog člana za upotrebu nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda kao goriva za sagorevanje, pod uslovom da:
 - 7.1. postrojenja za sagorevanje uključena su u delokrug V poglavlja Aneksa I ovog Administrativnog uputstva;
 - 7.2. postrojenja za spaljivanje u skladu sa svim relevantnim opštim uslovima i posebnim zahtevima navedenim u IV i V Poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva;
 - 7.3. Uspostavljene su administrativne procedure koje osiguravaju da se prijave za odobrenje postrojenja za spaljivanje proveravaju svake godine.
8. Za upotrebu organskog stajnjaka uzgajаниh životinja ili mesnog i koštanog brašna kao goriva za sagorevanje, kao što je definisano u V Poglavlju Aneksa I ovog Administrativnog uputstva, pored onih definisanih u stavu 7, važe i sledeća pravila ovog člana:
 - 8.1. Zahtev za odobrenje koji operater podnosi nadležnom organu u skladu sa članom 24 stav 1 podstav 1.4 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, mora sadržati dokaz overen od strane nadležnog organa ili stručne organizacije ovlašćene od nadležnog organa, da postrojenje za spaljivanje u kojem se kao gorivo koristi uzgojeni životinjski gnoj ili mesno-koštano brašno ispunjava uslove definisane u tački B, stav 3 za organsko đubrivo i tačku D u slučaju mesnog i koštanog brašna, kao i zahteve definisane za oba goriva u tački B, stav 4 i 5, V Poglavlja Aneksa I ovog Administrativnog uputstva ne dovodeći u pitanje mogućnost nadležnih organa da odobri izuzeće od usklađenosti sa odredbama utvrđenim u skladu sa tačkom C, stav 5. poglavlja V Aneksa I;

8.2. Procedura za odobrenje definisana članom 44. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, neće biti završena bez prolaska najmanje dve uzastopne provere, jedna za drugom bez upozorenja nadležnog organa ili stručne organizacije ovlaštene od tog organa, tokom prvih šest meseci rada postrojenja za spaljivanje, uključujući i neophodno merenje temperature i pražnjenja. Nakon što rezultati ovih provera pokažu usklađenost sa zahtevima iz tačaka B, stav 3, 4 i 5 za organsko đubrivo i tačku D za mesno i koštanu brašnu i, zavisnosti od slučaja, sa tačkom C, stavom 4 ili tačkom D stav 5, V Poglavlja Aneksa I ovog Administrativnog uputstva, može se dati potpuno odobrenje;

8.3. neće biti dozvoljeno sagorevanje mesnog i koštanog brašna u fabrikama za sagorevanje pomenutim u tačkama A, B i C V Poglavlja, Aneksa I ovog Administrativnog uputstva.

Član 8 **Zakopališta određenih materijala kategorije 1 i 3**

1. Izuzetno od člana 12 i člana 14, stav 14, podstav 1.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, nadležni organ može odobriti odlaganje materijala 1. i 3. kategorije na ovlašćenim Zakopalištima:

1.1. uvezena hrana za kućne-lubimce ili hrana za kućne lubimce proizvedena od uvezenih materijala, od materijala 1. kategorije definisanog u članu 8 stav 1 i podstavu 1.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 ;

1.2. Materijal 3. kategorije definisan u članu 10 stav 1 i podstavovima 1.6 i 1.7 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, ako:

1.2.1. takvi materijali nisu bili u kontaktu sa bilo kojim životinjskim nusproizvodom definisanim u članovima 8, 9 i članu 10, stav 1, podstav 1.1-1.5, 1.8-1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 ;

1.2.2.. u vreme kada su namenjeni za odlaganje, materijali od:

1.2.2.1 definisani u članu 10 stav 1 podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, podvrgnuti su obradi kako je definisano u Uredbi o higijeni proizvoda, i

1.2.2.2. definisano u članu 10 stav 1 podstav 1.7 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 obrađeno u skladu sa II Poglavljem Aneksa VIII ovog Administrativnog uputstva ili u skladu sa posebnim zahtevima za ishranu kućnih životinja utvrđenim u II Poglavlju Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva; i

1.2.2.3. odlaganje takvih materijala ne predstavlja nikakav rizik za javno zdravlje ili zdravlje životinja.

Član 9 **Zahtevi za postrojenja za preradu i druga preduzeća**

1. Operateri moraju osigurati da pogoni za preradu i druga preduzeća pod njihovom kontrolom ispunjavaju sledeće zahteve navedene u I Poglavlju II-og Aneksa Administrativnog uputstva:

- 1.1. opšti uslovi za obradu definisani u 1. Poglavlju;
- 1.2. zahtevi za tretman otpadnih voda definisani u 2. Poglavlju;
- 1.3. posebni zahtevi za preradu materijala 1 i 2 kategorije definisani u 3 Poglavlju;
- 1.4. posebni zahtevi za preradu materijala 3. kategorije definisane u 4. Poglavlju.

2. Nadležni organ će odobriti samo fabrike za preradu i druga preduzeća, ako ispunjavaju uslove navedene u 1. Poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva.

Član 10

Higijenski i procesni zahtevi za preradivačka i druga preduzeća

1. Operateri će osigurati da preduzeća i fabrike pod njihovom kontrolom će ispunjavati sledeće zahteve navedene u poglavljima Aneksa II ovog Administrativnog uputstva kao:

- 1.1. higijenski i procesni zahtevi definisani u II Poglavlju;
- 1.2. standardne metode obrade definisane u III Poglavlju, ako se takve metode koriste u preduzeću ili fabrici;
- 1.3. alternativne metode obrade definisane u IV poglavlju, ako se takve metode koriste u preduzeću ili fabrici .

Član 11

Zahtevi u pogledu transformacije nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda u biogas i kompostiranje

1. Operateri će obezrediti da preduzeća i fabrike pod njihovom kontrolom ispunjavaju sledeće zahteve za transformaciju nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda u biogas i kompost, definisane u poglavljima Aneksa III ovog Administrativnog uputstva:

- 1.1. Primjenjivi zahtevi u postrojenjima za biogas i kompostiranje definisani u I Poglavlju;
 - 1.2. Higijenski zahtevi koji se primenjuju na postrojenja za biogas i kompost definisani u II poglavlju;
 - 1.3. Standardni parametri transformacije definisani u 1 Potpoglavlju III Poglavlja;
 - 1.4. Standardi za digestivni otpad i kompostiranje definisani u 3. Potpoglavlju III Poglavlja.
2. Nadležni organ će odobriti postrojenja za biogas i kompost samo ako ispunjavaju zahteve navedene u Aneksu III. ovog Administrativnog uputstva.

3. Nadležni organ može ovlastiti upotrebu alternativnih parametara transformacije za postrojenja za biogas i kompost koja podležu zahtevima navedenim u 2 Podpoglavlju, III Poglavlje, Aneks III - ovog Administrativnog uputstva.

III POGLAVLJE

ODSTUPANJE OD NEKIH ODREDBI ADMINISTRATIVNOG UPUTSTVA (MPŠRR) - Br. 05/2022 KOJI UTVRĐUJE ZDRAVSTVENE PROPISE ZA NUSPROIZVODE ŽIVOTINJSKOG POREKLA I IZVEDENIH PROIZVODA KOJI NISU NAMENJENI LJUDSKOJ UPOTREBI

Član 12

Posebna pravila o istraživačkim i dijagnostičkim uzorcima

1. Nadležni organ može odobriti transport, upotrebu i odlaganje istraživačkih i dijagnostičkih uzoraka, pod uslovima koji obezbeđuju kontrolu rizika po zdravlje ljudi i životinja. Nadležni organ će posebno obezbediti da operateri ispunjavaju zahteve iz 1. Poglavlja Aneksa IV ovog Administrativnog uputstva.
2. Operateri će ispuniti posebna pravila za istraživanja i dijagnostičke uzorce definisana u 1. Poglavlju Aneksa IV ovog Administrativnog uputstva.

Član 13

Posebna pravila za trgovinske uzorke i jedinice za prikazivanje

1. Nadležni organ može odobriti transport, upotrebu i odlaganje tržišnih uzoraka i jedinica izloženosti pod uslovima koji osiguravaju kontrolu rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja. Nadležni organ će posebno obezbediti da operateri ispunjavaju zahteve iz stava 2, 3 i 4 Podpoglavlja 1, 1. Poglavlje, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva.
2. Operateri će poštovati posebna pravila za trgovanje uzorcima i jedinicama izloženosti definisanim u Podpoglavlju 2, 1. Poglavlje Aneks IV ovog Administrativnog uputstva.

Član 14

Posebna pravila ishrane životinja

1. Operateri mogu hraniti životinje materijalom 2. kategorije na sledeći način, ako materijal dolazi od životinja koje nisu ubijene ili uginule kao rezultat prisustva ili sumnje na prisutnost bilo koje bolesti koja se prenosi na ljude ili životinje koji su podložni ispunjavanju opštih zahteva postavljenih dalje u 1. Podpoglavlju II Poglavlja, Aneksu IV ovog Administrativnog uputstva i svim uslovima koje može utvrditi nadležni organ:

1.1. životinje iz zoološkog vrta;

1.2. krznene životinje;

- 1.3. psi iz popularnih čopora ili grupa Hrtova;
 - 1.4. psi i mačke iz skloništa;
 - 1.5. larve i crvi za ribolovni mamac.
 - 1.6. cirkuske životinje.
2. Operateri mogu hraniti životinje materijalom kategorije 3 u skladu sa opštim zahtevima navedenim u Potpoglavlju 1, Poglavlje II, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva i svim drugim uslovima koje može utvrditi nadležni organ:
 - 2.1. životinje iz zoološkog vrta;
 - 2.2. krznene životinje;
 - 2.3. psi iz popularnih čopora ili grupa pasa;
 - 2.4. psi i mačke iz skloništa;
 - 2.5. larve i crvi za ribolovni mamac, i
 - 2.6. cirkuske životinje.

Član 15

Hranjenje određenih vrsta u hranilištima i zoološkim vrtovima i izvan njih

1. Nadležni organ može odobriti upotrebu materijala kategorije 1 koji se sastoji od cijelog tijela ili delova uginulih životinja koji sadrže specificirani opasni materijal za ishranu kada:
 - 1.1. u hranilištu, ugroženih ili zaštićenih vrsta ptica nekrofaga i drugih vrsta koje žive u svom prirodnom staništu, za promociju biodiverziteta, uz ispunjavanje uslova definisanih u 2. Potpoglavlju , II Poglavlje, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva;
 - 1.2.izvan stanica za hranjenje, ako je potrebno bez prethodnog sakupljanja mrtvih životinja, divljih životinja definisanih u stavu 1 podstav 1.1 2. Podpoglavlja, II Poglavlja, Aneksa IV ovog Administrativnog uputstva, koji podleže uslovima navedenim u 3. Podpoglavlju, II Poglavlje, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva.
2. Nadležni organ može odobriti upotrebu materijala 1. kategorije koji se sastoji od celog tela ili delova uginulih životinja koji sadrže specificirane opasne materije i upotrebu materijala dobijenih od životinja iz zoološkog vrta za ishranu životinja u zoološkom vrtu koje ispunjavaju uslove definisane u 4. Potpoglavlju II Poglavlje , Aneks IV.

Član 16 **Posebna pravila za sakupljanje i odlaganje**

1. Ako nadležni organ ovlasti odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla putem odstupanja definisanog u članu 19 stav 1 podstav 1.1, 1.2, 1.3 i 1.5 i 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. Odlaganje će zadovoljiti sledeća posebna pravila definisana u III Poglavlju, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva:

1.1.posebna pravila za odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla definisana u 1. Podpoglavlju, III Poglavlje , Aneks IV ovog Administrativnog uputstva;

1.2.pravila za spaljivanje i zakopavanje nusproizvoda životinjskog porekla u dubokim područjima definisanim u Podpoglavlju 2, Poglavlje III, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva;

1.3.pravila za spaljivanje i zakopavanje pčela i nusproizvoda pčelarstva definisana u 3. Podpoglavlju, III Poglavlje, Aneks IV ovog Administrativnog uputstva.

2. Sa izuzetkom člana 14. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, nadležni organ može ovlastiti prikupljanje, transport i odlaganje malih količina materijala kategorije 3, kako je definisano u članu 10, stav 1, podstav 1.6 tog Administrativnog uputstva na način definisan u članu 19, stav 1, podstav 1.4 tog Administrativnog uputstva, pod uslovom usaglašenosti sa zahtevima za odlaganje drugim sredstvima definisanim u IV Poglavlju Aneksa IV ovog Administrativnog uputstva.

IV POGLAVLJE **OVLAŠĆENJE ALTERNATIVNIH METODA**

Član 17 **Standardni format za prijavu za autorizaciju alternativnih metoda**

1. Prijave za odobrenje alternativnih metoda upotrebe ili odlaganja nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda, definisanih u članu 20 stav 1 ovog Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, podneće zemlje ili zainteresovane strane u skladu sa zahtevima standardnog formata za primenu alternativnih metoda definisanih u Aneksu V ovog Administrativnog uputstva.

2. Nadležni organ će definisati pravila za odobrenje alternativnih metoda.

V POGLAVLJE **PRIKUPLJANJE, TRANSPORT, IDENTIFIKACIJA I SLEDIVOST** **GJURMUESHMËRIA**

Član 18 **Zahtevi u pogledu komercijalnih dokumenata i zdravstvenih certifikata, prikupljanje i transport nusproizvoda životinjskog porekla i sledivosti**

1. Operateri će se uveriti da nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi:

1.1. ispunjavaju zahteve za prikupljanje, transport i identifikaciju definisane u I i II Poglavlju Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva;

1.2. su propraćeni tokom transporta sa komercijalnim dokumentima i zdravstvenim sertifikatima u skladu sa zahtevima definisanim u III Poglavlju Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva.

2. Operateri koji šalju, transportuju ili prihvataju nusproizvode životinjskog porekla ili dobijene proizvode treba da vode evidenciju o pošiljkama i komercijalne dokumente i zdravstvene sertifikate koji se odnose na njih u skladu sa zahtevima navedenim u IV Poglavlju Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva .

3. Operateri će ispuniti zahteve za obeležavanje određenih derivatnih proizvoda definisanih u V Poglavlju Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva.

VI POGLAVLJE REGISTRACIJA I ODOBRAVANJE PREDUZEĆA I FABRIKA

Član 19

Zahtevi koji se odnose na odobrenje jednog ili više poduzeća i fabrike za preradu nusproizvoda životinjskog porekla na istoj lokaciji

Nadležni organ može dati odobrenje za više od jednog preduzeća ili fabrike za preradu nusproizvoda životinjskog porekla na istoj lokaciji, ako je prenos rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja između preduzeća ili fabrika isključen iz njihovog plana projekta i načina postupanja sa nusproizvoda životinjskog porekla i proizvoda dobijenih u okviru preduzeća ili fabrika.

Član 20

Zahtevi koji se odnose na određene odobrene ustanove i fabrike koje prerađuju nusproizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode

1. Operateri obezbeđuju da preduzeća i fabrike pod njihovom kontrolom, koja su odobrena od strane nadležnog organa, će ispunjavati zahteve utvrđene u poglavljima kao što sledi Aneksa VII ovog Administrativnog uputstva, gde obavljaju jednu ili više aktivnosti utvrđenih u članu 24 stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 kao:

1.1. I Poglavlje, gde oni proizvode hranu za kućne životinje kao što je definisano u članu 24 stav 1 podstav 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 ;

1.2. II Poglavlje, gde skladište nusproizvode životinjskog porekla kao što je definisano u članu 24 stav 1 podstav 1.9 Administrativnog uputstva 05/2022 i gde tretiraju nusproizvode životinjskog porekla nakon njihovog sakupljanja, kroz radnje definisane u članu 24 stav 1 podstav 1.8 ovog Administrativnog uputstva kako sledi:

- 1.2.1. klasifikacija;
 - 1.2.2. rezanje;
 - 1.2.3. hlađenje;
 - 1.2.4. zamrzavanje;
 - 1.2.5. soljenje;
 - 1.2.6. očuvanje drugim procesima;
 - 1.2.7. uklanjanje krzna i kože ili uklanjanje materijala navedenih kao opasni;
 - 1.2.8. radnje koje uključuju tretman nusproizvoda životinjskog porekla koje se sprovode u skladu sa zahtevima relevantnog zakonodavstva na snazi;
 - 1.2.9. higijena ili pasterizacija nusproizvoda životinjskog porekla namenjenih za transformaciju u biogas ili kompostiranje, pre takve transformacije ili kompostiranja u drugom preduzeću ili fabrici u skladu sa Aneksom III ovog Administrativnog uputstva;
 - 1.2.10. sito;
 - 1.2.11. procesi faznog prelaza materijala kategorije 3, kao što su:
 - 1.2.11.1. termokoagulacija krvi;
 - 1.2.11.2. centrifugiranje krvi;
 - 1.2.11.3. hidrolizujuća kopita, svinjske dlake, perje i dlake namenjene za obradu metodama prerade definisanim ovim Administrativnim uputstvom .
- 1.3. III Poglavlje, gde skladište dobijene proizvode za određene svrhe definisane u članu 24 stav 1 podstav 1.10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 ;
- 1.4. V Poglavlje, gde su nusproizvodi životinjskog porekla definisani u pododeljku 1.8 ili 1.9 člana 24, stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR)-br.05/2022 uskladišteni na farmi;
- 1.5. kada se radnje definisane podstavovima 1.2.1 do 1.2.7 i 1.2.11 ovog člana izvode se na lokaciji objekta ili fabrike odobrene prema članu 26. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. . 05/2022 koji proizvode te materijale, nadležni organ može odobriti rad bez registracije u skladu sa članom 23 ovog Administrativnog uputstva ili odobrenje u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.8 ovog Administrativnog uputstva, pod uslovom da se nusproizvodi životinjskog porekla skladište, transportuju i odlažu ili koriste kao sirovi životinjski nusproizvodi u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022.

Član 21

Zahtevi koji se odnose na određena registrovana preduzeća i fabrike koje prerađuju nusproizvode životinjskog porekla i derivatne proizvode

1. Registrovane fabrike ili preduzeća ili drugi registrovani operateri će prerađivati nusproizvode životinjskog porekla i derivatne proizvode pod uslovima definisanim u II Poglavlju Aneksa VII ovog Administrativnog uputstva.
2. Registrovani operateri koji prevoze životinjske proizvode ili derivatne proizvode, na drugom mestu u prostorijama istog operatera, moraju ispuniti uslove definisane u tački 2 IV Poglavlja Aneksa VII ovog Administrativnog uputstva.
3. Osim st. 1. i 2. ovog člana neće se primenjivati na:
 - 3.1. odobrene operatere koji prevoze životinjske proizvode ili derivatne proizvode kao pomoćnu aktivnost;
 - 3.2 operatere koji su registrovani za transportne aktivnosti u skladu sa Administrativnim uputstvom za stočnu hrani.
4. Nadležni organ može oslobođiti sledeće operatere od obaveze obaveštavanja , kako je definisano u članu 23 stav 1 podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022 ako:
 - 4.1 operateri koji obrađuju ili proizvode lovačke trofeje ili druge preparate definisane u VI Poglavlju Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva za privatne ili nekomercijalne svrhe;
 - 4.2 operateri koji obrađuju ili odlažu istraživačke i dijagnostičke uzorce u obrazovne svrhe;
 - 4.3 operateri koji prevoze neobrađenu suhu vunu, pod uslovom da su dobro zapečaćeni u ambalaži i poslati direktno u fabriku koja proizvodi nusproizvode za upotrebu izvan lanca ishrane ili u fabriku koja obavlja međuposlove, pod uslovima koji sprečavaju širenje patogenih agenasa;
 - 4.4 operateri koji koriste male količine materijala kategorija 2 i 3 definisanih u članovima 9 i 10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 ili proizvoda dobijenih od njih, u svrhu direktnog snabdevanja proizvodima unutar regije do krajnjeg korisnika, lokalnog tržišta ili lokalnih maloprodajnih objekata, ako nadležni organ ne smatra da takva aktivnost predstavlja rizik za širenje bilo koje ozbiljne zarazne bolesti kod ljudi ili životinja. Ova točka se ne primenjuje kada se ovi materijali koriste kao hrana za životinje iz uzgoja osim krznenih životinja;
 - 4.5 korisnici organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta u prostorijama u kojima se ne drže uzbunjene životinje;
 - 4.6 operateri koji rukuju i distribuiraju organska đubriva ili poboljšivače zemljišta isključivo u pakovanju spremnom za maloprodaju težine do 50 kg za upotrebu izvan lanca hrane i stočne hrane.

Član 22 **Liste preduzeća, fabrika i operatera**

1. Nadležni organ će osigurati da ažurirane liste preduzeća, fabrika i operatera, definisane u članu 47. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 kao:

- 1.1. sastavljeni su u skladu sa tehničkim specifikacijama objavljenim na web stranici Evropske komisije;
 - 1.2. mogu se uneti u TRACES sistem kada to zatraži Evropska komisija.
2. Liste preduzeća, fabrika i operatera objavljaju se na internet stranici nadležnog organa.

VII POGLAVLJE **STAVLJANJE NA TRŽIŠTE**

Član 23 **Prerada i stavljanje na tržište nusproizvoda životinjskog porekla i derivativnih proizvoda za ishranu domaćih životinja, isključujući krznene životinje**

1. Operateri moraju ispuniti sledeće zahteve za stavljanje na tržište, osim za uvoz, nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda, namenjenih za ishranu domaćih životinja isključujući krznene životinje kako je definisano u članu 31. stav 2. Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, definisanog u Aneksu VIII ovog Administrativnog uputstva kao;

- 1.1. opšti uslovi za procesuiranje ili preradu i stavljanje na tržište definisani u I Poglavlju;
- 1.2. posebni zahtevi za procesurane i prerađene životinske proteine i druge dobijene proizvode definisane u II Poglavlju;
- 1.3. zahtevi za odredenu hranu za ribe i mamce za ribolov definisani u III Poglavlju.

2 Nadležni organ može odobriti stavljanje na tržište, osim za uvoz mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda dobijenih od mleka kategoriziranih kao materijal 3 kategorije u skladu sa članom 10 stav 1, podstav 1.5, 1.6 i 1.8 Administrativnog uputstva. (MPŠRR) br. 05/2022 i koji nisu obradeni u skladu sa opštim zahtevima utvrđenim u I Delu 4 Potpoglavlja, II Poglavlje, Aneks VIII ovog Administrativnog uputstva, ako ti materijali ispunjavaju uslove za derogaciju za stavljanje na tržište mleka prerađenog u skladu sa nacionalnim standardima utvrđenim u II delu 4 potpoglavlja.

Član 24 **Stavljanje na tržište i upotreba organskih đubriva i poboljšivača tla**

1. Operateri su dužni da ispunjavaju uslove za stavljanje na tržište, osim za uvoz, organskih đubriva i pojačivača zemljišta, i upotrebu takvih proizvoda, posebno njihovu primenu na tlo, kako je definisano u članu 15. stav 1. podstav 1.9 i članu 32. stavu 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, koji se nalazi u Aneksu IX ovog Administrativnog uputstva kao:

- 1.1 Stavljanje na tržište dole navedenih ne podleže nikakvim uslovima zdravlja životinja;
- 1.2. staklo od uvezenih divljih morskih ptica;
- 1.3 tereni spremni za uzgoj, osim uvezenih, koji sadrže manje od:
 - 1.3.1 5% zapremine proizvoda dobijenog od materijala 3 kategorije ili 2 kategorije osim prerađenog đubriva;
 - 1.3.2 50% zapremine od prerađenog đubriva.
2. Kada se organsko đubrivo ili poboljšivač zemljišta, koji se proizvodi od mesne i koštane prašine dobijene od materijala 2 kategorije ili od prerađenih životinjskih proteina, treba primeniti na zemljište, nadležni organ će odobriti jednu ili više komponenti koje se moraju pomešati sa tim materijalima, definisanim članom 32 stav 1, podstavom 1.4 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, u skladu sa kriterijumima utvrđenim u tački 3 1 Potpoglavlja II Poglavlja Aneksa IX ovog Administrativnog uputstva.
3. Nadležni organ Republike Kosovo, kao zemlja porekla i zemlje odredišta koje dele zajedničku granicu mogu odobriti isporuku đubriva između farmi koje se nalaze u pograničnim regionima ove dve zemlje, koje podležu adekvatnim uslovima za kontrolu svakog potencijalnog rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja, a obaveza operatera je da vodi adekvatnu evidenciju koja je utvrđena bilateralnim sporazumom.
4. Kao što je definisano u članu 30 stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, nadležni organ podstiče, kada je potrebno, izradu, distribuciju i upotrebu nacionalnih smernica za dobre poljoprivredne prakse za primenu organskih đubriva i obogaćivača zemlje.

Član 25 **Poluproizvodi**

1. Poluproizvodi (Intermedijarni proizvodi) koji se uvoze ili prolaze kroz teritoriju Republike Kosovo ispunjavaće uslove za kontrolu potencijalnog rizika za javno zdravlje i zdravlje životinja definisane u Aneksu X ovog Administrativnog uputstva.
2. Poluproizvodi koji su transportovani u preduzeće ili fabriku definisanu u tački 3 Aneksa X-ovog Administrativnog uputstva mogu se tretirati bez daljih ograničenja u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022, ako:
 - 2.1.preduzeće ili fabrika ima adekvatne prostore za prijem poluproizvoda, koji sprečavaju prenošenje zaraznih bolesti na ljude ili životinje;
 - 2.2.poluproizvodi ne predstavljaju nikakav rizik za prenos zaraznih bolesti na ljude ili životinje, zbog njihovog pročišćavanja ili drugih tretmana kojima su bili podvrgnuti nusproizvodi životinjskog porekla koji čine međuproizvode, zbog koncentracije nusproizvoda

životinjskog porekla u međuproizvodima ili zbog adekvatnih mera biološke sigurnosti za rukovanje poluproizvodima;

2.3. preduzeće ili fabrika vodi evidenciju o količini primljenog materijala, njihovoj kategoriji, ako je primenjivo, i preduzećima, fabrikama ili operaterima kojima su isporučili svoje proizvode; i

2.4. neiskorišćeni poluproizvodi ili drugi viškovi materijala iz preduzeća ili fabrike, kao što su proizvodi kojima je istekao rok trajanja, odlažu se u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) br. 05/2022 .

3. Operater ili vlasnik preduzeća ili fabrike namenjene za poluproizvode ili njihov predstavnik koristiće ili slati poluproizvode isključivo za mešanje, umotavanje, sakupljanje, pakovanje ili dalje obeležavanje u skladu sa podstavom 1.35 člana 3 ovog Administrativnog uputstva.

Član 26 Hrana za kućne ljubimce i drugi dobijeni proizvodi

1. Upotreba materijala 1 kategorije definisanog u članu 8 stav 1 podstav 1.1, 1.2, 1.4 i 1.5 Administrativnog uputstva 05/2022 za proizvodnju izvedenih proizvoda koji su namenjeni za konzumiranje ili primenu na ljudima ili životinjama, osim izvedenih proizvoda definisanih članovima 33. i 36. Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 biće zabranjeni.

2. Ako se nusproizvod životinjskog porekla ili izvedeni proizvod može koristiti za stočnu hranu na farmama ili u druge svrhe definisane članom 36 stav 1 podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022, biće stavljen na tržište, osim onih uvezenih, u skladu sa posebnim zahtevima za preradene životinjske proteine i druge dobijene proizvode definisane u II Poglavlju Aneksa VIII ovog Administrativnog uputstva, ako Aneks XI ovog Administrativnog uputstva ne definiše posebne zahteve za te proizvode.

3. Operateri će ispuniti uslove za stavljanje na tržište, osim onih iz uvoza, hrane za kućne ljubimce, definisane članom 40. Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 definisane u I i II Poglavlju Aneksa XI ovog Uputstva.

4. Operateri će ispuniti uslove za stavljanje na tržište, osim za uvoz, izvedenih proizvoda, kao što je definisano u članu 40 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022 definisano u I Poglavlju i III do XII Poglavlju Aneksa XI ovog administrativnog uputstva.

POGLAVLJE VIII UVOZ, TRANZIT I IZVOZ

Član 27 Uvoz, tranzit i izvoz nusproizvoda životinjskog porekla i izvedenih proizvoda

1. Zabranjen je uvoz i tranzit u Republici Kosovo sledećih nusproizvoda životinjskog porekla:

- 1.1. Sirovo đubrivo (Sirovi stajnjak);
 - 1.2. vunu i kosu koja je fabrički oprana ili obrađena drugom metodom koja ne osigurava da ne ostane ni jedna neprihvatljiva opasnost;
 - 1.3. Pčelinji vosak u ovalnom obliku.
2. Uvoz i tranzit na teritoriji Republike Kosovo sledećih nusproizvoda životinjskog porekla ne podležu zdravstvenim uslovima životinja
 - 2.1. vunu i dlaku koja je fabrički oprana ili obrađena drugom metodom koja osigurava da ne ostaneni jedan neprihvatljiv rizik;
 - 2.2. krvno koje je sušeno na temperaturi okoline od 18°C u periodu od najmanje dva dana na vlažnosti od 55%;
 - 2.3. vuna i dlaka proizvedena od životinja koje nisu svinjske vrste, koje su tretirane fabričkim pranjem koje se sastoji od potapanja vune i kose u seriju kupki s vodom, sapunom i natrij hidroksidom ili kalijum hidroksidom;
 - 2.4. vuna i dlaka proizvedena od životinja koje nisu svinjske vrste, koja se šalje direktno u fabriku koja proizvodi proizvode od vune i kose za tekstilnu industriju i koja je obrađena sa najmanje jednom od sledećih metoda :
 - 2.4.1. hemijska depilacija pomoću gašenog kreča ili natrijum sulfida;
 - 2.4.2. fumigacija u formaldehidu u hermetički zatvorenoj komori najmanje 24 sata;
 - 2.4.3. industrijsko čišćenje koje se sastoji od namakanja vune i kose u deterdžentu rastvorljivom u vodi koji se održava na 60 - 70 °C;
 - 2.4.4. skladištenje i čuvanje, što može uključivati vreme putovanja, na 37°C osam dana, 18°C 28 dana ili 4°C 120 dana;
 - 2.5. vuna i dlaka, suva i čvrsto upakovana, proizvedena od životinja koje nisu svinjske vrste, nemanjene za otpremu u fabriku koja proizvodi proizvode od vune i dlake za tekstilnu industriju i ispunjava sledeće zahteve:
 - 2.5.1. proizvedeno najmanje 21 dan pre datuma ulaska u Republiku Kosovo, držano u državi ili u nekom njenom regionu;
 - 2.5.2. Država EU ili druga zemlja iz koje je dozvoljen uvoz svežeg mesa preživara u EU.
 - 2.6. oslobođen slinavke i šapa i, u slučaju vune i dlake ovaca i koza, od ovčijih i kozjih boginja u skladu sa važećim zakonima;

2.7. Uz nju je priložena deklaracija uvoznika kako se zahteva u skladu sa stavom 1, podstavom 1.37 Aneksa XIII ovog Administrativnog uputstva.

2.8. prijavljen od strane operatera na graničnim inspekcijskim punktovima gde je prošla kontrola dokumentacije sa zadovoljavajućim rezultatima.

3. Operateri moraju da se pridržavaju sledećih specifičnih zahteva za uvoz i tranzit u Republiku Kosovo određenih nusproizvoda životinjskog porekla i izvedenih proizvoda, kao što je definisano u članu 41, stav 3 i članu 42 Administrativnog uputstva (MPŠRR).br. 05/2022 definisanog u Aneksu XII ovog Administrativnog uputstva.

4. Posebni zahtevi za uvoz i tranzit materijala 3 kategorije i proizvoda koji se dobijaju za upotrebu u lancu ishrane, osim hrane za kućne ljubimce ili hrane za krznene životinje, definisane u I Poglavlju Aneksa XII.

5. Posebni zahtevi za uvoz i tranzit nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda za upotrebu izvan lanca ishrane za životinje na farmi, definisane u II Poglavlju Aneksa XII.

6. Posebni zahtevi za nusproizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode koji potiču i vraćaju se u Republiku Kosovo nakon odbijanja ulaska iz druge zemlje, definisani u VI Poglavlju Aneksa XII.

7. Pravila definisana u V Poglavlju Aneksa XII će se primenjivati na izvoz proizvoda dobijenih i navedenih u Republici Kosovo.

Član 28

Stavljanje na tržište, uključujući uvoz i izvoz određenih materijala 1. kategorije

1. Nadležni organ može odobriti stavljanje na tržište, uključujući uvoz i izvoz krvna i kože dobijenih od životinja koje su bile podvrgnute lečenju zabranjenim supstancama koje su definisane važećim zakonodavstvom za zabranu upotrebe određenih supstanci koje imaju tireostatsko hormonsko delovanje (b-agonisti) i creva preživara sa ili bez njihovog sadržaja i kostiju i koštanim proizvoda koji sadrže kičmeni stub i lobanju, pod uslovom da ispunjavaju sledeće uslove:

1.1.ovi materijali ne smeju biti materijali 1 kategorije dobijeni od biло које од sledećih životinja:

1.1.1. životinje za које се сумња да су зарађене TSE болешчу у складу са ваžeћим законима;

1.1.2. životinje код којих је званично потврђено prisustvo TSE-a;

1.2. životinje уништene у контексту мера за искоренjivanje TSE-a;

1.3. ovi materijali ne smeju biti namenjeni za bilo koju od sledećih namena:

1.3.1. hranjenje životinja;

1.3.2. primena na zemljištu sa kojeg se hrane farmske životinje;

1.4. proizvodnja:

1.4.1. kozmetičkih proizvoda kako je definisano u važećem zakonu;

1.4.2. aktivna implantabilna medicinska sredstva kako je definisano u važećem zakonodavstvu;

1.4.3. medicinskih uredaja, kako je definisano u važećem zakonodavstvu;

1.4.4. in vitro medicinskih dijagnostičkih uredaja, kako je definisano u važećem zakonodavstvu;

1.4.5. veterinarsko-medicinskih proizvoda definisanih važećim zakonodavstvom;

1.4.6. medicinskih proizvoda kako je definisano važećim zakonodavstvom.

2. Uvezeni materijali moraju biti obeleženi i ispunjavati specifične zahteve za određena kretanja nusproizvoda životinjskog porekla definisane u I Podpoglavlju IV Poglavlja Aneksa XII ovog Administrativnog uputstva.

3. Materijali moraju biti uvezeni u skladu sa zahtevima relevantnog certifikata definisanim važećim zakonodavstvom.

4. Materijali koji potiču iz Republike Kosovo i vraćaju se u Republiku Kosovo nakon što im je odbijen ulazak od druge zemlje moraju biti u skladu sa specifičnim zahtevima navedenim u VI Poglavlju Aneksa XII ovog Administrativnog uputstva.

Član 29

Uvoz i tranzit istraživačkih i dijagnostičkih uzoraka

1. Nadležni organ može odobriti uvoz i tranzit istraživačkih i dijagnostičkih uzoraka, koji se sastoje od izvedenih proizvoda ili nusproizvoda životinjskog porekla, uključujući nusproizvode životinjskog porekla definisane u članu 25 stav 1 ovog Administrativnog uputstva u skladu sa uslovima koji garantuju kontrolu rizika po zdravlje ljudi i životinja kako sledi:

1.1. predstavljanje pošiljke mora biti odobreno unapred od strane nadležnog organa; i

1.2. pošiljka mora biti poslata direktno sa tačke ulaska u Republike Kosovo ovlašćenom korisniku.

2. Operateri koji rukuju istraživačkim ili dijagnostičkim uzorcima moraju ispuniti posebne zahteve za odlaganje istraživačkih ili dijagnostičkih uzoraka definisanih u 1 Podpoglavlju, III Poglavlje, Aneks XII ovog Administrativnog uputstva.

Član 30

Uvoz i tranzit trgovačkih uzoraka i izložnih artikala

1. Nadležni organ može ovlastiti uvoz i tranzit trgovačkih uzoraka u skladu sa posebnim pravilima definisanim u stavu 1 2 Podpoglavlja, III Poglavlje, Aneks XII ovog Administrativnog uputstva .

2. Operateri koji rukuju trgovačkim uzorcima moraju poštovati posebna pravila za rukovanje i odlaganje trgovačkih uzoraka iz stavova 2 i 3 2 Podpoglavlja, III Poglavlja, Aneksa XII ovog Administrativnog uputstva.

3. Nadležni organ može da odobri uvoz i tranzit artikala za izlaganje u skladu sa posebnim pravilima za articke za izlaganje utvrđenim u 3 Podpoglavlju, III Poglavlju, Aneks XII ovog Administrativnog uputstva.

4. Operateri koji rukuju predmetima za izlaganje primenjuju uslove za pakovanje, rukovanje i odlaganje artikala za izlaganje utvrđene u 3 Podpoglavlju, III Poglavlju, Aneks XII ovog Administrativnog uputstva.

Član 31

Spisak preduzeća i fabrika drugih zemalja

1. Uvoz u Republiku Kosovo je dozvoljen samo od:

1.1. operatera registrovanih ili odobrenih u EU;

1.2. preduzeća Iz drugih trećih zemalja registrovanih , odobrenih i ovlašćenih za izlaganje u EU;

1.3.Druge zemlje su registrovane i odobrile preduzeća utvrđena na osnovu bilateralnog sporazuma između Republike Kosovo i te zemlje.

Član 32

Modeli zdravstvenih uverenja i deklaracija za uvoz i tranzit

1. Pošiljke nusproizvoda životinjskog porekla i izvedenih proizvoda za uvoz ili tranzit kroz teritoriju Republike Kosovo biće praćene zdravstvenim sertifikatima i pratećom dokumentacijom, u skladu sa modelima definisanim u Aneksu XIII ovog Administrativnog uputstva na graničnom prelazima na kojima se vrše veterinarski pregledi.

2. Spisak veterinarskih sertifikata i potrebnih napomena definisani su u Aneksu XIII ovog Administrativnog uputstva.
3. model sertifikata naveden u Dodatku XIII biće dobijen od TRACES sistema Evropske komisije!

4. Sa izuzetkom stava 1. ovog člana, nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi životinjskog porekla koji se vraćaju u Republiku Kosovo nakon odbijanja ulaska iz druge zemlje, moraju da ispunjavaju posebne zahteve definisane u VI poglavlju Aneksa XII ovog Administrativnog uputstva.

POGLAVLJE IX ZVANIČNE PROVERE

Član 33 Zvanična kontrola

1. Nadležni organ će preduzeti neophodne mere za kontrolu celokupnog lanca prikupljanja, transporta, upotrebe i odlaganja nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda, kako je definisano u članu 4. stav 2. Administrativnog uputstva (MPŠRR). br. 05/2022. Ove mere će se sprovoditi u skladu sa pravilima službenih kontrola definisanim važećim zakonodavstvom za službene kontrole koje se preduzimaju radi provere usklađenosti sa zakonom o hrani i hrani za životinje i pravilima o zdravlju i dobrobiti životinja .

2. Zvanične kontrole definisane u stavu 1. ovog člana obuhvataju kontrole vodenja registara i drugih dokumenata koji se zahtevaju prema pravilima definisanim ovim Administrativnim uputstvom.

3. Nadležni organ će vršiti službene kontrole kako je definisano u članu 45 stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 u skladu sa zahtevima definisanim u poglavljima Aneksa XIV ovog Administrativnog uputstva kao što sledi:

3.1. službene kontrole u fabrikama za preradu kako je definisano u I Poglavlju;

3.2.službene kontrole drugih aktivnosti koje uključuju rukovanje nusproizvodima životinjskog porekla i dobivenim proizvodima kako je definisano u potpoglavlju 1 do 9 poglavlja II.

4. Nadležni organ će vršiti inspekciju blombi koje su primenjene na pošiljke nusproizvoda životinjskog porekla i derivata.

5. Kada nadležni organ stavi blombu (pečat) na takav teret koji je prevezan u zemlju odredišta, mora o tome obavestiti nadležni organ zemlje odredišta.

6. Nadležni organ zemlje odredišta odlučuje na osnovu zahteva operatera o prihvatanju ili odbijanju određenih materijala 1, 2 kategorije kategorije i mesno-koštanog brašna ili životinjske masti dobijene od materijala 1. kategorije i 2.Kategorije, u roku od 20 kalendarskih dana od dana prijema takve prijave, pod uslovom da je podneta u skladu sa važećim zakonima za upotrebu službenih jezika u Republici Kosovo.

Član 34 Ponovno odobrenje fabrika i preduzeća nakon davanja privremenog odobrenja

1. Kada je fabrika ili preduzeće dobilo odobrenje za preradu materijala 3 kategorije, a zatim dato privremeno odobrenje za preradu materijala 1 i 2 kategorije, u skladu sa članom 24 stav 2 podstav 2.2 prema pod podstavu 2.2.2 Administrativnog uputstva. (MPŠRR) br. 05/2022 biće zabranjeno nastaviti obradu materijala 3 kategorije, bez prethodnog dobijanja odobrenja nadležnog organa za nastavak obrade materijala 3 kategorije u skladu sa članom 44 Administrativnog uputstva (MPŠRR). Br. 05/2022.

2. Kada je fabrika ili preduzeće dobilo odobrenje za preradu materijala 2 kategorije, a zatim je dobilo privremeno odobrenje za preradu materijala 1 kategorije, u skladu sa članom 24 stav 2 podstav 2.2 prema pod podstavu 2.2.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR).) – br. 05/2022, zabranjeno je nastaviti obradu materijala 2 kategorije, bez prethodnog dobijanja odobrenja nadležnog organa za nastavak obrade materijala 2 kategorije u skladu sa članom 44 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

X POGLAVLJE ZAVRŠNE ODREDBE

Član 35

Ograničenja za stavljanje na tržište određenih nusproizvoda životinjskog porekla i derivata iz razloga javnog zdravlja i zdravlja životinja

1. Nadležni organ neće zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda kao što sledi iz razloga javnog zdravlja i zdravlja životinja van odredbi važećeg zakonodavstva, definisanog Administrativnim uputstvom (MPŠRR). br. 05/2022 i u ovom administrativnom uputstvu kao što sledi:

- 1.1. preradeni životinjski proteini i drugi dobijeni proizvodi definisani u II Poglavlju Aneksa X ovog Administrativnog uputstva;
- 1.2. hrana za kućne ljubimce i neki drugi dobijeni proizvodi definisani u Aneksu XIII ovog Administrativnog uputstva;
- 1.3. nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi uvezeni ili u tranzitu na Kosovu, kao što je definisano u Aneksu XIV ovog Administrativnog uputstva.

Član 36

1. Sastavni deo ovog Administrativnog uputstva su aneksi kako sledi:
 - 1.1. Aneks I: Odbacivanje i vraćanje;
 - 1.2. Aneks II: Obrada;
 - 1.3. Aneks III: Transformacija NPSH i derivata u biogas, kompost;
 - 1.4. Aneks IV: Posebna pravila o istraživanju, hranjenju, sakupljanju i odlaganju;

- 1.5. Aneks V: Standardni format za prijavu alternativnih metoda;
- 1.6. Aneks VI: Prikupljanje, transport i sledivost;
- 1.7. Aneks VII: Zahtevi koji se primenjuju na određena odobrena i registrovana preduzeća;
- 1.8. Aneks VIII: Materijali za hranu za životinje;
- 1.9. Aneks IX: Organska đubriva i poboljšivači zemljišta;
- 1.10. Aneks X: poluproizvodi (Intermedijarni proizvodi);
- 1.11. Aneks XI: Hrana za domaće životinje i drugi derivatni proizvodi;
- 1.12. Aneks XII: Uvoz, izvoz i tranzit;
- 1.13. Aneks XIII: Modeli zdravstvenih uverenja i
- 1.14. Aneks XIV: Zvanične kontrole.

Član 37
Stupanje na snagu

Ovo Administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana od dana objavlјivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Faton PEĆI

Ministar Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja

ANEKS I
ODLAGANJE, PRENARUDŽIVANJE
I UPOTREBA KAO GORIVO

POGLAVLJE
OPŠTI ZAHTEVI ZA SPALJIVANJE I KO-SPALJIVANJE

1 Potpoglavlje
Opšti uslovi

1. Operateri postrojenja za spaljivanje i ko-spaljivanje definisana u članu 7 stav 1 podstav 1.2 ovog Administrativnog uputstva treba da obezbede da su higijenski uslovi ispunjeni u postrojenjima pod njihovom kontrolom, kao što sledi:

- 1.1.životinjski pod proizvodi i proizvodi izvedeni od njih moraju biti odloženi što je pre moguće nakon dolaska, u skladu sa uslovima koje odredi nadležni organ. Oni će biti propisno uskladišteni do odlaganja, u skladu sa uslovima koje odredi nadležni organ;
- 1.2.Fabrike moraju imati odgovarajuće preparate za čišćenje i dezinfekciju kontejnera i vozila na licu mesta, posebno u za to predviđenom prostoru iz kojeg se ispuštaju otpadne vode u skladu sa važećim zakonima, kako bi se izbegli rizici od kontaminacije;
- 1.3.Fabrike moraju biti locirane u dobro dreniranom prostoru i sa jakim i stabilnim materijalom;
- 1.4. Fabrike treba da imaju adekvatne aranžmane za zaštitu od štetočina kao što su insekti, glodari i ptice. Dokumentirani program kontrole štetočina koji se koristi u tu svrhu;
- 1.5. Osoblje mora imati pristup adekvatnim prostorima za ličnu higijenu, kao što su kupatila, svlačionice i lavaboi, ako je potrebno kako bi se sprečio rizik od kontaminacije;
- 1.6. Postupci čišćenja moraju biti završeni i dokumentirani za sve delove prostorija. Za čišćenje mora biti obezbedena odgovarajuća oprema i sredstva za čišćenje;
- 1.7. Kontrola higijene treba da uključuje redovne inspekcije okoline i opreme. Rasporedi inspekcija i rezultati moraju biti dokumentovani i čuvani najmanje dve godine.

2. Operater postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje će preduzeti sve potrebne mere u vezi sa prijemom nusproizvoda životinjskog porekla ili dobivenih proizvoda kako bi sprečio ili ograničio u najvećoj mogućoj meri direktnе rizike po zdravlje ljudi ili životinja .

3. Životinje ne bi trebale imati pristup fabrikama, nusproizvodima životinjskog porekla i dobivenim proizvodima koji čekaju na spaljivanje ili suspaljivanje ili pepelu koji nastaje spaljivanjem ili suspaljivanjem nusproizvoda životinjskog porekla.

4. Ako se postrojenje za spaljivanje ili suspaljivanje nalazi na stočnoj farmi:
 - 4.1. mora postojati potpuno fizičko razdvajanje između opreme za spaljivanje ili suspaljivanje, stoke i njihove hrane, ležaj sa fizičkim odvajanjem kada je to potrebno;
 - 4.2. Oprema mora biti u potpunosti posvećena radu spalionice i ne sme se koristiti na drugom mestu u posedu ili u suprotnom čisti se i dezinficikuje pre takve upotrebe;
 - 4.3. Osoblje koje radi u fabrici mora promeniti svoju gornju odeću i obuću pre rukovanja životinjama ili stočnom hranom.
5. Skladištenje nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda koji čekaju na spaljivanje ili suspaljivanje i pepela moraju biti u poklopljenim, propisno identifikovanim i, ako je prikladno, nepropusnim kontejnerima.
6. Nusproizvodi životinjskog porekla koji nisu u potpunosti spaljeni moraju biti ponovo spaljeni ili odloženi na drugi način, odlaganjem na ovlašćenu deponiju, u skladu sa članovima 12, 13 i 14, Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br . 05/2022 .

2 Potpoglavlje Radni uslovi

Fabrike (postrojenja) za spaljivanje ili koinsineraciju moraju biti projektovana, opremljena, izgrađena i vođena na takav način da se gas koji nastaje procesom na kontrolisan i homogen način, čak i pod najnepovoljnijim uslovima, podiže do temperature od 850 °C za pri najmanje 2 sekunde ili na temperaturi od 1100 °C u trajanju od 0,2 sekunde, mereno u blizini unutrašnjeg zida ili na reprezentativnoj tački prostorije u kojoj se vrši spaljivanje ili suspaljivanje, kako je to odobrilo nadležno telo.

3 Potpoglavlje Ostaci spaljivanja i suspaljivanja

1. Otpad od spaljivanja i suspaljivanja bit će minimiziran u količini i šteti koju mogu uzrokovati. Takav otpad treba tretirati, prema potrebi, direktno u postrojenju ili van lokacije u skladu sa važećim zakonodavstvom ili odložiti na ovlaštenu deponiju.
2. Transport i skladištenje suvog otpada, uključujući i prašinu, vršiće se na način da se spreči distribucija u životnoj sredini, zatvorenim kontejnerom.

4 Potpoglavlje Merenje temperature i drugih parametara

1. Tehnike koje se koriste za praćenje parametara i relevantni uslovi za proces spaljivanja ili suspaljivanja.

2. Odobrenje izdato od strane nadležnog organa, ili uslovi koji su uvezi sa tim, postavljaju zahteve za merenje temperature.
3. Rad bilo koje automatizovane opreme za nadzor podleže godišnjoj nadzornoj inspekciji i testiranju.
4. Rezultati merenja temperature moraju biti zabeleženi i predstavljeni na odgovarajući način kako bi se omogućilo nadležnom organu da proveri usklađenost sa dozvoljenim uslovima rada utvrđenim ovim Administrativnim uputstvom, u skladu sa procedurama koje treba da uspostavi taj organ.

5 Potpoglavlje Nepravilan rad

U slučaju kvara ili nepravilnih uslova rada postrojenja za spaljivanje ili suspaljivanje, operater će smanjiti ili zaustaviti rad što je pre moguće dok ne postane moguće nastaviti s redovnim radom.

II POGLAVLJE POSTROJENJA ZA SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE VELIKOG KAPACITETA

1 Potpoglavlje Specifični uslovi rada

1. Postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje (koinsineraciju) koja rukuju samo nusproizvodima životinjskog porekla i derivatima s kapacitetom većim od 50 kg na sat - postrojenja velikog kapaciteta i za koja nije potrebna dozvola za rad u skladu sa sledećim uslovima :

1.1. fabrike moraju biti opremljene za svaku liniju sa najmanje jednim pomoćnim gorionikom. Ovaj gorionik će se automatski zapaliti kada temperatura gasova sagorevanja nakon poslednjeg ubrizgavanja vazduha za sagorevanje padne ispod 850 °C ili 1100 °C, u zavisnosti od slučaja. Takođe bi trebalo da se koristi tokom početka i završetka rada postrojenja kako bi se osiguralo da se temperatura od 850°C ili 1100°C, kako je primenjivo, održava u svakom trenutku tokom ovih operacija i sve dok se nesagoreli materijal nalazi u prostorijama u kojima vrši se spaljivanje ili suspaljivanje;

1.2. Kada nusproizvodi životinjskog porekla ili dobiveni proizvodi uđu u komoru u kojoj se vrši spaljivanje ili suspaljivanje iz kontinuiranog procesa, postrojenje mora raditi s automatskim sistemom kako bi se sprečilo unošenje nusproizvoda ili proizvoda životinjskog porekla na početku, dok se ne dostigne temperatura od 850 °C ili 1100 °C ako je primenljivo, dostiže se i kada se temperatura ne održava..

1.3. Operater mora upravljati postrojenjem za spaljivanje na način da se nivo spaljivanja postigne tako da je ukupni sadržaj organskog ugljenika u čadi i pepelu manji od 3%, ili da je njihov gubitak pri paljenju manji od 5% težine suve materijala. Ako je potrebno, koristit će se odgovarajuće tehnike prethodnog tretmana.

2 Potpoglavlje Ispuštanja vode

1. Fabričke lokacije velikog kapaciteta, uključujući prostore vezane za skladištenje nusproizvoda životinjskog porekla, moraju biti projektovane na način da se spreči neovlašćeno i slučajno ispuštanje zagadujućih materija u tlo, površinske i podzemne vode.
2. Skladišta će biti obezbedena od protoka zagađene kiše sa lokacije fabrike ili od zagađene vode koja dolazi usled izlivanja ili gašenja požara.
3. Operater će, ako je potrebno, osigurati da se takva kiša i voda mogu testirati i tretirati pre ispuštanja, gde je to potrebno.

III POGLAVLJE POSTROJENJA ZA SPALJIVANJE I SUSPALJIVANJE NISKOG KAPACITETA

1. Postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje koja rukuju samo nusproizvodima životinjskog porekla i dobivenim proizvodima s maksimalnim kapacitetom manjim od 50 kg nusproizvoda životinjskog porekla po satu ili po seriji - postrojenja niskog kapaciteta i koja ne moraju imati dozvoliti da se uradi sledeće:

1.1. koriste se samo za odlaganje:

1.1.1. uginulih kućnih ljubimaca definisano u članu 8. stav 1. podstav 1.1., pod podstavu 1.1.3. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 ; ili

1.1.2. Materijala 1 kategorije definisanih u članu 8, stav 1 u podstavovima 1.2, 1.5 i 1.6, materijali 2 kategorije definisani u članu 9 ili materijali 3 kategorije definisani u članu 10 tog Administrativnog uputstva i;

1.1.3. kada se materijali 1 kategorije definisani u članu 8 stav 1, podstavu 1.2 ovog Administrativnog uputstva ili Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 unesu u fabriku sa malim kapacitetom, treba biti opremljena pomoćnim gorionikom;

1.1.4. delovati na takav način da se nusproizvodi životinjskog porekla potpuno pretvore u pepeo.

IV POGLAVLJE OPŠTI ZAHTEVI ZA UPOTREBU NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG POREKLA I PROIZVODA DOBIJENIH OD NJIH KAO GORIVA

1 Potpoglavlje

Opšti zahtevi u vezi sa spaljivanjem nusproizvoda životinjskog porekla i proizvoda dobijenih kao goriva

1. Operateri fabrika za sagorevanje iz člana 7 stav 6 ovog Administrativnog uputstva obezbeđuju da fabrike za sagorevanje pod njihovom kontrolom ispunjavaju sledeće uslove :

- 1.1.Nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi namenjeni upotrebi kao gorivo moraju se koristiti u tu svrhu što je pre moguće ili bezbedno uskladištiti dok se ne upotrebe;
 - 1.2.Postrojenja za spaljivanje moraju preduzeti hitne mere kako bi se osiguralo da se čišćenje i dezinfekcija kontejnera i vozila obavlja u za to predviđenoj zoni njihovih prostorija iz koje se mogu prikupljati i ispuštati otpadne vode u skladu sa važećim, radi izbjegavanja rizika od zagodenja životne sredine.
2. Sa izuzetkom zahteva navedenih u podstavu 1.1 ovog potpoglavlja, kontejneri i vozila koja se koriste za transport prerađenih masti mogu se čistiti i dezinfikovati u postrojenju za utovar ili u bilo kom drugom postrojenju odobrenom ili registrovanom u skladu sa Administrativnim uputstvom. MPŠRR) – br. 05/2022, kao:
 - 2.1. postrojenja za spaljivanje moraju biti postavljena na čvrsto i dobro drenirano mesto;
 - 2.2.spalionice moraju odmah primeniti mere za kontrolu od štetočina. U tu svrhu mora se koristiti dokumentovani program kontrole štetočina;
 - 2.3.po potrebi, osoblje mora imati pristup adekvatnim objektima za ličnu higijenu kao što su toaleti, svlačionice i lavaboi, kako bi se sprečili rizici od kontaminacije opreme za rukovanje farmskim životinjama ili njihovom hranom;
 - 2.4.treba projektovati, implementirati i dokumentovati za sve delove postrojenja za sagorevanje. Za čišćenje mora biti obezbedena odgovarajuća oprema i sredstva za čišćenje;
 - 2.5.Kontrola higijene treba da uključuje redovne inspekcije sredine i opreme. Rasporedi inspekcija i rezultati moraju biti dokumentovani i čuvani u periodu od najmanje dve godine;
 - 2.6.kada se topljene masti koriste kao gorivo za sagorevanje u stacionarnim motorima sa unutrašnjim sagorevanjem koji se nalaze u odobrenim ili registrovanim pogonima za preradu hrane ili stočne hrane, prerada hrane ili stočne hrane na istom mestu mora se izvršiti pod strogim uslovima odvajanja.
3. Operateri postrojenja za spaljivanje će preduzeti sve potrebne mere u pogledu primanja nusproizvoda životinjskog porekla ili proizvoda dobivenih od njih kako bi sprečili ili ograničili koliko je to moguće rizike po zdravlje ljudi ili životinja i životnu sredinu.
4. Životinje ne bi trebalo da imaju pristup postrojenju za spaljivanje ili nusproizvodima životinjskog porekla i proizvodima dobijenim od njih koji čekaju na spaljivanje ili pepelu koji nastaje spaljivanjem.
5. Kada se spalionica nalazi na stočnom imanju na kojem se drže životinje vrste za proizvodnju hrane:
 - 5.1.mora postojati potpuna fizička odvojenost između opreme za spaljivanje i životinja, uključujući njihovu hranu i ležaj;

5.2. oprema mora biti u potpunosti posvećena radu postrojenja za spaljivanje i ne koristiti se na drugom mestu na imanju osim ako nije efikasno očišćena i dezinfikovana pre takve upotrebe;

5.3. Osoblje koje radi u digestoru mora promeniti odeću i obuću i preduzeti mere lične higijene pre rukovanja životinjama na ovoj ili bilo kojoj drugoj farmi ili njihovom hranom ili materijalom za postavljanje.

6. Nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi koji čekaju na sagorevanje kao gorivo i ostaci sagorevanja treba da se čuvaju u namenskom zatvorenom i pokrivenom prostoru, ili u zatvorenim i nepropusnim kontejnerima.

7. Spaljivanje nusproizvoda životinjskog porekla ili proizvoda dobijenih od njih vrši se pod uslovima koji sprečavaju indirektnu kontaminaciju hrane za životinje.

2 Potpoglavlje **Radni uslovi postrojenja za spaljivanje**

1. Postrojenja za spaljivanje moraju biti projektovana, izgradena, opremljena i vođena na takav način da se čak i pod najnepovoljnijim uslovima, nusproizvodi i nusproizvodi životinjskog porekla tretiraju najmanje 2 sekunde na temperaturi od 850 °C ili na najmanje 0,2 sekunde na temperaturi od 1100 °C.

2. Gas koji nastaje procesom se kontrolisano i homogeno diže za 2 sekunde na temperaturi od 850 °C ili za 0,2 sekunde na temperaturi od 1 100 °C.

3. Temperatura se mora meriti u blizini unutrašnjeg zida ili na drugoj reprezentativnoj tački komore za sagorevanje, kako to odobri nadležni organ.

4. Automatske tehnike će se koristiti za praćenje parametara i uslova koji se odnose na proces sagorevanja.

5. Rezultati merenja temperature se automatski beleže i prikazuju na odgovarajući način kako bi se omogućilo nadležnom organu da proveri uskladenost sa dozvoljenim radnim uslovima iz stava 1. i 2. ovog potpoglavlja u skladu sa procedurama koje utvrđuje nadležni organ.

6. Operater postrojenja za spaljivanje mora osigurati da gorivo sagorijeva na takav način da je ukupni sadržaj organskog ugljenika u šljaci i pepelu manji od 3% ili da je njihov gubitak pri paljenju manji od 5% po težini suvog materijala.

3 Potpoglavlje **Ostaci sagorevanja**

1. Otpad iz sagorevanja mora biti minimiziran u svojoj količini i štetnosti. Takav otpad se mora ponovo obraditi, ili kada nije prikladno, odložiti ili koristiti u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2. Transport i međuskladištenje suvog otpada, uključujući i prašinu, vršiti u zatvorenim kontejnerima ili na drugi način koji sprečava disperziju u životnoj sredini..

4 Potpoglavlje **Defekti ili nepravilni radni uslovi**

1. Postrojenje za sagorijevanje mora biti opremljeno uređajima koji automatski isključuju rad u slučaju kvara ili neuobičajenih radnih uslova dok se normalan rad ne može nastaviti.
2. Nusproizvodi životinjskog porekla koji nisu u potpunosti spaljeni i dobijeni proizvodi moraju se ponovo spaliti ili uništiti na ovlaštenoj deponiji sa sredstvima definisanim u članovima 12, 13 i 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

V POGLAVLJE

VRSTE BILJA I DERIVATA KOJI SE MOGU KORISTITI ZA SAGOREVANJE I POSEBNI ZAHTEVI ZA POSEBNE VRSTE BILJA

A. Stacionarni motori sa unutrašnjim sagorevanjem

1. Početni materijal:

Za ovaj proces može se koristiti deo masti dobijene iz nusproizvoda životinjskog porekla svih kategorija pod uslovom da ispunjava sledeće uslove:

1.1. osim ako se ne koristi riblje ulje ili prerađena mast koja je proizvedena u skladu s relevantnim važećim zakonodavstvom, odvajanje masti dobijene od nusproizvoda životinjskog porekla mora se prvo preraditi pomoću:

1.1.1. u slučaju masne frakcije materijala 1 i 2 kategorije, bilo koji od metoda prerade od 1 do 5 kako je definisano u III Poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva. Kada se ova mast pomera zatvorenim transportnim sistemom, koji se ne može zaobići, a pod uslovom da je takav sistem odobren od strane nadležnog organa, iz postrojenja za preradu za neposredno direktno sagorevanje, trajno obeležavanje glicerol triheptanoatom (GTH) definisano u stavu 1. Poglavlje V Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva neće biti potrebno;

1.1.2. u slučaju masnog odvajanja materijala 3 kategorije, bilo koji od metoda prerade 1 do 5 ili metode obrade 7 kao što je definisano u III Poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

1.1.3. u slučaju materijala dobijenih od ribe, bilo koju od metoda prerade 1 do 7 definisane u Poglavlju III Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

1.1.4. Masnoća se mora odvojiti od proteina, a u slučaju masti poreklom od preživara koja je namenjena spaljivanju u drugom postrojenju (fabrici), moraju se ukloniti nerastvorljive nečistoće veće od 0,15% težine.

2. Metodologija:

Sagorevanje životinjske masti kao goriva u stacionarnom motoru sa unutrašnjim sagorevanjem mora se izvesti na sledeći način:

2.1. frakcije masti definisane u stavu 1, podstavovima 1.1 i 1.2 ove tačke A moraju se spaliti:

2.1.1. prema uslovima definisanim u 2. potpoglavlju stav 1. IV Poglavlja ovog aneksa; ili

2.1.2. korišćenjem parametara procesa koji postižu rezultat koji je ekvivalentan uslovima iz podstava 2.1 ovog stava i koje je ovlastio nadležni organ;

2.2. ne sme se dozvoliti spaljivanje materijala životinjskog porekla, osim životinjske masti;

2.3. životinjska mast dobijena od materijala 1 kategorije ili 2 kategorije spaljena u odobrenim ili registrovanim prostorijama u skladu sa važećim zakonima koji utvrđuju pravila higijene hrane životinjskog porekla ili posebnim zakonima za higijenu životinja, hrane na javnim mestima mora biti obrađen metodom obrade 1 kao što je definisano u III poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva.

3. Sagorevanje životinjske masti mora se vršiti u skladu sa zakonima koji su na snazi za zaštitu životne sredine, posebno pozivajući se na standarde i zahteve tog zakonodavstva i zahteve u pogledu najboljih dostupnih tehnika za kontrolu i praćenje emisije.

Radni uslovi:

Izuzimajući zahteve definisane 2. stavom 2. Potpoglavlja IV Poglavlja ovog Aneksa, zahtevi zasnovani na drugim procesnim parametrima, koji obezbeđuju jednak ekološki rezultat, može odobriti nadležni organ nadležan za pitanja životne sredine .

B. Spalionice na farmama u kojima se živinsko gnojivo koristi kao gorivo

1. Vrsta fabrike:

Spalionica na farmi sa procenjenim ukupnim topotnim unosom ne više od 5 MW

2. Početni materijal i svrha:

Isključivo sirovo (nepreradeno) živinsko dubrivo, kako je definisano u članu 9, stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. Za upotrebu kao gorivo za sagorevanje u skladu sa zahtevima iz st. 3 do 5 ove tačke B. Spaljivanje drugih nusproizvodan životinjskog porekla ili proizvoda dobijenih od organskog stajnjaka drugih vrsta ili stvorenog van farme nije dozvoljeno za upotrebu kao gorivo u fabrikama za sagorevanje na farmi iz stava 1. ove tačke B.

3. Posebni zahtevi za živinski gnoj koji se koristi kao gorivo za sagorijevanje:

3.1. stajnjak treba bezbedno skladištiti u zatvorenom skladišnom prostoru kako bi se smanjila potreba za daljim tretmanom i sprečila unakrsna kontaminacija sa drugim područjima na farmi koja drži životinje vrsta koje proizvode hranu.

3.2. Postrojenje za spaljivanje na farmi mora biti opremljeno:

3.2.1. automatski sistem upravljanja gorivom za stavljanje goriva direktno u komoru za sagorevanje bez daljeg tretmana;

3.2.2. pomoći gorionik koji se mora koristiti tokom operacija paljenja i isključivanja kako bi se osiguralo da su temperaturni zahtevi navedeni u 2. potpoglavlju stav 2. IV poglavlja ovog aneksa ispunjeni u svakom trenutku tokom ovih operacija i sve dok je nesagoreli materijal u komori za sagorevanje.

4. Granične vrednosti emisije i zahtevi za praćenje:

4.1. emisije sumpor-dioksida, azotnih oksida - odnosno zbir azot-monoksida i azot-dioksida, izražen kao azot-dioksid i čestice ne sme preći granične vrednosti emisije izražene u mg/Nm³ na temperaturi od 273,15 K, pritisku od 101,3 kPa i sadržaj kiseonika od 11%, nakon korekcije za sadržaj vodene pare u otpadnim gasovima:

zagadivač	Granica vrednosti emisije u mg/Nm ³
Sumporov dioksid	50
Azotni oksidi (kao NO ₂)	200
Čestice	10

4.1.1 Operater postrojenja za sagorevanje na farmi mora da izvrši bar godišnja merenja sumpordioksida, azotnih oksida i čestica. Kao alternativa merenjima definisanim u pododeljku 1, za određivanje emisije sumpor-dioksida mogu se koristiti drugi postupci, verifikovani i odobreni od strane nadležnog organa. Monitoring će se vršiti od strane ili u ime operatera u skladu sa standardima CEN-a. Kada CEN standardi nisu dostupni, primenjuju se ISO, nacionalni ili drugi međunarodni standardi koje pružaju obezbeđivanje podataka ekvivalentnog naučnog kvaliteta;

4.1.2. svi rezultati će biti evidentirani, obradeni i predstavljeni na način da omogući nadležnom organu da proveri usklađenost sa graničnim vrednostima emisije ;

4.1.3. za postrojenja za sagorevanje na farmi koja primenjuju sekundarne uredaje za smanjenje emisije kako bi se ispunile granične vrednosti emisije, efektivni rad ovog uredaja će se kontinuirano pratiti i njihovi rezultati beležiti;

4.1.4. U slučaju neusklađenosti sa graničnim vrednostima emisije definisanim u podstavu 4.1 ovog stava ili kada postrojenje za sagorevanje na farmi ne ispunjava zahteve iz stava 1, 2. potpoglavlja IV Poglavlja ovog Aneksa, operateri moraju odmah obavestiti nadležne organe i preuzeti neophodne mere kako bi se osiguralo da se

usklađenost uspostavi u najkraćem mogućem roku. Kada se uskladenost ne može uspostaviti, nadležni organ će obustaviti rad fabrike i povući njeno odobrenje.

5. Operativne promene i kvarovi:

5.1. Operater mora da obavesti nadležni organ za svaku planiranu izmenu postrojenja za spaljivanje na farmi što bi uticalo na njegove emisije barem mesec dana pre datuma nastanka promene;

5.2. Operater će preduzeti potrebne mere kako bi osigurao da periodi pokretanja i zaustavljanja postrojenja za spaljivanje na farmi i svi kvarovi budu što je moguće kraći. U slučaju ne funkcionisanja ili kvara na sekundarnoj reduksijskoj opremi, operater mora odmah obavestiti nadležni organ.

C. Postrojenja za spaljivanje u kojima se kao gorivo za sagorevanje koristi đubrivo iz uzgoja, osim stajnjaka živine (peradi) definisano u tački B

1. Vrsta fabrike:

Postrojenje za sagorijevanje s procenjenim ukupnim toplotnim unosom ne većim od 50 M.

2. Početni materijal:

Isključivo organsko đubrivo u zgajanim životinjama, osim stajnjaka živine iz tačke B ovog poglavlja, koje se koristi kao gorivo za sagorevanje u skladu sa zahtevima definisanim u stavu 3. tačke C. Spaljivanje drugih nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda neće se dozvoliti da se koriste kao gorivo u postrojenjima za sagorevanje iz stava 1. ove tačke C. Stajnjak iz uzgoja životinja osim živinskog stajnjaka, definisanog u tački B ovog poglavlja, proizveden van farme, ne bi trebalo da dolazi u kontakt sa uzgajanim životnjama.

1. Metodologija:

Postrojenja za spaljivanje u kojima se kao gorivo koristi stajnjak domaćih životinja, osim stajnjaka peradi iz tačke B ovog poglavlja, moraju ispunjavati uslove definisane u tačkama B st. 3, 4 i 5.

D. Fabrike za spaljivanje u kojima se meso i koštano brašno koristi kao gorivo za sagorevanje

1. Vrsta fabrike:

Postrojenja za sagorevanje s procenjenim ukupnim toplotnim unosom ne većim od 50 ME.

2. Početni materijal:

Meso i koštano brašno materijala 1. kategorije i 2. kategorije, koje se koristi kao gorivo za sagorevanje u skladu sa zahtevima iz stava 3. ove tačke D, samostalno ili u mešavini mesnog i koštanog brašna, prerađene masti i stajnjaka.

3. Posebni zahtevi za meso i koštano brašno koje se koristi kao gorivo za sagorevanje:

3.1. mesno i koštano brašno će se skladištiti u postrojenju za spaljivanje bezbedno u zatvorenom skladištu zaštićenom od pristupa životinja i neće se slati na drugo odredište osim ako to odobri nadležni organ u slučaju kvarenja ili nenormalnih uslova rada;

3.2. postrojenje za spaljivanje mora biti opremljeno:

3.2.1. automatski ili kontinuirani sistem upravljanja gorivom za stavljanje goriva direktno u komoru za sagorevanje bez dalje obrade;

3.2.2. pomoćni gorionik koji se mora koristiti tokom operacija paljenja i isključivanja kako bi se osiguralo da su temperaturni zahtevi navedeni u 2. potpoglavlju stav 2. IV poglavlja ovog aneksa ispunjeni u svakom trenutku tokom ovih operacija i sve dok se nesagoreli materijal nalazi u komora za sagorevanje.

4. Metodologija:

Postrojenja za spaljivanje u kojima se kao gorivo koristi mesno i koštano brašno od materijala 1 kategorije ili 2 kategorije moraju biti u skladu s opštim zahtevima iz IV Poglavlja ovog Aneksa i posebnim zahtevima iz tačke B, stav 4 i 5 ovog poglavlja.

ANEKS II OBRADA

I POGLAVLJE ZAHTEVI ZA PRERAĐIVAČKE FABRIKE I DRUGE ODREĐENE FABRIKE I PREDUZEĆA

Potpoglavlje 1

Opšti uslovi

1. Postrojenja za preradu moraju ispunjavati sledeće zahteve, za preradu sa sterilizacijom pod pritiskom ili u skladu sa metodama prerade definisanim u članu 15, stav 1, podstav 1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 kao:

1.1. Fabrike za preradu ne smeju biti locirane na istom mestu sa klaonicama ili drugim preduzećima koja su odobrena ili registrovana u skladu sa važećim zakonima koji definišu zdravstvena pravila za higijenu hrane životinjskog porekla, osim ako se ne mogu javiti rizici po zdravlje ljudi i životinja od prerade nusproizvoda životinjskog porekla, koji imaju poreklo iz takvih klaonica ili drugih preduzeća, olakšana su u skladu sa barem sledećim uslovima:

1.1.1. postrojenje za preradu mora biti fizički odvojeno od klaonice ili drugog objekta, gde je to prikladno lociranjem pogona za preradu u zgradu koja je potpuno odvojena od klaonice ili drugog objekta;

1.2. u postrojenju za preradu moraju biti instalirani i raditi na sledeći način:

1.2.1. Transportni sistem koji povezuje postrojenje za preradu sa klaonicom ili drugim objektom i koji se ne može zaobići;

1.2.2. Ulazi, prijemni prostori, oprema i izlazi za obe i fabrike za preradu i za klaonicu ili posebna preduzeća;

1.2.3. moraju se preduzeti mere za sprečavanje širenja rizika delovanjem osoblja koje je zaposleno u pogonu za preradu i u klanici ili drugom preduzeću;

1.2.4. neovlašćene osobe i životinje ne smeju imati pristup postrojenju za preradu;

1.3. odstupajući od podstavova 1.1.1 do 1.1.4 ovog podstava, u slučaju postrojenja za preradu koja preraduju materijale 3 kategorije, nadležni organ može odobriti druge uslove umesto onih definisanih u ovim podstavovima, koji imaju za cilj da smanje rizike po javno zdravlje i zdravlje životinja, uključujući rizike koji proizilaze iz prerade materijala 3 kategorije, koji potiče iz preduzeća van zemlje fabrike odobrene ili registrovane u skladu sa važećim zakonodavstvom o higijeni hrane proizvode ili sa posebnim pravilima za higijenu hrane životinjskog porekla;

1.4. pogon za preradu mora imati čist i prljav sektor, adekvatno odvojen. Nečisti sektor treba da ima natkriveno mesto za prijem nusproizvoda životinjskog porekla i treba da bude izgrađen tako da se lako čisti i dezinfikuje. Podovi moraju biti popločani na način da se olakša odvod tečnosti;

1.5. fabrika za preradu mora imati adekvatan prostor, uključujući kupatila, svlačionice i umivaonike za osoblje;

1.6. pogon za preradu mora imati dovoljne kapacitete za proizvodnju tople vode i pare za preradu nusproizvoda životinjskog porekla;

1.7. nečisti sektor mora, prema potrebi, imati opremu za smanjenje veličine nusproizvoda životinjskog porekla i opremu za utovar zdrobljenih nusproizvoda životinjskog porekla u jedinicu za preradu;

1.8. kada je potrebna termička obrada, sve instalacije moraju biti opremljene:

1.8.1. merna oprema za praćenje temperature u odnosu na vreme i, ako je primenljivo na korišćeni metod obrade, pritisak u kritičnim tačkama;

1.8.2. uređaji koji kontinuirano beleže rezultate ovih merenja tako da ostaju dostupni za potrebe kontrole i službene kontrole;

1.8.3. adekvatan sigurnosni sistem za sprečavanje nedovoljnog grejanja;

- 1.9. Kako bi se sprečila ponovna kontaminacija nusproizvoda životinjskog porekla, mora postojati jasna razdvojenost između prostora fabrike gde se istovaruje materijal koji ulazi u preradu i površina predviđenih za preradu tog proizvoda i skladištenje izvedenih proizvoda.
2. Postrojenje za preradu mora imati adekvatne prostore za čišćenje i dezinfekciju kontejnera ili kanistera u kojima se primaju nusproizvodi životinjskog porekla, kao i transportna sredstva kojima se transportuju.
3. Moraju se obezbediti adekvatni prostori za dezinfekciju točkova vozila i drugih njihovih delova, po potrebi, kada se napušta prljavi sektor postrojenja za preradu.
4. Sva postrojenja za preradu moraju imati sistem za prečišćavanje otpadnih voda koji ispunjava zahteve koje propisuje nadležni organ u skladu sa važećom zakonskom regulativom.
5. Postrojenje za preradu mora imati sopstvenu laboratoriju ili koristiti usluge eksterne laboratorije. Laboratorija mora biti opremljena za obavljanje potrebnih analiza i biti odobrena od strane nadležnog organa na osnovu procene kapaciteta laboratorije za obavljanje ovih analiza, biti akreditirana u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima ili podvrgнутa redovnim kontrolama od strane nadležnog organa, radi procene kapaciteta laboratorija za obavljanje ovih analiza.
6. Ukoliko, na osnovu procene rizika, obim proizvoda kojima se rukuje zahteva redovno ili stalno prisustvo nadležnog organa, pogoni za preradu moraju imati adekvatno opremljenu prostoriju koja je zatvorena za isključivo korišćenje inspekcijske službe.

2 Potpoglavlje Tretman zagađenih voda

1. Postrojenja za preradu materijala 1 kategorije i druge prostorije iz kojih se uklanjuju navedeni opasni materijali, klaonice i postrojenja za preradu materijala 2 kategorije moraju imati proces predtretmana za zadržavanje i sakupljanje životinjskog materijala, kao početni korak u tretmanu otpadnih voda.
2. Oprema koja se koristi u postupku predtretmana iz stava 1. ovog potpoglavlja sastojaće se od drenažnih sifona ili mreža sa otvorima za filtere sa rupama ili mrežama veličine ne veće od 6 mm na kraju toka procesa, ili ekvivalentnih sistema koji osiguravaju da čvrste čestice u otpadnoj vodi koja prolaze kroz njih nisu veće od 6 mm
3. Otpadne vode iz prostora definisanih u stavu 1. ovog potpoglavlja moraju ući u proces predtretmana koji će osigurati da se sva otpadna voda filtrira kroz procese pre nego što se odvode izvan prostora. Nije dozvoljeno mlevenje, varenje ili bilo koja druga obrada ili primena pritiska koji mogu olakšati prolazak čvrstih životinjskih materijala kroz procese prethodnog tretmana.
4. Sav životinjski materijal koji se drži u procesu predtretmana u prostorima definisanim u stavu 1. ovog člana, prikupljaće se i transportovati kao materijali 1 kategorije ili 2 kategorije, zavisno od slučaja, i eliminisaće se u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022.

5. Zagadene vode koje su prošle proces predtretmana u prostorima definisanim u stavu 1. ovog potpoglavlja i zagadene vode iz drugih prostora u kojima se tretiraju ili preraduju nusproizvodi životinjskog porekla, tretiraće se u skladu sa važećim propisima, bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

6. Pored uslova definisanih u stavu 5. ovog potpoglavlja, nadležni organ obavezuje operatere da tretiraju zagadene vode koje potiču iz prljavog sektora fabrike za preradu i u fabrikama ili preduzećima koja obavljaju međuposlove sa materijalima 1. kategorije ili materijalima 2 kategorije ili skladištiti materijale 1 kategorije ili materijale 2 kategorije u skladu sa uslovima koji osiguravaju da je rizik od patogena smanjen.

7. Ne dovodeći u pitanje stavove 1. do 6. ovog potpoglavlja, zabranjeno je odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla, uključujući krv i mleko, ili dobijenih proizvoda kroz tok otpadnih voda. Međutim, materijal 3 kategorije koji se sastoji od mulja iz centrifuge ili separatora može se ispušтati kroz tok otpadne vode, pod uslovom da je podvrgnut jednom od tretmana za mulj iz centrifuge ili separatora koji je naveden u III delu 4 Potpoglavlja II poglavlja Aneksa VIII. ovog Administrativnog uputstva.

3 Potpoglavlje

Posebni zahtevi za obradu materijala 1 kategorije i 2 kategorije

Raspored postrojenja za preradu materijala 1 kategorije i 2 kategorije mora osigurati potpuno odvajanje materijala 1 kategorije i 2 kategorije od prijema sirovine do isporuke dobijenog proizvoda koji nastaje preradom, osim ako se mešavina materijala 1 kategorije i 2 kategorije ne obrađuje kao materijali 1 kategorije.

4 Potpoglavlje

Posebni zahtevi za preradu materijala 3 kategorije

1. Sledeći zahtevi se primenjuju pored opših uslova definisanih u 1. Potpoglavlju ovog Aneksa kao:

1.1. Postrojenja za preradu materijala 3 kategorije ne smeju se nalaziti na istoj lokaciji kao postrojenja za preradu materijala 1 kategorije i 2 kategorije, osim ako se ne nalaze u potpuno odvojenoj zgradji;

1.2. Međutim, nadležni organ može odobriti preradu materijala 3 kategorije na mestu gde se vrši rukovanje ili prerada materijala 1 kategorije ili 2 kategorije, ako je unakrsna kontaminacija sprečena kroz:

1.2.1 raspored prostorija, poseban prostor predviđen za prijem i prostor za dalji tretman sirovina;

1.2.2. raspored i upravljanje opremom koja se koristi za preradu, uključujući raspored i upravljanje posebnim linijama za obradu ili postupcima čišćenja koji isključuju širenje bilo kakvog mogućeg rizika po javno zdravje i zdravlje životinja; i

1.2.3. planiranje i upravljanje prostorima za privremeno skladištenje gotovih proizvoda.

3. Postrojenja za preradu koji prerađuju materijale 3 kategorije imat će određen prostor za proveru prisutnosti stranih tela, kao što su materijal za pakovanje ili metalni komadi, u nusproizvodima životinjskog porekla ili dobijenim proizvodima, ako se radi o materijalima za preradu koji su namenjeni za za stočnu hranu. Takva strana tela se uklanaju pre ili tokom obrade.

II POGLAVLJE ZAHTEVI ZA HIGIJENU I OBRADU

1 Potpoglavlje Opšti higijenski zahtevi

Pored opštih higijenskih zahteva definisanih u članu 25. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, pogoni za preradu će imati dokumentovani program kontrole štetočina za sprovođenje planova za zaštitu od štetočina, kao što su insekti, glodari i ptice, definisani u članu 25 stav 1 podstav 1.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022.

2 Potpoglavlje Opšti zahtevi za obradu

1. Za kontinuirano praćenje uslova obrade treba koristiti precizno kalibrirane merače/rekordere. Treba voditi evidenciju koja pokazuje datum kalibracije merača/rekordera.
2. Materijal koji možda nije prošao specificiranu termičku obradu, kao što je materijal ispušten na početku ili otpadne vode iz kotlova, mora se recirkulirati kroz termičku obradu ili prikupiti i ponovno obraditi ili odložiti u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022.

Potpoglavlje 3 Metode obrade za materijale 1 kategorije i 2 kategorije

Metode obrade za materijale 1. kategorije i 2. kategorije, osim ako nadležni organ ne zahteva primenu sterilizacije pod pritiskom (metoda 1), materijali 1. kategorije i 2. kategorije obraduju se u skladu sa metodama obrade 2, 3, 4 ili 5 kako je definisano u III poglavlju ovog Aneksa.

4. Potpoglavlje Obrada materijala 3. kategorije

1. Kritične kontrolne tačke koje određuju stepen termičke obrade primenjene u preradi uključuju za svaku metodu obrade kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa:

- 1.1.veličina komada sirovine;
 - 1.2.temperatura postignuta u termičkom procesu;
 - 1.3.pritisak, ako se primenjuje na sirovinu;
 - 1.4.trajanje procesa termičke obrade ili stepen punjenja materijalom u kontinuiranom sistemu. Minimalni standardi obrade moraju biti specificirani za svaku primenljivu kritičnu kontrolnu tačku.
2. U slučaju hemijskih tretmana koje je nadležni organ odobrio kao metod obrade 7 u skladu sa tačkom G III Poglavlja, kritične kontrolne tačke koje određuju količinu primenjenih hemijskih tretmana će uključivati prilagođavanje postignutog pH.
 3. Podaci se čuvaju najmanje dve godine kako bi se pokazalo da su primenjene minimalne vrednosti procesa za svaku kritičnu kontrolnu tačku.
 4. Materijal 3 kategorije obraduje se u skladu sa bilo kojom metodom prerade 1 do 5 ili metodom prerade 7, ili, u slučaju materijala poreklom od vodenih životinja, bilo kojom metodom prerade 1 do 7, kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa .

III POGLAVLJE STANDARDNE METODE OBRADE

A. Metoda obrade 1 (sterilizacija pod pritiskom)

Smanjenje

1. Ako je veličina komada nusproizvoda životinjskog porekla za preradu veća od 50 milimetara, nusproizvodi životinjskog porekla moraju se smanjiti korištenjem odgovarajuće opreme, smeštene tako da veličina komada nakon redukcije ne bude veća od 50 milimetara. Efikasnost opreme treba svakodnevno proveravati i evidentirati njeno stanje. Ako provere otkriju prisustvo komada većih od 50 milimetara, proces se mora zaustaviti i izvršiti popravke pre nego što se proces može nastaviti.

Vreme, temperatura i pritisak

1. Nusproizvode životinjskog porekla veličine komada ne većih od 50 milimetara treba zagrijati do temperaturne dubine većoj od 133 °C najmanje 20 minuta bez prekida pri pritisku (apsolutnom) od najmanje 3 bara. Pritisak se mora proizvesti evakuacijom celog vazduha u komori za sterilizaciju i zamenom vazduha parom („zasićena para“); termička obrada može se primeniti kao pojedinačni proces ili kao korak u procesu pre ili nakon sterilizacije.

2. Obrada se može izvoditi u serijama ili kontinuiranim sistemima.

B. Način obrade 2

Redukcija/smanjenje

1. Ako je veličina komada životinjskih proizvoda za preradu veća od 150 milimetara, nusproizvodi životinjskog porekla se moraju smanjiti upotrebom odgovarajuće opreme, smeštene tako da veličina komada nakon redukcije ne bude veća od 150 milimetara. Efikasnost opreme treba svakodnevno proveravati i evidentirati njeno stanje. Ako provere otkriju prisustvo komada većih od 150 milimetara, proces se mora zaustaviti i izvršiti popravke pre nego što se proces može ponovo pokrenuti.

Vreme, temperatura i pritisak

1. Nakon smanjenja nusproizvoda životinjskog porekla moraju se zagrejati na način da se osigura da se temperatura u dubini iznad 100°C postigne najmanje za 125 minuta, temperatura u dubini iznad 110°C postignuta je za najmanje 120 minuta i dubinska temperatura veća od 120 °C je postignuta za najmanje 50 minuta.

Dubinske temperature se mogu dobiti uzastopno ili kroz nasumične kombinacije naznačenih vremenskih perioda.

2. Obrada se mora izvršiti u sistemu šarže.

C. Način obrade 3

Smanjenje

1. Ako je veličina komada životinjskih proizvoda za preradu veća od 30 milimetara, životinjski proizvodi se moraju smanjiti upotrebom odgovarajuće opreme, smeštene tako da veličina komada nakon redukcije ne bude veća od 30 milimetara. Efikasnost opreme treba svakodnevno proveravati i evidentirati njeno stanje. Ako provere otkriju prisustvo komada većih od 30 milimetara, proces se mora zaustaviti i izvršiti popravke pre nego što se proces može ponovo pokrenuti.

Vreme, temperatura i pritisak

1. Nakon redukcije nusproizvoda životinjskog porekla, moraju se zagrejati na način da se osigura da se temperatura na dubini većoj od 100 °C postigne za najmanje 95 minuta, temperatura na dubini većoj od 110 °C dostigne za najmanje 55 minuta, a dubinska temperatura viša od 120 °C je postignuta za najmanje 13 minuta.

Temperature na dubini se mogu dobiti uzastopno ili kroz nasumične kombinacije naznačenih vremenskih perioda.

2. Obrada se može vršiti u serijskom ili kontinuiranom sistemu.

D. Način obrade 4

Smanjenje

1. Ako je veličina komada životinjskih proizvoda za preradu veća od 30 milimetara, nusproizvodi životinjskog porekla se moraju smanjiti upotrebom odgovarajuće opreme, smeštene tako da veličina komada nakon redukcije ne bude veća od 30 milimetara. Efikasnost opreme treba

svakodnevno proveravati i evidentirati njen stanje. Ako provere otkriju prisustvo komada većih od 30 milimetara, proces se mora zaustaviti i izvršiti popravke pre nego što se proces može ponovo pokrenuti.

Vreme, temperatura i pritisak

1. Nakon redukcije nusproizvoda životinjskog porekla moraju se staviti u posude s dodatkom masti i zagrejati tako da se osigura da se temperatura na dubini većoj od 100°C postigne za najmanje 16 minuta, temperatura na dubini viša od 110°C je postignuta za najmanje 13 minuta i temperatura dubine više od 120 °C je dostignuta najmanje za osam (8) minuta, a temperature u dubini viša od 130 °C je dostignuta za najmanje tri (3) minuta.

Temperature na dubini se mogu dobiti uzastopno ili kroz nasumične kombinacije naznačenih vremenskih perioda.

2. Obrada se mora izvoditi u serijskom ili kontinuiranom sistemu.

E. Način obrade 5

Smanjenje

1. Ako je veličina komada nusproizvoda životinjskog porekla za preradu veća od 20 milimetara, nusproizvodi životinjskog porekla moraju se smanjiti upotrebom odgovarajuće opreme, postavljene tako da veličina komada nakon redukcije ne bude veća od 20 milimetara. Efikasnost opreme treba svakodnevno proveravati i evidentirati njen stanje. Ako provere otkriju prisustvo komada većih od 20 milimetara, proces se mora zaustaviti i izvršiti popravke pre nego što se proces može ponovo pokrenuti.

Vreme, temperatura i pritisak

1. Nakon redukcije, nusproizvodi životinjskog porekla se moraju zagrejati dok se ne zgrušaju, a zatim pritisnuti tako da se mast i voda uklone iz proteinskog materijala. Proteinski materijal zatim treba zagrejati da bi se osiguralo da se dubina temperatura veća od 80 °C postigne za najmanje 120 minuta, a temperatura u dubini veća od 100 °C je postignuta bar za 60 minuta.

Temperature na dubini se mogu dostići uzastopno ili nasumičnim kombinacijama naznačenih vremenskih perioda.

2. Obrada se može vršiti u serijskom ili kontinuiranom sistemu.

F. Metoda prerade 6 (samo za nusproizvode životinjskog porekla 3 kategorije koji potiču od vodenih životinja ili vodenih beskičmenjaka)

Smanjenje

1. Nusproizvodi životinjskog porekla moraju se smanjiti na komad koji nije veći od:

1.1. 50 mm, u slučaju termičke obrade u skladu sa stavom 2. podtačka 2.1. ove tačke F; ili

- 1.2. 30 mm, u slučaju termičke obrade u skladu sa podstavom 2.2 ove tačke F.
2. Takve nusproizvode zatim treba pomešati sa mravljom kiselinom kako bi se smanjio i održao pH na 4,0 ili niže. Smesu treba čuvati najmanje 24 sata do dalnjeg tretmana.
- Vreme, temperatura i pritisak
- Nakon redukcije, smesu treba zagrejati na:
- 2.1. Temperatura u dubini od najmanje 90°C za najmanje 60 minuta; ili
 - 2.2. Temperatura na dubini od najmanje 70 °C za najmanje 60 minuta.
3. Kada se koristi sistem kontinuiranog protoka, dalje kretanje proizvoda kroz pretvarač toplove mora se kontrolisati pomoću mehaničkih kontrola koje ograničavaju njegovo pomeranje na takav način da se proizvod na kraju procesa topotne obrade bude podvrgnut ciklusu koji je dovoljan i po vremenskim i po temperaturnim parametrima.
4. Obrada se može izvoditi u gomili ili kontinuiranim sistemima.

G. Način obrade 7

1. Bilo koje odobrene metode obrade od strane nadležnog organa gde su prikazani sledeći kriterijumi od operatera do organa:
 - 1.1. relevantna identifikacija rizika u početnom materijalu i potencijalni rizici u vezi sa zdravstvenim statusom životinja zemlje porekla ili metoda koja će se koristiti u fabrici za preradu nusproizvoda životinjskog porekla;
 - 1.2. sposobnost metode prerade da smanji te rizike na nivo koji ne predstavlja značajan rizik za javno zdravlje i zdravlje životinja;
 - 1.3. Uzimanje uzoraka finalnog proizvoda na dnevnoj bazi u periodu od 30 dana proizvodnje u skladu sa sledećim mikrobiološkim standardima:
 - 1.3.1. uzorci materijala uzeti neposredno nakon tretmana:
 - 1.3.1.1. Clostridium perfringens nedostaje u 1 g proizvoda;
 - 1.3.1.2. uzorci materijala uzeti tokom ili nakon povlačenja iz skladišta:
 - 1.3.1.3. Salmonella: nedostaje u 25g: n=5, c=0, m=0, M=0 Enterobacteriaceae: n=5, c=2; m=10; M=300 u 1 g gde je:
 - 1.3.1.4. n= broj uzoraka koji će biti testirani;

1.3.1.5. m= prag vrednosti za broj bakterija; rezultat se smatra zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m;

1.3.1.6. M= maksimalna vrednost za broj bakterija; rezultat se smatra nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzoraka M ili više; i

1.3.1.7. C= broj uzoraka čiji broj bakterija može biti između m i M, uzorci se i dalje smatraju prihvatljivim ako je broj bakterija u drugim uzorcima m ili manji.

1.4. Pojedinosti o kritičnim kontrolnim tačkama pod kojima je svako postrojenje za preradu u skladu sa mikrobiološkim standardima treba da se evidentiraju i održavaju tako da operater i nadležni organ mogu pratiti rad postrojenja za preradu. Informacije koje treba zabeležiti i pratiti trebaju uključivati veličinu čestica i kritičnu temperaturu, apsolutno vreme, profil pritiska, brzinu punjenja sirovine i brzinu recikliranja masti.

1.5. Nadležni organ će trajno ili privremeno obustaviti primenu metoda obrade navedenih u stavu 1. ove tačke G, ako pruži dokaz da se bilo koja od okolnosti iz stava 1. tačka 1.1 ili 1.2 ove tačke G značajno promenila.

1.6. Nadležni organ obaveštava nadležni organ bilo koje druge zemlje o svom zahtevu za informacijama koje su dostupne prema stavovima 1. i 2. u vezi sa odobrenom metodom obrade.

IV POGLAVLJE ALTERNATIVNE METODE OBRADE

1 Potpoglavlje Opšti zahtevi

1. Materijali dobijeni preradom materijala 1 i 2 kategorije biće trajno obeleženi u skladu sa zahtevima za obeležavanje proizvoda navedenim u V Poglavlju Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva.

2. Međutim, takav znak nije potreban za materijale definisane u 2. potpoglavlju ovog poglavlja:

1.1. biodizel proizveden u skladu sa tačkom D;

1.2. hidrolizovani materijali definisani u tački H;

1.3. mešavine svinjskog i živinskog đubriva sa mekim krećom, proizvedene u skladu sa tačkom I;

1.4. obnovljiva goriva proizvedena od prerađenih masti, koja su izvedena od materijala kategorije 1 i kategorije 2, u skladu sa tačkom J i L.

2. Potpoglavlje Standardi obrade

A. Proces alkalne hidrolize

1. polazni materijal

Za ovaj proces mogu se koristiti nusproizvodi životinjskog porekla svih kategorija.

2. način obrade

Alkalna hidroliza će se izvoditi prema sledećim standardima obrade:

2.1. rastvor natrijum hidroksida (NaOH) ili kalijum hidroksida (KOH) (ili njihovu kombinaciju) treba koristiti u količini koja obezbeđuje prosečnu molarnu ekvivalentnost težine, vrste i sastava nusproizvoda životinjskog porekla koji se vare.

2.2. u slučaju visoke masti u nusproizvodima životinjskog porekla koja neutralizuje bazu, dodatu bazu treba podesiti tako da se postigne molarни ekvivalent.

2.3. nusproizvodi životinjskog porekla moraju se staviti u mešoviti čelični kontejner. Izmerena količina alkalija mora se dodati ili u čvrstom obliku ili kao rastvor kako je definisano u tački 2.1 ovog stava.

2.4. kontejner mora biti zatvoren, a nusproizvodi životinjskog porekla i alkalna mešavina moraju biti zagrejani do dubine od najmanje 150°C i pritiska (apsolutnog) od najmanje 5 bara, barem:

2.4.1. tri sata bez prekida;

2.4.2. šest sati bez prekida u slučaju tretmana nusproizvoda životinjskog porekla definisanih u članu 8, stav 1, podstav 1.1 podstavovi 1.1.1 i 1.1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

2.4.3. Međutim, materijali dobijeni od materijala 1 kategorije koji se sastoje od životinja ubijenih u kontekstu mera iskorenjivanja TSE-a, a to su ili preživari koji ne zahtevaju testiranje na TSE ili preživari koji su testirani s negativnim rezultatom u skladu s važećim zakonodavstvom, mogu se obraditi u skladu sa stavom 2, podstavom 2.4 podstavom 2.1.1 ove tačke A; ili

2.4.4. jedan sat bez prekida u slučaju nusproizvoda životinjskog porekla koji se sastoje od ribe ili peradi.

2.5. proces se mora odvijati u batch sistemu, a materijal u kontejneru mora se stalno mešati kako bi se olakšao proces razjedinjavanja dok se tkiva ne rastvore i kosti i zubi ne omekšaju; i

2.6. nusproizvodima životinjskog porekla mora se rukovati na način da se istovremeno ispune zahtevi u pogledu vremena, temperature i pritiska.

B. Proces hidrolize sa visokim pritiskom i temperaturom

1. polazni materijal

Za ovaj proces mogu se koristiti materijali 2. kategorije i 3. kategorije

2. Način obrade

Hidroliza pod visokim pritiskom i visokim temperaturama će se izvoditi prema sledećim standardima obrade:

4.1. Nusproizvodi životinjskog porekla moraju se zagrevati na temperaturi od najmanje 180°C za najmanje 40 minuta bez prekida pri pritisku (apsolutnom) od najmanje 12 bara, zagrevati indirektnom primenom pare iz biolitičkog reaktora;

4.2. Proces se mora odvijati u šarži, a materijal u kontejneru mora se stalno mešati; i

4.3. nusproizvodima životinjskog porekla se mora rukovati na način da se istovremeno ostvare zahtevi u pogledu vremena, temperature i pritiska.

C. Proces hidrolize biogasa pod visokim pritiskom

1. Početni materijal

Za ovaj proces se mogu koristiti životinjski proizvodi svih kategorija.

2. Način obrade

Proces hidrolize biogasa pod visokim pritiskom odvijat će se prema sledećim standardima obrade:

1.1. Nusproizvodi životinjskog porekla moraju se prvo preraditi metodom prerade 1 (sterilizacija pod pritiskom) kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa u odobrenom pogonu za preradu;

1.2. Nakon procesa iz podstava 2.1 ovog stava, materijali bez masti moraju se tretirati na temperaturi od najmanje 220°C najmanje 20 minuta pod pritiskom (apsolutnim) od najmanje 25 bara, zagreanim dvofaznim postupkom, prvo sa direktnim ubrizgavanjem pare, drugo indirektno u razmenjivačima topote sa zajedničkim vratilom;

1.3. Proces se mora izvoditi u šaržnom ili kontinuiranom sistemu i materijal se konstantno meša;

1.4. Sa nusproizvodima životinjskog porekla mora se rukovati na način da se istovremeno ostvare zahtevi u pogledu vremena, temperature i pritiska;

1.5. Dobijeni materijal se zatim mora pomešati s vodom i anaerobno fermentisati (transformacija biogasa) u biogas reaktoru;

1.6. U slučaju početnog materijala 1 kategorije, celi proces se mora obaviti na istom mestu i u zatvorenom sistemu, a biogas koji se tokom procesa mora brzo spaliti u istom postrojenju na minimalno 900°C nakon čega sledi brzo hlađenje. (gašenje).

D. Proces proizvodnje biodizela

1. Početni materijal

Za ovaj proces može se koristiti frakcija masti dobijena iz životinjskih proizvoda svih kategorija.

2. Način obrade

Proizvodnja biodizela odvijat će se prema sledećim standardima prerade:

2.1. Osim ako se ne koristi riblje ulje ili derivatizovana mast a koji su proizvedeni u skladu sa važećim zakonima koji definišu posebna pravila za hranu životinjskog porekla, odnosno, odvajanje masti dobijene iz nusproizvoda životinjskog porekla mora se prvo preraditi pomoću:

2.2. u slučaju materijala 1 ili 2 kategorije, metoda obrade 1 (sterilizacija pod pritiskom) kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa; i

2.3. u slučaju materijala 3 kategorije, bilo koju od metoda prerade 1 do 5 ili metode prerade 7 ili, u slučaju materijala dobijenog od ribe, metode prerade 1 do 7 kako je navedeno u III Poglavlju ovog Aneksa;

3. Preradena mast se zatim mora dalje obraditi na jedan od sledećih metoda:

3.1. proces kojim se preradena mast mora odvojiti od proteina i u slučaju masti porekla preživara, višak nerastvorljivih nečistoća od 0,15% po masi mora da se ukloni, a preradena mast se potom predaje na esterifikaciju i transesterifikaciju. Međutim, esterifikacija nije potrebna za preradene masti dobijene od materijala kategorije 3. Za esterifikaciju pH se mora smanjiti na manje od 1 dodavanjem sumporne kiseline (H_2SO_4) ili ekvivalentne kiseline i smeša se mora zagrejati na 72°C na najmanje dva sati tokom kojih se mora intenzivno mešati.

Transesterifikaciju treba izvršiti podizanjem pH na 14 sa kalijum hidroksidom ili ekvivalentnom bazom na temperaturi od 35°C do 50°C u trajanju od najmanje 15 minuta. Transesterifikacija će biti obavljena dva puta pod uslovima opisanim u ovoj tački koristeći sveži bazni rastvor. Ovaj proces bi trebao biti praćen rafinisanjem proizvoda uključujući vakuumsku destilaciju na 150°C, što dovodi do biodizela;

3.2. proces koji koristi parametre koji su ekvivalentni procesu koji je odobrio nadležni organ.

E. Brookes proces gasifikacije

1. Početni materijal

Za ovaj proces se može koristiti materijal 2 kategorije i 3. kategorije

2. Način obrade

Brookes gasifikacija će se vršiti prema sledećim standardima obrade:

- 2.1. Prostoriju/prostor za naknadno sagorevanje treba grejati prirodnim plinom;
- 2.2. Nusproizvode životinjskog porekla treba ubaciti u primarnu komoru gasifikatora i vrata trebaju biti zatvorena.
3. Primarna komora ne bi trebalo da ima nikakvo paljenje i mora se zagrevati prenosom toplove sa provodljivošću iz naknadnog sagorevanja, koje treba da bude ispod primarne komore. Jedini vazduh dodan u primarnu komoru treba da ima tri ulazna ventila montirana na glavna vrata kako bi se poboljšala efikasnost procesa;
 - 3.1. nusproizvodi životinjskog porekla moraju ispariti u složenom ugljovodoniku, a nastali gasovi moraju proći iz primarne komore kroz uski otvor na vrhu zadnjeg zida do zona mešanja i lomljenja, gde se moraju razgraditi na svoje sastavne elemente. Na kraju, gasovi moraju proći u komoru za naknadno paljenje gde moraju izgoreti u plamenu upaljača zapaljenog prirodnim gasom u prisustvu viška vazduha;
 - 3.2. svaka procesna jedinica treba imati dva gorionika i dva sekundarna ventilatora na vazduh za pomoć u slučaju kvara gorionika ili ventilatora/ventilatora. Sekundarna komora mora biti projektovana tako da daje minimalno vreme zadržavanja od dve sekunde na temperaturi od najmanje 950°C pod svim uslovima sagorevanja;
 - 3.3. kada se sekundarna komora napusti, oslobođeni gasovi moraju da prođu kroz barometarski ovlaživač na dnu police, koji ih hladi i razblažuje okolnim vazduhom, održavajući konstantan pritisak u primarnoj i sekundarnoj komori;
 - 3.4. proces se mora odvijati u ciklusu od 24 sata, koji uključuje utovar, obradu, hlađenje i uklanjanje pepela. Na kraju ciklusa, ostaci pepela moraju biti uklonjeni iz primarne komore pomoću vakuumskog sistema za uklanjanje u zatvorenim i zapečaćenim vrećama pre transporta;
 - 3.5. gasifikacija raznog materijala osim nusproizvoda životinjskog porekla ne bi trebala biti dopuštena.

F. Spaljivanje životinjske masti u procesu termičkog kuhanja

1. polazni materijal

Za ovaj proces može se koristiti frakcija masti dobijena iz nusproizvoda životinjskog porekla svih kategorija.

2. Način obrade

Sagorevanje životinjske masti u termo kotlovima će se vršiti prema sledećim standardima obrade:

2.1. Osim ako se ne koristi riblje ulje ili topljena mast koji su proizvedeni u skladu sa važećim zakonima koji definišu posebna higijenska pravila životinjskog porekla, odnosno, frakcija masti dobijena od nusproizvoda životinjskog porekla mora se prvo preraditi korišćenjem:

2.1.1. u slučaju frakcije masti materijala 1 i 2 kategorije koja je namenjena za spaljivanje u drugom postrojenju;

2.1.2. za izdvajanje masti iz prerade preživara koji su testirani sa negativnim rezultatom u skladu sa važećim zakonima. Kontrola, prevencija i iskorenjivanje TSE-a na Kosovu i od prerade životinja, osim preživara koji zahtevaju testiranje na TSE, bilo kojom od metoda prerade 1 do 5 kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa;

2.1.3. za frakciju masti iz prerade ostalih preživara, metod prerade 1 kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa; i

2.1.4. u slučaju materijala 1 i 2 kategorije koji su namenjeni za sagorevanje u istom postrojenju i u slučaju materijala 3 kategorije, bilo koja od metoda prerade 1 do 5 ili metoda prerade 7; u slučaju da su materijali dobijeni od ribe, metode obrade od 1 do 7 definisane u III Poglavlju ovog Aneksa;

2.1.5. Odvajanje masti mora se izvršiti odvajanje od proteina, a u slučaju masti poreklom od preživara namenjenih spaljivanju u drugom postrojenju, moraju se ukloniti nerastvorljive nečistoće veće od 0,15% mase;

2.1.6. Nakon procesa iz podstav 2.1 i 2.2 ove tačke F, mast mora:

2.1.6.1. ispariti u parnom kotlu i kuvati na temperaturi od najmanje 1100 °C najmanje 0,2 sekunde, ili;

2.1.6.2. obraditi korišćenjem ekvivalentnih parametara procesa odobrenih od strane nadležnog organa;

2.1.7. Ne sme se dozvoliti spaljivanje materijala životinjskog porekla osim životinjske masti;

2.1.8. Sagorevanje masti izvedeno od materijala 1 kategorije i 2 kategorije moraju biti proizvedeni u istoj fabrići gde se dobija mast u cilju korišćenja proizvedene energije za procese renderovanja. Međutim, nadležni organ može odobriti premeštanje te masti u druga postrojenja radi sagorevanja ako:

2.1.8.1 odredišno postrojenje je ovlašćeno za spaljivanje;

2.1.8.2 prerada hrane ili stočne hrane u odobrenoj fabrici u istim prostorijama vrši se pod strogim uslovima razdvajanja;

2.1.8.3 Spaljivanje se mora vršiti u skladu sa važećim zakonodavstvom za zaštitu životne sredine , posebno pozivajući se na odredbe ovog zakona o najboljim dostupnim tehnikama za kontrolu i praćenje emisija.

G. Termomehanički proces proizvodnje biogoriva

1. polazni materijal

Za ovaj proces se može koristiti sadržaj đubriva i digestata i materijal 3. kategorije

2. Metoda obrade

Proizvodnja termomehaničkog biogoriva obavlјat će se prema sledećim standardima obrade:

1.1.nusproizvodi životinjskog porekla moraju se utovariti u pretvarač i zatim tretirati na temperaturi od 80 °C u periodu od osam sati. Tokom ovog perioda, materijal se mora kontinuirano smanjivati u veličini koristeći odgovarajuću opremu za mehaničku abraziju;

1.2.materijal se zatim mora tretirati na temperaturi od 100 °C najmanje dva sata;

1.3.veličina komada dobijenog materijala ne sme biti veća od 20 milimetara;

1.4. nusproizvodi životinjskog porekla moraju biti tretirani na način da se istovremeno postignu zahtevi u pogledu vremena, temperature i pritiska definisani u podstavovima 2.1 i 2.2 ovog stava;

1.5.tokom termičke obrade materijala, isparena voda mora se kontinuirano izvlačiti iz vazdušnog prostora iznad biogoriva i mora se propuštati kroz čelični kondenzator. Kondenzat se mora držati na temperaturi od najmanje 70°C najmanje jedan sat pre nego što se ispusti kao otpadna voda.

1.6. nakon termičke obrade materijala, dobijeno biogorivo iz digestora se zatim mora oslobođiti i automatski transporovati u potpuno pokrivenim i zatvorenim transporterima do spaljivanja ili suspaljivanja na istom mestu;

1.7. proces se mora sprovesti u obliku lota.

I. Tretiranje svinjskog i živinskog stajnjaka krećom

Početni materijali

1. Za ovaj proces, organsko đubrivo, kako je navedeno u članu 9, stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, može se koristiti sa svinjskim i živinskim poreklom

2. Metoda obrade

2.1. sadržaj suve materije u organskom stajnjaku mora se odrediti primenom metode CEN EN 12880:2000 "Karakterizacija mulja". Određivanje sadržaja suvog otpada i vode". Za ovaj proces, sadržaj suhe materije trebao bi biti između 15% i 70%.

2.2. količina kreća koja se dodaje mora biti određena na način da se postigne jedna od kombinacija vremena i temperature definisanih u podstavu 2.6 ovog stava.

2.3. veličina čestica nusproizvoda životinjskog porekla koji se prerađuju ne sme biti veća od 12 mm. Ako je potrebno, čestice organskog đubriva treba smanjiti u veličini na način da se postigne maksimalna veličina čestica.

2.4. đubrivo se mora pomešati sa živim krećom (CaO) koje ima srednju do visoku reaktivnost manje od šest minuta kako bi se postiglo povećanje temperature od 40 °C prema kriterijima u testu reaktivnosti 5.10 u metodi CEN EN 459-2:2002.

Mešanje treba obaviti sa dva miksera koji rade u liniji, sa dva šrafa po mešalici.

Oba miksera treba da:

2.4.1. imaju prečnik šrafa 0,55 m i dužinu šrafa 3,5 m;

2.4.2. rade sa snagom od 30 KS i brzinom rotacije šrafa od 156 o/min;

2.4.3. imaju kapacitet tretiranja od 10 tona na sat. Prosečno vreme mešanja treba da bude oko dve minute

2.5. smesa se treba mešati u periodu od najmanje 6 sati u gomili veličine od najmanje 2 tone.

2.6. na tačkama praćenja koje se mora staviti u rezervu, moraju se vršiti kontinuirana merenja kako bi se pokazalo da smesa u spremniku dostigne pH od najmanje 12 tokom jednog od sledećih vremenskih perioda, tokom kojeg se mora postići jedna od odgovarajućih temperature ispod:

2.6.1. 60°C za 60 minuta; ili

2.6.2. 70°C za 30 minuta.

2.7. proces se mora izvoditi u serijama.

2.8. Treba uspostaviti trajnu pisanu proceduru zasnovanu na principima HACCP.

2.8.1. u skladu sa sledećim zahtevima, uz pomoć sertifikata Operateri mogu dokazati nadležnom organu da proces koji koristi uređaj za mešanje koji se razlikuje od uredaja za mešanje definisanog u podstavu 2.4 stava 2 ili korišćenjem kreča (CaOMgO) umesto brzog kreča, je bar onoliko efikasan kao proces naveden u podstavovima 2.1 do 2.8 ovog stava:

Ova potvrda mora:

2.8.1.1. dokažu da korišćenjem opreme za mešanje koja nije navedena u podstavu 2.4 ovog stava ili krečom, prema potrebi, može da se proizvede mešavina komposta koja postiže parametre za pH, vreme i temperaturu iz podstava 2.6 ovog stava;

2.8.1.2. biti zasnovan na praćenju vremena i temperature u podnožju, sredini i vrhu fonda, sa reprezentativnim brojem nadzornih tačaka (najmanje četiri tačke praćenja u bazalnom području, koje se nalaze najviše 10 cm iznad osnove i na maksimalno 10 cm ispod vrha, jedna tačka nadzora na pola puta između osnove i vrha gomile i četiri tačke nadzora u rubnom području na vrhu gomile, koje se nalaze najviše 10 cm ispod površine i maksimalno 10 cm ispod vrha materijala);

2.8.1.3. obavljati u dva perioda od najmanje 30 dana, od kojih jedan mora biti u hladnom godišnjem dobu na geografskoj lokaciji na kojoj će se koristiti oprema za mešanje

J. Višestepeni katalitički proces za proizvodnju obnovljivih goriva

1. Početni materijal

1.1. za ovaj proces mogu se koristiti sledeći materijali:

1.1.1. prerađene masti dobijene od materijala 2 kategorije, koji su prerađeni metodom obrade 1 - sterilizacija pod pritiskom;

1.1.2. riblje ulje ili prerađene masti dobijene od materijala 3 kategorije, koji su prerađeni korišćenjem:

1.1.2.1 bilo koji od metoda obrade 1 do 5 ili metode obrade 7; ili

1.1.2.2. u slučaju materijala dobijenog od ribljeg ulja, bilo koja od metoda obrade 1 do 7.

1.1.3. riblje ulje ili prerađene masti koje su proizvedene u skladu sa važećim zakonima za utvrđivanje posebnih pravila za higijenu hrane životinjskog porekla, odnosno.

1.2. za ovaj proces je zabranjena upotreba prerađenih masti dobijenih od materijala 1 kategorije

2. Metoda obrade

2.1. preradena mast mora biti podvrgnuta prethodnoj obradi koja se sastoji od:

2.1.1. izbeljivane centrifugiranih materijala propuštanjem kroz glineni filter;

2.1.2. uklanjanje preostalih nerastvorljivih nečistoća filtracijom.

2.2. prethodno obrađeni materijali moraju proći višestepeni katalitički proces, koji se sastoji od jednog koraka hidro-deoksigenacije, nakon čega sledi korak izomerizacije. Materijali moraju biti izloženi pritisku od najmanje 20 bara na temperaturi od najmanje 250 °C barem 20 minuta.

K. Proces konzerviranja ribiljeg materijala

1. Početni materijali

Za ovaj proces mogu se koristiti samo nusproizvodi dobijeni od vodenih životinja na sledeći način:

1.1. Materijali 2 kategorije definisani u članu 9, stav 1, podstav 1.6 podstav 1.6.1 i 1.6.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022;

1.2. Materijali 3. kategorije.

2. Metoda obrade

2.1. Materijali koji se tretiraju prikupljaju se iz farmi akvakulture i objekata za preradu hrane na dnevnoj bazi i bez nepotrebnog odlaganja, mleveni ili usitnjeni, a zatim podvrgnuti silažiranju pri pH od 4 ili niže, mravljom kiselinom ili drugom organskom kiselinom odobrenom u skladu sa zakonima o dobrobiti životinja. Dobijena riblja silaža bi trebala biti suspenzija delova vodenih životinja ukapljenih delovanjem endogenih enzima u prisustvu dodane kiseline. Proteini vodenih životinja moraju se redukovati na manje probavljive jedinice enzimima i kiselinama kako bi se sprečilo mikrobno kvarenje. Silažni materijal se transportuje do pogona za preradu.

2.2. U postrojenju za preradu, konzervisani materijal vodenih životinja mora se odvoditi u zatvorene rezervoare za odlaganje. Vreme inkubacije treba biti najmanje 24 sata pri pH od 4 ili niže pre nego što se izvrši termička obrada. Pre termičke obrade, konzervisanje vodenih životinja mora imati pH 4 ili nižu i imati veličinu čestica manju od 10 mm nakon filtracije ili digestije u fabrici. Tokom prerade mora se podvrgnuti predhodnom grejanju na temperaturu iznad 85 °C, nakon čega sledi inkubacija u izolovanoj posudi kako bi se postigla 85 °C u celom ribiljem materijalu u trajanju od 25 minuta. Proces se mora izvoditi u zatvorenoj proizvodnoj liniji sa rezervoarom i cevima.

L. Višestepeni katalitički hidrotretman za proizvodnju obnovljivih goriva

1. Početni materijali

1. Za ovaj proces mogu se koristiti samo definisani nusproizvodi dobijeni od vodenih životinja:

1.1.Materijali 2 kategorije definisani u članu 9, stav 1, podstav 1.6 podstav 1.6.1 i 1.6.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022;

1.2.Materijali 3. kategorije.

2. Pre davanja ovlašćenja operateru, trajna pismena procedura definisana u članu 29, stav 1 do 3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, mora biti ocenjena od strane nadležnog organa.

2. Metoda obrade

2.1. Materijali koji se tretiraju prikupljaju se iz farmi akvakulture i objekata za preradu hrane na dnevnoj bazi i bez nepotrebnog odlaganja, mleveni ili usitnjeni, a zatim se podvrgavaju konzervisanju na pH od 4 ili niže, mravljom kiselinom ili drugom organskom kiselinom odobrenom u skladu s sa zakonima o životnjama. Dobivena riblja silaža bi trebala biti probava delova vodenih životinja ukapljenih delovanjem endogenih enzima u prisustvu dodane kiseline. Proteini vodenih životinja moraju se redukovati na manje probavljive jedinice enzimima i kiselinama kako bi se sprečilo mikrobično kvarenje. Konzervisani materijal se transportuje u pogon za preradu.

2.2. U postrojenju za preradu, konzervisani materijal iz vodenih životinja mora se ubaciti u zatvorene rezervoare za skladištenje. Vreme inkubacije treba biti najmanje 24 sata pri pH od 4 ili niže pre nego što se izvrši termička obrada. Pre termičke obrade, postupak konzervisanja vodenih životinja mora imati pH 4 ili niži i imati veličinu čestica manju od 10 mm nakon filtracije ili omekšavanja/digestije u fabrici. Tokom prerade treba se podvrgnuti predhodnom zagrejavanju na temperaturu iznad 85 °C, nakon čega sledi inkubacija u izolovanoj posudi kako bi se postigla 85 °C u celom ribljem materijalu u trajanju od 25 minuta. Proces se mora odvijati u zatvorenoj proizvodnoj liniji sa rezervoarima i cevima

2.3. Pre izdavanja ovlašćenja od strane nadležnog organa, treba se proceniti trajna pismena procedura operatera definisana u članu 29, stav 1, podstavovima 1.1 do 1.3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, mora biti ocenjen od strane nadležnog organa.

Potpoglavlje 3 Odlaganje i korišćenje derivatnih proizvoda

Proizvodi dobijeni preradom:

Materijal 1 kategorije će se:

1.1.uništiti u skladu sa članom 12, stav 1, podstav 1.1 podstav 1.1.1 i 1.1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022;

1.2.uništava se zakopavanjem na ovlaštenim deponijama;

1.3. pretvara se u biogas. U tom slučaju, otpad od digestije se mora odložiti u skladu sa podstavom 1.1.1 ili 1.1.2 ovog podstava, osim slučajeva kada je materijal rezultat obrade u skladu sa stavom 2, podstavom 2.1 ili 2.2 ovog potpoglavlja gde se otpad može koristiti u skladu sa uslovima definisanim u stavu 2, podstavu 2.1 ili stavu 2, podstavu 2.2, podstavu 2.2.3 ovog člana, zavisno od slučaja; ili

1.4. dalje prerađene u masne derivate za upotrebu, osim za hranu.

Materijali 2 kategorije ili 3 kategorije će:

1.1. uništiti kao što je predviđeno u stavu 1, podstav 1.1, podstav 1.1.1 ili 1.1.2, sa ili bez prethodne obrade kako je definisano u članu 13, stavu 1, podstavu 1.1 i 1.2 i članu 14, stav 1, podstav 1.1 i 1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) – br. 05/2022;

1.2. dalje prerađeni u masne derivate za druge namene osim hrane;

1.3. koriste se kao organska đubriva ili poboljšivači zemljišta; ili

1.4. kompostiraju se ili pretvaraju u biogas.

2. Materijali koji nastaju preradom u skladu sa:

2.1. proces alkalne hidrolize definisan u tački A, 2 Potpoglavlja može se transformisati u fabrici biogasa i zatim brzo spaliti na minimalno 900 stepeni praćeno brzim hlađenjem gde je materijal definisan članom 8 stav 1 i podstavom 1.2 Administrativnog uputstva 05/2022 korišćen kao polazni materijal, transformacija u biogas će se vršiti na istom mestu kao i prerada i u zatvorenom sistemu.

3. Proces proizvodnje biodizela može biti:

3.1. u slučaju biodizela i ostataka od destilacije biodizela, korišćenog kao gorivo bez ograničenja prema ovom Administrativnom uputstvu;

3.2. u slučaju kalijum sulfata, koji se koristi za proizvodnju proizvoda dobijenih za nanošenje na zemljište;

3.3. u slučaju glicerina dobijenog od materijala 1 kategorije ili 2 kategorije koji je obraden u skladu sa metodom prerade 1 kako je definisano u III Poglavlju ovog Aneksa,

3.3.1. koristi se u tehničke svrhe;

3.3.2. pretvoren u biogas, u kom slučaju se ostaci digestije mogu primeniti na zemljište unutar državne teritorije, po odluci nadležnog organa, ili

3.3.3. koristi se za denitrifikaciju u postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda, u kom slučaju se denitrifikacijski otpad može primeniti na zemljište u skladu sa zakonodavstvom o tretmanu gradskih otpadnih voda;

3.3.4. u slučaju glicerina dobijenog od materijala 3. kategorije

3.3.5. koristi se u tehničke svrhe,

3.3.6. se pretvara u biogas, pri čemu se ostaci digestije mogu primeniti na tlo, ili

3.3.7. koristi se za hranu, pod uslovom da glicerin nije izведен iz materijala 3 kategorije iz člana 10, stav 1, podstav 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 koji obuhvata životinjske proizvode i proizvode od njih koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu.

4. Višestepeni katalitički proces za proizvodnju obnovljivih goriva može biti:

4.1 u slučaju benzina i drugih goriva dobijenih iz procesa, koja se koriste kao goriva bez ograničenja prema ovom Administrativnom uputstvu;

4.2. u slučaju gline koja se koristi od izbeljivanja i mulja iz procesa prethodnog tretmana iz tačke J, stav 2, podstav 2.1 2 Potpoglavlja ovog poglavlja:

4.3 uništiti spaljivanjem ili suspaljivanjem;

4.4 pretvara se u biogas;

4.5 se kompostiraju se ili koriste za proizvodnju dobijenih proizvoda koji su definisani u članu 36, stav 1, podstav 1.1, podstav 1.1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022;

4.6 mešavina svinjskog i živinskog đubriva tretirana glinom može se primeniti na zemljištu kao preradeno organsko đubrivo;

4.7 Konačni proizvod dobijen iz silažiranja ribljeg materijala može:

4.7.1 za materijale 2 kategorije, koji se koriste u svrhe definisane u članu 13, stav 1, podstav 1.1 do 1.4 i 1.7 do 1.9 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 bez dalje prerade ili kao hrana za životinje definisana u članu 18. ili članu 36. stav 1. podstav 1.1. podčlan 1.1.2 ovog Administrativnog uputstva; ILI

4.7.2 za materijale 3 kategorije, koji se koriste za svrhe de finisane u članu 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022;

5.1.Višestepeni katalitički hidrotretman za proizvodnju obnovljivih goriva može biti:

5.1.1. u slučaju obnovljive nafte, obnovljivo gorivo za mlazne motore, obnovljivi propan i obnovljivi benzin dobijeni iz procesa, koji se koristi kao gorivo bez ograničenja prema ovom Administrativnom uputstvu;

5.1.2. u slučaju gumenog mulja i gline za izbeljivanje koji se koriste u postupku prethodnog tretmana definisanog u tački L, stav 2, podstav 2.1 2 Potpoglavlja ovog poglavlja:

5.1.2.1. uništava se u skladu sa članom 12, stav 1, podstav 1.1 ili 1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022,

5.1.2.2. Uništavaju se zakopavanjem na ovlaštenoj deponiji;

5.1.2.3. pretvara se u biogas, pod uslovom da se ostaci digestata od transformacije biogasa uništavaju spaljivanjem, suspaljivanjem ili zakopavanjem na ovlaštenoj deponiji/deponiji,

5.1.2.4. se koristi u tehničke svrhe prema članu 36, stav 1, podstav 1.1, podstav 1.1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

6. Svaki otpad, osim nusproizvoda životinjskog porekla i izvedenih proizvoda, definisanih u stavu 2. ovog potpoglavlja, koji nastaje preradom nusproizvoda životinjskog porekla u skladu s ovim odeljkom, kao što su mulj, sadržaj filtera, pepeo i ostaci digestije, moraju se uništiti u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022 i ovim Administrativnim uputstvom.

ANEKS III

1. POGOGLAVLJE TRANSFORMACIJA NUSPROIZVODA ŽIVOTINJSKOG POREKLA I PROIZVODA IZVEDENIH U BIOGAS, KOMPOST

PRIMENJIVI ZAHTEVI U FABRICI

1 Potpoglavlje Biogas postrojenja

1. Biogasno postrojenje mora biti opremljeno jedinicom za pasterizaciju/sanitizaciju, koja se ne sme prekoračiti iz nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih derivata koji ulaze s maksimalnom veličinom komada od 12 mm pre ulaska u jedinicu, sa:

1.1.merač, za praćenje da je temperatura od 70°C dostignuta u vremenu od 1 sata;

1.2.alati za registraciju, da kontinuirano beleže rezultate merenja praćenja definisanih u podstavu 1.1. ovog stava i

1.3. adekvatan sistem za sprečavanje nedovoljnog grejanja.

2. Izuzev stava 1. ovog potstava, jedinica za pasterizaciju/sanitizaciju neće biti potrebna za biogas postrojenja koja transformišu samo:

2.1. Materijal 2 kategorije koji je obrađen u skladu sa metodom obrade 1 kao što je definisano u III Poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

2.2. Materijal 3 kategorije koji je obrađen u skladu sa bilo kojom metodom prerade 1 do 5 ili metodom prerade 7, ili u slučaju materijala porekla vodenih životinja, bilo kojom metodom prerade 1 do 7, kako je navedeno u III Poglavlju Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

2.3. Materijal 3 kategorije koji je prošao pasterizaciju/sanitizaciju u nekoj drugoj odobrenoj fabrići;

2.4. nusproizvodi životinjskog porekla koji se mogu koristiti kao sirovina bez prerade u skladu sa članom 13 stav 1, prema stavu 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 i ovim Administrativnim uputstvom, ako nadležni organ ne smatra da predstavljaju opasnost od širenja neke ozbiljne zarazne bolesti, za ljude ili životinje;

2.5. pod životinjskim proizvodima koji su bili podvrgnuti procesu alkalne hidrolize kao što je definisano u tački A 2 podpoglavlja IV Poglavlja Aneksa II ovog Administrativnog uputstva;

2.6. nusproizvode životinjskog porekla, kao što sledi, ako je to odobrilo nadležno telo:

2.6.1. nusproizvodi životinjskog porekla definisani u članu 10, stav 1, podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, koji su podvrgnuti preradi kako je definisano važećim propisima o higijeni prehrambenih proizvoda kada su namijenjeni za druge svrhe osim za ljudsku ishranu;

2.6.2. nusproizvodi životinjskog porekla definisani u članu 10, stav 1, podstav 1.7 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022; ILI

2.6.3. nusproizvode životinjskog porekla koji se pretvaraju u biogas, gde se ostaci digestije zatim kompostiraju ili obrađuju ili odlažu u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

3. Ako se biogas postrojenje nalazi na ili u blizini objekata u kojima se drže farmske životinje, a biogas postrojenje ne koristi samo za stajnjak, mleko ili pašnjak od tih životinja, postrojenje se mora nalaziti na udaljenosti od prostora u kojem se te životinje drže.

4. Ta udaljenost će biti postavljena kako bi se osiguralo da ne postoji neprihvatljiv rizik od prenošenja prenosivih bolesti na ljude ili životinje iz postrojenja za proizvodnju bioplina.

5. U svim slučajevima, treba postojati potpuna fizička odvojenost između postrojenja za proizvodnju biogasa i životinja, njihove hrane i posteljine, gde je to potrebno.

6. Svako bioplinsko postrojenje mora imati vlastitu laboratoriju ili koristiti vanjski laboratorij. Laboratorija mora biti opremljena za obavljanje potrebnih analiza i biti odobrena od strane nadležnog organa, biti akreditovana u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima ili biti podvrgnuta redovnim kontrolama od strane nadležnog organa.

2 Potpoglavlje Postrojenja za kompostiranje

1. Postrojenje za kompostiranje mora biti opremljeno zatvorenim reaktorom za kompostiranje ili zatvorenim prostorom, koji se ne sme prekoračiti ispod životinjskih proizvoda ili dobijenih proizvoda koji ulaze u postrojenje, i mora biti opremljen na sledeći način:

1.1.merači za praćenje temperature u odnosu na vreme;

1.2. registratore da beleže gde je stalno potrebno, rezultate merenja praćenja definisanih u podstavu 1.1 ovog stava;

1.3. adekvatan sigurnosni sistem za sprečavanje nedovoljnog grejanja;

2. Izuzetno od stava 1. mogu se dozvoliti i druge vrste kompostiranja ako;

2.1.upravljuju se na način da sav materijal u sistemu dostigne potrebne parametre vremena i temperature, po potrebi uključujući kontinuirano praćenje parametara; ili

2.2.transformiše samo materijale definisane u stavu 2. potpoglavlja 1. ovog poglavlja; i ispunjavaju sve relevantne zahteve ovog Administrativnog uputstva.

3. Ako se postrojenje za kompostiranje nalazi u ili blizu prostorija u kojima se drže domaće životinje, a postrojenje za kompostiranje ne koristi samo stajnjak, mleko ili pašnjak koji proizilaze iz ovih životinja, postrojenje za kompostiranje mora biti smešteno na udaljenosti od područja u kojem se životinje nalaze se čuvaju.

4. Ta udaljenost se utvrđuje tako da se osigura da ne postoji neprihvatljiv rizik od prenošenja prenosivih bolesti na ljude ili životinje iz postrojenja za kompostiranje.

5. U svim slučajevima treba postojati potpuno fizičko razdvajanje između postrojenja za kompostiranje i životinja, njihove hrane i ležaja, tamo gde je to potrebno.

6. Svako postrojenje za kompostiranje mora imati svoju laboratoriju ili koristiti eksternu laboratoriju. Laboratorija mora biti opremljena za obavljanje potrebnih analiza i odobrena od strane nadležnog organa, akreditovana prema međunarodno prihvaćenim standardima ili podvrgnuta redovnim kontrolama od strane nadležnog organa.

II POGLAVLJE

HIGIJENSKI ZAHTEVI PRIMJENJIVI U FABRIKAMA BIOGASA I KOMPOSTIRANJA

- 1.Nusproizvodi životinjskog porekla moraju se transformisati što je pre moguće nakon što stignu do postrojenja za biogas ili kompostiranje. Moraju se pravilno skladištiti do tretmana.
- 2.Kontejneri, posude - kanisteri i vozila koja se koriste za transport neobrađenih materijala moraju se očistiti i dezinfikovati u za to predvidenom prostoru. To područje mora biti locirano ili planirano na način da se spreči rizik od kontaminacije tretiranih proizvoda.
3. Preventivne mere protiv ptica, glodara, insekata ili drugih štetočina treba produzeti sistematski. U tu svrhu treba koristiti dokumentovani program kontrole štetočina .
4. Procedure čišćenja treba dokumentirati i uspostaviti za sve delove prostorija. Za čišćenje mora biti obezbedena odgovarajuća oprema i sredstva za čišćenje.
5. Kontrola higijene treba da uključuje redovne inspekcije okoline i opreme. Rasporedi inspekcija i rezultati moraju biti dokumentovani.
6. Instalacije i oprema moraju se održavati u dobrom stanju, a merna oprema mora biti kalibrirana u redovnim intervalima.
7. Otpad od digestije i kompostiranja mora se tretirati i skladištiti u biogasu ili postrojenju za kompostiranje na način da se spreči ponovna kontaminacija.

III POGLAVLJE PARAMETRI TRANSFORMACIJE

1 Potpoglavlje Standardni transformacijski parametri

1. Materijal 3 kategorije koji se koristi kao sirovina u biogas postrojenju opremljenom jedinicom za pasterizaciju i sanitaciju mora se podvrgnuti sledećim minimalnim zahtevima:
 - 1.1.maksimalna veličina komada pre ulaska u jedinicu: 12 mm;
 - 1.2.minimalna temperatura u svim materijalima u jedinici: 70°C; i
 - 1.3. minimalno vreme u jedinici bez prekida: 60 minuta.
2. Međutim, mleko, proizvodi na bazi mlijeka, proizvodi od mlijeka, pašnjaci i pašnjaci mogu se koristiti bez pasterizacije i sanitacije kao sirovina u bioplinskom postrojenju, ako nadležni organ ne smatra da predstavljaju rizik za širenje i svaku ozbiljnu bolest koja se prenosi na ljudе ili životinje.
3. Podstavovi 1.2 i 1.3 stava 1 ovog člana takođe će se primeniti na materijal 2 kategorije koji se unosi u postrojenje za biogas bez prethodne obrade u skladu sa članom 13, stav 1, podstav 1.5, podstav 1.5.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - Ne. 05/2022.

4. Materijal 3 kategorije koji se koristi kao sirovina u postrojenju za kompostiranje mora biti podvrgnut sledećim minimalnim zahtevima:

4.2.maksimalna veličina komada pre ulaska u reaktor za kompostiranje: 12 mm;

4.3. minimalna temperatura u svim materijalima u reaktoru: 70°C; i

4.4. minimalno neprekidno vreme: 60 minuta.

5. Minimalni zahtevi definisani u postavovima 4.2 i 4.3 stava 4 ovog člana takođe će se primeniti na materijal 2 kategorije koji je kompostiran bez prethodne obrade u skladu sa članom 13, stav 1, podstav 1.5, podstav 1.5.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

Potpoglavlje 2

Alternativni transformacijski parametri za postrojenja za biogas i kompost

1. Nadležni organ može odobriti upotrebu i drugih parametara iz parametara definisanih u stavu 1. 1. Potpoglavlja I Poglavlja ovog Aneksa, pored standardnih parametara transformacije, ako podnositelj zahteva za takvu upotrebu dokaže da ti parametri osiguravaju adekvatno smanjenje bioloških rizika. Ova demonstracija će uključivati validaciju, koja će se izvršiti u skladu sa sledećim zahtevima:

1.1.identifikacija i analiza mogućih rizika, uključujući uticaj ulaznog materijala, na osnovu potpunog opisa uslova i parametara transformacije;

1.2. procena rizika, kojom se ocenjuje kako su specifični uslovi transformacije definisani u podstavu 1.1 ovog stava postignuti u praksi u normalnim i netipičnim situacijama;

1.3. Validacija ciljnog procesa merenjem smanjenja primenjivosti i infektivnosti:

1.3.1. endogeni indikatorski organizmi tokom procesa, pri čemu je indikator:

1.3.1.1. konzistentno prisutan u sirovinama sa velikim brojem,

1.3.1.2. nisu manje otporni na toplotu u smrtonosnim (smrtonosnim) aspektima procesa transformacije, ali isto tako nisu ni značajno otporniji od patogena za čije praćenje se koriste;

1.3.1.3. relativno ih je lako definisati, identifikovati i potvrditi; ili

1.3.1.4. dobro okarakterisan test organizam ili virus, tokom izlaganja, koji ulazi u odgovarajući test organizam u polaznom materijalu.

1.4. Validacija ciljnog procesa definisanog u podstavu 1.3 ovog stava mora pokazati da se procesom postiže sledeće ukupno smanjenje rizika:

1.4.1. za termičke i hemijske procese sa:

1.4.1.1.5 log 10 smanjenje Enterococcus faecalis ili Salmonella Senftenberg (775 $\ddot{\text{E}}$, H2S negativan);

1.4.1.2.smanjenje titra infektivnosti virusa otpornih na toplotu kao što je parvovirus za najmanje 3 log10, kad god se identificiraju kao relevantna opasnost; i

u pogledu hemijskih procesa takođe sa:

1.4.1.3. smanjenje rezistentnih parazita kao što su jaja Ascaris spp. Najmanje 99,9% (3 log 10) uspešnih faza - primenjivo;

1.5. izrada kompletног programa kontrole uključujući procedure za praćenje funkcionalisanja procesa definisanih u podstavu 1.3 ovog stava;

1.6. mere koje osiguravaju kontinuirano praćenje i nadzor relevantnih procesnih parametara definisanih u programu kontrole tokom rada fabrike. Detalji o relevantnim parametarima procesa koji se koriste u postrojenju za biogas ili kompost, kao i druge kritične kontrolne tačke treba da se evidentiraju i održavaju tako da vlasnik, operater ili njihov predstavnik i nadležno telo mogu pratiti rad postrojenja.

Belješke (podatci) operatera moraju se staviti na raspolaganje nadležnom organu na zahtev. Informacije o postupku odobrenom prema ovom stavu na zahtev treba staviti na raspolaganje Evropskoj Komisiji

1.7. sa izuzetkom stava 1. ovog člana, do usvajanja pravila definisanih u članu 15, stav 2, podstav 2.1, podstav 2.1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, nadležni organ može odobriti upotrebu posebnih zahteva osim onih koji su definisani u ovom poglavљу, pod uslovom da garantuju ekvivalentan efekat u odnosu na smanjenje patogena, za:

1.7.1. hotelski otpad koji se koristi kao pojedinačni životinjski nusproizvod u postrojenju za biogas ili kompost; i

1.8. mešavine hotelског otpada sa sledećim materijalima:

1.8.1.stajnjak (đubrivo);

1.8.2.sadržaj digestivnog trakta odvojen od probavnog trakta;

1.8.3.mleko;

1.8.4.proizvodi na bazi mleka;

1.8.5.proizvodi dobijeni od mleka;

1.8.6.pašnjak;

1.8.7.pašnjački proizvodi;

1.8.8.jaja;

1.8.9.proizvodi od jaja;

1.8.10. nusproizvodi životinjskog porekla definisani u članu 10, stav 1, podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, koji su podvrgniuti preradi kako je definisano važećim zakonima o higijeni prehrambenih proizvoda;

1.8.11. mešavine nusproizvoda životinjskog porekla definisanih u stavu 2. podstav 2.2. ovog potpoglavlja sa materijalima nusproizvoda neživotinjskog porekla.

1.9. Kada su materijali definisani u stavu 2. podstavu 2.2. ovog potpoglavlja ili izvedeni proizvodi definisani u članu 10 stav 1, podstav 1.7 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 su jedini početni materijal životinjskog porekla koji se obrađuje u postrojenju za biogas ili kompostiranje, nadležni organ može odobriti upotrebu posebnih zahteva osim onih navedenih u ovom poglavlju pod uslovom da on:

1.9.1. smatra da su digestivni otpad ili kompost sirovine i obavezuje operatere da ih tretiraju u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022, i ovog Administrativnog uputstva ili, u slučaju kompostiranja ili digestivnog otpada koji nastaje od otpada od hrane, treba da se preradi ili odloži u skladu sa važećim zakonima o zaštiti životne sredine.

1.10. Operateri mogu stavljati u promet digestat i kompost otpad koji je proizведен prema parametrima koje je odobrio nadležni organ:

1.10.1. u skladu sa stavom 1. ovog potpoglavlja;

1.10.2. u skladu sa stavovima 2. i 3. ovog potpoglavlja.

3 Potpoglavlje **Standardi za digestat i kompostni otpad**

1. Reprezentativni uzorci digestata ili kompostnog otpada uzeti tokom ili;

1.1.odmah nakon transformacije u biogas postrojenju ili kompostiranja u postrojenju za kompostiranje radi praćenja procesa mora biti u skladu sa sledećim standardima:

1.1.1 Escherichia coli: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1.000$, $M = 5.000$ u 1 g; ili

1.1.2. Enterococcaceae: $n = 5$, $c = 1$, $m = 1.000$, $M = 5.000$ u 1 g; i.

1.2.Reprezentativni uzorci digestata ili kompostnog otpada uzeti tokom ili prilikom povlačenja iz skladišta moraju ispunjavati sledeće standarde:

1.2.1. Salmonela: nema u 25 g: $n = 5$; $c = 0$; $m = 0$; $M = 0$;

1.2.2. Kada je u slučaju podstava 1.2 ovog stava:

1.2.2.1. n = broj uzoraka koji se ispituju;

1.2.2.2. m = granična vrednost za broj bakterija;

1.2.2.3. rezultat se smatra zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m;

1.2.2.4. M = maksimalna vrednost za broj bakterija;

1.2.2.5. rezultat se smatra nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzoraka M ili više; i

1.2.2.6. c = broj uzoraka čiji broj bakterija može biti između m i M, uzorak se i dalje smatra prihvatljivim ako je broj bakterija u drugim uzorcima m ili manji.

1.3. Digestivni ili kompostirani otpad, koji ne ispunjava uslove iz stava 3. podstava 3.2.

2. potpoglavlja, ovog poglavlja, biće podvrgnut transformaciji ili kompostiranju, a u slučaju salmonele će se tretirati ili odlagati u skladu sa uputstvima nadležnog organa.

3. Kada se nusproizvodi životinjskog porekla pretvaraju u biogas ili kompostiraju zajedno s materijalima koji nisu životinjskog porekla, nadležno telo može ovlastiti operatore da uzmu reprezentativne uzorce nakon pasterizacije definisane u stavu 1, podstavu 1.1 1 Potpoglavlja I Poglavlja ovog Aneksa ili nakon kompostiranja definisanog u stavu 1. Potpoglavlja 2. Poglavlja I ovog Aneksa, zavisno od slučaja, i pre mešanja sa materijalima koji nisu životinjskog porekla, radi praćenja efikasnosti transformacije ili kompostiranja nusproizvoda životinjskog porekla, prema potrebi.

ANEKS IV

POSEBNA PRAVILA O ISTRAŽIVANJU, ISHRANI, SAKUPLJANJU I ODLAGANJU

I POGLAVLJE

POSEBNA PRAVILA O UZORCIMA ZA ISTRAŽIVANJE I DRUGE SVRHE

1 Potpoglavlje

Istraživački i dijagnostički uzorci

1. Operateri moraju osigurati da isporuka uzoraka za istraživanje i dijagnostiku bude popraćena komercijalnim dokumentom, koji moraju navesti:

1.1. opis materijala i poreklo vrste životinje;

1.2. kategoriju materijala;

- 1.3. količinu materijala;
 - 1.4. zemlja porekla i mesto isporuke materijala;
 - 1.5. ime i adresu pošiljaoca;
 - 1.6. ime i adresu primaoca i korisnika.
2. Korisnici koji rukuju istraživačkim i dijagnostičkim uzorcima dužni su da preduzmu sve potrebne mere kako bi izbegli širenje bolesti koje se prenose na ljude ili životinje tokom rukovanja materijalima pod njihovom kontrolom, posebno primenom dobre laboratorijske prakse.
3. Zabranjeno je svako naknadno korišćenje istraživačkih i dijagnostičkih uzoraka za druge svrhe od onih definisanih u stavu 1, podstavu 1.38 člana 3 ovog Administrativnog uputstva.
4. Osim ako se ne čuvaju u referentne svrhe, istraživački i dijagnostički uzorci i svi proizvodi dobijeni upotrebom tih uzoraka biće odbačeni:
- 4.1. kao otpad od spaljivanja ili suspaljivanja
 - 4.2. u slučaju nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda definisanih u članu 8, stav 1, podstav 1.1, podstav 1.1.4, član 8, stav 1, podstav 1.3 i 1.4 i član 9 i 10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 koji su deo čelijskih kultura, laboratorijskih kompleta ili laboratorijskih uzoraka, sa tretmanom pod uslovima koji su najmanje ekvivalentni dokazanoj metodi za paru iz autoklava i naknadno odlaganje kao otpad ili otpadne vode u skladu sa važećim zakonima;
 - 4.3. sa sterilizacijom pod pritiskom i odlaganjem ili naknadnom upotrebom u skladu sa članovima 12, 13 i 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.
5. Korisnici koji rukuju istraživačkim i dijagnostičkim uzorcima dužni su da vode evidenciju o pošiljkama takvih uzoraka. Registar će sadržati podatke iz stava 1. ovog člana i datum i način bacanja uzoraka i svakog dobijenog proizvoda.
6. Izuzimajući stavove 1, 4 i 5 ovog potpoglavlja, nadležni organ može prihvatiti tretman i odlaganje istraživačkih i dijagnostičkih uzoraka u obrazovne svrhe pod drugim uslovima koji osiguravaju da se ne stvaraju neprihvatljivi rizici po javno zdravlje ili zdravlje životinja.

2 Potpoglavlje **Uzorci trgovine i jedinice ekspozicije**

1. Uzorci trgovine i izloženi artikli mogu se transportovati, koristiti i odlagati samo u skladu sa stavovima 1. do 4. i 6. Potpoglavlja 1. ovog poglavlja.
2. Osim ako se uzorci trgovine ne čuvaju za referentne svrhe, nakon završenih posebnih studija ili analiza, oni će:

- 2.1. se vratiti u državu porekla;
 - 2.2. šalju se u drugu državu ili treću zemlju, ako je takvu isporuku unapred odobrio nadležni organ te države ili treće zemlje odredišta; ili
 - 2.3. odlaže se ili koristi u skladu sa članovima 12, 13 i 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.
3. Nakon završetka izložbe ili umetničke aktivnosti, izloženi predmeti će biti vraćeni u zemlju porekla, poslati ili uništeni, u skladu sa stavom 2. ovog potpoglavlja.

II POGLAVLJE POSEBNA PRAVILA ISHRANE

1 Potpoglavlje Opšti zahtevi

1. Materijalima kategorije 2 i 3 definisanim u članu 18, stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, mogu se hraniti životinje definisane u stavu 1. tač. 1.1, 1.2, 1.4, 1.6, 1.7, 1.8 tog člana, pod uslovom da su ispunjeni najmanje sledeći uslovi, pored uslova koje utvrdi nadležni organ u skladu sa članom 18. stav 1. tog Administrativnog uputstva.
2. Nusproizvodi životinjskog porekla će se transportovati do korisnika ili sabirnih centara u skladu sa članovima 1 i 3 Poglavlja I Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva.
3. Sabirne centre registruje nadležni organ, ako:
 - 3.1. su u skladu sa zahtevima za postrojenja koja obavljaju međuoperacije definisane u II Poglavlju Aneksa VII ovog Administrativnog uputstva; I
 - 3.2. imaju adekvatne objekte za uništavanje neiskorišćenih materijala, ili ih šalju u odobreno postrojenje za preradu ili odobreno postrojenje za spaljivanje i ko-insineraciju u skladu sa ovim administrativnim uputstvom.
4. Nadležni organ može odobriti korišćenje postrojenja za preradu materijala 2 kategorije kao sabirni centar.
5. Operateri sabirnih centara koji snabdevaju materijalom, osim nusproizvoda životinjskog porekla koji potiču od vodenih životinja i vodenih beskičmenjaka, moraju da obezbede krajnjim korisnicima da se podvrgnu jednom od sledećih tretmana:
 - 5.1. denaturacija rastvorom sredstva za bojenje;
 - 5.2. rastvor mora biti takve čvrstoće da je boja u označenom materijalu jasno vidljiva i da ne nestaje kada se obojeni materijali podvrgnu zamrzavanju ili hlađenju, a cela površina svih

delova materijala mora biti prekrivena takvim rastvorom, uranjanjem materijala, prskanje sprejom ili nanošenjem rastvarača na bilo koji drugačiji način;

5.3. sterilizacija kuvanjem ili kuvanjem na pari pod pritiskom dok se svaki deo materijala potpuno ne prokuva; ili

5.4. bilo koji drugi tretman ili prerada odobrena od strane nadležnog organa odgovornog za operatera.

2 Potpoglavlje Hranjenje određenih vrsta životinja na hranilištima

1. Nadležni organ može odobriti upotrebu materijala 1 kategorije definisanog u članu 18, stav 2, podstav 2.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 za ishranu ugroženih i zaštićenih vrsta na hranilištima pod sledećim uslovima:

1.1.materijal treba dati za ishranu:

1.1.1.jednoj od sledećih vrsta ptica nekrofaga na teritoriji Republike Kosovo;

1.1.2.jedna od vrsta iz reda mesoždera koje su navedene u posebnom zakonodavstvu za očuvanje prirodnih staništa i divlje faune i flore u posebnim zaštićenim područjima koja su uspostavljena prema tom posebnom zakonu; ili

1.1.3. jedna od vrsta iz reda Falconiformes ili Strigiformes, koje su definisane posebnim zakonodavstvom za očuvanje divljih ptica, u posebnim zaštićenim područjima koja su uspostavljena prema tom posebnom zakonodavstvu;

1.1.4 Nadležni organ je dao odobrenje operateru odgovornom za hranilište.

1.2.Nadležni organ će dati takvo odobrenje ako:

1.2.1. hrana se ne koristi kao alternativna metoda zbrinjavanja specificiranih opasnih materijala ili odlaganja mrtvih preživara koji sadrže takav materijal koji predstavlja rizik od TSE-a;

1.2.2. postoji adekvatan sistem nadzora za TSE kao što je definisano u važećem zakonodavstvu za kontrolu, prevenciju i iskorenjivanje TSE-a na Kosovu, što uključuje redovno laboratorijsko testiranje uzorka na TSE;

1.3.Nadležni organ mora osigurati koordinaciju sa bilo kojim drugim nadležnim organom koji je odgovoran za nadgledanje zahteva definisanih u ovlašćenju;

1.4.Nadležni organ mora biti zadovoljan, da će se na osnovu procene specifične situacije dotične vrste i njihovog staništa poboljšati status očuvanja vrste;

1.5. Odobrenje koje izdaje nadležni organ mora:

- 1.5.1. upućivati na naziv vrste o kojoj se trenutno radi;
- 1.5.2. detaljno opisati lokaciju stanice za hranjenje u geografskom području gde se vrši hranjenje; I
- 1.5.3. suspendovan 1.5.3 odmah u slučaju:
 - 1.5.3.1. povezani i sumnjivi ili potvrđeni slučaj širenja TSE-a dok se rizik ne isključi, ili
 - 1.5.3.2. neusklađenost sa bilo kojim pravilom definisanim u ovom Administrativnom uputstvu

1.6. Operater odgovoran za nadzor će:

- 1.6.1. odvojiti područje za ishranu koje je zatvoreno i kojem je pristup ograničen za životinje vrste koje se čuvaju, ako je potrebno odvajanjem ili na drugi način koji odgovara prirodnim oblicima ishrane tih vrsta;
- 1.6.2. osigurati da su prihvatljivi trupovi goveda i najmanje 4% prihvatljivih trupova ovaca i koza namenjenih za upotrebu u hrani bili testirani pre te upotrebe s negativnim rezultatom u programu praćenja TSE-a koji se provodi u skladu sa važećim zakonima za kontrolu, prevenciju i iskorenjivanje TSE-a na Kosovu; i
- 1.6.3. voditi evidenciju najmanje o broju, prirodi, procenjenoj težini i poreklu leševa životinja koji se koriste za ishranu, datumu hranjenja, mestu gde se razvilo i, ako je primenjivo, rezultatima TSE testova.

3 Potpoglavlje Hranjenje divljih životinja izvan hranilišta

1. Nadležni organ može odobriti upotrebu materijala 1 kategorije koji se sastoji od celih leševa ili delova uginulih životinja koji sadrže specifične opasne materije izvan hranilišta, ako je prikladno bez prethodnog prikupljanja uginulih životinja, za ishranu divljih životinja definisanih u tački stava, podstavu 1.1, 2 Potpoglavlja ovog Aneksa, pod sledećim uslovima:

1.1 Nadležni organ mora osigurati, na osnovu procene specifične situacije dotične vrste i njihovog staništa, da će se status zaštite vrste poboljšati;

1.2 Nadležni organ mora u odobrenju identifikovati gazdinstva ili stada unutar geografski definisanog područja ishrane pod sledećim uslovima:

1.2.1 prostor za hranjenje ne bi trebalo proširivati u područjima gde se intenzivno uzgajaju životinje na farmama;

1.2.2 farmske životinje na gazdinstvima ili stadima u hranilištu moraju biti pod redovnim nadzorom službenog veterinara u pogledu prevalencije TSE-a i bolesti koje se prenose na ljude ili životinje;

1.2.3 hranjenje treba odmah prekinuti u slučaju:

1.2.3.1 sumnja ili potvrđena povezanost sa širenjem TSE-a na imanju ili stadu, dok se rizik ne isključi;

1.2.3.2 sumnja ili potvrđena epidemija ozbiljne bolesti koja se prenosi na ljude ili životinje u imanju ili stadu, sve dok se rizik ne isključi; ili

1.2.3.3 neusaglašenost sa bilo kojim od pravila datih u ovom administrativnom uputstvu.

1.3 Nadležni organ u odobrenju mora navesti:

1.3.1 odgovarajuće mere za sprečavanje prenosa TSE-a i prenosivih bolesti s uginulih životinja na ljude ili druge životinje, kao što su mere navedene u metodama ishrane vrste koje treba sačuvati, sezonska ograničenja hranjenja, ograničenja kretanja za domaće životinje i druge mere usmerene na kontrolu mogućih rizika od prenošenja vektorskih bolesti na ljude ili životinje, kao što su mere u vezi sa vrstama prisutnim u hranilištu za čiju se ishranu ne koriste životinjski proizvodi;

1.3.2 odgovornosti lica ili subjekata u hranilištu koji pomažu u ishrani ili odgovornih za životinje na farmi, u vezi sa merama definisanim u podstavu 2.4.1. ovog podstava;

1.3.3 uslove za izricanje kazni definisanih u članu 50. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 koji se primenjuju za kršenje mera definisanih u podstavu 2.4.1 od strane lica ili subjekata definisanih u podstavu 2.4.2 ovog stava 2.

1.4 Tamo gde se hranjenje vrši bez prethodnog sakupljanja uginulih životinja, procena verovatne stope mortaliteta životinja na farmi, koje se nalaze u zoni hranjenja, kao i potreba za ishranom divljih životinja treba da se napravi kao osnova za procenu potencijala opasnosti od prenošenja bolesti.

4 Potpoglavlje Hranjenje životinja iz zoološkog vrta materijalom 1 kategorije

1. Nadležni organ može odobriti upotrebu materijala 1 kategorije koji se sastoji od celih tela ili delova uginulih životinja koji sadrže specifične opasne materije i upotrebu proizvoda dobijenih od životinja u zoološkom vrtu pod sledećim uslovima:

1.1. nadležni organ mora dati odobrenje operateru odgovornom za ishranu. Nadležni organ će dati takvo odobrenje ako:

1.1.1 hranjenje nije korišćeno kao alternativni metod za odlaganje specifičnih opasnih materijala ili odlaganje leševa uginulih preživara koji sadrže takve materijale koji predstavljaju rizik od TSE;

1.1.2. kada se koristi materijal 1 kategorije koji se sastoji od celih leševa ili delova uginulih životinja koji sadrže specifičan rizični materijal, goveđeg porekla, odgovarajući sistem nadzora za TSE kako je definisano u zakonodavstvu o hrani za kontrolu, prevenciju i iskorenjivanje TSE-a na Kosovu uključuje redovno laboratorijsko testiranje uzoraka za TSE;

1.2. Odobrenje nadležnog organa mora se odmah suspendovati u slučaju:

1.2.1. sumnje ili potvrđene povezanosti sa širenjem TSE-a dok se rizik ne isključi; ili

1.2.2. ne usaglašavanje bilo kojeg od pravila datih u ovom administrativnom uputstvu;

1.2.3. operater odgovoran za ishranu životinja će:

1.2.3.1. skladištiti materijal koji će se koristiti za hranjenje i vršiti hranjenje u zatvorenom i ograđenom prostoru kako bi se osiguralo da nijedan mesožder, osim ovlaštenih životinja u zoološkom vrtu, nema pristup hrani za životinje;

1.2.3.2. obezbediti da preživari namenjeni za ishranu budu uključeni u program praćenja TSE-a koji se sprovodi u skladu sa važećim zakonodavstvom za kontrolu, prevenciju i iskorenjivanje TSE-a na Kosovu;

1.2.3.3. voditi evidenciju barem o broju, prirodi, procenjenoj težini i poreklu životinjskih leševa korišćenih za ishranu, rezultatima TSE testova i datumu hranjenja

POGLAVLJE III

POSEBNA PRAVILA ZA SAKUPLJANJE I ODLAGANJE

1 Potpoglavlje

Posebna pravila za odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla

1. Ako nadležni organ ovlasti odlaganje nusproizvoda životinjskog porekla u zemlji u skladu sa članom 19, stav 1, podstav 1.1, 1.2, 1.3 i 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, takvo odlaganje se može izvršiti:

1.1.spaljivanjem ili zakopavanjem u prostorima iz kojih potiču nusproizvodi životinjskog porekla;

1.2.na ovlašćenom mestu za zakopavanje;

1.3.spaljivanjem ili zakopavanjem na mesto koje minimizira rizik za zdravlje životinja, javnost i životnu sredinu, ako se mesto nalazi unutar raspona udaljenosti dovoljne da omogući nadležnom telu da upravlja prevencijom rizika po zdravlje životinja, javnost i za životnu sredinu.

2. Spaljivanje nusproizvoda životinjskog porekla na lokacijama definisanim u članu 19, stav 1, podstavovi 1.2, 1.3 i 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, moraju se izvesti na način da se osigura da oni izgore:

- 2.1.u pravilno izgrađenoj gomili i nusproizvodi životinjskog porekla budu pretvoreni u pepeo;
- 2.2. bez ugrožavanja zdravlja ljudi;
- 2.3. bez korištenja procesa ili metoda koji mogu oštetiti okruženje, posebno kada mogu dovesti do rizika za vodu, zrak, tlo, biljke i životinje ili zbog buke ili mirisa;
- 2.4. u uslovima koji obezbeđuju da se nastali pepeo zakopa na ovlašćenoj deponiji.

3. Zakopavanje nusproizvoda životinjskog porekla na mestima definisanim u članu 19, stav 1, podstavovi 1.1, 1.2, 1.3 i 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, mora se izvršiti kako bi se osiguralo da su zakopani:

- 3.1. na takav način da im životinje mesožderi ili svejedi ne mogu imati pristup;
- 3.2. na ovlašćenoj deponiji ili na bilo kojem drugom mestu koje ne ugrožava zdravlje ljudi i korišćenjem procesa ili metoda koji ne štete životnoj sredini, posebno kada mogu dovesti do opasnosti za vodu, vazduh, zemljište, biljke i životinje, ili zbog buke ili mirisa .

4. U slučaju odlaganja (uništavanja) u skladu sa članom 19, stav 1, podstavom 1.1, 1.2, 1.3 i 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, kretanje nusproizvoda životinjskog porekla od mesta porekla do mesta odlaganja mora se vršiti prema sledećim uslovima:

- 4.1.nusproizvodi životinjskog porekla se prevoze u sigurnim, nepropusnim kontejnerima ili vozilima;
- 4.2.utovar i istovar životinjskih proizvoda nadzire nadležni organ, ako je potrebno;
- 4.3.točkovi vozila su dezinfikovani prilikom napuštanja mesta porekla;
- 4.4. kontejneri i vozila koja se koriste za transport nusproizvoda životinjskog porekla temeljito se čiste i dezinfikuju nakon istovara nusproizvoda životinjskog porekla; i
- 4.5. Adekvatno praćenje vozila, ispitivanje curenja i dvostruka pokrivenost su obezbeđeni ako je potrebno.

2 Potpoglavlje

Spaljivanje i zakopavanje nusproizvoda životinjskog porekla u dubokim područjima

1. Maksimalni procenat naveden u članu 19. stav 2. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, ne sme premašiti:

- 1.1. 10% populacije goveda (*bovine*) Republike Kosovo;
- 1.2. 25% populacije ovaca i koza (*ovine i caprine*) Republike Kosovo;
- 1.3. 10% populacije svinja (*porcine*) Republike Kosovo; i
- 1.4. postotak populacije druge vrste koji je utvrdio nadležni organ, na osnovu procene mogućih rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja koji proizlaze iz zbrinjavanja životinja te vrste spaljivanjem ili zakopavanjem na licu mesta.

Potpoglavlje 3 Spaljivanje i zakopavanje pčela i pčelarskih proizvoda

U slučaju pčela i nusproizvoda pčelarstva, nadležni organ može odobriti odlaganje spaljivanjem ili zakopavanjem na lokaciji, kako je definisano u članu 19, stav 1, podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, pod uslovom da se preduzmu sve potrebne mere da spaljivanje ili zakopavanje ne ugrozi zdravlje životinja ili ljudi i životna sredina.

IV POGLAVLJE ODLAGANJE NA DRUGE NAČINE

1. Sa izuzetkom člana 14. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, nadležni organ može odobriti sakupljanje, transport i odlaganje materijala 3 kategorije definisanih u članu 10, stav 1, podstav 1.6 ovog Administrativnog uputstva na način koji nije spaljivanje ili zakopavanje pod uslovom da:

- 1.1. materijali ne prelaze zapreminu od 20 kg nedeljno iz preduzeća ili fabrike u kojoj se materijal prikuplja, bez obzira na vrstu porekla materijala;
- 1.2. materijali se prikupljaju, transportuju i odlažu na način koji sprečava prenošenje neprihvatljivih rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja;
- 1.3. nadležni organ vrši redovne provere, uključujući provere registara koje vode operateri, u preduzećima ili fabrikama u kojima se materijal prikuplja, kako bi se osigurala usklađenost sa odredbama ovog poglavlja.

ANEKS V STANDARDNI FORMAT APLIKACIJE ZA ALTERNATIVNE METODE

I POGLAVLJE Upotreba jezika

1. Zahtevi za odobrenje alternativnih metoda upotrebe ili odlaganja nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda kao što je definisano u članu 20 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 - prijave će se podnositi na jednom od službenih jezika Republike Kosovo.
2. Zainteresovane strane koje podnose takve prijave na jeziku koji nije službeni jezik Republike Kosovo, overavaju zvanični prevod svoje prijave.

II POGLAVLJE

Sadržaj aplikacije

1. Prijave će sadržavati sve informacije vezane za sledeće tačke kako bi se omogućilo nadležnom telu da oceni sigurnost njihove predložene alternativne metode:
 - 1.1.kategorije nusproizvoda životinjskog porekla koji se nameravaju podvrgnuti ovoj metodi;
 - 1.2.ceo proces;
 - 1.3. uključeni biološki rizici po zdravlje ljudi i životinja, i
 - 1.4. stepen smanjenja rizika koji treba postići procesom.
2. Zahtev iz stava 1. ovog poglavlja mora:
 - 2.1. uključiti primenljive tačke u članovima 8, 9 i 10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, uključujući fizički status tih materijala i, ako je primenjivo, svaku prethodnu obradu kojoj su ovi materijali podvrgnuti i koja ukazuje na bilo koji materijal osim nusproizvoda životinjskog porekla koji će se koristiti u procesu;
 - 2.2. uključuju HACCP protokol i dijagram toka koji jasno prikazuje pojedinačne korake procesa, identificuje kritične parametre za inaktivaciju relevantnih patogena kao što su temperatura, pritisak, vreme izlaganja, pH vrednost i podešavanje veličine čestica i dovršava se tehnikom u listovima sa podacima opreme koja se koristi tokom procesa;
 - 2.3. identifikovati i karakterizirati biološke rizike po zdravlje ljudi i životinja koje predstavljaju kategorije nusproizvoda životinjskog porekla koji se podvrgavaju ovoj metodi;
 - 2.4. pokazuju da su najotpornije biološke opasnosti povezane sa kategorijom materijala koji se obraduju smanjuju u bilo kom proizvodu proizvedenom tokom procesa, uključujući otpadne vode, barem u meri koja je postignuta standardima prerade navedenim u ovom Administrativnom uputstvu za istu kategoriju nusproizvodi životinjskog porekla. Stepen smanjenja rizika treba odrediti direktnim, validiranim merenjima, osim u slučajevima ako je modeliranje ili poređenje sa drugim procesima prihvatljivo.
3. Overena direktna merenja definisana u stavu 2, podstav 2.4 ovog poglavlja podrazumijevaju:
 - 3.1. merenje smanjenja izdržljivosti:

3.1.1. endogenih organizama tokom procesa, pri čemu je indikator:

3.1.1.1. stalno prisutan u sirovini u velikom broju;

3.1.1.2. ništa manje otporan na smrtonosne aspekte procesa tretmana, ali i ne značajno otporniji od patogena za koje se koristi za praćenje;

3.1.1.3. relativno lako izračunati, identifikovati i potvrditi; ili

3.1.1.4. korišćenjem dobro okarakteriziranog test organizma ili virusa unesenog u odgovarajuće telo za ispitivanje u polaznom materijalu. Ako je uključeno nekoliko koraka tretmana, treba napraviti procenu u kojoj su mere pojedinačni koraci smanjenja titra aditivni, ili da li rani koraci u procesu mogu ugroziti efikasnost sledećih koraka;

3.1.1.5. izveštavanje o potpunim rezultatima uz detaljno opisivanje korišćene metodologije;

3.1.1.6. opis prirode uzoraka koji su analizirani;

3.1.1.7. označavajući da je broj analiziranih uzoraka reprezentativan;

3.1.1.8. obrazloženje za broj izvršenih ispitivanja i izbor mernih mesta

3.1.1.9. ukazivanje na osjetljivost i specifičnost korišćenih metoda detekcije;

3.1.1.10. obezbeđivanje podataka o ponovljivosti i statističkoj varijabilnosti merenja dobijenih tokom eksperimenata;

3.1.1.11. opravdavanje, ako se koristi, važnost prionskih supstituta;

3.1.1.12. pokazujući, kada se u nedostatku direktnih merenja, koriste modeli ili poređenja sa drugim procesima, da su faktori koji dovode do smanjenja rizika dobro poznati i da je model smanjenja rizika dobro uspostavljen.

3.1.1.13. pružanje podataka u cijelom procesu o direktnim merenjima svih faktora koji dovode do smanjenja rizika, koji pokazuju da su ovi faktori primjenjeni homogeno u cijeloj tretiranoj grupi .

3.2. HACCP plan definisan u stavu 2, podstavu 2.2 ovog poglavlja mora se zasnivati na kritičnim parametrima koji se koriste za smanjenje rizika, a posebno:

3.2.1. temperatura;

3.2.2. pritisak;

3.2.3. vreme i

3.2.4. mikrobiološki kriterijumi.

4. Kritične granice koje se održavaju u HACCP planu moraju se odrediti na osnovu rezultata eksperimentalne validacije i/ili obezbeđenog modela.

5. Ako se uspešan rad procesa može dokazati samo upućivanjem na tehničke parametre koji se posebno odnose na opremu koja se koristi u procesu, HACCP plan mora uključiti i tehnička ograničenja koja moraju biti ispunjena, posebno energetski unos, broj pumpi . injekcije ili doze hemikalija.

6. Moraju se obezbediti informacije o kritičnim i tehničkim parametrima koji se prate i snimaju kontinuirano ili nakon definisanih intervala i o metodama koje se koriste za merenje i praćenje.

7. Treba uzeti u obzir varijabilnost parametara u tipičnim uslovima proizvodnje.

8. HACCP plan treba da odražava normalne i abnormalne/hitne radne uslove, uključujući razlaganje procesa i treba da navede moguće korektivne radnje koje treba sprovesti u slučaju abnormalnih/hitnih radnih uslova..

9. Prijave također moraju sadržavati dovoljno informacija o:

9.1. rizicima koji se odnose na međuzavisne procese, a posebno kao rezultat procene mogućih indirektnih uticaja, koji mogu:

9.1.1. utiču na nivo smanjenja rizika datog procesa;

9.1.2. predstavljeno transportom ili skladištenjem svih proizvoda nastalih tokom procesa i bezbednim odlaganjem takvih proizvoda, uključujući otpadne vode.

9.2. rizici vezani za nameravanu krajnju upotrebu proizvoda, posebno:

9.2.1. mora se specificirati nameravana krajnja upotreba svakog proizvoda stvorenog tokom procesa;

9.2.2. potencijalni rizici po zdravlje ljudi i životinja i potencijalni uticaji na životnu sredinu moraju se proceniti na osnovu smanjenja rizika procenjenog u skladu sa stavom 2. podstavom 2.4. ovog poglavlja.

10. Zahtevi se moraju dostaviti sa dokumentovanim dokazima, posebno:

10.1. dijagram toka koji pokazuje funkcionisanje procesa;

10.2. dokaze iz stava 2. tačka 2.4. ovog poglavlja, kao i druge dokaze koji imaju za cilj da potvrde podatke date u aplikaciji iz stava 2. ovog poglavlja.

11. Prijave moraju sadržavati kontakt adresu zainteresirane strane, koja mora sadržavati ime i punu adresu, broj telefona i/ili faksa i/ili e-mail adresu određene osobe koja je odgovorna kao ili u ime zainteresirane strane.

ANEKS VI **PRIKUPLJANJE, TRANSPORT I PRAČENJE**

I POGLAVLJE **SAKUPLJANJE I TRANSPORT I PRAČENJE**

1 Potpoglavlje Vozila i kontejneri

1. Od početne tačke u proizvodnom lancu definisane u članu 4. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022, nusproizvodi životinjskog porekla i dobijeni proizvodi moraju se sakupljati i transportovati u novoj zapečaćenoj ambalaži ili u kontejnerima ili pokrivenim vozilima koji ne propuštaju.

2. Vozila i kontejneri za višekratnu upotrebu i sve jedinice opreme ili alata za višekratnu upotrebu koji dolaze u kontakt sa nusproizvodima životinjskog porekla ili dobijenim proizvodima, osim dobijenih proizvoda koji su stavljeni na tržište u skladu sa posebnim zakonodavstvom za stavljanje u promet i upotreba stočne hrane i koja je uskladištena i transportovana u skladu sa posebnim zakonima o higijeni hrane moraju se održavati u čistom stanju.

3. Konkretno, osim ako su namenjeni za prenos nusproizvoda životinjskog porekla i izvedenih proizvoda odredenih na način koji izbegava unakrsnu kontaminaciju, moraju biti:

3.1.čisti i suvi pre upotrebe; i

3.2.očišćeni, oprani i dezinfikovani nakon svake upotrebe u meri potrebnoj da se izbegne unakrsna kontaminacija.

4. Kontejneri za višekratnu upotrebu moraju biti namenjeni za transport nusproizvoda životinjskog porekla ili izvedenih proizvoda odredenih u meri potrebnoj da se izbegne unakrsna kontaminacija.

5. Kontejneri za višekratnu upotrebu mogu se koristiti ako je nadležni organ odobrio takvu upotrebu:

5.1.za prenos različitih nusproizvoda životinjskog porekla ili izvedenih proizvoda ako su očišćeni i dezinfikovani između različitih namena na način koji sprečava unakrsnu kontaminaciju;

5.2.za transport nusproizvoda životinjskog porekla ili izvedenih proizvoda definisanih u članu 10, stav 1, podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 koji definiše zdravstvena pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu za ljudsku ishranu nakon njihove upotrebe ne mogu se koristiti za transport proizvoda namenjenih za ljudsku ishranu, radi sprečavanja posredne kontaminacije/indirektne.

6. Materijal za pakovanje mora biti tretiran spaljivanjem ili na drugi način u skladu sa važećim zakonima.

2 Potpoglavlje Temperaturni uslovi

1. Transport nusproizvoda životinjskog porekla namenjenih za proizvodnju stočne hrane ili sirove hrane za životinje, kućne ljubimce, mora se obavljati na odgovarajućoj temperaturi, u slučaju mesnih proizvoda životinjskog porekla i mesnih proizvoda koji su namenjeni za druge svrhe osim za ishranu ljudi, na maksimalno 7°C, kako bi se izbegao svaki rizik po zdravlje životinja ili ljudi.

2. Sirovine 3 kategorije namenjene za proizvodnju stočne hrane ili za ishranu kućnih ljubimaca moraju se skladištiti i transportovati hladne, smrznute ili silažirane, osim ako:

2.1. se obrađuju se u roku od 24 sata nakon sakupljanja ili nakon završetka hladnog ili zamrznutog skladištenja, ako se dalji transport obavlja u prevoznom sredstvu u kojem se održava temperatura skladištenja;

2.2. u slučaju mleka, proizvoda na bazi mleka ili proizvoda dobijenih od mleka koji nisu bili podvrgnuti bilo kakvom tretmanu definisanom u I Delu člana 4 II Poglavlja Aneksa VIII ovog Administrativnog uputstva, transportuju se rashlađeni i u izolovanim kontejnerima, osim ako se rizici mogu ublažiti drugim merama, zbog karakteristika materijala.

3. Dizajn vozila koja se koriste za transport sa hladnjачama mora osigurati održavanje ispravne temperature tokom celog transporta i omogućiti praćenje temperature.

3 Potpoglavlje

Derogacija za sakupljanje i transport materijala 3 kategorije koji se sastoji od mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda od mleka

Potpoglavlje 1. ovog poglavlja ne primenjuje se na sakupljanje i transport materijala 3 kategorije koji se sastoji od mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda od mleka od strane operatera preduzeća za preradu mleka odobrenih prema važećem zakonodavstvu za posebna pravila za higijenu hrane životinjskog porekla, gde oni dobijaju proizvode koje su prethodno isporučili i koji im se vraćaju, od njihovih klijenata posebno.

4 Potpoglavlje

Derogacija za sakupljanje i transport đubriva

Izuzimajući 1. potpoglavlje ovog poglavlja, nadležni organ može prihvati sakupljanje i transport organskog đubriva koji se prevozi između dva punkta na istom gazdinstvu ili između poljoprivrednika i korisnika pod drugim uslovima koji omogućavaju sprečavanje neprihvatljivih rizika za javnost i zdravlje životinja.

II POGLAVLJE **IDENTIFIKACIJA**

1. Moraju se preduzeti sve potrebne mere kako bi se osiguralo da:

1.1. pošiljke nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda su prepoznatljive i drže se odvojeno i mogu se identifikovati tokom prikupljanja gde nusproizvodi životinjskog porekla takođe nastaju tokom transporta;

1.2. obeleživačka supstanca za identifikaciju nusproizvoda životinjskog porekla ili dobijenih proizvoda posebne kategorije se koristi samo za onu kategoriju za koju se zahteva njen korišćenje ovim Administrativnim uputstvom, ili je određena u skladu sa stavom 4 Poglavlja II ovog Aneksa;

1.3. teret nusproizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda šalje se iz Republike Kosovo u drugu državu u paketima, kontejnerima ili vozilima koji su vidljivi i, barem tokom perioda transporta, označeni bojama koje se ne mogu izbrisati za prikaz informacija , kao što je definisano u ovom Administrativnom uputstvu, na površini ili delu površine ambalaže, kontejnera ili vozila, ili na etiketi ili simbolu koji se na njih stavlja na sledeći način:

1.3.1. u slučaju materijala 1. kategorije , korišćenjem crne boje;

1.3.2. u slučaju materijala 2 kategorije (osim stajnjaka i sadržaja digestivnog trakta), koristeći žutu boju;

1.3.3. u slučaju materijala 3 kategorije, korišćenje zelene kako bi se osiguralo da se jasno razlikuje od drugih boja;

1.3.4. u slučaju uvezenog tereta, boja određena za odgovarajući materijal prema podstavovima 1.3.1, 1.3.2 i 1.3.3 ovog stava, od trenutka kada je teret prošao graničnu inspekcijsku tačku prvog ulaska na teritoriju Republike Kosovo.

2. Tokom transporta i skladištenja, etiketa koja se stavlja na paket, kontejner ili vozilo mora:

2.1.1. jasno naznačiti kategoriju nusproizvoda životinjskog porekla ili dobivenih proizvoda; i

2.1.2. biti označeni vidljivim i čitljivim rečima koje se pojavljuju na ambalaži, kontejneru ili vozilu, kao što sledi:

2.1.2.1.u slučaju materijala 3 kategorije, '**nije za ljudsku ishranu**';

2.1.2.2.u slučaju materijala 2 kategorije (osim stajnjaka i sadržaja digestivnog trakta) i proizvoda dobijenih od materijala 2 kategorije, '**nije za ishranu životinja**' , kada je materijal 2 kategorije za ishranu životinja definisan u članu 18 stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) -05/2022, pod uslovima predvidenim ili podnetim u skladu s tim članom, na nalepcu je poželjno naznačiti '**za ishranu...** '

zajedno s nazivom specifične vrste onih životinja za čiju ishranu je materijal namenjen;

2.1.3. u slučaju materijala 1 kategorije i proizvoda izvedenih od materijala 1 kategorije kada su namenjeni za:

2.1.3.1. uništenje, '**samo za odlaganje**' ;

2.1.3.2. proizvodnju hrane za kućne ljubimce, '**samo za proizvodnju hrane za kućne ljubimce**' ;

2.1.3.3. proizvodnju derivatnih proizvoda definisanih u članu 36. Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022, samo „**za proizvodnju derivatnih proizvoda. Nije za ljudsku ili životinjsku ishranu ili za primenu na zemlji.**“

2.1.3.4. u slučaju mleka, proizvoda na bazi mleka , proizvoda dobijenih od mleka, pašnjaka i proizvoda pašnjaka , "**nije za ljudsku ishranu**";

2.1.3.5. u slučaju želatine proizvedene od materijala 3 kategorije, "**želatina pogodna za ishranu životinja**";

2.1.3.6. u slučaju kolagena proizvedenog od materijala 3 kategorije, '**kolagen pogodan za ishranu životinja**';

2.1.3.7. u slučaju sirove hrane za kućne ljubimce, '**samo kao hrana za kućne ljubimce**';

2.1.3.8. u slučaju ribe i ribljih proizvoda namenjenih hrani za ribu, te tretiranih i pakovanih pre distribucije, naziv i adresa porekla preduzeća za proizvodnju hrane, treba biti jasno i čitko označeni, i

2.1.3.9. u slučaju riblje hrane od divlje ribe, uz oznaku rečima: "sadrži samo riblju hranu od divlje ribe - može se koristiti za ishranu svih vrsta uzgojene ribe";

2.1.3.10. u slučaju hrane za ribe od uzgojene ribe, uz oznaku reči "**sadrži riblju hranu samo od uzgojene rive vrste [...] - mogu se koristiti samo za ishranu uzgojene rive drugih vrsta rive**" ;

2.1.3.11. u slučaju hrane za ribu od divlje ribe i od uzgojene ribe, uz oznaku rečima "**sadrži riblju hranu od divlje rive i uzgojene rive vrsta [...] - može se koristiti samo za ishranu uzgojene rive drugih vrsta rive**";

2.1.3.12. u slučaju krvnih proizvoda od kopitara za druge svrhe osim hrane, **krv i krvni proizvodi od kopitara. Nije za ishranu ljudi ili životinja**";

2.1.3.13. u slučaju rogova, kopita i drugih materijala za proizvodnju organskih đubriva i pojačivača zemljišta definisanih u Aneksu XIII II Poglavlje 12 podpoglavlje ovog Administrativnog uputstva „nije za ishranu ljudi ili životinja“;

2.1.3.14. u slučaju organskih đubriva i poboljšivača zemljišta, „organska đubriva ili poboljšivači zemljišta/bez ispaše domaćih životinja ili upotrebe pokošene trave bar 21 dan nakon primene“;

2.1.3.15. u slučaju materijala koji se koristi za ishranu u skladu sa Dodatkom V Poglavlje II podpoglavlje 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR)-05/2022, naziv i adresa sabirnog centra i znak 'nije za ljudsku ishranu' ;

2.1.3.16. u slučaju đubriva i sadržaja probavnog trakta, „stajnjak“;

2.1.3.17. u slučaju međuproizvoda, u spoljnoj ambalaži sa naznakom „samo za lekove/veterinarske lekove/medicinska sredstva/implantabilna aktivna medicinska sredstva/medicinska sredstva za in vitro dijagnostiku/laboratorijski reagens“;

2.1.3.18. slučaju uzoraka za istraživanje i dijagnostiku, umesto teksta oznake iz podstava 2.1. stava 2. ovog poglavlja, reći 'u svrhu istraživanja i dijagnostike';

2.1.3.19. u slučaju marketinških uzoraka, reći „markelinški uzorci koji nisu za ljudsku ishranu“ umesto teksta etikete definisane u podstavu 2.1 stava 2. ovog poglavlja;

2.1.3.20. u slučaju jedinica izloženosti, reći 'jedinica izloženosti nije za ljudsku ishranu' umesto teksta na etiketi definisanom u podstavu 2.1 stava 2. ovog poglavlja.

2.1.3.21. u slučaju ribljeg ulja za proizvodnju medicinskih proizvoda iz Poglavlja XIII, Aneksa XI ovog Administrativnog uputstva, reći 'RIBLJE ULJE ZA PROIZVODNJU MEDICINSKIH PROIZVODA', umesto teksta etikete navedenog u podstavu 2.1. ovog stava;

2.1.3.22. u slučaju đubriva koje je bilo podvrgnuto tretmanu kreča iz tačke I odeljka 2 Poglavlja IV Aneksa II ovog Administrativnog uputstva, reći "SMEŠA ĐUBRIVO-KREĆ";

2.1.3.23. u slučaju prerađenog đubriva koje je bilo podvrgniut tretmanu iz stava 1, podstav 1.2 i 1.3 odeljka 2, Poglavlja I Aneksa IX ovog Administrativnog uputstva, reći „PRERAĐENO ĐUBRIVO“;

2.1.3.24. u slučaju materijala za detoksikaciju iz poglavlja VII Aneksa VI ovog Administrativnog uputstva, reći: „MATERIJALI NAMENJENI DETOKSIKACIJI NISU POGODNI ZA PLASIRANJE NA TRŽIŠTU”;

2.1.4. Etiketa utvrđena u pod podstavu 2.2.11 podstava 2.2 stava 2 ovog poglavlja neće se zahtevati za organska đubriva i poboljšivače zemljišta u nastavku:

2.1.4.1. u gotova pakovanja za prodaju ne veća od 50 kg u težini za upotrebu od krajnjeg potrošača; ili

2.1.4.2. u velikim vrećama ne težim od 1000 kg u težini, ako su:

2.1.4.2.1. ovlašćeni od Nadležnog organa za primenu na zemljište u Republici Kosovo;

2.1.4.2.2. na vrećici je navedeno da nisu namenjeni za primenu na zemljište u kojem životinje farmi imaju pristup.

2.1.4.2.3. Međutim:

2.1.4.2.4. stavovi 1. i 2. Poglavlja II ovog priloga neće se primenjivati za identifikaciju materijala Kategorije 3 koji se sastoji od mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda dobijenih od mleka, iz preduzeća procesiranja mleka koja su odobrena u skladu sa zakonodavstvom na snazi koja primaju proizvode koji su prethodno dostavili na tržište i koji su im враćeni, posebno od njihovih potrošača;

2.1.4.2.5. nadležni organ može prihvati identifikaciju đubriva koje se transportuje između dve tačke postavljene na istoj farmi ili između farmi i korisnika, na druge načine, pomoću derogacije iz stava 1. i 2. poglavlja II. ovog priloga.

2.1.5. kombinovane hrane utvrđene u zakonodavstvu na snazi za hranu za životinje od životinjskih nusproizvoda ili od dobijenih proizvoda i koji su upakovani i plasirani na tržište kao hrana za životinje u skladu sa zakonodavstvom na snazi za hranu za životinje nije potrebno da se nužno identifikuju u skladu sa stavom 1. poglavlja II ovog Priloga.

POGLAVLJE III KOMERCIJALNI DOKUMENTI I ZDRAVSTVENI SERTIFIKATI

1. Tokom transporta, komercijalni dokument u skladu sa modelom utvrđenim u ovom Poglavlju, ili, kada se zahteva ovim Administrativnim uputstvom, zdravstveni sertifikat mora da prati životinjske nusproizvode i dobijene proizvode.

2. Takvi dokumenti ili sertifikati neće biti potrebni, ako:

2.1. trgovci na malo snabdevaju krajnje korisnike osim poslovnih operatera proizvodima dobijenim od materijala Kategorije 3 i organskih đubriva i poboljšivača zemljišta unutar teritorije Republike Kosova;

2.2. mleko, proizvodi na bazi mleka i proizvodi dobijeni od mleka koji su materijali Kategorije 3 sakupljeni su i vraćeni kod operatera preduzeća procesiranja mleka, koja su odobrena u skladu sa zakonodavstvom na snazi ako ti operateri primaju proizvode, posebno od svojih potrošača, koji su ih prethodno snabdevali;

2.3. kombinovane hrane utvrđene u zakonodavstvu na snazi za hranu za životinje, proizvedene od životinjskih nusproizvoda ili od dobijenih proizvoda, plasiraju se na tržište upakovane i etiketirane u skladu sa zakonodavstvom na snazi za hranu za životinje.

2.4. Komercijalni dokument treba se proizvesti u tri kopije (jedan original i dve kopije).

2.5. Original mora pratiti pošiljku do konačnog odredišta.

2.6. Primalac mora čuvati original;

2.7. Proizvodač mora zadržati jednu kopiju, i prevoznik drugu;

2.8. Nadležni organ može zahtevati dokaz o prispeću pošiljke koji se obezbeđuje od TRACES sistema ili četvrte kopije komercijalnog dokumenta koji se šalje nazad od primalaca kod proizvođača.

2.9. Zdravstveni sertifikati moraju se izdati i potpisati od Nadležnog Organa.

2.10. Komercijalni dokument u skladu sa obrascem utvrđenim u stavu 8. ovog poglavlja pratiće životinjske nusproizvode i dobijene proizvode od početne tačke u proizvodnom lancu utvrđenom u Članu 4. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - 05/2022. tokom transporta.

2.11. Pored ovlašćivanja komunikacije informacije pomoću alternativnog sistema kako je utvrđeno u podstavu 2 člana 21. stav 3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., nadležni organ može ovlastiti da životinjski nusproizvodi i dobijeni proizvodi koji su transportovani na njenoj teritoriji da se prate sa:

2.11.1. drugim komercijalnim dokumentom, u papiru ili elektronskom obliku, ako takav komercijalni dokument sadrži informacije utvrđene u stavu 6, podstav 6.6 Poglavlja III ovog priloga;

2.11.2. komercijalni dokument u kojem je količina materijala izražena u težini ili zapremini materijala ili u broju pakovanja.

2.11.3. Registri i relevantni komercijalni dokumenti i zdravstveni sertifikati održaće se na period od najmanje (2) dve godine za predstavljanje kod nadležnog organa.

2.12. Obrazac komercijalnog dokumenta će sadržati:

2.12.1. komercijalni dokumenti će sadržati podatke prema formatu utvrđenom u ovom Poglavlju, uključujući dokaze koje se zahtevaju za transport životinjskih nusproizvoda i dobijenih proizvoda;

2.12.2. oni se moraju izraditi na svim službenim jezicima Republike Kosova i prema potrebi, na službenom jeziku države odredišta. Takođe može se pratiti komercijalnim dokumentom službeno preveden i unapred prema dogovoru sa nadležnim organom odredišta;

2.12.3. original svakog komercijalnog dokumenta će se sastojati od jednog lista, sa obe strane, ili, gde se zahteva više teksta, biće u takvom obliku da će svi listovi koji su potrebni biti nužno deo nedeljive celine;

2.12.4. ako su, zbog razloga identifikacije jedinica pošiljke, prilažu dodatni listovi u komercijalnom dokumentu, ovi listovi će se takođe smatrati da formiraju delove originalnog dokumenta primenjujući potpis lica odgovornog za pošiljku, na svakoj stranici;

2.12.5. kada se komercijalni dokument, uključujući dodatne listove utvrđene u podstavu 8.4 ovog podstava, sastoji od više od jedne stranice, svaka stranica će biti numerisana - (broj stranice) od (ukupan broj stranica) - na dnu stranice i držaće broj koda dokumenta koji je određen od odgovornog lica navedeno na vrhu stranice;

2.12.6. original komercijalnog dokumenta mora se kompletirati i potpisati od odgovornog lica;

2.12.7. komercijalni dokument treba imati specifikovano:

2.12.8. datum u kojem je materijal uzet iz prostorija;

2.12.9. opis materijala;

- 2.12.10. uključujući identifikaciju materijala prema jednoj od kategorija utvrđenih u članovima 8, 9. i 10. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;
- 2.12.11. vrstu životinja i specifičnu referencu na primenljivu tačku u članu 10. Administrativnog uputstva (MPŠRR)-br.05/2022., za materijal kategorije 3 i proizvode dobijene od tog materijala koji su namenjeni za ishranu životinja i,
- 2.12.12. ako je primenjivo, registarski broj životinje;
- 2.12.13. količina materijala, u zapremini, težini ili broju pakovanja;
- 2.12.14. ime i adresu fabrike ili preduzeća, mesto porekla materijala, odakle je materijal dostavljen i broj odobrenja ili registracije; tu gde je moguće prema Administrativnom uputstvu (MPŠRR) 05/2022., kako bude primenjivo, i prirodu i metode tretmana;
- 2.12.15. ime i adresu i registarski broj prevoznika materijala;
- 2.12.16. u slučaju transporta u kontejnerima, potpun identifikacioni broj kontejnera ("BIC kod") izdat u skladu sa zahtevima Bureau International des Containers et du Transport Intermodal;
- 2.12.17. u slučaju izvoza prerađenih životinjskih proteina i proizvoda koji sadrže prerađene životinjske proteine kao što se utvrđuje u zakonodavstvu na snazi za kontrolu i iskorenjivanje TSE bolesti, mora sadržati izlaznu tačku iz Republike Kosova.
- 2.12.18. Boja potpisa odgovornog lica biće drugačija od one štampanja.

2.13. Broj reference dokumenta i lokalni broj reference će se izdati samo jednom za istu pošiljku.

Komercijalni document

Za transport životinjskih nusproizvoda i dobijenih proizvoda koji se ne nameravaju za ljudsku ishranu u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom (MPŠRR) br. 05/2022. na teritoriji Republike Kosova i drugih zemalja.

REPUBLIKA KOSOVO

Komercijalni dokument

Deo I: Detalji otpremljene pošiljke	1.1. Pošiljalac	II.2. Referenca dokumenta br	II.2. Lokalna referenca br
	Ime		
	Adresa		
	Odobrenje ili registarski broj Poštanski broj	I.3. Centralno nadležno telo	I.4. Lokalno nadležno telo

I.5. Primalac				I.6. Registrovani trgovac			
Ime Adresa Poštanski broj Odobrenje ili registarski broj Tel.				Ime Registarski broj Adresa Poštanski broj Zemlja			
				I.7.			
I.8. Zemlja porekla	ISO kod	I.8. Region porekla	Kod	I.10.	Država odredišta	ISO kod	I.11. Region odredišta
							Kod
I.11. Mesto porekla				I.13. Mesto odredišta			
Objekat ☐ Ime Odobrenje ili registarski broj Adresa Poštanski broj				Objekat ☐ Ime. Odobrenje ili registarski broj Adresa Poštanski broj			
I.13. Mesto utovara				I.15. Datum odlaska			
I.16. Prevozna sredstva				I.17. Prevoznik			
Avion ☐ vagon ☐		Brod ☐ Drumsko vozilo ☐		Železnički Ostalo ☐		Ime broj Adresa	
				Odobrenje ili registarski			
I.18. Opis robe				I.19. Šifra robe (KN oznaka)			
				I.20. Ukupna količina			
I.21. Temperatura proizvoda				I.22. Broj paketa			
Ambijentalna ☐ Rashladena ☐ Zamrznuta ☐ Kontrolisana ☐							
I.23. Broj pečata ako je pečat nametnuo nadležni organ i BIC ID broj kontejnera				I.24. Vrsta pakovanja			
I.25. Roba sertifikovana za:							
Hrana za životinje ☐ Tehnička upotreba ☐ Pošiljka podleže zahtevima propisanim Uredbom (EZ) br. 999/2001 Riblje ulje/riblje brašno kategorije 3 sa prekomernim nivoom (i) dioksina i/ili PCB-ovima namenjenim detoksikaciji prema Uredbi (EU) 2015/786. ☐				upotreba kao hrana za kućne ljubimce ☐ ☐			
I.26.				I.27. Za tranzit kroz Republiku Kosovo ☐			
I.28. Izvoz ☐				I.29.			
Druga država ISO kod Izlazna tačka . Kod							
I.30.							
I.31. Identification of the commodities							
Approval number of establishments							

Species Batch number	Nature of commodity	Category	Treatment type	Manufacturing plant
-------------------------	---------------------	----------	----------------	---------------------

II.1. Izjava pošiljaoca	<p>ja, dole potpisani službeni veterinar, izjavljujem da je izjava pošiljaoca Ja, dole potpisani, izjavljujem da su:</p> <p>Priroda robe: Unesite robu odabranu sa sledećeg spiska: „nusproizvodi pčelarstva”, „proizvodi od krvi”, „krv”, Zdravstvene informacije IIa. Referenca sertifikata br. II.b.</p>
II.1.1. podaci u Delu I činjenično tačni;	
II.1.2. preduzete sve mere opreza kako bi se izbegla kontaminacija nusproizvoda životinjskog porekla ili od njih dobijenih proizvoda patogenim organizmima i kros-kontaminacija između različitih kategorija.	<p>Napomene</p> <p>Deo I:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polje I.1: Pravno ili fizičko lice koje naručuje prevoz naveden u dokumentu koji zahteva Konvencija o ugovoru za međunarodni prevoz robe drumom (CMR). - Polje I.5: Pravno ili fizičko lice kojem je pošiljka namenjena. - Polje I.6 [opcionalno, ako je potrebno]: Naziv registrovanog trgovca, adresa, regalarski broj. - Polje I.9 i I.11: ako je potrebno. - Polje I.12, I.13: broj odobrenja ili regalarski broj. <p>U slučaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proizvoda koji podležu članu 48. stavu 3. Uredbe (EZ) br. 1069/2009 samo pogon za skladištenje, spaljivanje ili suspaljivanje - ribilje ulja ili ribilje brašna kategorije 3 namenjeno detoksikaciji prema Uredbi (EU) 2015/786 označavaju broj odobrenja odredišnog postrojenja prema Uredbi (EZ) br. 183/2005 ili Uredbi (EU) 2015/786. - Polje I.14: potpuna ako se razlikuje od I.1. i I.12. - Polje I.17: broj registracije ili odobrenja stvarnog prevoznika. Ako su to isti podaci kao u Polju I.6, koristiti samo polje I.17. - Polje I.23: u slučaju transporta u kontejneru, potpuni identifikacioni kod kontejnera ("BIC kod") je obavezan - Polje I.25: Tehnička upotreba: svaka upotreba osim za ishranu životinja ili organska đubriva ili poboljšivača tla OF/SI. Tehnički proizvodi ne mogu se koristiti u hrani za životinje, hrani za kućne ljubimce ili OF/SI. - Polje I.31: <p>Životinske vrste : Za materijale kategorije 3 i od njih dobijeni proizvodi namenjeni za upotrebu kao sirovine. Odaberite nešto od sledećeg: Avesi, Ruminants, Suidae, ostali sisari, Pesca, Mollusca, Crustacea, Insecta (vrste, ako je potrebno), ostali beskičmenjaci, mešane vrste nepreživara, mešovite vrste koje sadrže preživare.</p> <p>Priroda robe : Unesite robu odabranu sa sledećeg spiska: „nusproizvodi pčelarstva”, „proizvodi od krvi”, „krv”, „krvno brašno”, „ostaci probave”, „sadržaj probavnog trakta”, „pseće žvakalice”, „riblje brašno”, „poboljšivači ukusa”, „želatin”, „čvarcii”, „kože i krvna”, „hidrolizovani proteini”, „organska đubriva/poboljšivači tla”, „hrana za kućne ljubimce”, „prerađeni životinjski proteini”, „nusproizvodi životinjskog porekla za proizvodnju hrane za kućne ljubimce”, „sirova hrana za kućne ljubimce”, „topljeni masti”, „kompost”, „prerađeno stajsko đubrivo”, „riblje ulje”, „mlečni proizvodi”, „proizvodi od kolostruma” „mulj iz centrifuge ili separatora prilikom prerade mleka”, „dikalcijski fosfat”, „trikalcijum fosfat”, „kolagen”, „proizvodi od jaja”, „serum od kopitara”, „trofej divljacii”, „vuna”, „dlaka”, „svinski čekinje”, „perje”, „nusproizvodi životinjskog porekla za preradu”, „dobijeni proizvodi”, „mesno-koštano brašno”, „leševi”, „stajsko đubrivo”, „derivati masti”, „glicerin”, „blivša hrana”, „ugostiteljski otpad”, „korišćeno ulje za kuvanje”, „obradene kože i krvna”, „uzgojni supstrati”, „uginuli kućni ljubimci”, „mrtvi kopitari”, „blivša hrana za životinje”, „[priroda ABP-a ili DP-a] pomešane sa neopasnim otpadom [EURAL kod]”, „jaja”, „nusproizvodi iz mrestilišta”, „jaja sa ili bez embrija”.</p> <p>Kategorija: Navedite materijale kategorije 1, 2 ili 3 .</p> <p>U slučaju materijala kategorije 3 koji je namenjen za upotrebu kao stočna hrana, navedite tačku člana 10. Uredbe (EZ) br. 1069/2009 koja se odnosi na dotične nusproizvode životinjskog porekla (npr. član 10 (a), član 10 (b) itd.).</p> <p>U slučaju materijala kategorije 3 za upotrebu u sirovoj hrani za kućne ljubimce, navedite "3a", "3b (i)" ili "3b (ii)" u zavisnosti od toga da li su nusproizvodi životinjskog porekla navedeni u članu 10. (a) ili u članu 10. (6.) (i) ili (ii) Uredbe (EZ) br. 1069/2009.</p> <p>U slučaju koža i krvna i proizvoda dobijenih od njih, navedite "3b (iii)" ili "3 (n)" u zavisnosti od toga da li su nusproizvodi životinjskog porekla ili dobijeni proizvodi navedeni u članu 10. (b) (iii) ili u članu</p>

Deo II: Sertifikacija	II. Zdravstvene informacije <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">II.a. Referentni broj sertifikata</td> <td style="width: 50%;">II.b.</td> </tr> </table> <p>Kategorija: Navedite materijale kategorije 1, 2 ili 3 .</p> <p>U slučaju materijala kategorije 3 koji je namenjen za upotrebu kao stočna hrana, navedite tačku člana 10. Uredbe (EZ) br. 1069/2009 koja se odnosi na doćiće nusproizvode životinjskog porekla (npr. član 10 (a), član 10 (b) itd.). U slučaju materijala kategorije 3 za upotrebu u sirovoj hrani za kućne ljubimce, navedite "3a", "3b (i)" ili "3b (ii)" u zavisnosti od toga da li su nusproizvodi životinjskog porekla navedeni u članu 10. (a) ili u članu 10. (6.) (i) ili (ii) Uredbe (EZ) br. 1069/2009. U slučaju koža i krvna i proizvoda dobijenih od njih, navedite "3b (iii)" ili "3 (n)" u zavisnosti od toga da li su nusproizvodi životinjskog porekla ili dobijeni proizvodi navedeni u članu 10. (b) (iii) ili u članu 10. (n) Uredbe (EZ) br. 1069/2009.</p> <p>Vrsta obrade: za obrađene kože navesti postupak obrade:</p> <p>"(a)" za sušene; "(b)" za suvo soljene ili vlažno soljene barem 14 dana pre otpreme; "(c)" za natrijum karbonat.</p> <p>Za materijale kategorije 1 i 2 opišite metodu obrade ili transformacije. Navedite relevantnu metodu obrade (odaberite metodu od 1 do 5 iz Poglavlja III ili alternativnu metodu iz Poglavlja IV Aneksa IV Uredbe (EU) br. 142/2011) ili metodu obrade za prerađeno stajsko đubrivo iz Aneksa XI i navedite datum označavanja GTH prema potrebi.</p> <p>Za materijale kategorije 3 namenjene za upotrebu u hrani za životinje pogledajte odgovarajući odeljak Aneksa X Uredbe (EU) br. 142/2011.</p> <p>Za dobijene proizvode iz materijala kategorije 3 namenjene za upotrebu u hrani za životinje navedite odgovarajuću standardnu metodu obrade (odaberite metodu od 1 do 7 iz poglavља III Aneksa IV Uredbe (EU) br. 142/2011 u slučaju prerađenih životinjskih belančevina) (PAP)), alternativnu metodu navedenu u Poglavlju IV Aneksa IV u slučaju siliranja, ili opisati prirodu i metode obrade navedene u Poglavlju II Aneksa X Uredbe (EU) br. 142/2011. Riblje ulje ili riblje brašno za detoksikaciju biće označeno kao „riblje ulje ili riblje brašno sa prekomernom količinom (i) dioksina i/ili PCB-ova u skladu sa Aneksom I Direktive 2002/32/EZ namenjeno za detoksikaciju u odobrenom objektu”</p> <p>Broj serije: uneti broj serije ili broj ušne markice, prema potrebi. Proizvodni pogon: ako je reč o prerađenim životinjskim belančevinama i drugim krmivima, navesti pogon za preradu</p> <p>Deo II:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boja potpisa mora se razlikovati od boje štampanja. <p>Potpis</p> <p>Sačinjeno dana (mesto) (datum)</p> <p>..... (potpis odgovornog lica iz mesta porekla) (ime, velikim slovima)</p>	II.a. Referentni broj sertifikata	II.b.
II.a. Referentni broj sertifikata	II.b.		

POGLAVLJE IV REGISTRI

Potpoglavlje 1 Opšte odredbe

1. Registri kao što su utvrđeni u članu 22 stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br-05/2022. za životinjske nusproizvode i dobijene proizvode, osim kombinovanih hrana za životinje koje su proizvedene od životinjskih nusproizvoda ili dobijenih proizvoda i koje su plasirane na tržište u skladu sa zakonodavstvom na snazi za hranu za životinje koja će sadržati:

1.1. opis:

1.1.1. Životinjske vrste za materijal kategorije 3 i proizvodi dobijeni od njega, namenjeni za upotrebu kao materijal za hranu životinja i, ako je primenjivo, u slučaju leševa i glava, registarski broj;

1.2. količine materijala;

1.2.1. u slučaju registra vođenih od bilo kojeg lica koje utovara životinjske nusproizvode ili proizvode dobijene, informacije kao u nastavku:

1.2.1.1. datum u kojem je materijal uzet iz prostorija;

1.2.1.2. ime i adresu prevoznika i primaoca i, ako je primenjivo, njihov broj odobrenja ili registracije;

1.3. u slučaju registra vođenih od bilo kojeg lica koje transportuje životinjske nusproizvode ili proizvode dobijene, informacije kao u nastavku:

1.3.1. datum u kojem je materijal uzet iz prostorija;

1.3.2. zemlja porekla materijala, odakle je materijal dostavljen;

1.3.3. ime i adresu primaoca i, ako je primenjivo, broj odobrenja ili registracije;

1.4. u slučaju registra vođenih od bilo kojeg lica koje prima životinjske nusproizvode ili proizvode dobijene, informacije kao u nastavku:

1.4.1. datum prijema materijala;

1.4.2. zemlja porekla materijala, odakle je materijal dostavljen;

1.4.3. ime i adresu prevoznika.

2. Putem derogacije od stava 1. potpoglavlja 1. ovog potpoglavlja, operateri nemaju potrebe da vode informacije utvrđene u stavu 1, podstav 1.1 i podstav 1.2 pod podstava 1.2.1 i podstava 1.3 i

pod-podstava 1.3.1 i 1.3.3 pod podstava 1.4 i 1.4.2 i 1.4.3 posebno, ako oni drže jednu kopiju komercijalnog dokumenta utvrđenog u Poglavlju III ovog priloga sa svaku pošiljku i stavlja na raspolaganje takvu informaciju zajedno sa ostalim informacijama zahtevanim u stavu 1. ovog Potpoglavlja.

3. Operateri fabrika za spaljivanje i fabrika za suspaljivanje će voditi registre o količinama i kategoriji životinjskih nusproizvoda i dobijenih proizvoda spaljeni ili suspaljeni, kako bude primenjivo, i datum u kojem su te operacije obavljene.

Potpoglavlje 2

Dodatni zahtevi u slučaju upotrebe za posebne svrhe ishrane životinja

1. Pored registara zahtevanih u skladu sa potpoglavljem 1. ovog poglavlja, operateri će voditi registre kao u nastavku u vezi sa relevantnim materijalom ako se životinjski nusproizvodi upotrebljavaju za posebne svrhe ishrane životinja u skladu sa Poglavljem II priloga IV:

- 1.1. u slučaju krajnjih korisnika, upotrebljena količina, životinje koje se nameravaju njome hraniti i datum upotrebe;
- 1.2. u slučaju sabirnih centara;
- 1.3. količinu tretiranu ili prerađenu u skladu sa tačkom 4. Potpoglavlja 1. Poglavlja I Priloga IV;
- 1.4. ime i adresu svakog krajnjeg korisnika koji upotrebljava materijal;
- 1.5. prostori u kojima je materijal uzet za upotrebu;
- 1.6. količina dostavljena; i
- 1.7. datum u kojem je materijal dostavljen.

Potpoglavlje 3

Zahtevi za primenu određenih organskih đubriva i poboljšivača zemljišta

1. Lice odgovorno za zemljište na kojem se primenjuju organska đubriva i poboljšači zemljišta, osim materijala utvrđenih u stavu 2 podstav 2.2, člana 6 ovog Administrativnog uputstva primenjuju se i u kome životinje na farmama imaju pristup ili sa kojih se kosi trava za ishranu životinja na farmama, vodiće registre ovih kao u nastavku za period od najmanje dve (2) godine:

- 1.1. količinu organskih đubriva i poboljšivača zemljišta koja su применјена;
- 1.2. datum u kojem su organska đubriva i poboljšivači zemljišta применјена на землjiште и места такве примене;

1.3. datumi, nakon primene organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta, u kojima je stoka dozvoljena da pase na zemljištu ili na kojem zemljištu su pokošene trave koje će se upotrebiti za ishranu životinja.

Potpoglavlje 4

Zahtevi za životinjske nusproizvode dobijene od vodenih životinja i ishranu riba

1. Fabrike procesiranja koje proizvode hranu za ribe ili drugu hranu (za životinje) poreklom od vodenih životinja vodiće registre kao u nastavku:

1.1. proizvedenu količinu svaki dan;

1.2. vrste porekla, uključujući pokazatelj da li su vodene životinje ulovljene u divljini ili proizvedene u akvakulturi;

1.3. u slučaju riblje hrane od riba na farmama koja se namerava za ishranu riba na farmama druge vrste, naučno ime vrste porekla.

Potpoglavlje 5

Zahtevi za spaljivanje i zakopavanje životinjskih nusproizvoda

1. U slučaju spaljivanja ili zakopavanja životinjskih nusproizvoda kao što je utvrđeno u članu 19. stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022., lice odgovorno za takvo spaljivanje ili zakopavanje vodiće registre kao u nastavku:

1.1. količine, kategorije i vrste spaljenih ili zakopanih životinjskih nusproizvoda;

1.2. datum i mesto spaljivanja i zakopavanja.

POGLAVLJE V

OZNAČAVANJE ODREĐENIH DOBIJENIH PROIZVODA

1. U fabrikama procesiranja materijala Kategorije 1 ili Kategorije 2, dobijeni proizvodi će se označiti na trajan način glicerol triheptanoatom (GTH) na taj način da:

1.1. GTH se dodaje u dobijenim proizvodima koji su se podvrgnuli prethodnoj higijenskoj termičkoj preradi na temperaturi u unutrašnjosti od najmanje 80°C i ostaju zatim zaštićeni od rekontaminacije;

1.2. svi dobijeni proizvodi sadrže na homogeni način kroz celu supstancu minimalnu koncentraciju od najmanje 250 mg GTH po kg masti.

2. Operateri fabrika za procesiranje utvrdenih u stavu 1. ovog poglavlja će imati postavljen sistem nadzora i registracije odgovarajućih parametara da bi demonstrirali kod nadležnog organa da je minimalna homogena koncentracija zahtevana GTH-a postignuta. Taj sistem nadzora i registracije

će uključiti utvrđivanje netaknutog sadržaja GHT-a kao triglicerida u ekstraktu 40-70 petroleum- etara prečišćenog GHT-a iz uzoraka uzetih u redovnim intervalima.

3. označavanje sa GTH neće se zahtevati za:

3.1.dobijeni tekući proizvodi namenjeni za fabrike biogasa ili komposta;

3.2.biodizel proizveden u skladu sa tačkom D Potpoglavlja 2 Poglavlja IV Priloga II;

3.3.dobijeni proizvodi stečeni u skladu sa Članom 12 stav 1 podstav 1.1, pod podstav 1.1.2 i podstav 1.2, pod-podstav 1.2.2 i Članom 13, stav 1, podstav 1.2 i Članom 16, stav 1, podstav 1.5, Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022., gde takvi proizvodi su:

3.3.1. kreću se sa zatvorenim trakastim sistemom, koji se ne treba prekoračiti, i obezbeđivanje takvog sistema je ovlašćeno od nadležnog organa, od fabrike procesiranja;

3.3.2. direktno i neposredno spaljivanje ili suspaljivanje;

3.3.3. neposredna upotreba u skladu sa odobrenom metodom za životinjske nusproizvode Kategorije 1 i Kategorije 2 u skladu sa Poglavljem IV Priloga II ovog Administrativnog uputstva; ili

3.3.4. nameravaju se za istraživanje i druge specifične svrhe kao što su utvrđene u Članu 17 ovog Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022. koje su ovlašćene od nadležnog organa.

4. Obnovljivi derivati proizvedeni od topljenih masti dobijenih od materijala Kategorije 1 i 2 u skladu sa tačkom J i L potpoglavlja 2 poglavlja IV Priloga II ovog Administrativnog uputstva.

POGLAVLJE VI TRANSPORT UGINULIH ŽIVOTINJA

Uslovi transporta uginule domaće životinje za spaljivanje u objektu ili postrojenju postavljenom u drugoj zemlji prethodno će se ovlastiti od nadležnog organa zemlje odredišta ili u slučaju pograničnog područja druge zemlje koja ima zajedničku granicu sa Republikom Kosovo vezaće se bilateralnim sporazumom o uslovima transporta.

PRILOG VII PRIMENJIVI ZAHTEVI ZA ODREĐENA ODOBRENA I REGISTROVANA PREDUZEĆA

POGLAVLJE 1 PROIZVODNJA HRANE ZA ŽIVOTINJE PRATILJE

1. Preduzeća za prerađu hrane za životinje pratile utvrđene u članu 24 stav 1 podstav 1.5 ovog Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022. moraju imati adekvatne prostore za:

1.1. sigurno skladištenje i tretiranje donetih materijala, i

1.2. odlaganje neupotrebljivih otpada životinjskih nusproizvoda nakon proizvodnje u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom, ili se ovaj materijal treba dostaviti u preduzeću za spaljivanje, suspaljivanje, procesiranje ili u slučaju kategorije 3 u biogasu ili preduzeću za kompostiranje prema članu 12, 13. i 14. Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022. i ovog Administrativnog uputstva.

POGLAVLJE II

MANIPULISANJE SA ŽIVOTINJSKIM NUSPROIZVODIMA NAKON NJIHOVOG SAKUPLJANJA

1. Zahtevi iz ovog poglavlja primenjuju se na skladištenje životinjskih nusproizvoda utvrđenih u članu 24. stav 1, podstav 1.9. Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022. i operacija kao u nastavku nakon sakupljanja životinjskih nusproizvoda utvrđenih u članu 24. stav 1, podstav 1.8 Administrativnog uputstva 05/2022. kao:

1.1. odvajanje;

1.2. usitnjavanje;

1.3. hlađenje;

1.4. smrzavanje;

1.5. soljenje i drugi procesi konzerviranja;

1.6. uklanjanje kože i krvna;

1.7. uklanjanje specifikovanih rizičnih materijala;

1.8. operacije koje uključuju životinske nusproizvode u skladu sa obvezama proizašlih iz veterinarskog zakonodavstva kao što je ispitivanje nakon klanja ili uzimanje uzoraka;

1.9. sanitacija/pasterizacija životinjskih nusproizvoda namenjenih za transformaciju u biogasu ili kompostiranje pre transformacije ili kompostiranja prema Prilogu III;

1.10. prosijanju.

2. Procesi fazne tranzicije materijala kategorije 3, kao termokoagulacija krvi, centrifugiranje krvi, hidroliza kopita, svinjskih dlaka, perja i kose, namenjeni za preradu metodama prerađenim u ovom Administrativnom uputstvu.

Potpoglavlje 1

Opšti zahtevi

1. Objekti i prostori u kojima se odvijaju direktnе operacije trebaju ispunjavati najmanje zahteve kao u nastavku:

1.1.oni trebaju biti odvojeni na adekvatan način od prolaza kroz kojih se kontaminacija može širiti iz drugih prostorija kao što su klaonice;

1.2.plan preduzeća mora obezbediti potpuno odvajanje kategorije 1 i kategorije 2 od materijala kategorije 3, respektivno, od prijema do isporuke, osim ako je zgrada potpuno posebna.

2. Preduzeće mora imati pokriveni prostor za prijem i dostavu životinjskih nusproizvoda, isključujući kada se njihovo sisanje kroz instalacija koje sprečavaju distribuciju rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja, kao što su zatvorene cevi za tekuće životinjske nusproizvode.

3. Preduzeće mora biti konstruisano kako bi se lako čistilo i dezinfikovalo.

4. Pod mora biti postavljen tako da omogućava odvodnjavanje tečnosti.

5. Preduzeće mora imati adekvatne prostore uključujući kupatila, svlačionice, lavaboe za radnike i kancelarije za osoblje koje vrši službene kontrole.

6. Preduzeće mora imati adekvatnu zaštitu od glodara, insekata i ptica.

7. Tamo gde je potrebno, preduzeće mora imati adekvatne prostore čuvanja sa kontrolisacom temperaturom i dovoljan kapacitet za održavanje životinjskih nusproizvoda na odgovarajućoj temperaturi dizajniranoj za dozvoljavanje nadzora i beleženje tih temperatura.

8. Preduzeće mora imati prostore za čišćenje i dezinfekciju kontejnera i kanistera u koje se prihvataju životinjski nusproizvodi, kao i vozila kojima se oni transportuju, kao i mora imati prostore za dezinfekciju točkova vozila.

Potpoglavlje 2

Higijenski zahtevi

1. Odvajanje životinjskih nusproizvoda mora se vršiti kako bi se izbegao svaki rizik od širenja životinjskih bolesti.

2. Tokom celog vremena čuvanja, životinjski nusproizvodi moraju se držati i čuvati odvojeno od ostalih materijala kako bi se spričilo širenje patogena.

3. Životinjski nusproizvodi moraju se pravilno skladištitи uključujući odgovarajuće uslove hlađenja do konačnog odredišta.

Potpoglavlje 3 **Standardi prerade za sanitaciju/pasterizaciju**

Sanitizacija/pasterizacija utvrđena u stavu 1, podstav 1.9 ovog poglavlja mora se vršiti u skladu sa standardima procesiranja utvrđenim u stavu 1 Potpoglavlja 1 Poglavlja 1 iz Priloga III ili u skladu sa alternativnim parametrima transformacije koji su ovlašćeni u skladu sa tačkom 1. Potpoglavlja 2. poglavlja III. istog Priloga.

POGLAVLJE III **ZAHTEVI ZA SKLADIŠTENJE DOBIJENIH PROIZVODA**

Potpoglavlje 1 **Opšti zahtevi**

1. Objekti i prostori za skladištenje dobijenih proizvoda moraju ispuniti najmanje zahteve kao u nastavku:

1.1. Objekti i prostori za skladištenje proizvoda dobijenih od materijala kategorije 3 ne treba da budu na istom mestu gde su i prostori za skladištenje proizvoda iz kategorije 1 ili kategorije 2, osim ako je indirektna kontaminacija sprečena pomoću dizajna ili upravljanjem prostorima kao da su posebni/odvojeni objekti.

2. Objekti treba da:

2.1. imaju pokriven prostor za primanje i dostavu dobijenih proizvoda osim ako su dobijeni proizvodi:

2.1.1. uklonjeni kroz instalacija koje sprečavaju distribuciju rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja, kao kroz cevi za tečne proizvode;

2.1.2. primljeni upakovani kao u velikim vrećama ili kontejnerima ili osiguranim nosačima koji ne cure.

3. Konstruisani su kako bi se lako čistili i dezinfikovali. Pod da omogući drenažu tečnosti.

4. Imaju adekvatne prostore, uključujući kupatila, sobe za presvlačenje i čišćenje za zaposlene.

5. Imaju adekvatnu regulaciju zaštite od štetočina kao što su insekti, glodari i ptice.

6. Objekat mora imati adekvatne prostore za čišćenje i dezinfekciju kontejnera i kanistera kojima su primljeni dobijeni proizvodi, kao i vozila, osim brodova, kojima su transportovani.

- Dobijeni proizvodi moraju se skladištitи do njihovog konačnog odredišta.

Potpoglavlje 2

Specifični zahtevi za skladištenje mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda dobijenih od mleka

Skladištenje proizvoda utvrđenih u Delu II Potpoglavlja 4 Poglavlja II Priloga VIII treba se staviti na odgovarajuću temperaturu da bi se izbegao svaki rizik po javno zdravlje i zdravlje životinja, u određenim odobrenim ili registriranim skladišnim preduzećima ili na posebnim deponijama odobrenog ili registrovanog preduzeća.

Uzorci finalnih proizvoda uzeti tokom skladištenja ili dostave sa deponije moraju najmanje da se usklade sa mikrobiološkim standardima utvrđenim u Poglavlju I Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva.

POGLAVLJE IV REGISTROVANI OPERATERI

1. Operateri registrovanih preduzeća moraju poslovati sa životinjskim nusproizvodima i dobijenim proizvodima pod uslovima kao u nastavku:

- 1.1. Objekti moraju biti konstruisani kako bi omogućili efikasno čišćenje i dezinfekciju;
- 1.2. Objekti moraju imati adekvatnu regulaciju zaštite od štetočina kao što su insekti, glodari i ptice;
- 1.3. Instalacije i opreme moraju se održavati u dobrim higijenskim uslovima;
- 1.4. Životinjski nusproizvodi i dobijeni proizvodi moraju biti skladišteni pod uslovima koji sprečavaju kontaminaciju.

2. Operateri moraju voditi beleške u kojima ima pristup nadležni organ.

3. Operateri registrovani za transport životinjskih nusproizvoda i dobijenih proizvoda, osim onih između prostorija istog operatera, treba:

- 3.1. da imaju na raspolaganje informaciju sa ciljem identifikacije svog vozila, sa kojim se omogućava verifikacija upotrebe vozila za transport životinjskih nusproizvoda ili dobijenih proizvoda;
- 3.2. moraju čistiti i dezinfikovati svoja vozila;
- 3.3. moraju preuzeti potrebne mere za sprečavanje kontaminacije i širenja bolesti.

PRILOG VIII MATERIJALI HRANE ZA ŽIVOTINJE

POGLAVLJE OPŠTI ZAHTEVI ZA PRERADU I STAVLJANJE NA TRŽIŠTE

1. Mikrobiološki standardi za dobijene proizvode.
2. Standardi u nastavku moraju se primeniti za dobijene proizvode.
3. Uzorci od finalnih proizvoda uzeti iz skladištenja ili ekstrakcije iz preduzeća za preradu moraju ispuniti standarde kao u nastavku:
 - 3.1. Salmonela: odsustvo u 25g:n=5, c = 0, m = 0, M = 0;
 - 3.2. Enterobacteriaceae: n = 5, c = 2, m = 10, M = 300 u 1 g gde:
 - 3.2.1. n=broj uzoraka koji se trebaju testirati;
 - 3.2.2. m=vrednost praga za broj bakterija; rezultat se smatra zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m, M=maksimalna vrednost za broj bakterija; rezultat se smatra nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzoraka M ili više; i
 - 3.2.3. c=broj uzoraka čiji broj/brojanje bakterija može biti između m i M, uzorak se i dalje može smatrati prihvatljivim ako je broj/brojanje bakterija drugih uzoraka m ili manji.
4. Međutim, mikrobiološki standardi utvrđeni u ovom poglavlju ne primenjuju se za preradena ulja i riblje ulje od prerade nusproizvoda, onda kada se preradeni životinjski protein, koji je ekstrahovan tokom istog procesiranja, subjekat je uzrokovana da bi se obezbedila usklađenost sa ovim standardima.

POGLAVLJE II

SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA PROCESIRANE ŽIVOTINJSKE PROTEINE I DRUGE DOBIJENE PROIZVODE

Potpoglavlje 1

Specifični zahtevi za procesirane proteine

A. Sirovina

1. Samo životinjski nusproizvodi koji su materijal kategorije 3 ili proizvodi dobijeni od takvih materijala, drugih od materijala kategorije 3 utvrdenih u članu 10, stav 1, podstav 1. 14, 1.15. i 1.16. Administrativnog uputstva (MPŠRR) 05/2022., mogu se koristiti za proizvodnju procesirane životinjske proteine.
2. Prerađeni životinjski proteini dobijeni od uzbudljivih insekata, namenjeni za proizvodnju hrane za uzbudljivih životinja, osim krznatih životinja, mogu se dobiti samo od vrsta insekata kao u nastavku:
 - 2.1. Muva Hermetia illucens i obična kućna muva Musca domestica;

2.2. Crv *Tenebrio molitor*, i Crv *Alphi-tobius diaperinus*;

2.3. Insekti kao *Acheta domesticus*, *Gryllodes sigillatus* i *Gryllus assimilis*.

2.4 Svileni Crv-Bombyx mori

B. Standardi procesiranja

1. Procesirani životinjski proteini poreklom od sisara trebaju se prihvati u metodi 1 procesiranja (sterilizacija pod pritiskom) kako je utvrđeno u poglavlju III Priloga II.

2. Međutim, svinjska krv ili frakcije svinjske krvi za proizvodnju krvnog brašna mogu se prihvati umesto svake od metoda procesiranja od 1 do 5 ili metodu procesiranja 7 kako je utvrđeno u poglavlju III Priloga II, istaćući da u slučaju metode 7 procesiranja, tretman topotom kroz celu supstancu mora se primeniti na temperaturi od 80 °C;

3. Životinjski proteini poreklom od sisara.

4. Mogu se prihvati sa bilo kojom od metoda procesiranja od 1 do 5 ili metodom procesiranja 7, kako je utvrđeno u Poglavlju III Priloga II, istaćući da će se zatim odbaciti ili upotrebiti kao gorivo.

5. Onda kada je namenjen samo za upotrebu kao hrana za životinje pratile, može se prihvati u svakoj od metoda od 1 do 5 procesiranja ili metode 7 preradivanja, kako je utvrđeno u poglavlju III Priloga II, istaćući da mora:

5.1. Da se transportuje u namenskim kontejnerima koji se ne upotrebljavaju za transport životinjskih nusproizvoda ili hranu za životinje na farmi, i

5.2. Direktno poslati iz preduzeća procesiranja materijala kategorije 3 kod preduzeće za hranu životinja pratile ili kod odobrenu deponiju za čuvanje sa koje se šalje direktno u preduzeće za hranu za životinje;

5.3. Životinjski proteini procesirani od nesisara, sa izuzetkom ribljeg brašna, moraju se prihvati u svakoj od metoda od 1 do 5 procesiranja ili metode 7 procesiranja, kako je utvrđeno u poglavlju III Priloga II;

6. Riblje brašno se mora prihvati:

6.1. Sa svakom od metoda procesiranja utvrđenih u Poglavlju III Priloga II, ili

6.2. Sa drugom metodom koja obezbeđuje da proizvod ispunjava mikrobiološke standarde za dobijene proizvode utvrđene u poglavlju I ovog Priloga.

C. Skladištenje

1. Procesirani životinjski proteini moraju se upakovati i skladištiti u novim ili steriliziranim vrećama ili skladištiti u adekvatnim skladišnim prostorima.
2. Proizvodi kroz traka, liftova i u deponiji moraju se zaštititi od moguće kontaminacije.
3. Opreme za manipulisanje procesiranim životinjskim proteinima trebaju se održavati u čistim, i suhim uslovima i trebaju imati tačke za inspekciju da bi se omogućilo ispitivanje za čistoću. Svi prostori se moraju redovno prazniti i čistiti do mere sprečavanja kontaminacije.
4. Procesirane životinske proteine treba držati suvim. Curenje i kondenzacija u skladišnim prostorima mora se sprečiti.

Potpoglavlje 2 Specifični zahtevi za proizvode od krvi

- **Sirovina**

Samo krv utvrđena u članu 10 stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) br. 05/2022., može se upotrebiti za proizvodnju krvnih proizvoda.

- **Standardi procesiranja**

1. Krvni proizvodi se mogu prihvati:

1.1. bilo kojom od metoda procesiranja 1 do 5 ili metodu 7 procesiranja utvrđene u poglavlju III Priloga II, ili

1.2. drugom metodom koja obezbeđuje da proizvod ispunjava mikrobiološke standarde za dobijene proizvode utvrđene u poglavlju I ovog Priloga.

Potpoglavlje 3

Specifični zahtevi za procesirane masti, riblje ulje i masni derivati od materijala kategorije 3

- **Sirovina**

1. Procesirane masti

1.1. Samo materijali kategorije 3, ostali od materijala kategorije 3 utvrđenih u članu 10 stav 1, podstav 1.14, 1.15. i 1.16. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju procesiranih masti.

2. Riblje ulje

2.1. Samo materijali kategorije 3 utvrđeni u članu 10 stav 1, podstav 1.5. i 1.6. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., i materijali kategorije 3 životinja vodenog

porekla utvrđeni u članu 10 stav 1, podstav 1.5. i 1.6. ovog Administrativnog uputstva mogu se upotrebiti za proizvodnju ribiljeg ulja.

- **Standardi procesiranja**

1. Ako su ribilje ulje ili prerađene masti proizvedene u skladu sa zakonodavstvom na snazi za utvrđivanje specifičnih higijenskih pravila hrane životinjskog porekla, procesirane masti moraju se proizvoditi metodom procesiranja od 1 do 5 ili metodom procesiranja 7, dok se ribilje ulje može proizvesti:

- 1.1.Upotrebivši metode 1 do 7 utvrđene u poglavlju III Priloga II, ili
 - 1.2. U skladu sa drugom metodom koja obezbeđuje da proizvod ispunjava mikrobiološke standarde za dobijene proizvode utvrđene u poglavlju I ovog Priloga.
2. Procesirane masti dobijene od preživara moraju se prečistiti na taj način da maksimalni nivo ukupnih zaostalih nečistoća ne prelazi 0.15% težine.
3. Derivati masti iz procesiranih masti ili ribiljeg ulja dobijenih iz kategorije 3 moraju se proizvesti u skladu sa jednom od metoda procesiranja utvrđenih u Poglavlju III Priloga II.

- **C. Higijenski zahtevi**

1. Kada procesirane masti ili ribilje ulje je upakovano, transport se treba vršiti u novim kontejnerima ili kontejneri treba da budu očišćeni i dezinfikovani da bi se sprečila kontaminacija i preduzmu sve mere da se spreči rekontaminacija.
2. Kada se transport ovih proizvoda zahteva vršiti u većim količinama, upotrebljeni cevi, pumpe i rezervoari ili svaki drugi kontejner upotrebljen za transport proizvoda iz preduzeća za preradu ili direktno u brod ili u fabriku trebaju se očistiti pre upotrebe.

Potpoglavlje 4

Specifični zahtevi za mleko, pašnjake i neke druge proizvode koji se dobijaju od mleka ili pašnjaka

Deo I

Opšti zahtevi

A. Sirovina

1. Samo mleko utvrđeno u članu 10, stav 1, podstav 1.5 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., osim centrifuge ili separatnog mulja i mleka utvrdenog u članu 10, stav 1, podstav 1.6 i 1.8 ovog Administrativnog uputstva, može se upotrebiti za proizvodnju mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda poreklom od mleka.

2. Pašnjak se može upotrebiti samo pod uslovom da ima poreklo od životinja koje nisu pokazale neki znak bolesti prenosne putem pašnjaka na ljude ili životinje.

B. Standardi prerađe

1. Mleko se treba podvrgnuti jednom od tretmana kao što sledi:

1.1. Sterilizacija sa F_0 vrednošću od tri ili više;

1.2. UHT u kombinaciji sa jednim od sledećih:

1.2.1. naknadni fizički tretman, od:

1.2.2. proces sušenja, kombinovan u slučaju mleka namenjenog za hranu sa dodatnim zagrejavanjem do 72 °C ili više; ili

1.2.3. snižavajući pH ispod 6 za najmanje 1 sat;

1.2.4. da mleko, proizvod na bazi mleka ili proizvod poreklom od mleka bude proizveden najmanje 21 dana pre transporta i da se u tom periodu nije pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte;

1.2.5. HTST primenjen dva puta;

1.2.6. HTST3 u kombinaciji sa jednim od sledećih:

1.2.7. naknadni fizički tretman, od:

1.2.8. procesa sušenja, kombinovan u slučaju mleka namenjenog za hranu sa dodatnim zagrejavanjem do 72 °C ili više; ili

1.2.9. snižavanje pH ispod 6,0 za najmanje 1 sat;

1.2.10. Proizvodi na bazi mleka i proizvodi poreklom od mleka trebaju se podvrgnuti najmanje jednom od tretmana utvrđenom u stavu 1. ove tačke B ili da se proizvede od mleka tretiranog u skladu sa stavom 1. ove tačke B.

2. Surutka za ishranu životinja vrsta osetljivih na bolest Epizootske Afte, i proizvedena od mleka tretiranog u skladu sa stavom 1. tačke B treba:

2.1. ili da se sakupi najmanje 16 sati nakon zgrušavanja mleka i njegovo pH treba se registrovati ispod 6,0 pre transporta na farmama životinja; ili

- 2.2. da je proizvedena najmanje 21 dana pre transporta i tokom ovog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte.
3. Pored zahteva utvrđenih u stavu 1, 2 i 3 tačke B, mleko, proizvodi na bazi mleka i proizvodi poreklom od mleka treba da ispune zahteve kao u nastavku:
- 1.3. nakon završetka prerade, trebaju se preduzeti sve prethodne mere da bi se sprečila kontaminacija proizvoda;
- 1.4. konačni proizvod treba se etiketirati kako bi pokazao da sadrži materijale kategorije 3 i nije namenjen za ljudsku ishranu, i treba da budu:
- 3.3.1. upakovani u nove kontejnere; ili
- 3.3.2. transportovati se na veliko u kontejnerima ili drugim transportnim sredstvima koja su pre upotrebe temeljito (potpuno) očišćena i dezinfikovana.
4. Neprerađeno mleko treba se proizvesti u uslovima koji pružaju adekvatne garancije za zdravlje životinja.
5. Surutka i proizvodi od surutke treba:
- 5.1. da se uzmu od životinja goveda koje se drže na farmi u kojoj su sva stada goveda službeno priznata slobodna od tuberkuloze, bruceloze i enzootske leukoze;
- 5.2. da budu proizvedeni najmanje 21 dana pre transporta i tokom tog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte;
- 5.3. da su podvrgnuti jednom HTST 3 tretmanu;
- 5.4. da budu u skladu sa zahtevima utvrđenim u stavu 4. tačke B.

Deo II

Izbegavanje za stavljanje na tržište mleka prerađenog u skladu sa nacionalnim standardima

1. Zahtevi utvrđeni u stavu 2. i 3. ovog dela biće sprovedeni za preradu, upotrebu i čuvanje mleka, proizvoda na bazi mleka i proizvoda poreklom od mleka, koji su materijali kategorije 3, kako se utvrđuje u članu 10, stav 1, podstav 1.5. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., osim mulja iz centrifuge ili separatora, i mleka, proizvoda na bazi mleka i mleka, proizvoda dobijenih utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.6. i 1.8. tog Administrativnog uputstva, koji nisu preradeni u skladu sa Delom I. ovog člana.

2. Nadležni organ ovlašćuje preduzeća za preradu mleka odobrena ili registrovana u skladu sa zakonodavstvom na snazi za specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla za snabdevanje mlekom, proizvodima na bazi mleka i proizvodima poreklom od mleka za svrhe prema stavu 3. ovog dela, pod uslovom da dotični objekt obezbeđuje praćenje proizvoda.

3. Mleko, proizvodi na bazi mleka i proizvodi poreklom od mleka mogu se snabdevati i upotrebiti kao prehrambeni materijal:

3.1. u Republici Kosovo i u prekograničnim područjima gde Republika Kosovo ima zajednički sporazum za ovu svrhu, u slučaju dobijenih proizvoda, uključujući belu vodu, koji su bili u kontaktu sa neprerađenim mlekom i/ili pasterizovanim mlekom u skladu sa zahtevima za termički tretman utvrđen u zakonodavstvu na snazi koje utvrđuje specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla, ako su se ti dobijeni proizvodi podvrgnuli jednom od tretmana kao u nastavku:

3.1.1.UHT;

3.1.2. sterilizacija gde se postiže ili vrednost F_c jednaka ili veća od 3, ili koja je obavljena na temperaturi od najmanje 115°C za 15 minuta ili ekvivalentnoj kombinaciji temperature i vremena;

3.1.3.pasterizacija ili sterilizacija, osim one utvrđene u podstavu 3.1.2 ovog podstava, propaćena od:

3.1.3.1 u slučaju suhog mleka ili suhih proizvoda na bazi mleka ili proizvoda poreklom od mleka, proces sušenja;

3.1.3.2 u slučaju zakiseljenog mlečnog proizvoda, proces kojim se pH smanjuje i održava za najmanje jedan sat na nivou ispod 6;

3.2 U republici Kosova

3.2.1. u slučaju dobijenih proizvoda, uključujući belu vodu, koji su bili u kontaktu sa mlekom koje je pasterizirano samo u skladu sa zahtevima za termički tretman utvrđenim u zakonodavstvu na snazi koje utvrđuje specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla i surutke proizvedene od neprerađenih proizvoda na bazi mleka, koja je sakupljena najmanje 16 sati nakon zgrušavanja mleka i gde se pH mora registrisati kao $< 6,0$ pre snabdevanja surutkom za hranu, pod uslovom da se dostave na ograničenom broju ovlašćenih farmi životinja, identifikovane na osnovu procene rizika u pripremi kontingenčnog plana za epizootske bolesti, posebno Epizootske Afte;

3.2.2. u slučaju neprerađenih proizvoda, uključujući belu vodu koja je bila u kontaktu sa neprerađenim mlekom i drugim proizvodima za koje se obezbeđuju tretmani utvrđeni u podstavu 3.1 ovog stava i podstavu 3.2, podstava 3.2.1 ovog stava, predviđeni da se dostave u ograničeni broj ovlašćenih imovina životinja, identifikovanih na osnovu procene rizika u pripremi kontingenčnog plana za epizootske bolesti, posebno Epizootske Afte;

3.2.2.1. ili direktno u klaonici postavljenoj u Republici Kosovo, ili

3.2.2.2. na drugu farmu u Republici Kosovo, za koju nadležni organ garantuje da životinje osetljive na bolest Epizootske Afte mogu se ukloniti od farme samo direktno u klaonici postavljenoj u Republici Kosovo, ili ako su životinje poslate u farmi koje se ne hrane proizvodima utvrđenim u ovom podstavu 3.2.2., nakon što prođe 21 dnevni period zabrane od ponovnog naseljavanja farme.

4. Nadležni organ može ovlastiti snabdevanje pašnjakom koji se ne usklađuje sa uslovima utvrđenim u tački B. stav 6. dela I ovog Potpoglavlja 4, od jednog farmera kod drugog farmera za svrhe ishrane, iz razloga da bi sprečili prenošenje rizika za javno zdravlje i životinja.

Deo III Posebni zahtevi za mulj iz centrifuge ili separatora

1. Materijal kategorije 3 koji se sastoji od mulja iz centrifuge ili separatora mora biti podvrgnut termičkom tretmanu od najmanje 70 °C za 60 minuta ili najmanje 80 °C za 30 minuta pre nego što se stavi na tržište za ishranu uzgajanih životinja.

2. Sa izuzetkom stava 1. dela 3. nadležni organ može da ovlasti alternativne parametre za termički tretman mulja iz centrifuge ili separatora namenjenih za upotrebe unutar teritorije Republike Kosova, pod uslovom da operateri mogu demonstrirati da termički tretman prema alternativnim parametrima garantuje najmanje istu redukciju rizika kao tretman obavljen prema parametrima utvrđenim u tački 1. ovog Dela.

Potpoglavlje 5 Specifični zahtevi za želatin i hidrolizirane proteine

- **A. Sirovine**

Samo životinjski nusproizvodi koji su materijali Kategorije 3 ili proizvodi koji potiču od takvih životinjskih nusproizvoda, osim materijala utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.13, 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju želatina i hidrolizovanih proteina.

- **B. Standardi prerađe želatina**

1. Osim slučajeva kada je želatin proizveden u skladu sa zakonodavstvom na snazi za specifična pravila o higijeni hrane životinjskog porekla, on se treba proizvesti procesom koji obezbeđuje da se materijal kategorije 3 podvrgne tretmanu kiselinom ili alkalijom, propraćenom od jednog ili više ispiranja.

2. PH se treba regulisati nakon toga. Želatin treba se ekstrahovati zagrejavanjem jednom ili nekoliko puta za redom, propraćen od prečišćavanje pomoću filtracije i sterilizacije.

3. Nakon što se podvrgne procesima utvrđenim u stavu 1. ove tačke B, želatin se može podvrgnuti procesu sušenja i, prema slučaju, procesu usitnjavanja ili laminiranja.
4. Zabranjena je upotreba konzervansa, osim sumpor-dioksida i vodonik-peroksida.

C. Ostali zahtevi za želatin

1. Želatin se treba umotati, upakovati, čuvati i transportovati u zadovoljavajućim higijenskim uslovima, posebno:

- 1.1. mora se obezbediti soba ili mesto namenjeno za čuvanje materijala za ambalažiranje i pakovanje;
- 1.2. umotavanje i pakovanje mora se obaviti u sobi ili na mestu namenjenom za tu svrhu.

D. Standardi prerade za hidrolizirane proteine

1. Hidrolizirani protein se mora proizvesti upotrebivši proces proizvodnje koji uključuje odgovarajuće mere za minimiziranje kontaminacije. Hidrolizirani protein dobiven od preživara treba da ima molekularnu težinu ispod 10.000 daltona.
2. Pored zahteva iz stava 1. tačke D, hidrolizirani蛋白i dobijeni u celosti ili delomično od kože i kože preživara proizvodiće se u fabrici za preradu namenjenu samo za proizvodnju hidroliziranih protein, upotrebivši proces koji uključuje pripremu sirovine. Materijal kategorije 3 sa soli, krećom i intenzivnim pranjem propraćenim od izlaganje materijala na:

- 2.1. pH veći od 11 za više od tri sata na temperaturi većoj od 80 °C i nakon toga termičkim tretmanom na više od 140 °C za 30 minuta na više od 3,6 bara; ili
- 2.2. pH od 1 do 2, propraćen od pH za više od 11, propraćen od termičkog tretmana na 140 °C za 30 minuta na 3 bara.

Potpoglavlje 6

Specifični zahtevi za dikalcijum fosfata

A. Sirovine

Samo životinjski nusproizvodi koji su materijali kategorije 3 ili proizvodi koji potiču od takvih životinjskih nusproizvoda, osim materijala utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.13, 1.14, 1.15. i 1.16. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju dikalcijum fosfata.

B. Standardi preraade

1. Dikalcijum fosfat se mora proizvesti od procesa koji uključuje tri faze kao u nastavku:

1.1. prvo, obezbeđuje da se svaka kost koja je materijal kategorije 3 da se sitno samlje i da se prelije vrućom vodom i tretira razređenom hlorovodoničnom kiselinom - u minimalnoj koncentraciji od 4% i pH manjoj od 1,5 tokom perioda od najmanje dva dana;

1.2. drugo, u nastavku dela procesa utvrđenog u podstavu 1.1 ovog stava, sprovodi se tretman dobivene fosforne tekućine krečom, rezultirajući precipitatom dikalcijum fosfata na pH 4 do 7;

1.3. na kraju, suši se vazduhom precipitat dikalcijum fosfata sa ulaznom temperaturom od 65 °C do 325 °C i konačnom temperaturom između 30 °C i 65 °C.

2. Kada se dikalcijum fosfat dobije iz masnih kostiju, dobiće se iz kostiju utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

Potpoglavlje 7 **Specifični zahtevi za trikalcijum fosfata**

A. Sirovine

Samo životinjski nusproizvodi koji su materijali kategorije 3 ili proizvodi koji su dobijeni od takvih životinjskih nusproizvoda, osim materijala utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.13, 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju trikalcijum fosfata.

B. Standardi obrade

1. Trikalcijum fosfat se mora proizvesti procesom koji obezbeđuje:

1.1. da je svaka kost koja je materijal kategorije 3 sitno samljena i uklanja joj se mast kuhanjem vrućom vodom - usitnjene kosti treba da budu manje od 14 mm;

1.2. kontinuirano kuhanje na pari na 145 °C za 30 minuta na 4 bara;

1.3. odvajanje proteinske tečnosti od hidroksiapatita - trikalcijum fosfata centrifugiranjem;

1.4. granulacija trikalcijum fosfata nakon sušenja u vazdušnom tečnom koritu na 200 °C.

Potpoglavlje 8 **Specifični zahtevi za kolagen**

A. Sirovine

Samo životinjski nusproizvodi koji su materijali kategorije 3 ili proizvodi koji potiču od takvih životinjskih nusproizvoda, osim materijala utvrđenih u članu 10. stav 1, podstav 1.13, 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju kolagena.

B. Standardi prerade

1. Osim slučajeva kada je kolagen proizведен u skladu sa zahtevima za kolagen utvrđenim prema zakonodavstvu na snazi koje utvrđuje specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla, treba se proizvesti od procesa koji obezbeduje da neprerađeni materijal kategorije 3 podleže se tretmanu koji uključuje pranje, regulisanje pH-a upotrebivši kiseline ili lužine, propraćen jednim ili više ispiranjem, filtriranjem i cedenjem. Nakon ovog tretmana, kolagen se može podvrgnuti procesu sušenja.

2. Zabranjena je upotreba konzervansa, osim onih dozvoljenih prema zakonodavstvu na snazi.

C. Ostali zahtevi

1. Kolagen se treba umotati, upakovati, čuvati i transportovati u zadovoljavajućim higijenskim uslovima, posebno:
 - 1.1. mora se obezrediti soba ili mesto namenjeno za čuvanje materijala za ambalažiranje i pakovanje;
 - 1.2. ambalažiranje i pakovanje mora se obaviti u sobi ili na mestu namenjenom za tu svrhu.

Potpoglavlje 9 Specifični zahtevi za proizvode od jaja

A. Sirovine

Samo životinjski nusproizvodi utvrđeni u članu 10, stav 1, podstav 1.5. i 1.6. i podstav 1.11.2. podstava 1.11. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se upotrebiti za proizvodnju proizvoda od jaja.

B. Standardi prerade

1. Proizvodi od jaja trebaju:

- 1.1. podvrgnuti se bilo kojoj od metoda prerade 1 do 5 ili metode prerade 7 utvrđenih u poglavlju III priloga II ovog Administrativnog uputstva;
- 1.2. podvrgnuti se metodi i drugim parametrima koji obezbeđuju da su proizvodi u skladu sa mikrobiološkim standardima za dobijene proizvode utvrđene u Poglavlju I ovog Priloga; ili

1.3. tretirati se u skladu sa zahtevima za jaja i proizvode od jaja utvrđenim u zakonodavstvu na snazi za specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla.

Potpoglavlje 10

Specifični zahtevi za hranu uzgajanih životinja, osim krznatih životinja, određenim materijalima Kategorije 3,

1. Materijal kategorije 3 koji se sastoji od prehrambenih proizvoda koji sadrže proizvode životinjskog porekla koji više nisu namenjeni za ljudsku ishranu iz komercijalnih razloga ili zbog nedostataka proizvodnje, pakovanja ili drugih defekata od kojih ne predstavljaju nikakav rizik za javno zdravlje i životinja, utvrđenih u članu 10., stav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., mogu se staviti na tržište za ishranu uzgajanih životinja, osim krznatih životinja, bez daljeg tretmana, pod uslovom da materijal:

1.1. podvrgnut je preradi utvrđenoj u zakonodavstvu na snazi za higijenu prehrambenih proizvoda ili u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom;

1.2. sastoji se od ili sadrži jedan ili više od materijala kategorije 3 u nastavku utvrđenih u članu 10., stav 1, podstav 1.6. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. kao:

1.2.1. mleko;

1.2.2. proizvod na bazi mleka;

1.2.3. proizvodi poreklom od mleka;

1.2.4. jaja;

1.2.5. proizvodi od jaja;

1.2.6. med;

1.2.7. prerađene masti;

1.2.8. kolagen;

1.2.9. želatin;

1.2.10. nije bio u kontaktu sa nijednim drugim materijalom kategorije 3; i

1.2.11. preduzete su sve potrebne mere da se spriči zagadenje materijala.

POGLAVLJE III ZAHTEVI ZA ODREĐENU HRANU RIBA I MAMCE ZA RIBOLOV

1. Nusproizvodi životinja od ribe ili vodenih beskičmenjaka i proizvodi dobijeni od njih koji su namenjeni kao hrana za uzgajane ribe ili za druge vrste akvakulture treba:

1.1. da se tretiraju i preraduju odvojeno od neovlašćenog materijala u tu svrhu;

1.2. imati poreklo;

1.3. od divljih riba ili drugih vodenih životinja, osim morskih sisara, iskrcanih za komercijalne svrhe, ili od životinjskih nusproizvoda od divljih riba poreklom od biljaka koje proizvode riblje proizvode za ljudsku ishranu; ili

1.4. od uzgajanih riba, pod uslovom da se hrani uzgajanim ribama druge vrste;

1.5. preraditi se u fabriči za preradu u skladu sa metodom koja obezbeđuje mikrobiološki bezbedan proizvod, uključujući u vezi sa riblje patogene.

2. Nadležni organ može utvrditi uslove, koje nameravaju sprečavanje neprihvatljivih rizika za prenošenje prenosnih bolesti na ljude ili životinje, za upotrebu vodenih životinja i vodenih i kopnenih beskičmenjaka:

2.1. kao hrana za uzgajanih riba ili za vodene beskičmenjake, kada životinjski nusproizvodi nisu preradeni u skladu sa stavom 1. podstav 1.3. ovog Poglavlja;

2.2. kao mamac za ribolov, uključujući mamac za vodene beskičmenjake.

PRILOG IX ORGANSKA ĐUBRIVA I POBOLJŠIVAČI ZEMLJIŠTA

POGLAVLJE I ZAHTEVI ZA NEPRERAĐENO ORGANSKO ĐUBRIVO, PRERAĐENO ORGANSKO ĐUBRIVO I PROIZVODI DOBIJENI OD PRERAĐENOG ORGANSKOG ĐUBRIVA

Potpoglavlje 1 Neprerađeno organsko đubrivo

1. Trgovina neprerađenog organskog đubriva drugih vrsta osim živina ili kopitara će se podvrgnuti uslovima kao u nastavku:

1.1. Trgovina neprerađenog organskog đubriva drugih vrsta osim živina ili kopitara, će se zabraniti, osim organskog đubriva;

1.2 iz područja koje ne podleže ograničenjima zbog teške prenosne bolesti; i

- 1.3 namenjeni za primenu, pod nadzorom nadležnih organa, na zemljištima koja su deo jedne farme.
2. Međutim, nadležni organ, imajući u obzir poreklo organskog đubriva, njegovo odredište i zdravstvene aspekte, može dati specifično ovlašćenje za unošenje na svoju teritoriju:
- 2.1. organskog đubriva namenjenog za:
- 2.1.1. preradu u fabriči za proizvodnju dobijenih proizvoda koji su namenjeni za upotrebe izvan lanca ishrane, ili
 - 2.1.2. transformacija u biogasu ili kompostiranje u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022. i sa Prilogom III ovog Administrativnog uputstva u cilju proizvodnje proizvoda utvrđenih u potpoglavlju 2 ovog Poglavlja.
- 2.2. U ovim slučajevima, nadležni organ uzima u obzir poreklo organskog đubriva kada ovlašćuje primenu na takvim biljkama; ili
- 2.3. organsko đubrivo namenjeno za primenu na zemljište na imovinu, pod uslovom da je nadležni organ saopštio svoj sporazum za takvu trgovinu.
3. U slučajevima utvrđenim u podstavu 1.2 ovog stava, trgovinskom dokumentu koji prati utovar organskog đubriva dodaje se zdravstvena potvrda u skladu sa modelom utvrđenim u stavu 3. ovog Potpoglavlja.
4. Trgovanje neprerađenog organskog đubriva živina će se podvrgnuti uslovima kao u nastavku:
- 4.1. đubrivo treba da bude poreklom iz područja koje ne podleže ograničenjima zbog Newcastle bolesti ili ptičje gripe;
 - 4.2. osim toga, neprerađeno đubrivo iz jata vakcinisanih živina protiv Newcastle bolesti ne treba se slati u regionu koji je dobio status nevakcinacije za Newcastle bolest; i
 - 4.3. zdravstvena potvrda u skladu sa modelom utvrđenim u stavu 3., dodaje se trgovinski dokument koji prati teret organskog đubriva.
5. Model zdravstvenog sertifikata koji će se dodati trgovinskom dokumentu.

Model zdravstvene potvrde treba dodati komercijalnom dokumentu:

REPUBLIKA KOSOVO		Komercijalni dokument	
Deo I: Detalji o prenijene posiljke	I.1. Pošiljalac	II.2. Referenca dokumenta br	II.2. Lokalna referenca br
	Ime		
	Adresa		
	Poštanski broj		
		I.3. Centralno nadležno telo	
		I.4. Lokalno nadležno telo	

II. Zdravstvene informacije <p>II. Zdravstvena potvrda</p> <p>Ja, dole potpisani službeni veterinar, izjavljujem da shvatam da je nadležni organ odredišnog mesta dao saglasnost za uvođenje neprerađenog stajskog đubriva na njegovu teritoriju i da je neobrađeno stajsko đubrivo navedeno u polju 1.18 u skladu sa sledećim uslovima:</p> <p>(a) u slučaju neobrađenog živinskog đubriva (1): [Stajsko đubrivo potiče iz područja koje nije podložno ograničenjima zbog Newcastle bolesti ili ptičjeg gripa.]</p> <p>(b) u slučaju neobrađenog stajskog đubriva drugih vrsta osim živina ili kopitara ("): [Stajsko đubrivo dolazi iz područja koje nije podložno ograničenjima zbog ozbiljne zarazne bolesti.]</p> <p>ili [Stajsko đubrivo je namenjeno za preradu u pogonu za proizvodnju derivata koji su namenjeni upotrebi izvan lanca ishrane ili stajsko đubrivo namenjeno za transformaciju u biogas ili kompostiranje u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1069/2009 sa ciljem proizvodnje prerađenog đubriva ili proizvoda od stajskog đubriva.]</p> <p>ili [Stajsko đubrivo je namenjeno upotrebi na zemljištu na farmi.]</p> <p>Napomene</p> <p>deo I:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polje I.9 i I.11: ako je potrebno. - Polje I.12, I.13 i I.17: broj odobrenja ili registarski broj. - Polje I.14: kompletno ako se razlikuje od "I.1. Pošiljalac". - Polje I.25: tehnička upotreba: svaka upotreba osim za ishranu životinja. - Polje I.31: Priroda robe: "stajsko đubrivo". <p>deo II:</p> <p>(1) Obrišite prema potrebi.</p>	II.a. Referentni broj sertifikata II.b.
--	--

deo II: Sertifikacija

Službeni veterinar/službeni inspektor

Ime (velikim slovima):

Kvalifikacija i naslov:

Datum:

Potpis:

Pečat:

I.28. Izvoz ☐	ISO kod			
Druga država <i>Lokalna tvrtka</i>	ISO kod <i>Kod</i>			
I.30.				
I.31. Identifikacija robe		Broj odobrenja objekata		
Vrste Broj serije	Priroda robe	Kategorija	Vrsta obrade	Proizvodni pogon
(naučni naziv)				

6. Neprerađena konjska đubriva mogu se trgovati i pod uslovom da ne dolaze sa farme koja podleže ograničenjima o zdravlju životinja u vezi sa žlezdama, vezikularnim stomatitisom, antraksom ili besnilom.
7. Nadležni organ zemlje odredišta može zahtevati operaterima koji šalju neprerađeno organsko đubrivo da pruže dodatne informacije u vezi sa nameravanom pošiljkom, kao tačni geografski pokazatelj u vezi mesta gde će se đubrivo istovariti i pre primene na zemljište obavestiti nadležni organ.
8. Nadležni organ može ovlastiti dostavu organskog đubriva transportovanog između dve tačke postavljene na istoj farmi, u zavisnosti od uslova za kontrolu mogućih zdravstvenih rizika, kao što su obaveze za dotične operatere da vode odgovarajuće podatke.

Potpoglavlje 2

Guano od slepih miševa, prerađeno organsko đubrivo i dobijeni proizvodi od prerađenog đubriva

1. Stavljanje na tržište prerađeno organsko đubrivo, proizvoda dobijenih od prerađenog đubriva i guana od slepih miševa će se podvrgnuti uslovima kao u nastavku:
 - 1.1. oni moraju dolaziti iz fabrike za proizvode dobijene za upotrebe izvan lanca ishrane ili iz fabrike biogasa, kompostiranja ili iz fabrike za proizvodnju organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta;
 - 1.2. oni će biti podvrgnuti procesu termičkog tretmana od najmanje 70 °C za najmanje 60 minuta i biće podvrgnuti redukciji bakterija koje formiraju spore i formiranja toksina, gde se oni identifikuju kao relevantni rizik;
 - 1.3. Međutim, nadležni organ može ovlastiti upotrebu drugih standardizovanih parametara procesa osim onih utvrđenih u podstavu 1.2. ovog stava, pod uslovom da aplikant demonstrira da takvi parametri obezbeduju minimiziranje bioloških rizika. Ova demonstracija će uključiti validaciju, koja će se obaviti kako sledi:
 - 1.3.1. identifikacija i analiza mogućih rizika uključujući uticaj ulaznog materijala, na osnovu potpunog utvrđivanja uslova prerađe i procene rizika, koja procenjuje kako se postižu specifični uslovi prerađe u praksi u normalnim i netipičnim situacijama.
2. Validacija nameravanog procesa mereći redukciju održivosti / infektivnosti endogenih pokazateljskih organizama tokom procesa, gde pokazatelj je:
 - 2.1. stalno prisutan u sirovini u velikom broju;
 - 2.2. ne manje otporan na toplotu na smrtonosne aspekte procesa tretmana, ali takođe ne značajno otporniji od patogena za koje se upotrebljava da bi nadzirao;

2.3. relativno lak da bi se izračunao i identifikovao i utvrdio; ili

2.4. mereći redukciju održivosti/infektivnosti, tokom izlaganja, testnog organizma ili dobro karakterizovanog virusa unesenog u odgovarajuće testno telo u početnom materijalu.

3. Validacija pomenuta u podstavu 1.3.2. ovog podstava treba pokazati da proces postiže ukupno reduciranje rizika kao u nastavku:

3.1. za termičke i hemijske procese reduciranje *Enterococcus faecalis* sa najmanje 5 log₁₀ i od reduciranje titra infektivnosti virusa otpornih na toplotu kao parvovirus, gde se identifikuju kao odgovarajući rizik, sa najmanje 3 log₁₀;

3.2. za hemijske procese i od redukcije otpornih parazita kao jaja vrsta *Ascaris* sa najmanje 99,9% (3 log₁₀) sprovodljivih faza.

4. Izrada potpunog programa kontrole uključujući postupke za nadzor procesa.

5. Mere koje obezbeđuju kontinuirano praćenje i nadzor odgovarajućih parametara procesa postavljenih u programu kontrole tokom funkcionisanja fabrike.

6. Detalji o odgovarajućim parametrima procesa upotrebljenih u fabrici, kao i druge kritične kontrolne tačke trebaju se registrovati i održavati kako bi vlasnik, operater ili njihov predstavnik i nadležni organ mogli da nadzore funkcionisanje fabrike.

7. Informacija u vezi sa procesom ovlašćenim prema ovoj tački treba se staviti na raspolaganje Komisiji na zahtev.

8. Reprezentativni uzorci organskog đubriva uzeti tokom ili odmah nakon prerade u fabrici da bi se nadzirao proces moraju biti u skladu sa standardima kao u nastavku:

8.1. *Escherichia coli*: n = 5, c = 5, m = 0, M = 1 000 in 1 g; ili

8.2. *Enteroccaceae*: n = 5, c = 5, m = 0, M = 1 000 in 1 g;
i

9. Reprezentativni uzorci organskog đubriva uzeti tokom ili nakon povlačenja iz skladištenja u fabrici proizvodnje ili u fabrici za biogas ili kompostiranje trebaju biti u skladu sa standardima kao u nastavku:

- Salmonela: odsustvo u 25 g: n = 5; c = 0; m = 0; M = 0
gde:

- n = broj uzoraka koji će se testirati;

- m = granična vrednost za broj bakterija;
- rezultat se smatra zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m ;
- M = maksimalna vrednost za broj bakterija;
- rezultat se smatra nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzoraka M ili više; i
- c = broj uzoraka, čiji broj bakterija može biti između m i M , uzorak se i dalje smatra prihvatljivim ako je broj bakterija drugih uzoraka m ili manji.

10. Preradena đubriva ili proizvodi preradenog đubriva koji se ne usklađuju sa standardima u ovoj tački smatraće se kao preradena;

11. Oni se trebaju čuvati na takav način da se nakon što prerade, zagađenje ili infekcija i sekundarna vlaga minimiziraju. Stoga oni se trebaju čuvati u:

11.1. zatvorene i dobro izolovane objekte ili izgrađene depoe/skladištenja kako treba; ili

11.2. pakovanja zatvorena kako treba, takva kao plastične kese ili "velike kese".

POGLAVLJE II ZAHTEVI ZA ODREĐENA ORGANSKA ĐUBRIVA I ODREĐENE POBOLJŠIVAČE ZEMLJIŠTA

Potpoglavlje 1 Uslovi proizvodnje

1. Organska đubriva i poboljšivači zemljišta, osim životinjskog đubriva, sadržaj digestivnog trakta, komposta, mleka, proizvoda na bazi mleka, proizvoda poreklom od mleka, pašnjaka, pašnjačkih proizvoda i ostataka varenja od konverzije životinjskih nusproizvoda ili proizvoda dobijenih u biogasu, da se proizvede:

1.1. primenjujući metodu prerade 1 - sterilizacija sa pritiskom, kada se materijal kategorije 2 upotrebljava kao početni materijal;

1.2. upotrebivši preradene životinjske proteine, uključujući preradene životinjske proteine proizvedene u skladu sa tačkom B, stav 1, pod-stav 1.2, pod-stav 1.2.2. Potpoglavlja 1 Poglavlja II Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva, koji je proizведен od materijala kategorije 3 u skladu sa potpoglavljem 1 Poglavlja II Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva, ili materijali koji su se podvrgnuli drugom tretmanu, gde se takvi materijali mogu upotrebiti za organska đubriva i poboljšivače zemljišta u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom; ili

1.3. sprovodeći neku od metoda prerade 1 do 7, kao što se utvrđuje u Poglavlju III Priloga II ovog Administrativnog uputstva, kada se materijal kategorije 3 upotrebljava kao početni materijal koji se ne koristi za proizvodnju preradenih životinjskih proteina.

2. Organska đubriva i poboljšivači zemljišta koji se sastoje ili koji su se proizveli od hrane sa mesom i kostima dobijenih od materijala kategorije 2 ili od preradenih životinjskih proteina, mešaće se, u registrovanom preduzeću ili fabriči, sa minimalnim postotkom dovoljnim sastojka koji je ovlašćen od nadležnog organa, sa ciljem da se izbaci naknadna upotreba mešavine za svrhe ishrane.

3. Nadležni organ će ovlastiti komponentu utvrđenu u stavu 2 ovog Potpoglavlja u skladu kako sledi:

3.1. komponenta se mora sastojati od kreča, organskog đubriva, urine, komposta ili ostataka varenja od konverzije životinjskih nusproizvoda u biogasu ili drugih supstanci, takvi kao mineralna đubriva, koja se ne upotrebljavaju u hranu životinja i koja isključuju naknadnu upotrebu mešavine za svrhe ishrane prema dobrom poljoprivrednom praksom;

3.2. komponenta će se utvrditi na osnovu procene klimatskih i zemljišnih uslova za upotrebu mešavine kao đubrivo, nad indikacijama koje sastojak čini mešavinu neprijatnom za životinje ili je drugačije efektivan u sprečavanju zloupotrebe mešavine u prehrambene svrhe i u skladu sa zahtevima utvrđenim u zakonodavstvu na snazi za zaštitu životne sredine i zakonodavstva o vodama.

4. Nadležni organ će staviti na raspolaganje Komisiji i drugim državama članicama spisak ovlašćenih komponenti na zahtev.

5. Međutim, zahtevi utvrđeni u stavu 2. ovog Potpoglavlja neće se sprovoditi:

5.1. za organska đubriva i poboljšivače zemljišta, koji su u ambalažama spremni za prodaju sa težinom ne više od 50 kg za upotrebu od krajnjeg potrošača; ili

5.2. za organska đubriva i poboljšivače zemljišta u velikim vrećama sa težinom ne više od 1000 kg, na čijim se ambalažama navodi da organska đubriva nisu namenjena za zemljište na koje imaju pristup uzgajane životinje, pod uslovom da je nadležni organ ovlastio upotrebu takvih velikih vreća na osnovu procene mogućnosti mogućeg odstupanja materijala na farme koje drže životinje ili na zemljište na kojem uzgajane životinje imaju pristup.

6. Proizvođači organskih đubriva i poboljšivača zemljišta moraju obezbediti da se dekontaminacija patogena obavi pre njihovog stavljanja na tržiste, u skladu sa:

6.1. Poglavljem I Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva, u slučaju preradenih životinjskih proteina ili proizvoda dobijenih od materijala kategorije 2 ili kategorije 3.

7. Potpoglavlje 3 Poglavlja III Priloga III ovog Administrativnog uputstva u slučaju kompostiranja i degradativnih otpada od konverzije životinjskih nusproizvoda ili dobijenih proizvoda u biogasu.

Potpoglavlje 2 **Skladištenje i transport**

1. Nakon prerade ili transformacije, organska đubriva i poboljšivači zemljišta trebaju se čuvati i transportovati kako treba:

- 1.1. na veliko, u odgovarajućim uslovima koji sprečavaju kontaminaciju;
- 1.2. upakovane ili u velikim vrećama, u slučaju organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta, namenjenih za prodaju kod krajnjih korisnika; ili
- 1.3. u slučaju čuvanja na farmi, u adekvatnom skladišnom prostoru u kojem nijedna uzgajana životinja nema pristup.

Potpoglavlje 3 **Zahtevi za odobrenje preduzeća ili fabrika**

1. Da bi se usvojilo u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.6 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., operateri će obezbediti da objekti ili fabrike koje obavljaju aktivnosti utvrđene u stavu 1 Potpoglavlja 1 ovog poglavlja ispunjavaju zahteve utvrđene u članu 9 ovog Administrativnog uputstva kao:

- 1.1. da imaju adekvatne prostore za čuvanje ulaznih sastojaka da bi se sprečila unakrsna kontaminacija i izbegla kontaminacija tokom čuvanja;
- 1.2. da odlože neupotrebljene životinjske nusproizvode ili dobijene proizvode u skladu sa članovima 13. i 14. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

PRILOG X **MEĐUPROIZVODI**

U skladu sa članom 34, stav 4. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., za uvoz i tranzit preko Republike Kosova međuproizvoda, biće sprovedeni uslovi kako sledi:

1. Uvoz i tranzit međuproizvoda biće odobreni, pod uslovom da:
 - 1.1. dobijeni su od materijala kako sledi:
 - 1.1.1. materijal kategorije 3, osim materijala utvrdenih u članu 10. stav 1, podstav 1.3, 1.14, 1.15 i 1.16 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;
 - 1.1.2. proizvodi proizvedeni od životinja, utvrđeni u članu 10, stav 1, podstav 1.9, 1.12, 1.13 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.; ili
 - 1.1.3. mešavine materijala utvrđenih u podstavu 1.1.1 i 1.1.2 ovog stava;
 - 1.2. u slučaju meduproizvoda namenjenih za proizvodnju medicinskih oprema, in vitro dijagnostičkih medicinskih oprema i laboratorijskih reagensa, oni potiču od:

1.2.1 materijala koji ispunjavaju kriterijume utvrđene u podstavu 1.1.1 ovog stava, osim što oni mogu imati poreklo od životinja koje su podvrgnute nezakonitom tretmanu kako se utvrđuje u zakonodavstvu na snazi u vezi sa zabranom upotrebe određenih supstanci u stočarstvu sa hormonskim ili tireostatskim delovanjem i β -agonista ili u specifičnom zakonodavstvu za mere za nadzor nekih supstanci i njihovih ostataka u živim životinjama i životinjskim proizvodima;

1.2.2 materijal kategorije 2 iz člana 9, stav 1, podstav 1.6 i 1.8 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.; ili

1.2.3 mešavine materijala utvrđenih u podstavu 1.2.1 i 1.2.2 ovog stava;

1.3 u slučaju međuproizvoda namenjenih za proizvodnju aktivnih implantabilnih medicinskih oprema, medicinskih proizvoda i medicinsko-veterinarskih proizvoda, oni se dobijaju od materijala utvrđenih u podstavu 1.2 ovog stava, kada nadležni organ smatra upotrebu ovih materijala opravdanom za zaštitu javnog zdravlja ili životinja;

1.4 oni dolaze iz zemlje registrovane kao članica Svetske organizacije za zdravlje životinja (WOAH);

1.5 oni dolaze iz preduzeća ili fabrike registrovane ili odobrene od nadležnog organa zemlje utvrđene u podstavu 1.4 ovog stava, u skladu sa uslovima utvrđenim u stavu 2 ovog priloga;

1.6 svaka pošiljka se prati izjavom uvoznika u skladu sa modelom izjave utvrđenom u stavu 1, podstav 1.36 Priloga XIII ovog Administrativnog uputstva, koja mora biti najmanje na službenim jezicima Republike Kosova na kojima se treba obaviti inspekcija na graničnoj tački i u zemlju odredišta;

1.7 u slučaju materijala utvrđenih u podstavu 1.2 ovog stava, uvoznik potvrđuje nadležnom organu da materijali;

1.7.1 ne nose nikakav rizik prenošenja prenosne bolesti na ljude ili životinje; ili

1.7.2 transportuju se u uslovima koji sprečavaju prenošenje svake prenosne bolesti na ljude ili životinje.

2. Preduzeće ili fabrika može se registrovati ili odobriti od nadležnog organa druge zemlje, kako je utvrđeno u stavu 1, podstavu 1.5 ovog priloga, pod uslovom da:

2.1.operater ili vlasnik fabrike ili njegov predstavnik:

2.1.1 dokazuje da fabrika ima odgovarajuće opreme za transformaciju materijala utvrđenih u stavu 1, podstav 1.1, 1.2 ili 1.3 ovog Priloga, prema sprovođenju, da bi se obezbedio završetak potrebnih faza projektovanja, transformacije i proizvodnje;

2.1.2 postavi i sprovodi metode nadzora i kontrole kritičnih kontrolnih tačaka na osnovu upotrebljenog procesa;

2.1.3 vodi registar primljenih informacija u skladu sa podstavom 2.1.2 ovog stava za period od najmanje 2 godine da ih dostavi nadležnom organu;

2.1.4 informiše nadležni organ ako neka dostupna informacija otkriva postojanje ozbiljnog rizika po zdravlje životinja ili javno zdravlje;

2.2 nadležni organ druge zemlje obavlja, u redovnim intervalima, inspekcije preduzeća ili fabrike i nadzori fabriku u skladu sa uslovima kao u nastavku:

2.2.1 frekvencija inspekcija i nadzora zavisiće od veličine fabrike, vrste proizvedenih proizvoda, procene rizika i pruženih garancija, bazirano na sistemu kontrola koji je osnivan u skladu sa principima analize rizika i kritičnim kontrolnim tačkama (HACCP).

2.2.2 Ako se iz inspekcije obavljene od nadležnog organa te zemlje utvrdi da se odredbe ovog Administrativnog uputstva ne poštuju, nadležni organ će preuzeti odgovarajuće radnje.

2.2.3 Nadležni organ izrađuje spisak preduzeća ili fabrika odobrenih ili registrovanih u skladu sa ovim Prilogom i dodeliće službeni broj svakoj fabrici, koji identificuje preduzeće ili fabriku u vezi sa prirodom njene aktivnosti, taj spisak će se objaviti na web stranici nadležnog organa.

3. Međuproizvodi uvezeni u Republici Kosovo će se kontrolisati na graničnoj inspekcijskoj tački i transportovati direktno sa granične inspekcijske tačke ili u:

3.1 preduzeće ili fabriku registrovanu za proizvodnju laboratorijskih reagensa, medicinskih oprema i in vitro dijagnostičkih medicinskih oprema za veterinarske svrhe ili dobijenih proizvoda utvrdenih u članu 33 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., kada se međuproizvodi moraju dalje mešati, upotrebiti za odeću, montiraju ili pakovaju pre nego se stave na tržište ili stave u uslugama u skladu sa zakonodavstvom na snazi koje se sprovodi za dobijeni proizvod;

3.2 preduzeće ili fabriku koja je odobrena za čuvanje životinjskih nusproizvoda u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.9 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., odakle se oni trebaju poslati samo u jedno preduzeće ili fabriku utvrđenu u podstavu 3.1 ovog stava.

4. Međuproizvodi u tranzitu kroz Republiku Kosovo će se transportovati u skladu sa specifičnim pravilima za službene kontrole na graničnim kontrolnim tačkama da bi se utvrdili slučajevi i uslovi u kojima se može ovlastiti tranzit tereta i obaviti neke službene kontrole na graničnim kontrolnim tačkama za takve terete, uključujući slučajeve i uslove za čuvanje roba u odobrenim carinskim skladištima.

5. Službeni veterinar na dotičnoj graničnoj inspekcijskoj tački mora informisati organ odgovoran za preduzeće ili fabriku u zemlji odredišta tereta.

6. Operater ili vlasnik preduzeća ili fabrike odredišta, ili njegov predstavnik će voditi napomene u skladu sa članom 22 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., i obezbediće nadležnom organu, na zahtev, potrebne detalje o kupovinama, prodajama, upotrebam, zalihami i odlaganju viška međuproizvoda u svrhama kontrole usklađenosti sa ovim Administrativnim uputstvom.

7. Nadležni organ obezbediće da se tereti međuproizvoda dostavljaju iz Republike Kosovo kada se inspekcija na graničnoj inspekcijskoj tački mora obaviti u postrojenju odredišta, kako je utvrđeno u stavu 3. ovog Priloga, u slučaju tranzita, do tačke izlaza granične inspekcije.

8. Nadležni organ obavlja kontrolu dokumenata u redovnim intervalima u cilju izjednačavanja količine uvezenih međuproizvoda sa jedne strane i uskladištenih, upotrebljenih, dostavljenih ili odloženih sa druge strane, da bi verifikovao usklađenost sa ovim Administrativnim uputstvom.

9. Za pošiljke međuproizvoda u tranzitu, nadležni organi odgovorni za granične inspekcijske tačke ulaza i izlaza odnosno, će sarađivati prema potrebi da bi se obezbedilo da su obavljene efektivne kontrole i da se garantuje praćenje takvih pošiljki.

PRILOG XI **HRANA ZA DOMAĆE ŽIVOTINJE I OSTALI DOBIJENI PROIZVODI**

POGLAVLJE I **Opšti zahtevi**

1. Postrojenja i pogoni za proizvodnju hrane za domaće životinje ili postrojenja koja proizvode izvedene proizvode utvrđene u ovom Prilogu, moraju imati odgovarajuće objekte za:

1.1. čuvanje i tretiranje ulaznog materijala u uslovima koji sprečavaju pojavljivanje rizika po javno zdravlje i zdravlje životinja;

1.2. odlaganje neupotrebljenih životinjskih nusproizvoda i izvedenih proizvoda preostalih nakon proizvodnje, osim slučajevima kada se neupotrebljeni materijal šalje za preradu ili skladištenje u drugi pogon ili fabriku, u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

POGLAVLJE II **Specifični zahtevi za hranu za kućne ljubimce, uključujući hranu žvake za pse**

Neprerađena hrana za kućne ljubimce

1. Operateri mogu proizvoditi samo neprerađenu hranu za kućne ljubimce od materijala Kategorije 3 utvrđenih u Članu 10, stav 1, podstav 1.1, stav 2, podstav 2.2, podstav 2.2.1 i 2.2.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;

1.1 Neprerađena hrana za kućne ljubimce treba se pakovati u novo pakovanje koje sprečava bilo kakvo curenje.

1.2 Trebaju se preuzeti efektivni koraci da bi se obezbedilo da se proizvod ne izlaže zagađenju tokom celog lanca proizvodnje i do tačke prodaje.

2. Sirovina za prerađenu hranu za kućne ljubimce i hrane koja se žvaka od pasa.

2.1 Operateri mogu proizvoditi prerađenu hrani za kućne ljubimce i one koje se žvakaju od pasa samo od:

2.1.1 Materijali kategorije 3, osim materijala utvrđenih u članu 10, stav 1, podstavovi 1.14, 1.15 i 1.16. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.; i

2.1.2 U slučaju uvoza hrane za kućne ljubimce ili hrane za kućne ljubimce proizvedene od uvezenih materijala, od materijala kategorije I koji se sastoje od životinjskih nusproizvoda koji su dobijeni od životinja koje su podvrgnute nezakonitom tretmanu kako je utvrđeno u specifičnom zakonodavstvu u vezi sa upotrebom u stočarstvu nekih supstanci koje imaju hormonsko i tireostatsko delovanje i β -agonista ili u specifičnom zakonodavstvu o merama nadzora nekih supstanci i njihovih ostataka u živim životinjama i životinjskim proizvodima.

3. Prerađena hrana za domaće životinje

3.1 Konzervirana hrana za kućne ljubimce treba se podvrgnuti termičkom tretmanu na minimalnu vrednost od 3 Fc-a.

3.2 Preradena hrana za životinje, osim konzervirane hrane za domaće životinje, treba se:

3.2.1 podvrgnuti termičkom tretmanu od najmanje 90°C u celoj supstanci konačnog proizvoda;

3.2.2 podvrgnuti termičkom tretmanu na najmanje 90°C sastojaka životinjskog porekla; ili

3.2.3 proizvesti što se tiče namirnica životinjskog porekla upotrebljavši isključivo:

3.2.3.1 životinjski nusproizvodi ili dobijeni proizvodi od mesa ili mesnih proizvoda koji su podvrgnuti termičkom tretmanu od najmanje 90°C u celoj svojoj supstanci;

3.2.3.2 dobijeni proizvodi koji su proizvedeni u skladu sa zahtevima ovog Administrativnog uputstva kao što su: mleko i proizvodi na bazi mleka, želatin, hidrolizovani proteini, proizvodi od jaja, kolagen, proizvodi od krvi utvrđeni u potpoglavlju 2 Poglavlja II Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva, preradeni životinjski proteini uključujući riblje brašno, prerađene masti, riblje ulje, dikalcij fosfat, trikalcij fosfat ili aromatične iznutrice;

3.2.4 ako se ovlasti od nadležnog organa, podvrgnuti se tretmanu takvom kao sušenje ili fermentacija, koja obezbeđuje da hrana za domaće životinje ne predstavlja neprihvatljiv rizik za javno zdravlje i životinja;

3.2.5 U slučaju životinjskih nusproizvoda utvrđenih u članu 10, stav 1, podstav 1.12, 1.13. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., i u slučaju životinjskih nusproizvoda stvorenih od vodenih životinja, vodenih i kopnenih beskičmenjaka i ako se ovlasti od

nadležnog organa, podvrgnuti se tretmanu koji obezbeđuje da hrana za domaće životinje ne predstavlja neprihvatljiv rizik za javno zdravlje i životinja.

3. Nakon proizvodnje, mora se preduzeti svaka prethodna mera da bi se obezbedilo da takva prerađena hrana za domaće životinje ne bude izložena kontaminaciji.

4. Prerađena hrana za domaće životinje mora se prepakovati u novo pakovanje.

5. Hrana za žvakanje za pse treba se podvrgnuti dovoljnom tretmanu da uništi patogene organizme, uključujući salmonelu. Nakon ovog tretmana treba se preduzeti svaka prethodna mera kako bi se obezbedilo da se takva hrana za pse ne izloži kontaminaciji. Hrana za žvakanje za pse treba se upakovati u novo pakovanje.

6. Nasumični uzorci moraju se uzeti iz hrane za žvakanje za pse i od prerađene hrane za domaće životinje, osim iz konzervirane hrane za domaće životinje i osim od takve prerađene hrane za životinje koja je tretirana u skladu sa stavom 3, podstavom 3.2, podstavom 3.2.5 ovog Poglavlja, tokom proizvodnje i/ili tokom čuvanja - pre dostavljanja da se verifikuje usklađenost sa standardima kako sledi:

6.1. Salmonela: odsustvo u 25 g, n = 5, c = 0, m = 0, M = 0.

6.2. Enterobacteriaceae: n = 5, c = 2, m = 10, M = 300 u 1 g.

gde:

n = broj uzoraka za testiranje;

m = granična vrednost za broj bakterija; rezultat će se smatrati zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m;

M = maksimalna vrednost za broj bakterija; rezultat će se smatrati nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzoraka M ili više; i

c = broj uzoraka čiji broj bakterija može biti između m i M, uzorak će se i dalje smatrati prihvatljivim ako je broj bakterija drugih uzoraka m ili manji.

7. Nasumični uzorci trebaju se uzeti iz neprerađene hrane za domaće životinje tokom proizvodnje i/ili tokom čuvanja - pre dostave da bi se verifikovala usklađenost sa standardima kao u nastavku:

7.1. Salmonela: odsustvo u 25 g, n = 5, c = 0, m = 0, M = 0.

7.2. Proces proizvodnje neprerađene hrane za domaće životinje treba ispuniti kriterijume higijene procesa kako sledi:

Enterobacteriaceae: $n = 5$, $c = 2$, $m = 500$ in 1 g, $M = 5\ 000$ in 1 g.
gde:

n = broj uzoraka za testiranje;

m = granična vrednost za broj bakterija;

rezultat će se smatrati zadovoljavajućim ako broj bakterija u svim uzorcima ne prelazi m ;

M = maksimalna vrednost za broj bakterija;

rezultat će se smatrati nezadovoljavajućim ako je broj bakterija u jednom ili više uzorka M ili više; i

c = broj uzoraka čiji broj bakterija može biti između m i M , uzorak će se i dalje smatrati prihvatljivim ako je broj bakterija drugih uzoraka m ili manji.

8. Operateri će preduzeti mere, kao deo svojih postupaka baziranih na principima analize rizika i kritičnih kontrolnih tačaka (HACCP), kako bi obezbedilo da se snabdevanje, tretman i prerada sirovina i neprerađene hrane za životinje pod njihovom kontrolom obave na takav način da se ispune gorenavedeni standardi bezbednosti i kriterijum higijene procesa. U slučaju da se standardi bezbednosti i proces kriterijuma higijene ne ispune, operater će preduzeti proporcionalne korektivne radnje u skladu sa pisanim postupkom utvrđenim u uvodnoj rečenici člana 29, Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., i postupaka baziranih na principima HACCP kao što su utvrdeni u podstavu 2.5 i 2.6 stava 2 člana 29 tog Administrativnog uputstva.

9. Neusaglašenost i tu gde se utvrđuje, njen uzrok, primenjene korektivne radnje i rezultati mera kontrole obaveštavaju se nadležnom organu. Kada nadležni organ nije zadovoljan da su preduzete potrebne korektivne radnje, on može imponirati operateru dodatne radnje, uključujući etiketiranje za tretman, i može zahtevati obavljanje mikrobiološkog ispitivanja daljnjih uzoraka od operatera.

Konačna tačka za prerađenu hranu za domaće životinje i hranu za žvakanje za pse

1. U skladu sa ovim Administrativnim uputstvom, mogu se staviti na tržište bez ograničenja kako sledi:

1.1. prerađena hrana za domaće životinje koja je proizvedena i upakovana u skladu sa stavom 3. ovog Poglavlja i koja je testirana u skladu sa stavom 5. ovog Poglavlja; ili

1.2. koja je podvrgnuta veterinarskim kontrolama na graničnoj kontrolnoj tački.

1.3. hrane za žvakanje za pse koje su proizvedene i upakovane u skladu sa stavom 4. ovog Poglavlja i koje su testirane u skladu sa stavom 5. ovog Poglavlja; ili

1.4. koje su podvrgnute veterinarskim kontrolama na graničnoj kontrolnoj tački.

POGLAVLJE III

Specifični zahtevi za aromatiziranje iznutrica za proizvodnju hrane za domaće životinje

1. Operateri mogu koristiti samo životinjske nusproizvode koji se mogu upotrebiti kao sirovina za prerađenu hranu i hranu za žvakanje za pse u skladu sa stavom 2. Poglavlja 2. ovog Priloga za proizvodnju tekućih ili dehidriranih izvedenih proizvoda upotrebljenih za povećanje ukusne vrednosti hrane za domaće životinje.
2. Aromatizirajuće iznutrice trebaju biti podvrgnute metodi i parametrima tretmana koji obezbeđuju da proizvod bude u skladu sa mikrobiološkim standardima utvrđenim u stavu 5 Poglavlja II ovog Priloga. Nakon tretiranja, trebaju se preuzeti sve mere kako bi se obezbedilo da se proizvod ne izloži kontaminaciji.
3. Konačni proizvod treba da bude:
 - 3.1 upakovan u novo ili sterilizovano pakovanje; ili
 - 3.2 transportuju na veliko u kontejnerima ili
 - 3.3 druga transportna sredstva koja su potpuno očišćena i dezinfikovana.

POGLAVLJE IV

Specifični zahtevi za krv i krvne proizvode od Equidae

1. Stavljanje na tržište krvi i krvnih proizvoda od kopitara za drugačije svrhe od onih za hranu će se podvrgnuti uslovima kao u nastavku:
 - 1.1. Krv se može stavljati na tržište za takve svrhe, pod uslovom da je prikupljena;
 - 1.2. od kopitara koji tokom inspekcije na dan uzimanja krvi ne pokazuju kliničke znakove nekih od obaveznih bolesti utvrđenih u specifičnom zakonodavstvu o zdravstvenim uslovima životinja koje reguliše kretanje i uvoz kopitara, kao i gripa, piroplazmoza, rinopneumonitisa i viralnom arteritis euquidiae navedenih u tački 4 člana 1.2.3. Kodeksa zdravlja kopnenih životinja WOAH-a iz 2010. izdanja;
 - 1.3. držane su na period od najmanje 30 dana pre dana prikupljanja krvi u farmama pod veterinarskim nadzorom koje nisu bile podvrgnute nalogu zabrane ili ograničenjima u skladu sa specifičnim zakonodavstvom o zdravstvenim uslovima životinja koje reguliše kretanje i uvoz kopitara;
 - 1.4. za periode utvrđene u specifičnom zakonodavstvu o zdravlju životinja koje reguliše kretanje i uvoz kopitara nije imalo kontakt sa kopitarima iz farmi koje su podvrgnute nalogu zabrane iz zdravstvenih razloga životinja u skladu sa tim članom i za period od najmanje 40 dana pre dana i tokom prikupljanja krvi nije imalo kontakta sa kopitarima iz zemlje koja se ne

smatra slobodnom od afričke bolesti konjske kuge u skladu sa specifičnim zakonodavstvom o zdravstvenim uslovima životinja koje reguliše kretanje i uvoz kopitara;

1.5. bilo pod veterinarskim nadzorom:

1.5.1. u klaonicama registrovanim ili odobrenim u skladu sa zakonodavstvom na snazi o specifičnim pravilima za higijenu hrane životinjskog porekla; ili

1.5.2. u odobrenim objektima, opremljenim brojem veterinarskog odobrenja i nadzirani od nadležnog organa u svrhu prikupljanja krvi od životinja za proizvodnju krvnih proizvoda za drugačije svrhe od ishrane.

2. Krvni proizvodi se mogu staviti na tržište za te svrhe pod uslovom da:

2.1. preduzete su sve prethodne mere da bi se izbegla kontaminacija krvnih proizvoda patogenim agensima tokom proizvodnje, tretiranja i pakovanja;

2.2. krvni proizvodi su proizvedeni od krvi koja: ili

2.3. ispunjava uslove utvrđene u podstavu 1.1 stava 1. ovog Poglavlja; ili

2.4. podvrgнутa je najmanje jednom od tretmana kao u nastavku, propraćen od kontrole efektivnosti za inaktivaciju mogućih patogena uzročnika za bolest afričkih konja, konjskog encefalomijelitisa svih vrsta uključujući venecuelanski encefalomijelitis konja, infektivnu anemiju konja, vezikularni stomatitis i žlezde (*Burkholderia mallei*);

2.5. termički tretman na temperaturi od 65 °C za najmanje tri sata;

2.6. zračenje na 25 kGy gama zracima;

2.7. promena sa pH na pH 5 za dva sata;

2.8. termički tretman od najmanje 80 °C u celu njihovu supstancu.

3. Krv i proizvodi od krvi od životinja moraju se upakovati u zatvorene, nepropusne posude, koje u slučaju krvi od životinja biljojeda drže broj odobrenja klaonice ili sabirnih objekata utvrđenih u podstavu 1.2 stava ovog Poglavlja.

POGLAVLJE V

Specifični zahtevi za velike i male kože kopitara i proizvodi koji potiču od njih

A. Preduzeća i postrojenja

1. Nadležni organ može ovlastiti postrojenja koja tretiraju velike i male kože, uključujući krečnjačku kožu, za snabdevanje sa reznicama i komada tih velikih i malih koža za proizvodnju želatina za prehranu životinja, organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta, pod uslovom da:

1.1. preduzeće ima skladišne prostore sa tvrdim podovima i glatkim zidovima koji se lako čiste i dezinfikuju i, prema slučaju, opremljeni rashladnom opremom;

1.2. prostori skladištenja se održavaju u zadovoljavajućem stanju čistoće i popravke, kako ne bi predstavljali izvor zagadenja za sirovine;

1.3. ako se sirovina koja nije u skladu sa ovim Poglavljem čuva i/ili preraduje u ovim prostorijama, ona se mora odvojiti od sirovine u skladu sa ovim Poglavljem tokom čitavog perioda prijema, čuvanja, prerade i dostavljanja;

1.4. u slučaju rezanja i pukotina koje potiču od krečnjačkih koža, rezanja i pukotine podležu tretmanu koji obezbeđuje da ne ostane nijedan rizik za javno zdravlje i životinja pre nego što se upotrebe za proizvodnju:

1.4.1. želatina za prehranu životinja; ili

1.4.2. organska đubriva i poboljšivača zemljišta.

B. Stavljanje na tržište životinjskih nusproizvoda i izvedenih proizvoda

1. Netretirane velike i male kože mogu se staviti na tržište u zavisnosti od zdravstvenih uslova sprovodljivih za sveže meso u skladu sa specifičnim zakonodavstvom. Za utvrđivanje pravila o zdravlju životinja koja regulišu proizvodnju, preradu, distribuciju i uvodenje proizvoda životinjskog porekla za ljudsku ishranu.

2. Velike i male kože mogu se stavlјati na tržište, pod uslovom da:

2.1. one nisu bile u kontaktu sa drugim životinjskim proizvodima ili živim životinjama koje predstavljaju rizik za širenje ozbiljne prenosne bolesti;

2.2. Komercijalni dokument utvrđen u Poglavlju III Priloga VI ovog Administrativnog uputstva sadrži izjavu koja ukazuje da su preduzete sve prethodne mere da se izbegne kontaminacija patogenim agensima.

C. Konačna tačka za velike i male kože

1. Velike i male kože jednokopitara, koje su na osnovu odluke operatera namenjene za drugačije svrhe od ljudske ishrane i koje su u skladu sa zahtevima zakonodavstva na snazi koje utvrđuje specifična pravila za higijenu hrane životinjskog porekla za sirovine za želatin ili kolagen namenjeni za upotrebu u hrani mogu se staviti na tržište bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

2. Velike i male kože tretirane kao u nastavku mogu se staviti na tržište bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom:

2.1. velike i male kože koje su podvrgnute potpunom procesu izvlačenja;

- 2.2. plava mokra;
 - 2.3. cele kože;
 - 2.4. velike krečnjačke kože - tretirane krečom i u salamuri na pH od 12 do 13 za najmanje osam sati.
3. Isključujući stav 2. ove tačke C, nadležni organ može zahtevati da pošiljke velikih i malih tretiranih koža utvrđenih u podstavu 2.3 i 2.4 stava 2 proprate komercijalnim dokumentom u skladu sa modelom utvrđenim u stavu 8. Poglavlja III Priloga VI ovog Administrativnog uputstva, kada se snabdevaju u preduzećima ili postrojenjima koja proizvode hranu za domaće životinje, organska dubriva ili poboljšivače zemljišta ili transformišu te materijale u biogas.

POGLAVLJE VI

Specifični zahtevi za trofeje igara i druge pripreme od životinja

A. Odredbe ovog poglavlja ne prejudiciraju mere za zaštitu divlje faune, usvojene u skladu sa specifičnim zakonodavstvom za zaštitu vrsta divlje faune i flore regulisavši trgovinu sa njima.

B. Bezbedni izvori

1. Trofeji igara i druge pripreme od životinja, gde su za pripremu životinjskih nusproizvoda podlegli tretmanu ili su predstavljeni u stanju koje ne predstavlja neki rizik po zdravlje, mogu se staviti na tržište, pod uslovom da imaju poreklo:

- 1.1. vrste koje nisu kopitari, ptice i životinje iz biološke klase Insecta ili Arachnida; i
- 1.2. životinje poreklom iz područja koje ne podleže ograničenjima kao rezultat prisutnosti ozbiljnih prenosivih bolesti na koje su životinje dotične osetljive.

C. Bezbedni tretman

1. Trofeji igara i druge pripreme od životinja, gde su za pripremu životinjskih nusproizvoda podlegli tretmanu ili su predstavljeni u stanju koje ne predstavlja neki rizik po zdravlje, mogu se staviti na tržište, pod uslovom da:

- 1.1. imaju poreklo od kopitara ili ptica koje su podvrgnute potpunom tretmanu taksidermije obezbedivši njihovo očuvanje na temperaturama okoline;
- 1.2. su montirani kopitari ili ptice ili montirani delovi tih životinja;
- 1.3. su podvrgnuti anatomskoj pripremi takvoj kao sa plastifikacijom; ili
- 1.4. su životinje iz biološke klase Insecta ili Arachnida koje su podvrgnute tretmanu takvom kao sušenje da bi se spričio svaki prenos prenosnih bolesti na ljude ili životinje.

1.5. su objekti u zbirkama prirodne istorije ili za promovisanje nauke i su:

1.5.1. čuvani u otopinama, takva kao alkohol ili formaldehid, koji omogućavaju pojavu objekata;

1.5.2. potpuno ugrađen u mikro-delove; ili

1.5.3. sastavljen od celih skeleta ili njihovih delova, kostiju ili zuba, da bi se razmenili isključivo između muzeja i obrazovnih institucija;

1.5.4. su prerađeni uzorci DNK-a namenjeni za depoe za promovisanje istraživanja biodiverziteta, ekologije, medicinske i veterinarske nauke ili biologije.

2. Lovni trofeji ili druge pripreme, osim onih utvrdenih u tačkama B i C, stav 1. ovog Poglavlja, koji potiču od životinja poreklom iz područja koje podleže ograničenjima kao rezultat prisustva ozbiljnih prenosivih bolesti na koje životinje dotične vrste su osetljive, mogu se staviti na tržiste, pod uslovom da:

2.1. u slučaju lovnih trofeja ili drugih preparata samo od kostiju, rogova, kopita, kandži, rogova ili zuba;

2.2. oni su uronjeni u kipuću vodu na odgovarajuće vreme kako bi se obezbedilo da je svaka druga materija uklonjena osim kostiju, rogova, kopita, kandži, rogova ili zuba;

2.3. dezinfikovani su proizvodom ovlašćenim od nadležnog organa, posebno od vodonik peroksida kada je reč o delovima koji se sastoje od kosti;

2.4. upakovani su, odmah nakon tretmana, ne bivajući u kontakt sa drugim proizvodima životinjskog porekla koji ih mogu kontaminirati, u pojedinačnim, providnim i zatvorenim ambalažama da bi se izbeglo svako naknadno zagadenje; i

2.5. propaćeni su zdravstvenim sertifikatom koji potvrđuje da su ispunjeni uslovi utvrđeni u podstavovima 2.1.1, 2.1.2. i 2.1.3;

2.6. u slučaju lovnih trofeja ili drugih preparata koji se sastoje samo od velike ili male kože;

2.7. oni su:

2.8. osušeni;

2.9. osušeni - ili osoljeni ako su bili vlažni za period od najmanje 14 dana pre dana dostave, ili

2.10. podvrgnuti su procesu konzervacije drugačijeg od štavljenja/sunčanja;

2.11. upakovani su, odmah nakon tretmana, ne bivajući u kontakt sa drugim proizvodima životinjskog porekla koji ih mogu kontaminirati, u pojedinačnim, providnim i zatvorenim ambalažama da bi se izbeglo svako naknadno zagadenje; i

2.12. propraćeni su komercijalnim dokumentom i zdravstvenim sertifikatom koji potvrđuje da su ispunjeni uslovi utvrđeni u podstavu 2.2.1. i 2.2.2. ovog stava 2.

POGLAVLJE VII

Specifični zahtevi za vunu, kose, svinjske dlake, perje, delove perja i sloj ispod perja

A. Sirovina

1. Netretirana vuna, netretirane dlake, svinjske dlake i netretirana perja, delovi perja i slojevi ispod perja moraju biti materijali kategorije 3 utvrđene u članu 10, stav 1, podstav 1.2.3, 1.2.4 i 1.2.5 i članu 10, stav 1, podstav 1.14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

2. One moraju biti dobro zatvorene u ambalaži i osušene.

3. Međutim, u slučaju netretiranih perja, delova perja i pera direktno poslata iz klaonice u fabriku za preradu, nadležni organ može dozvoliti odstupanje od zahteva za sušenje transportovanih materijala na svojoj teritoriji, pod uslovom da:

3.1. preduzete su sve potrebne mere da bi se izbeglo svako moguće širenje bolesti;

3.2. transport se obavlja u vodootpornim kontejnerima i/ili vozilima koja se moraju očistiti i dezinfikovati odmah nakon svake upotrebe.

4. Prenos dlake i vune svinje i dlake životinja vrste svinja iz regiona u kojima je afrička svinjska kuga endemska, biće zabranjeni izuzev dlaka i vune svinje i dlake životinja vrste svinja koje:

4.1. su kuhane, obojene ili obezbojene; ili

4.2. je podvrgnuta drugom obliku tretmana koji je siguran da će ubiti patogene agente, pod uslovom da se iznesu dokazi o tome u obliku potvrde od veterinara odgovornog za zemlju porekla.

5. Pranje u fabriki ne može se smatrati kao oblik tretmana za svrhe ove odredbe.

6. Odredbe stava 1. ove tačke A ne sprovode se za pera ili ukrasna perja:

6.1. prenose se od putnika za njihovu privatnu upotrebu; ili

6.2. u obliku pošiljki koje se šalju privatnim licima za neindustrijske svrhe.

B. Konačna tačka za vunu i kose

1. Vuna i dlake oprane u fabriki, kao i vuna i kose koje su tretirane drugom metodom koja obezbeđuje da ne ostanu neprihvatljivi rizici, mogu se staviti na tržiste bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

2. Nadležni organ može ovlastiti stavljanje na tržište vune i netretirane kose od farmi ili od preduzeća ili pogona koji su registrovani u skladu sa članom 23 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. ili odobreni u skladu sa članom 24 stav 1 podstav 1.9. istog Administrativnog uputstva bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom, ako su uvereni da od vune i dlaka ne stvaraju se neprihvatljivi rizici za javno zdravlje i životinja.

3. Vuna i dlake proizvedeni od raznih životinja od onih svinjske vrste mogu se staviti na tržište bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom, pod uslovom da:

3.2.je podvrgнутa pranju u fabrici, koje se sastoji od potapanja vune i kose u seriju kupki sa vodom, sapunom i natrijum hidroksidom ili kalijum hidroksidom; ili

3.2. se šalje direktno u fabrici koja proizvodi proizvode dobijene od vune ili kose za tekstilnu industriju i takva vuna ili dlake su podvrgnute najmanje jednom od tretmana kao u nastavku:

3.2.1. hemijska depilacija pomoću gašenog kreča ili natrijum sulfida;

3.2.2. fumigacija u formaldehidu u hermetički zatvorenoj sobi najmanje 24 sata;

3.2.3. industrijsko čišćenje koje se sastoji u potapanje vune i kose u deterdžentu rastvorljivom u vodi držanom na 60-70 °C;

3.2.4. skladištenje, koje može uključivati vreme putovanja, na 37 °C osam dana, 18 °C za 28 dana ili 4 °C za 120 dana.

C. Poslednja tačka za perje i sloj ispod perja

Perje, delovi perja i sloj ispod perja koji su oprani u fabrici i tretirani vrelom parom na 100 °C za najmanje 30 minuta mogu se staviti na tržište bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

POGLAVLJE VIII

Specifični zahtevi za krzno

Poslednja tačka

Krzno koje je sušeno na temperaturi okoline od 18 °C za dva dana sa 55% vlažnosti može se staviti na tržište bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

POGLAVLJE IX

Specifični zahtevi za nusproizvode pčelarstva

1. Nusproizvodi pčelarstva namenjeni isključivo za upotrebu u pčelarstvu moraju da:

1.1. ne dolaze iz područja koje je objekt naloga zabrane u vezi sa pojmom:

1.1.1. Američke larvalne bolesti pčela (*Paenibacillus larvae larvae*), osim u slučajevima kada je nadležni organ procenio rizik kao zanemarljiv, izdao specifično ovlašćenje za upotrebu i preuzeo sve druge potrebne mere kako bi obezbedio ne širenje ove bolesti;

1.1.2. acariosis *Acarapis Woodi Rennie*, osim u slučajevima kada je područje odredišta dobilo dodatne garancije u skladu sa specifičnim zakonodavstvom koje utvrđuje zahteve za zdravlje životinja koje reguliše trgovinu i uvoze životinja, sperme, jaja i embriona koji ne podležu zahtevima za zdravlje životinja;

1.1.3. mala košnica buba *Aethina tumida*; ili

1.1.4. vaška *Tropilaelaps Tropilaelaps spp.*; i

1.1.5. ispunjavaju zahteve utvrđene u specifičnom zakonodavstvu koje utvrđuje zahteve za zdravlje životinja koji regulišu tržište i uvoz životinja, sperme, jaja i embriona koji ne podležu zahtevima o zdravlju životinja.

POGLAVLJE X

Specifični zahtevi za masti prerađene od materijala kategorije 1 ili kategorije 2 za oleohemijske svrhe

1. Prerađene masti koje proizilaze od materijala kategorije 1 ili od materijala kategorije 2, namenjene za oleohemijske svrhe, trebaju se proizvesti upotrebivši neku od metoda prerađenja 1 do 5, kako se utvrđuje u Poglavlju III Priloga II.

2. Prerađene masti koje proizilaze od životinja preživara moraju se prečistiti na takav način da maksimalni nivo ukupnih preostalih nerastvorljivih nečistoća ne prelazi 0,15% na težini.

POGLAVLJE XI

Specifični zahtevi za derivate masti

1. Procesi kao u nastavku mogu se upotrebiti za proizvodnju masnih derivata od prerađenih masti koje proizilaze od materijala kategorije 1 i kategorije 2:

1.1. transesterifikacija ili hidroliza na temperaturi od najmanje 200 °C, pod odgovarajućim pritiskom, za najmanje 20 minuta - glicerina, masne kiseline i estre;

1.2. saponifikacija sa NaOH 12M - glicerinom i sapunom;

1.3. u serijskom procesu na 95 °C za tri sata; ili

1.4. u kontinuiranom procesu na 140 °C 2 bara (2 000 hPa) za osam minuta; ili

1.5. hidrogenacija na 160 °C na 12 bara (12 000 hPa) za 20 minuta.

2. Masni derivati proizvedeni u skladu sa ovim Poglavljem mogu se staviti na tržište samo za:

2.1. druge upotrebe osim u hrani, kozmetici i medicinskim proizvodima;

2.2. osim toga, u slučaju derivata masti iz materijala kategorije 1, za razne upotrebe osim organskih gnojiva i poboljšivača zemljišta.

3. Konačna tačka za proizvode dobijene od prerađenih masti: Derivati masti koji su prerađeni prema stavu 1. ovog Poglavlja, mogu se staviti na tržište za upotrebe navedene u tački 2 bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

POGLAVLJE XII

Specifični zahtevi za robove i proizvode od rogova, isključujući brašno od rogova, i kopita i proizvode od kopita, isključujući brašno od kopita, namenjeno za proizvodnju organskih gnojiva ili poboljšivača zemljišta

1. Stavljanje na tržište robove i proizvoda od rogova, izuzev brašna od rogova, i kopita i proizvode od kopita, isključujući brašno od kopita, namenjeno za proizvodnju organskih gnojiva ili poboljšivača zemljišta, biće podvrnuti uslovima kao u nastavku:

1.1. oni trebaju imati poreklo od životinja koje:

1.1.1. ili su zaklane u klaonici, nakon što su bile podvrнуте ante-mortem inspekciji i nađeni su prikladni, kao rezultat takve kontrole, za klanje za ljudsku ishranu u skladu sa zakonodavstvom na snazi; ili

1.1.2. nisu pokazivale kliničke znakove neke prenosne bolesti putem tog proizvoda na ljude ili životinje;

1.1.3. trebale su se podvrnuti termičkom tretmanu za jedan sat na centralnoj temperaturi od najmanje 80 °C;

1.1.4. rogovi se trebaju ukloniti bez otvaranja šupljine lubanje;

1.1.5. u svakoj fazi prerade, čuvanja ili transporta, treba se preuzeti svaka prethodna mera da bi se izbegla unakrsna kontaminacija;

1.1.6. one će se pakovati ili u novim ambalažama ili u kontejnere; ili transportovati u vozilima ili kontejnere na veliko koji su dezinfikovani pre utovara upotrebivši proizvod odobren od nadležnog organa;

1.1.7. pakovanje ili kontejneri treba:

1.1.8. naznačiti vrstu proizvoda - takva kao rogovi, proizvodi od rogova, kopita ili proizvodi od kopita;

1.1.9. označiti imenom i adresom preduzeća ili fabrike odobrenog ili registrovanog odredišta.

1.1.10. označiti imenom i adresom preduzeća ili fabrike odobrenog ili registrovanog odredišta.

POGLAVLJE XIII

Specifični zahtevi za riblje ulje za proizvodnju medicinskih proizvoda

Konačna tačka za riblje ulje za proizvodnju medicinskih proizvoda. Riblje ulje dobijeno od materijala utvrđenih u tački A, stav 2 Potpoglavlja 3 Poglavlja II Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva, koje je razkiseljeno rastvorom NaOH na temperaturi od 80 °C ili više i koje je zatim prečišćeno destilacijom na temperaturi od 200 °C ili više, može se staviti na tržiste za proizvodnju medicinskih proizvoda bez ograničenja u skladu sa ovim Administrativnim uputstvom.

PRILOG XII

UVOZ, IZVOZ I TRANZIT

POGLAVLJE I

SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA UVOZ I TRANZIT U REPUBLICI KOSOVO

KATEGORIJE 3 MATERIJALI I DOBIJENI PROIZVODI ZA UPOTREBU U LANCU HRANE, OSIM ZA HRANU RAZNIH ŽIVOTINJA OD ŽIVOTINJA PRATILACA ILI ZA HRANU ŽIVOTINJA SA KRZNOM

Potpoglavlje 1

1. Kako je utvrđeno u stavu 1, podstav 1.1 i stavu 3 člana 41 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., zahtevi kao u nastavku će se sprovoditi za uvezene terete materijala kategorije 3 i proizvodi proizašli od njih za upotrebe u lancu razne hrane od hrane za domaće životinje ili za ishranu krznatih životinja i tereta ovih materijala i proizvoda u tranzitu:

1.1. oni se moraju sastojati ili biti proizvedeni od materijala kategorije 3 utvrđeni u koloni "sirovine" u Tabeli 1;

1.2. oni moraju dolaziti iz zemlje EU-a ili iz treće zemlje ili dela treće zemlje navedene u koloni 'spisak trećih zemalja' tabele 1;

1.4. oni moraju dolaziti iz preduzeća ili postrojenja registrovanog ili odobrenog od nadležnog organa zemlje EU-a treće zemlje, oni moraju dolaziti iz preduzeća ili postrojenja koje je registrovano ili odobreno od nadležnog organa treće zemlje EU-a, prema slučaju i koji je na spisku takvih objekata i postrojenja pomenutih u članu 31. ovog Administrativnog uputstva; i

1.5. oni treba da budu:

1.5.1. praćeni tokom transporta do tačke ulaska u Republici Kosovo gde se obavljaju veterinarske kontrole sa zdravstvenim sertifikatom; ili

1.5.2. predstavljeni na tačku ulaska u Republici Kosovo gde se obavljaju veterinarske kontrole praćene uz dokument koji korespondira sa modelom utvrđenim u koloni 'sertifikati/model dokumenti' tabele 1.

Tabela 1.

Br.	Proizvod	Sirovine (pozivanje na odredbe Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022 kojim se utvrđuju zdravstvena pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode dobijene od njih koji nisu namenjeni za ishranu ljudi	Uslovi za uvoz i prevoz	Spiskovi trećih zemalja	Sertifikati/dokumenti modela
1	Preradeni proteini životinjskog porekla, uključujući mešavine i proizvode osim hrane za kućne ljubimice koja sadrži takve proteine, i krmne smese koje sadrže takve proteine kako je definisano posebnim zakonodavstvom o stavljanju na tržište i upotrebi hrane za životinje	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12 i 1.13	1. Preradeni životinjski protein mora biti proizveden u skladu sa Odjeljom 1 Poglavlja II Aneksa VII; i 2. preradeni životinjski protein mora zadovoljiti dodatne zahteve navedene u deljku 2. ovog poglavљa.	1. U slučaju preradjeni životinjski proteini osim ribljeg brašna: treće zemlje sa liste iz dela I Aneksa XIII, ili deo 1 odjelika A Priloga XV. Uredba Komisije za sprovođenje (EU) 2021/404 (*) i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador; 2. U slučaju ribljeg brašna: treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Uredba Komisije za sprovođenje (EU) 2021/405 (**).	1. U slučaju preradjeni životinjski proteini, osim onih dobijenih od insekata iz uzgoja: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.1. 2. U slučaju preradjeni životinjski proteini dobijenih iz insekata iz uzgoja: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.2.
2	Proizvodi od krvi za ishranu	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1 i 1.2.1	Proizvodi od krvi moraju biti proizvedeni u skladu sa odjeljom 2 Poglavlja II Aneksa VIII i Odjeljom 5 Poglavlja I Aneksa XII.	1. U slučaju krvnih proizvoda kopitara i kopitarica: treće zemlje ili delovi trećih zemalja sa liste iz dela I Priloga XIII. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili Aneks I Implementacijske uredbe (EU) 2021/405 iz koje je dozvoljen uvoz svih kategorija svježeg mesa dotične vrste; 2. U slučaju krvnih proizvoda drugih vrsta: treće zemlje sa liste iz dela I Priloga XIII ili iz dela I Aneksa XIV. Provedbena uredba (EU) 2021/404.	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.12.
3	Topljene masti i riblje ulje	1. U slučaju topljениh masti isključujući riblje ulje materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10 i 1.11. 2. U slučaju riblje ulje: materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.5, 1.6, 1.9 i 1.10.	1. Topljena mast i riblje ulje moraju biti proizvedeni u skladu sa Odjeljom 3 Poglavlja II Aneksa VIII; i 2. Topljena mast mora odgovarati dodatnim zahtevima navedenim u deljku 3. ovog poglavљa.	1. U slučaju topljениh masti, osim ribljeg ulja: treće zemlje sa liste iz dela I Priloga XIII, ili iz Deo 1 Odjelika A Aneksa XV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador; 2. U slučaju riblje ulje: treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/405	1. U slučaju topljениh masti, isključujući riblje ulje: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.24. 2. U slučaju riblje ulje: Aneks XIII, C stav 1, podstav 1.23.
4	Mleko, proizvodi na bazi mleka i mlečne prerađevine, kolostrum, proizvodi od kolostruma	1. Mleko, proizvodi na bazi mleka: Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.5, 1.6 i 1.8.. 2. Kolostrum, proizvodi od kolostruma Materijali kategorije 3 od živih životinja koji nisu pokazivali nikakve znakove bolesti prenosive putem kolostruma na ljude ili životinje	Mleko, proizvodi na bazi mleka, kolostrum i proizvodi od kolostruma moraju ispunjavati zahteve navedene u deljku 4. ovog poglavљa	1. U slučaju mleka i proizvoda na bazi mleka: treće zemlje sa liste iz dela I Aneksa XVII, ili iz dela I Aneksa XVIII. Provedbena uredba (EU) 2021/404 za uvoz mlijeka od kopitara ili kopitarica ili iz Aneksa X Implementacione uredbe (EU) 2021/405 za uvoz mlijeka od kopitarica; 2. U slučaju kolostruma i proizvoda od kolostruma: treće zemlje navedene kao dozvoljene u Delu I Aneksa XVII. Provedbena uredba (EU) 2021/404 za uvoz mlijeka od kopitara i kopitarica ili iz Aneksa X Implementacijske uredbe (EU) 2021/405 za uvoz mlijeka od kopitar	1. U slučaju mleka, proizvoda na bazi mleka i mlečnih prerađevina: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.3. 2. U slučaju kolostruma i proizvoda od kolostruma: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.4..
5	Zelatin i hidrolizovani protein	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9 i 1.10, a u slučaju hidrolizovanih proteini: materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.4., 1.8 i 1.11.	Zelatin i hidrolizovani protein moraju biti proizvedeni u skladu sa Odjeljom 5 Poglavlja II Aneksa VIII.	1. Treće zemlje sa liste u Dodatu XII ili XIII. Provedbena uredba (EU) 2021/405 i sledeće treće zemlje: (EG) Egipt; 2. U slučaju zelatina i hidrolizovanih proteini iz ribe: treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/405	1. U slučaju zelatina: Aneks XIII, Poglavlje 11. 2. U slučaju hidrolizovanog proteini: Dodatak XIII, stav 1, podstav 1.26.

6	Dikalcijum fosfat	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8 i 1.10 i 1.11.	Dikalcijum fosfat mora biti proizveden u skladu sa odjeljkom 6 Poglavlja II Aneksa VIII.	Treće zemlje s popisa iz priloga XII. ili XIII. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/405.	Aneks XIII, stav 1. podstav 1.27.
7	Trikalcijum fosfat	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9 i 1.11.	Trikalcijum fosfat mora biti proizveden u skladu sa Odjeljkom 7 Poglavlja II Aneksa VIII.	Treće zemlje s popisa iz priloga XII. ili XIII. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/405.	Aneks XIII, stav 1. podstav 1.27.
8	Kolagen	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9 i 1.10	Kolagen mora biti proizveden u skladu sa odjeljkom 8 Poglavlja II Aneksa X	Treće zemlje s popisa iz priloga XII. ili XIII. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/405.	Aneks XIII, stav 1. podstav 1.26.
9	Proizvodi od jaja	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.5, 1.6 i 1.11.2.	Proizvodi od jaja moraju biti proizvedeni u skladu sa odjeljkom 9 Poglavlja II Aneksa VIII.	Treće zemlje sa liste iz dela I Aneksa XIII., treće zemlje sa liste iz dela I Aneksa XIV. ili treće zemlje sa liste iz dela I Aneksa XIX. Provedbena uredba (EU) 2021/404	Aneks XIII, stav 1. podstav 1.31.

Potpoglavlje 2

Uvozi prerađenih životinjskih proteina, uključujući mešavine i druge proizvode od hrane za domaće životinje koje sadrže takve proteine i složene hrane koje sadrže takve proteine kako se utvrđuje u specifičnom zakonodavstvu o stavljanju na tržiste i upotrebi hrane za životinje

1. Zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni za uvoz prerađenih životinjskih proteina:

1.1. Pre nego što se pošiljke puste u slobodan promet unutar Republike Kosovo, nadležni organ treba da uzme uzorke od prerađenih životinjskih proteina iz uvezenih tereta na graničnoj inspekcijskoj tački da bi se obezbedila usklađenost sa opštim zahtevima Poglavlja I Priloga VIII.

2. Nadležni organ treba:

2.1. uzorci za svaki teret proizvoda prevezeni sa gomilom;

2.2. obaviti nasumična uzorkovanja tereta upakovanih proizvoda u fabrici porekla.

3. Izuzev stava 1. ovog Potpoglavlja, kada šest uzastopnih testova u teretima na veliko poreklovu iz određene zemlje rezultiraju negativno, nadležni organ granične inspekcijske tačke može obaviti nasumična uzorkovanja kasnijih pošiljki na veliko iz te zemlje.

4. Ako jedan od ovih nasumičnih uzoraka rezultira pozitivan, nadležni organ koji obavlja uzorkovanje mora informisati nadležni organ zemlje porekla kako bi preduzeo odgovarajuće mere da ispravi situaciju.

5. Nadležni organ zemlje porekla mora o ovim merama obavestiti nadležnog organa koji obavlja uzorkovanje.

6. U slučaju daljeg pozitivnog rezultata iz istog izvora, nadležni organ granične inspekcijske tačke mora uzorkovati svaki teret iz istog izvora dok šest uzastopnih testova rezultiraju negativno.

7. Nadležni organi moraju voditi registar za najmanje tri godine o rezultatima uzorkovanja obavljenih za sve terete koji su podvrgnuti uzorkovanju.

8. Kada jedan teret uvezen u Republici Kosovo rezultira da bude pozitivan za salmonelu ili kada on ne ispunjava mikrobiološke standarde za enterobakterije utvrđene u Poglavlju I Priloga VIII, on treba:

8.1. da se tretira u skladu sa procedurom utvrđenom specifičnim pravilima za službene kontrole na graničnim kontrolnim tačkama;

8.2. ponovo preradi u fabrici za preradu ili dekontaminira tretmanom ovlašćen od nadležnog organa. Teret se ne treba pustiti dok se ne tretira, testira za salmonelu ili enterobacteriaceae, prema potrebi, od nadležnog organa u skladu sa Poglavljem I Priloga VIII i dobije negativan rezultat.

9. Prerađeni životinjski proteini dobijeni od uzgajanih insekata mogu se uvesti u Republici Kosovo pod uslovom da su proizvedeni u skladu sa uslovima kao u nastavku:

9.1. insekti pripadaju jednoj od vrsti kao što sledi:

9.1.1. Muha *Hermetia illucens* i obična kućna muva *Musca domestica*;

9.1.2. Žuti brašnasti crv *Tenebrio molitor* i *Alphi tobias diaperinus*;

9.1.3. Skakavac *Acheta domesticus*, *Gryllodes sigillatus* i Skakavac *Gryllus assimilis*;

9.1.4. supstrat za ishranu insekata može sadržati samo proizvode neživotinjskog porekla ili proizvode kao u nastavku životinjskog porekla materijala Kategorije 3:

9.1.5. riblje brašno;

9.1.6. krvni proizvodi od nepreživara;

9.1.7. dva i trikalcijum fosfat životinjskog porekla;

9.1.8. hidrolizirani proteini od nepreživara;

9.1.9. hidrolizirani proteini od velikih i malih koža preživara;

9.1.10. želatin i kolagen od nepreživara;

9.1.11. jaja i proizvodi od jaja;

9.1.12. mleko, proizvodi na bazi mleka, proizvodi poreklom od mleka i pašnjaci;

9.1.13. med;

9.1.14. prerađene masti;

9.2 supstrat za ishranu insekata i insekti ili njihove larve nisu bili u kontaktu sa drugim materijalima životinjskog porekla osim onih utvrđenih u podstavu 6.2 ovog Potpoglavlja i supstrat ne sadrži organsko đubrivo, otpad od hrane ili drugi otpadi.

Potpoglavlje 3 **Uvozi prerađenih masti**

1. Zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni za uvoz prerađenih masti:

1.1. Prerađene masti treba da:

1.1.1. budu u celosti ili delomično dobijeni od svinjske sirovine i dolaziti iz jedne zemlje ili jednog dela teritorije zemlje slobodne od Epizootske Afte za prethodna 24 meseca i bez klasične svinjske kuge CSF i afričke svinjske kuge ASF za prethodna 12 meseca;

1.1.2. su u celosti ili delimično dobijeni od sirovine peradi i dolaze iz jedne zemlje ili dela teritorije jedne zemlje slobodne od Newcastle-a i AI ptičje gripe za prethodna 6 meseca;

1.1.3. budu u celosti ili delimično dobijeni od sirovine preživara i dolaze iz jedne zemlje ili dela teritorije jedne zemlje čiste od bolesti Epizootske Afte za prethodna 24 meseca i bez oštećene kože za prethodna 12 meseca; ili

1.1.4. kada je imalo izbijanje jedne od bolesti utvrđenih u podstavovima 1.1, 1.2 i 1.3 tokom odgovarajućeg perioda utvrđenog u tim tačkama, podvrgnuti su jednom od termičkih tretmana kao u nastavku:

1.1.5.1. najmanje 70 °C za najmanje 30 minuta; ili

1.1.5.2. najmanje 90 °C za najmanje 15 minuta.

2. Detalje kritičnih tačaka kontrole trebaju se registrovati od operatere i održavati na način da vlasnik, operater ili njihov predstavnik i prema potrebi, nadležni organ može nadzirati funkcionisanje postrojenja, i registrovana informacija treba uključivati veličinu čestica, kritičnu temperaturu i prema slučaju, apsolutno vreme, profil pritiska, stepen ishrane sirovine i stepen recikliranja masti.

Potpoglavlje 4 **Uvozi mleka, proizvoda na bazi mleka, proizvoda poreklom od mleka, pašnjaka i pašnjačkih proizvoda**

A. Zahtevi u nastavku biće sprovedeni za uvoz mleka, proizvoda na bazi mleka, proizvoda poreklom od mleka, pašnjaka i pašnjačkih proizvoda:

1. Mleko, proizvodi na bazi mleka i proizvodi poreklom od mleka treba:

1.1. da budu podvrgnuti najmanje jednom od tretmana predviđenih u podstavu 1.1, 1.2, 1.3 i podstavu 1.4.1. podstava 1.4 stav 1 tačke B Dela I Potpoglavlja 4 Poglavlja II Priloga VIII;

1.2 da budu u skladu sa stavom 2 i 4 tačke B, i u slučaju surutke, stavom 3 tačke B Dela I Potpoglavlja 4 Poglavlja II Priloga VIII.

2. Izuzev podstava 1.4 tačke B Dela I Potpoglavlja 4 Poglavlja II Priloga VIII, mleko, proizvodi na bazi mleka i mlečni proizvodi mogu se uvoziti u Republici Kosovo iz trećih zemalja navedene

i ovlašćene za uvođenje u EU tereta neprerađenog mleka i mlečnih proizvoda namenjenih za ljude, pod uslovom da su mleko, proizvodi na bazi mleka ili proizvodi poreklom od mleka podvragnuti jedinom HTST tretmanu i:

- 2.1. nisu poslati pre nego što je prošao period od najmanje 21 dana nakon proizvodnje i tokom tog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte u zemlji izvoznici; ili
- 2.2. predstavljeni su na graničnom prelazu za ulazak u Republičku Kosovo najmanje 21 dana nakon proizvodnje i tokom tog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte u zemlji izvoznici.

B. Zahtevi u nastavku biće sprovedeni za uvoz pašnjaka i pašnjačkih proizvoda:

1. Materijali se trebaju podvragnuti jedinom HTST tretmanu i:
 - 1.1. nisu poslati pre nego što je prošao period od najmanje 21 dana nakon proizvodnje i tokom tog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte u zemlji izvoznici; ili
 - 1.2. predstavljeni su na graničnom prelazu za ulazak u Republičku Kosovo najmanje 21 dana nakon proizvodnje i tokom tog perioda nije se pojavio nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte u zemlji izvoznici.
2. Materijali će biti uzeti od životinja goveda koje podležu redovnim veterinarskim inspekcijama kako bi se obezbedilo da one dolaze sa farmi u kojima sva stada goveda su:
 - 2.1. ili službeno slobodni od tuberkuloze i bruceloze kako se utvrđuje u specifičnom zakonodavstvu ili ne ograničava se prema nacionalnim zakonodavstvom zemlje porekla pašnjaka u vezi sa iskorenjivanjem tuberkuloze i bruceloze; i
 - 2.2. ili službeno slobodno za enzootsku leukozu goveda, kako se utvrđuje u specifičnom zakonodavstvu za leukozu ili uključeni u službeni sistem za kontrolu enzootske leukoze goveda i nije imalo nikakvog dokaza kao rezultat kliničkih i laboratorijskih testova ove bolesti u stadu tokom posljednje 2 godine.
3. Nakon završetka prerade, treba biti preduzeta svaka prethodna mera da bi se sprečila kontaminacija pašnjaka ili pašnjačkih proizvoda.
4. Konačni proizvod mora imati etiketu kako bi pokazala da on sadrži materijale kategorije 3 i nije namenjen za ljudsku ishranu, te je morao biti:
 - 4.1. upakovani u nove kontejnere; ili
 - 4.2. transportovan na veliko u kontejnerima ili drugim transportnim sredstvima koja su pre upotrebe temeljito očišćena i dezinfikovana.

Potpoglavlje 5 **Uvozi krvnih proizvoda za hranu životinja na farmama**

1. Zahtevi u nastavku biće sprovedeni za uvoz krvnih proizvoda, uključujući sprej sa sprejom od osušenih oraha i krvnu plazmu, koji su dobijeni od životinja i svinja namenjenih za ishranu životinja i svinja:

1.1. ovi dobijeni proizvodi treba da budu:

1.2. podvrgnuti termičkom tretmanu na temperaturi od najmanje 80 °C u celoj supstanci i suva krv i krvna plazma nemaju više od 8% vlage sa aktivnošću vode (Aw) manjom od 0,60;

1.3. čuvani u suvim skladišnim uslovima na sobnoj temperaturi za najmanje 6 nedelja.

POGLAVLJE II

SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA UVOZ I TRANZIT U REPUBLICI KOSOVO NA PROIZVODE ŽIVOTINJA I PROIZVODE IZVEDENE ZA UPOTREBU IZVAN LANCA ISHRANE ZA ŽIVOTINJE U FARMAMA, OSIM STOKE SA KRZNOM

Potpoglavlje 1 **Specifični zahtevi**

1. Kako je utvrđeno u članu 41, stav 1, podstav 1.1. i stav 2, podstav 2.3 i stav 3 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., specifični zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni za uvezeni tereti životinjskih nusproizvoda i izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za životinje iz uzbudjanih životinja i terete ovih proizvoda u tranzitu:

1.1. oni se moraju sastojati ili biti proizvedeni od životinjskih nusproizvoda utvrđenih u koloni "sirovine" Tabele 2;

1.2. oni moraju biti u skladu sa uslovima uvoza i tranzita utvrđenim u koloni "uslovi uvoza i tranzita" Tabele 2;

1.3. oni moraju dolaziti iz zemlje EU-a treće zemlje ili dela treće zemlje navedene u koloni 'spisak trećih zemalja' Tabele 2;

1.4. oni moraju dolaziti iz preduzeća ili postrojenja koje je registrovano ili odobreno od nadležnog organa zemlje EU-a ili treće zemlje, prema slučaju, i koje je na spisku takvih objekata i postrojenja utvrđenih u članu 31. ovog Administrativnog uputstva;

1.5. oni treba da budu:

1.6. praćeni tokom transporta do tačke ulaska u Republiku Kosovo gde se obavljaju veterinarske kontrole sa zdravstvenim sertifikatom utvrđenim u koloni 'sertifikati/dokumenti uzorci' Tabele 2;

1.7. predstavljeni na tački ulaska u Republici Kosovo gde se obavljaju veterinarske kontrole, praćene dokumentom koji korespondira modelu utvrdenom u koloni 'sertifikati/dokumenti uzorci' Tabele 2.

Tabele 2.

No	Proizvod	Sirovine (opuštanje na odredbe Administrativnog uputstva (MPSRR) - br. 00/2020 kojim se utvrđuju zdravstvena pravila za nusproizvode životinjskog porekla i proizvode od njih koji nisu namenjeni za ishranu ljudi	Uslovi za uvoz i provoz	Spiskovi trećih zemalja	Sertifikati/dokumenti modela
1	Preradeno stajsko dubrivo, proizvodi dobijeni od preradjenog stajskog dubriva i guano sismisa	Materijal kategorije 2 iz člana 9. stav 1. podstav 1.1.	Preradeno stajsko dubrivo, derivati preradjenog stajskog dubriva i guano od sismisa moraju biti proizvedeni u skladu sa odeljkom 2. Poglavlja I Aneksa IX.	Treće zemlje sa liste sa: (1) Deo I Priloga XIII ili deo 1 odeljku A Prilogu KSV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 za preradeni stajnjak iz izmeta kopitara i kopitara, izmet insekata ili guano slegih miševa i sledećih trećih zemalja: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador; (2) dela 1 Aneksa IV. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/404 za preradeni stajnjak iz izmeta kopitara; ili (c) deo I Priloga XIV. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/404 za preradeno živinsko dubrivo	Aneks XIII, Poglavlje 17.
2	Proizvodi od krvi, osim kopitara, za proizvodnju dobijenih proizvoda za upotrebu izvan lanca ishrane za životinje iz uzgoja	Materijal kategorije 1 iz člana 8. stav 1. podstav 1.3 i 1.4 i materijal kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4 i 1.8.	Proizvodi od krvi moraju biti proizvedeni u skladu sa odeljkom 2	Sledeće treće zemlje: 1. u slučaju neprerađenih krvnih proizvoda kopitara i kopitara: treće zemlje ili delovi trećih zemalja sa liste iz dela 1. Priloga XIII. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/404 iz koje je dozvoljen uvoz svežeg mesa svih vrsta domaćih kopitara i kopitara i to samo u periodu navedenom u kolonama 7 i 8 tog dela; 2. u slučaju neprerađene živine i drugih proizvoda od ptičje krvi: treće zemlje ili delovi trećih zemalja sa liste iz Deo I Aneksa KSV. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/404; (c) u slučaju neprerađenih krvnih proizvoda drugih životinja: treće zemlje sa liste u Delu I Aneksa XIII i Deo I Aneksa XIV. Uredbu za sprovođenje (EU) 2021/404 ili Aneks V ili Aneks VI. Uredba Komisije za sprovođenje (EU) 2021/405; (d) u slučaju preradjenih krvnih proizvoda bilo koje životinjske vrste: treće zemlje sa liste u Delu I Aneksu KSV, ili deo 1 odeljka A Priloga KSV. Provedbena uredba (EU) 2021/404, iz 1. dijela Aneksa KSV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili iz Aneksa VI. Provedbena Uredba (EU) 2021/405 i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador;	(a) U slučaju neprerađenih proizvoda od krvi: Aneks XV, Poglavlje 4 (C). (b) U slučaju preradjenih proizvoda od krvi: Aneks XV, Poglavlje 4 (D).
3	Krv i proizvodi od krvi kopitara	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2, 1.4 i 1.8	Krv i proizvodi od krvi moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 3.	Sledeće treće zemlje: 1. u slučaju krvi prikupljene u skladu sa tačkom 1. poglavlj IV. Aneks XIII, ili ako su proizvodi od krvi proizvedeni u skladu sa tačkom 2 podtačke (b): te glave: treće zemlje ili delovi trećih zemalja sa liste iz dela 1. Priloga IV. Provedbene uredbe (EU) 2021/404 iz koje je dozvoljen uvoz registrovanih konja ili registrovanih kopitara ili iz Aneksa I Implementacione uredbe (EU) 2021/405; 2. u slučaju krvnih proizvoda koji su obradeni u skladu sa tačkom 2. podtačke (b):i. Poglavlje IV. Aneks KSV: treće zemlje sa liste iz dela 1 Aneksa IV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili iz 1. dijela Aneksa XIII. Provedbene uredbe (EU) 2021/404 iz koje je dozvoljen uvoz registrovanih konja ili registrovanih kopitara ili iz Aneksa I Implementacione uredbe (EU) 2021/405	Aneks XV, Poglavlje 4(A).
4	Sveže ili rafrašnjljene kože papkara i kopitara	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1 i 1.2.3	Kože moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 4, tačkama 1 i 4.	Koža mora da potiče iz treće zemlje ili, u slučaju regionalizacije u skladu sa zakonodavstvom Unije, iz dela treće zemlje navedenog u Delu I Aneksa XIII.	Aneks XV, Poglavlje 5(A)

				Provredbena uredba (EU) 2021/404 ili Aneks I Implementaciona uredba (EU) 2021/405 iz kojih države članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa iste životinjske vrste.	
5	Obradene kože papkara i kopitara	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2.1 i 1.2.3 i 1.1.14.	Kože moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 4, tačke 2, 3 i 4	<p>1. U slučaju preradene kože kopitara i kopitara: treće zemlje sa liste iz Deo 1 Aneksa IV, Deo 1 Aneksa XIII, ili iz Deo 1 Odeljka A Aneksa KSV. Provredbena uredba (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador;</p> <p>2. U slučaju preradene kože preživara namenjene za otpremu u Uniju i koja je odvojeno uskladistena 21 dan ili će biti transportovana 21 dan bez prekida pre uvoza u Uniju bilo koja treća zemlja.</p>	<p>(a) U slučaju obrudenih koža kopitara, osim onih koje ispunjavaju zahteve navedene u odeljku 4, tačka 2: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.16 (b) U slučaju obradnih koža preživara i kopitara koji su namenjeni otpremi u Republiku Kosovo i koji su odvojeno skladistene u trajanju od 21 dana ili će se prevoziti 21 dan bez prekida pre uvoza: Službena izjava navedena u Aneksu XIII, stav 1, podstav 1.17 (c) U slučaju obradnih koža i kopitara koje ispunjavaju zahteve navedene u odeljku 4, tačka 2: Nije potreban sertifikat.</p>
6	Lovački trofeji i drugi preparati od životinja	Materijali kategorije 2 iz člana 9. stava 1. podstava 1.6 dobijeni od divljih životinja za koje se ne sumnja da su zaražene bolešcu koja se prenosi na ljudi ili životinje i materijala kategorije 3 iz člana 10. stava 1. podstava 1.1, 1.2.1., 1.2.3 i 1.1.14.	Lovački trofeji i drugi preparati moraju ispunjavati zahteve iz odeljka 5.	<p>1. U slučaju lovačkih trofeja i drugih preparata iz člana 5. stav 2.: svaka treća država;</p> <p>2. U slučaju lovačkih trofeja i drugih preparata iz člana 5. stav 3.: i) lovački trofeji od ptica: treće zemlje sa liste iz Deo 1 Aneksa KSV; Implementaciona uredba (EU) 2021/404 iz koje zemlje članice dozvoljavaju uvoz svežeg živinskog mesa iz sledećih zemalja: (GL) Grenland (TN) Tunisi; ii. lovački trofeji od kopitara i kopitarac: treće zemlje navedene u odgovarajućim kolonama za sveže meso kopitara i kopitarac iz dela 1 Aneksa XIII. Provredbena uredba (EU) 2021/404, uključujući ograničenja navedena u koloni za posebne uslove za sveže meso, ili iz Aneksa I Implementacione uredbe (EU) 2021/405 u slučaju kopitara</p>	<p>(a) U slučaju lovačkih trofeja iz odeljka 5, tačka 2: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.18 (b) U slučaju lovačkih trofeja iz odeljka 5, tačka 3: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.19. (c) U slučaju lovačkih trofeja iz odeljka 5, tačka 1: Nije potreban sertifikat.</p>
7	Svinjske čekinje	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.2.4.	Svinjske čekinje moraju biti dobijene od životinja koje potiču i koje su zaklancane u klaučici u trecoj zemlji porekla	<p>1. U slučaju širovog svinjskih čekinja: treće zemlje ili u slučaju regionalizacije njihove regije sa liste iz dela 1 Aneksa XIII, ili deo 1. odeljak A Aneksa XV. Implementacija Uredbe (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje u kojima nije bilo afričkih svinjske kuge tokom prethodnih 12 meseci datuma uvoza u Uniju: (AL) Albanija (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador;</p> <p>2. U slučaju preradnih svinjskih čekinja: treće zemlje sa liste u delu 1. Aneksa KŠIII, ili deo 1 odeljak A Aneksa KSV. Implementacioni propis (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje u kojima je možda bilo afričkih svinjske kuge tokom prethodnih 12 meseci datum uvoza u Uniju: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador;</p>	<p>(a) Ako se u prethodnih 12 meseci nije dogodio nijedan slučaj afričke svinjske kuge: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.20 (b) U slučaju da se u prethodnih 12 meseci dogodio jedan ili više slučajeva afričke svinjske kuge: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.21.</p>
8	Neobradena vuna i dlaka proizvedena od životinja koje nisu svinje	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.8 i 1.14.	<p>(1) Suva neobradena vuna i dlaka moraju biti: (a) sigurno zatvoreni u ambalaži, i (b) poslati direktno u pogon koji proizvodi derivate za upotrebu izvan lanca ishrane ili u pogon koji izvodi posredne operacije, pod uslovima koji sprečavaju širenje patogenih agenasa.</p> <p>(2) Vuna i dlaka su vuna i dlaka iz člana 27. stav 2. podstav 2.5.</p>	<p>1. Bilo koja treća zemlja. 2. Treća zemlja (ili njen region): (a) sa listu iz Deo 1 Aneksa XIII. Provredbena uredba (EU) 2021/404 iz kojih je dozvoljen uvoz svežeg mesa preživara u Uniju bez primene dodatnih posebnih uslova; i (b) kod kojih nema slinavke i sapa odnosno u slučaju vune i kose ovce i koze, ovce i koze boginja u skladu sa uslovima iz deo A Aneksa IV. Delegat Uredbe Komisije (EU) 2020/692 (*)</p>	<p>(1) Za uvoz! (2) Zahteva se izjava uvoznika u skladu sa Aneksom XIII, stav 1, podstav.</p>
9	Obradeno perje, delovi perja i papeđe	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.2.5 i 1.8 i 1.14.	Obradeno perje ili delovi perja moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 6	Bilo koja treća zemlja.	Za uvoz obradenog perja, delova perja i papeđa nije potreban zdravstveni sertifikat.
10	Nusproizvodi pečelarstva	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.5	1. U slučaju nusproizvoda pečelarstva namenjenih za	1.U slučaju nusproizvoda pečelarstva namenjen za upotrebu u pečelarstvu.	1.U slučaju nusproizvoda pečelarstva namenjenih za upotrebu u pečelarstvu.

			<p>upotrebu u pčelarstvu, osim pčelinjeg voska u obliku saca:</p> <p>(i) Nusproizvodi pčelarstva podvrgnuti su temperaturi od -12°C ili nižoj temperaturi najmanje 24 sata; ili</p> <p>(ii) U slučaju pčelinjeg voska, materijal je obraden u skladu sa bilo kojom od metoda obrade 1 do 5 ili metodom obrade 7, kako je navedeno u Poglavlju III Aneksa II, i prefiniran pre uvoza.</p> <p>2. U slučaju pčelinjeg voska, osim pčelinjeg voska u obliku saca, za druge svrhe osim za ishranu životinja iz uzgoja, pčelinji vosak je rafiniran ili preraden u skladu a bilo kojom od metoda obrade 1 do 5 ili metodom obrade 7, kako je navedeno u Poglavlju III Aneksa II pre uvoza.</p>	<p>treće zemlje sa liste u delu I. Aneks XIII, ili iz 1. dela odeljka A Aneks XV. Implementacioni propis (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje:</p> <p>(AL) Albanija (CM) Kamerun (DZ) Alžir (SV) El Salvador,</p> <p>2. U slučaju pčelinjeg voska za upotrebu koji ne hrane farmske životinje: bilo koje treće zemlje.</p>	<p>Aneks XIII, stav 1, podstav 1.28.</p> <p>2. U slučaju pčelinjeg voska za druge svrhe osim za ishranu životinja iz uzgoja:</p> <p>Komercijalni dokument koji potvrđuje doradu ili obradu.</p>
11	Kosti i proizvodi od kostiju (osim koštanog brašna), rogovi i proizvodi od rogova (osim brašna od rogova) i papci i proizvodi od papaka (osim brašna od papaka) namenjeni za upotrebu osim kao sirovine za proizvodnju hrane za životinje, organskih dubriva ili poboljšivača da	Materijali kategorije 3 iz člana 10 stav 1. podstava 1.1., 1.2.1., 1.2.3 i 1.8.	<p>Proizvodi moraju biti u skladu sa zahtevima navedenim u odeljku 7.</p>	<p>Bilo koja treća zemlja.</p>	<p>Proizvode prati:</p> <p>(a) komercijalni dokument kako je navedeno u odeljku 7. tačka 2.; i</p> <p>(b) izjava uvoznika u skladu sa Aneksom XIII, stav 1, podstav 1.32. na službenim jezicima Republike Kosovo.</p>
12	Hrana za kućne ljubimce, uključujući žvakalice za pse	<p>1. U slučaju obradene hrane za kućne ljubimce i žvakalice za pse: materijali iz člana 35 stav 1. podstav 1.1. i 1.2.</p> <p>2. U slučaju sirove hrane za kućne ljubimce: materijali iz člana 35. stav 1. podstav 1.3.</p>	<p>Hrana za kućne ljubimce i žvakalice za pse moraju biti proizvedene u skladu sa Poglavljem II Aneksa XI.</p>	<p>1. U slučaju sirove hrane za domaćinstvo kućni ljubimci:</p> <p>treće zemlje sa liste u delu I. Aneks XIII, deo I Aneksa XIV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili Aneks I Uredba o sprovođenju (EU) 2021/405, iz kojih zemalja zemlje članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa istih životinjske vrste u kojoj je dozvoljeno meso sa kostima.</p> <p>U slučaju ribljeg materijala, treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/405</p> <p>2. U slučaju žvakalica za pse i hrane za pse kućni ljubimci, osim sirove hrane za kućni ljubimci:</p> <p>treće zemlje sa liste u delu I. Aneks XIII, deo I Aneksa XIV, ili iz Deo I Odeljka A Aneksa XV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje:</p> <p>(AL) Albanija (EC) Ekvador (DZ) Alžir (GE) Gruzija (samo preradena hrana za kućni ljubimci, osim konzerviranih hrana za kućne ljubimce) (LK) Šri Lanka (SA) Saudijska Arabija (samo preradena hrana za kućne ljubimce dobijeno od živine) (SV) El Salvador (TV) Tajvan.</p> <p>U slučaju preradene hrane za domaćinstvo kućni ljubimci dobijeni od ribe, treće zemlje sa liste u Aneksu IX Provedbenoj uredbi (EU) 2021/405.</p>	<p>(a) U slučaju konzervisane hrane za kućne ljubimce: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.5.</p> <p>(b) U slučaju obradene hrane za kućne ljubimce, osim hrane za kućne ljubimce: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.6.</p> <p>(c) U slučaju žvakalica za pse: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.7.</p> <p>(d) U slučaju sirove hrane za kućne ljubimce: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.8.</p>
13	Poboljšivači ukusa za proizvodnju hrane za kućne ljubimce	Materijali iz člana 35 stav 1. podstav 1.1.	<p>Poboljšivači ukusa moraju biti proizvedeni u skladu sa Poglavljem III Aneksa XI.</p>	<p>Treće zemlje sa liste u delu I. Aneks XIII. Implementacioni propis (EU) 2021/404 ili Aneks I implementacije Uredbe (EU) 2021/405, iz kojih zemalja članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa istih životinjske vrste i kod kojih je dozvoljeno meso sa kostima.</p> <p>U slučaju materijalnih pojačivača ukusa dobijen od ribe, treće zemlje sa spiska iz Aneks IX. Provedbena uredba (EU) 2021/405</p> <p>U slučaju pojačivača ukusa dobijenih iz živina, treće zemlje sa liste u delu I. Aneks XIV. Implementacioni propis (EU) 2021/404, iz koje države članice dozvoliti uvoz svežeg živinskog mesa.</p> <p>U slučaju pojačivača ukusa dobijenih iz određeni divlji kopneni sisari i leporida, treće zemlje sa spiska iz Aneks V ili Aneks VI. Implementacija uredbe (EU) 2021/405 iz kojih zemalja</p>	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.9.

				članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa iz istog vrste.	
14	Nusproizvodi životinjskog porekla za proizvodnju hrane za kućne ljubimce, osim sirove hrane za kućne ljubimce i dobijenih proizvoda za upotrebu izvan lanca ishrane životinja	1. Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1 do 1.13. 2. U slučaju materijala za proizvodnju hrane za kućne ljubimce, materijala kategorije 1 iz člana 8. stava 1. podstava 1.3. 3. U slučaju krzna za proizvodnju dobijenih proizvoda, materijale kategorije 3 iz člana 10. stava (n)	Proizvodi moraju biti u skladu sa zahtevima navedenim u odeljku 8.	<p>1. U slučaju nusproizvoda životinjskog porekla za proizvodnju hrane za kućne ljubimce:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. u slučaju nusproizvoda životinjskog porekla poreklom od goveda, ovaca, koza, svinje i kopitar, uklj užajane i divlje životinje Životinje: trećih zemalja ili delova trećih zemalja zemlje sa liste iz 1. dela Aneks KSIII. Implementacioni propis (EU) 2021/404 ili Aneks I. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/405 iz kojih je dozvoljen uvoz svežeg mese za ljudsku ishranu; ii. u slučaju sirovina za živinu, uključujući bez ogrebotina: trećih zemalja ili delova trećih zemalja zemlje iz kojih su države članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa živine, koje su navedene na spisak u delu 1 Aneks XIV. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/404; iii. u slučaju ribljih sirovina: treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Propisom Komisije (EU) 2021/405; iv. u slučaju sirovina iz drugih divljih kopneni sisari i leporidi: treće zemlje sa liste u Aneksu V. ili VI. Propisom Komisije (EU) 2021/405; <p>2. U slučaju nusproizvoda životinjskog porekla za proizvodnju farmaceutskih proizvoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> treće zemlje sa liste u delu 1. Aneks KSIII, deo 1 Aneks XIV, ili dela 1 odeljka A Priloga XV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili iz Aneksa I, Aneksa V ili Aneksa VI. Provedbena uredba (EU) 2021/405 i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (PH) Filipini (SV) El Salvador (TV) Tajvan, <p>3. U slučaju nusproizvoda životinjskog porekla za proizvodnju proizvoda za koristiti van lanca ishrane za užajane životinje, osim farmaceutskih proizvoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> treće zemlje sa liste u delu 1. Aneks XIII ili deo 1 Priloga XIV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili iz Aneksa I, Aneksa V ili Aneksa VI. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/405. U slučaju materijala dobijenog od ribe, treće zemlje sa liste u Aneksu IX. Uredba za sprovođenje (EU) 2021/405; 4. U slučaju krzna za proizvodnju dobijeni proizvodi: <ul style="list-style-type: none"> treće zemlje sa liste u delu 1. Aneks XIII. Implementacioni propis Komisije (EU) 2021/404 iz koje odobrio ulazak u Sindikat svežeg mesa kopitara i kopitara 	<p>(a) U slučaju nusproizvoda životinjskog porekla za proizvodnju preradeo hranc za kućne ljubimce: Aneks XV, Prilagajće 3 (P).</p> <p>(b) U slučaju nusproizvoda životinjskog porekla za proizvodnju proizvoda za upotrebu izvan lanca ishrane za životinje iz uzgoja: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.2.2.</p>
15	Nusproizvodi životinjskog porekla za upotrebu kao sirova hrana za kućne ljubimce	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1 i člana 10. stav 1. podstav 1.2.1 i 1.2.2.	Proizvodi moraju biti u skladu sa zahtevima navedenim u odeljku 8.	Treće zemlje sa liste u delu 1. Aneks XIII. ili deo 1 Priloga XIV. Provedbena uredba (EU) 2021/404 ili od Aneks I Implementacione uredbe (EU) 2021/405, iz kojih zemlje članice dozvoljavaju uvoz svežeg mesa iste životinske vrste i u kojima je dozvoljeno meso sa kostima. U slučaju ribljeg materijala, treće zemlje s spisak iz Aneksa IX. Implementacioni propis (EU) 2021/405	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.8.

16	Nusproizvodi životinjskog porekla za upotrebu u ishrani krznaša	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1. do 1.13.	Proizvodi moraju biti u skladu sa zahtevima navedenim u odeljku 8.	Treće zemlje navedene u delu 1. Aneksa II Uredbe Komisije (EU) br. 206/2010 ili u Aneksu I Uredbe (EZ) br. 798/2008, iz kojih države članice odobravaju uvoz svećeg mesa istih životinjskih vrsta i gde je dozvoljeno samo meso sa kostima. U slučaju ribljeg materijala, treće zemlje navedene u Aneksu II Odluke 2006/766/EZ.	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.8.
17	Topljene masti za određene upotrebe izvan lanca ishrane životinja iz uzgoja	a) U slučaju materijala namenjenih za proizvodnju biodizela, oleohemijskih proizvoda ili obnovljivih goriva iz tukče L odeljka 2. poglavlja IV Aneksa II: materijali kategorije 1, 2 i 3 iz članova 8, 9 i 10. (b) U slučaju materijala namenjenih za proizvodnju obnovljivih goriva iz tukće J odeljka 2. Poglavlja IV Aneksa II: materijale kategorije 2 i 3 iz članova 9 i 10. (c) U slučaju materijala namenjenih organskim dubrivismi i sredstvima za poboljšanje tla: Materijali kategorije 2 iz člana 9, stav 1, podstav 1.3., 1.4 i 1.6.1 i materijali kategorije 3 iz člana 10, osim u stavu 1, podstav 1.3 i 1.6. (d) U slučaju materijala namenjenih za druge svrhe: Materijali kategorije 1 iz člana 8, stav 1, podstavovi 1.2., 1.3 i 1.4, materijali kategorije 2 iz člana 9, stav 1, podstav 1.3., 1.4 i 1.6.1 i materijali kategorije 3 iz člana 10, osim u stavu 1, podstavovi 1.3 i 1.6.	Topljene masti moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 9.	Treće zemlje sa liste u delu 1. Aneks XIII, ili iz 1. dela odeljka A Aneks XV. Implementacioni propis (EU) 2021/404 i sledeće treće zemlje: (AL) Albanija (DZ) Alžir (SV) El Salvador; U slučaju ribljeg materijala, treće zemlje s spiskom iz Aneksa IX. Implementacioni propis (EU) 2021/405	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.24.
18	Derivati masti	(a) U slučaju derivata masti za upotrebu izvan lanca ishrane za životinje iz uzgoja: Materijali kategorije 1 iz člana 8, stav 1, podstavovi 1.2., 1.3 i 1.4 Materijali kategorije 2 iz člana 9, stav 1, podstavovi 1.3 i 1.4 i članovi 9, stav 1, podstav 1.6.1 i navedeni materijali kategorije 3 prema člano 10. (b) U slučaju derivata masti koji se koriste kao hrana za životinje: Materijali kategorije 3 osim materijala iz člana 10. stav 1, podstav 1.14., 1.15 i 1.16.	Derivati masti moraju ispunjavati zahteve navedene u odeljku 10.	Bilo koja treća zemlja.	(a) U slučaju derivata masti za upotrebu izvan lanca ishrane za životinje iz uzgoja: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.29. (b) U slučaju derivata masti koji se koriste kao hrana za životinje: Aneks XIII, stav 1, podstav 1.30.
19	Zelatin za fotografске namene	Materijali kategorije 1 iz člana 8. stav 1. podstav 1.2 i materijali kategorije 3 iz člana 10.	Uvezeni želatin za fotografске namene mora ispunjavati zahteve navedene u odeljku 11.	Želatin za fotografске namene se može uvoziti samo iz porekla u Sjedinjenim Državama i Japanu koji su ovlašćeni u skladu sa odeljkom 11.	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.34.
20	Rogovi i proizvodi od rogova, o sim brašna od rogova, i papci i kopita i proizvodi od papaka i kopita, osim brašna od papaka i kopita, za proizvodnju organskih dubriva ili poboljšivača tla	Materijali kategorije 3 iz člana 10. stav 1. podstav 1.1, 1.2 i 1.14.	Proizvodi moraju biti u skladu sa zahtevima navedenim u odeljku 12.	Bilo koja treća zemlja.	Aneks XIII, stav 1, podstav 1.34.

Potpoglavlje 2

Uvozi krvi i krvnih proizvoda, izuzev onih od kopitara, za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzbunjene životinje

1. Zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni za uvoz krvi i krvnih proizvoda, isključujući one od kopitara, za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzbunjene životinje:

1.1. Krvni proizvodi trebaju dolaziti iz fabrike za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzbunjene životinje koje ispunjavaju specifične uslove utvrđene u ovo Administrativno uputstvo ili od stvaranja sakupljanja.

2. Krv od kojeg se proizvode krvni proizvodi za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzgajane životinje mora biti sakupljen pod veterinarskim nadzorom:

2.1. u klaonici:

2.1.1. odobren u skladu sa zakonodavstvom na snazi za utvrđivanje specifičnih higijenskih pravila za hrani životinjskog porekla; ili

2.1.2. odobren i nadziran od nadležnog organa zemlje sakupljanja; ili

2.1.3. od živih životinja u objektima odobrenim i nadziranim od nadležnog organa zemlje sakupljanja.

3. U slučaju krvnih proizvoda za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzgajane životinje, koji su dobijeni od životinja koje pripadaju taksonima Artiodactyla,

Perissodactyla i Proboscidea, uključujući njihova ukrštanja, oni moraju biti u skladu sa uslovima podstava 3.1 ili 3.2:

3.1. proizvodi moraju imati preden jedan od tretmana kao u nastavku koji garantuju nedostatak patogena bolesti utvrđenih u podstavu 3.2. ovog stava:

3.2. termički tretman na temperaturi od 65 °C za najmanje tri sata, praćen od kontrole efektivnosti;

3.3. zračenje na 25 Kg y od gama zraka, praćeno od kontrole efektivnosti;

3.4. termički tretman od najmanje 80 °C na celu njihovu supstancu, praćen od kontrole efektivnosti;

3.5. u slučaju životinja osim Suidae i Tayassuidae: promena pH na pH 5 za dva sata, praćen od kontrole efektivnosti;

3.6. u slučaju krvnih proizvoda koji se ne tretiraju u skladu sa podstavom 3.1 ovog stava, proizvodi moraju imati poreklo iz zemlje ili regiona;

3.7. kada nije registrovan nijedan slučaj bolesti Rinderpest, peste des petits ruminants PPR i Luginws Rift groznice za period od najmanje 12 meseci i kod kojih nije obavljena vakcinacija protiv ovih bolesti za period od najmanje 12 meseci;

3.8. kada nije registrovan nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte za period od najmanje 12 meseci, i

3.9. kod kojih nije obavljena vakcinacija protiv ove bolesti za period od najmanje 12 meseci, ili

3.10. u kojima se programi vakcinacije protiv bolesti Epizootske Afte obavljaju i službeno kontrolisu kod domaćih životinja preživara za period od najmanje 12 meseci; u tom slučaju, nakon veterinarskih kontrola na graničnoj kontrolnoj tački, proizvodi se trebaju transportovati direktno u registrovanu instituciju ili fabriku odredišta i sve prethodne mere, uključujući

bezbedno odlaganje otpada, neiskorištenih ili viška materijala trebaju se uzeti da bi se izbegli rizici širenja bolesti kod životinja ili ljudi.

4. Osim podstava 3.2.1 i 3.2.2. podstava 3.2, u slučaju ostalih životinja osim porodice svinja - Suidae i Tayassuidae, treba se poštovati jedan od uslova kao u nastavku:

4.1. u zemlji ili regionu porekla nije registrovan nijedan slučaj vezikularnog stomatitisa i bolesti plavog jezika - uključujući prisustvo seropozitivnih životinja u periodu od najmanje 12 meseci i nije obavljena vakcinacija protiv ovih bolesti u periodu od najmanje 12 meseci u opipljive vrste;

4.2. nakon veterinarskih kontrola pruženih na graničnoj kontrolnoj tački, proizvodi se trebaju transportovati direktno u fabrički odredišta i trebaju se preduzeti sve prethodne mere, uključujući bezbedno odlaganje otpada, neiskorišćenih ili viška materijala, da bi se izbegli rizici širenja bolesti kod životinja ili ljudi.

5. Osim pod-podstava 3.1.2.1. i 3.1.2.2. podstava 3.1, u slučaju Suidae i Tayassuidae, u zemlji ili regionu porekla nije registrovan nijedan slučaj vezikularne bolesti svinje, CSF klasične svinjske kuge i ASF afričke svinjske kuge u periodu od najmanje 12 meseci nije obavljena vakcinacija protiv ovih bolesti za najmanje 12 meseci i poštuje se jedan od uslova kao u nastavku:

5.1 u zemlji ili regionu porekla nije registrovan nijedan slučaj vezikularnog stomatitisa - uključujući prisustvo seropozitivnih životinja u periodu od 12 meseci i nije obavljena vakcinacija protiv ove bolesti u periodu od najmanje 12 meseci na opipljive vrste;

5.2. nakon veterinarskih kontrola pruženih na graničnoj kontrolnoj tački, proizvodi se moraju transportovati direktno u registrovano preduzeće ili fabriku odredišta i moraju se preduzeti sve prethodne mere, uključujući bezbedno odlaganje otpada, neiskorišćenih ili viška materijala, da bi se izbegli rizici širenja bolesti životinja ili ljudi.

6. U slučaju krvnih proizvoda za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane za uzbunjene životinje koje su izvedene od ptica i drugih vrsta ptica, oni trebaju ispuniti uslove kao u nastavku podstava 4.1 ili 4:

6.1 proizvodi trebaju imati preden jedan od tretmana u nastavku koji garantuju nedostatak patogena bolesti utvrđenih u podstavu 4.2:

6.2 termički tretman na temperaturi od 65 °C od najmanje 3 sata, propraćen od kontrole efektivnosti;

6.3 zračenje na 25 kGy od gama zraka, propraćen od kontrole efektivnosti;

6.4 termički tretman od najmanje 70 °C u svu njihovu supstancu, propraćen od kontrole efektivnosti;

6.5 u slučaju krvnih proizvoda koji se ne tretiraju u skladu sa podstavom 4.1, proizvodi trebaju imati poreklo iz države ili regiona:

6.5.1 koji je bio sloboden od Newcastle bolesti i visoko patogene ptičje gripe kao što je navedeno u Zakoniku o zdravlju životinja WOAH-a;

6.5.2 koji tokom poslednjih 12 meseci nije obavio vakcinaciju protiv ptičije gripe;

6.5.3 kada ptice ili druge vrste ptica od kojih proizilaze proizvodi nisu vakcinisani protiv Newcastle bolesti vakcinama pripremljenim od glavne vrste Newcastle bolesti koje pokazuju veću patogenost od lentogenih sojeva virusa.

Potpoglavlje 3

Uvozi krvi i krvnih proizvoda od kopitara

1. Zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni na uvoz krvi i krvnih proizvoda od kopitara kao:

1.1. Krv mora biti u skladu sa uslovima utvrđenim u stavu 1, podstavu 1.1 Poglavlja IV Priloga XI i mora se sakupljati pod veterinarskim nadzorom:

1.1.1. u klaonici;

1.1.2. odobreni u skladu sa zakonodavstvom na snazi o utvrđivanju specifičnih higijenskih pravila hrane životinjskog porekla ili

1.1.3. odobreni i nadzirani od nadležnog organa zemlje sakupljanja; ili

1.1.4. od živih kopitara u objektima odobrenim i opremljenim brojem veterinarskog usvajanja i nadzirani od nadležnog organa mesta sakupljanja za svrhe sakupljanja krvi od životinja za proizvodnju krvnih proizvoda za razne svrhe od hrane.

2. Krvni proizvodi moraju biti u skladu sa uslovima utvrđenim u stavu 2 Poglavlja IV Priloga XI.

3. Osim toga, proizvodi od krvi utvrđeni u podstavu 2.2.1 Poglavlja IV Priloga XI moraju se proizvoditi od krvi sakupljene od kopitara koji su držani u periodu od najmanje tri meseca, ili od rođenja ako su manje od tri meseca pre dana sakupljanja na farmama pod veterinarskim nadzorom u trećoj zemlji sakupljanja, koje u tom periodu i periodu sakupljanja krvi nisu imale:

3.1. Bolest afričkih konja u skladu sa zakonodavstvom na snazi;

3.2. Venecuelanski konjski encefalomijelitis u periodu od najmanje dve godine;

3.3. Žlezde;

3.4. Za period od tri godine; ili

3.5. Za period od šest meseci kada životinje nisu pokazale kliničke znakove žlezdi - Burkholderia mallei tokom ispekcije nakon smrti u klaonici utvrđenoj u podstavu 1.1 stava 1. ovog člana, uključujući pažljivo ispitivanje sluzokože iz dušnika, grkljan, nosne šupljine i sinusi i njihove grane, nakon podele glave u prosečnoj ravni i uklanjanja nosne pregrade;

3.6. u slučaju krvnih proizvoda osim različitih od seruma i plazme, vezikularni stomatitis za period od najmanje šest meseci.

4. Proizvodi od krvi moraju doći iz preduzeća ili fabrike odobrene ili registrovane od nadležnog organa zemlje porekla.

5. Krv i proizvodi od krvi moraju se upakovati i etiketirati u skladu sa stavom 3 Poglavlja IV Priloga XI.

Potpoglavlje 4 **Uvozi krvna i koža kopitara**

1. Zahtevi u nastavku biće sprovedeni za uvoz krvna i kože kopitara.

2. Sveže ili rashlađene kože mogu se uvoziti ako:

2.1. dolaze iz zemlje EU-a ili iz treće zemlje utvrđene u sprovodljivoj koloni reda 4 tabele 2 utvrđene u potpoglavlju 1. ovog priloga, što, prema slučaju, za dotične vrste:

2.2. za period od najmanje 12 meseci pre dostavljanja, bile su slobodne od sve bolesti kao u nastavku:

2.2.1. Klasična svinjska kuga;

2.2.2. Afrička svinjska kuga i

2.2.3. Rinderpest (Goveda kuga): i

2.2.4. Nije imala bolest Epizootske Afte u periodu od najmanje 12 meseci pre datuma dostavljanja i kada, u periodu od najmanje 12 meseci pre datuma dostavljanja nije obavljena nijedna vakcinacija protiv te bolesti;

2.2.5. dobijene su od:

2.2.5.1. životinja koje su boravile na teritoriji zemlje porekla u periodu od najmanje tri meseca pre klanja ili od rođenja u slučaju životinja starijih od tri meseca;

2.2.5.2. u slučaju krvna i kože od dvokopitara, životinje koje dolaze sa farmi na kojima nije imalo izbijanje bolesti Epizootske Afte u prethodnih 30 dana i oko kojih u radijus od 10 km nema nijedan slučaj bolesti Epizootske Afte za 30 dana;

2.2.5.3. u slučaju krvna i svinjske kože, životinje koje dolaze sa farmi na kojima nije imalo izbijanja vezikularne bolesti svinja u prethodnih 30 dana, ili klasične ili afričke svinjske kuge u prethodnih 40 dana, i oko kojih unutar radiusa od 10 km za 30 dana nema nijedan slučaj ovih bolesti; ili

2.2.5.4. životinje koje su prošle zdravstvenu inspekciju pre smrti u klaonici tokom 24 sata pre klanja i nisu pokazale nijedan dokaz bolesti Epizootske Afte, sitnih štetočina, klasične svinjske kuge, afričke svinjske kuge ili vezikularne bolesti svinja; i

2.2.5.5. preduzeli su sve mere da izbegnu ponovnu kontaminaciju patogenim agensima.

3. Krzno i tretirane kože utvrđene u tački C, stav 2 Poglavlja V Priloga XI mogu se uvoziti bez nijednog ograničenja.

4. Krzno i druge tretirane kože mogu se uvoziti ako:

4.1. one dolaze iz:

4.1.1. zemlja EU-a ili treća zemlja ili, u slučaju regionalizacije u skladu sa zakonodavstvom na snazi, iz dela treće zemlje, koji se pojavljuje na spisku utvrđenom u tački (a) kolone 'spisak trećih zemalja' reda 5 Tabele 2 utvrđene u Potpoglavlju 1 iz kojeg se ovlašćuju uvozi svežeg mesa odgovarajućih vrsta i one su tretirane kako se spominje u podstavu 1.28.1, 1.28.2 i 1.28.3 stava 1. člana 3 ovog Administrativnog uputstva;

4.1.2. zemlja EU-a ili treća zemlja koja se pojavljuje na spisku utvrđenom u tački (a) sprovodljive kolone reda 5 tabele 2 utvrđene u potpoglavlju 1 i oni su tretirane kako se utvrđuje u podstavu 1.28.3. stava 1. člana 3. ovog Administrativnog uputstva; ili

4.1.3. kopitari ili prezivari iz zemlje EU-a ili treće zemlje koji se pojavljuju na spisku navedenom u tački (b) kolone 'spisak trećih zemalja' reda 5 tabele 2 Potpoglavlja 1, i tretirane su kako se utvrđuje u podstavu 1.28.1, 1.28.2 i 1.28.3 stava 1 člana 3 ovog Administrativnog uputstva i nakon tretmana se drže odvojeni u periodu od najmanje 21 dana; i

4.1.4. u slučaju krvna i slanih koža transportovanih brodom, one su tretirane kako što se utvrđuje u podstavu 1.28.2 i 1.28.3 stava 1 člana 3 ovog Administrativnog uputstva i držane su odvojene nakon tretmana tokom transporta u periodu od najmanje 14 dana u slučaju tretmana utvrđenog u podstavu 1.28.2 ili sedam dana u slučaju tretmana utvrđenog u tački podstava 1.28.3 pre uvoza i zdravstveni sertifikat koji prati teret potvrđuje takav tretman i trajanje transporta.

5. Krzno i sveže kože, rashlađene ili tretirane od kopitara moraju se uvoziti u kontejnerima, drumskim vozilima, železničkim vagonima ili zapečaćenim balama pod odgovornošću nadležnog organa zemlje dostavljanja.

Potpoglavlje 5 **Uvoz lovnih trofeja i drugih preparata od životinja**

1. Zahtevi kao u nastavku biće sprovedeni za uvoz lovnih trofeja i drugih preparata od životinja:

1.1. Lovni trofeji ili drugi preparati od životinja koji ispunjavaju uslove utvrđene u tačkama B i C, stav 1 Poglavlja VI Priloga XI mogu se uvoziti bez ograničenja;

1.2. Tretirani lovni trofeji ili drugi preparati od ptica i kopitara, koji se sastoje samo od kostiju, rogova, kopita, kandži, rogova, zuba, krvna ili kože, iz zemalja EU-a ili trećih zemalja mogu se uvoziti ako su u skladu sa zahtevima tačke C, stava 1, podstava 1.1 i tačke C, stava 2, podstava 2.1.1 do 2.1.3 i 2.2.1 i 2.2.2 Poglavlja VI Priloga XI;

1.3. Međutim, u slučaju suho-soljenih ili mokro-soljenih koža transportovanih brodom, kože se ne trebaju soliti 14 dana pre dostavljanja, pod uslovom da se sole 14 dana pre uvoza.

2. Lovni trofeji ili drugi preparati od ptica i kopitara koji se sastoje od celih anatomskega delova, koji nisu tretirani na nijedan način, mogu se uvoziti ako:

2.1. dolaze od životinja sa poreklom iz područja koje ne podleže ograničenjima kao rezultat prisutnosti ozbiljnih prenosivih bolesti prema kojima su životinje dotičnih vrsta osjetljive;

2.2. su upakovani ne bivajući u kontakt sa drugim proizvodima životinjskog porekla koji bi ih mogli kontaminirati, u pojedinačna, providna i zatvorena pakovanja da bi se izbegla svaka kasnija kontaminacija.

Potpoglavlje 6 **Uvozi perja, delova perja i tretiranih perja**

1. Perje i tretirani delovi perja i pera mogu se uvoziti:

1.1. ako se tretiraju ukrasnim perjem, tretirana perja prenesena od putnika za svoju privatnu upotrebu ili pošiljke tretiranih perja ili pera koje se šalju pojedincima za neindustrijske svrhe; ili

1.2. ako se prate trgovinskim dokumentom koji navodi da su perje i delovi perja ili pera tretirani mlazom pare ili drugom metodom koja obezbeđuje da ne ostanu neprihvativi rizici i da su dobro zatvorena u ambalaži i suha; i

1.3. osim ako trgovinski dokument navodi da su oprani u fabrici i tretirani vrućom parom na 100 °C za najmanje 30 minuta, šalju se u registrovano preduzeće ili fabriku za takav tretman.

Potpoglavlje 7

Uvozi kostiju i proizvoda od kosti (izuzev koštanog brašna), rogova i proizvoda od rogova (izuzev brašna od rogova) i kopita i proizvoda od kopita (izuzev brašna od kopita) namenjenih za upotrebu osim kao prehrambeni materijal, organska gnojiva ili poboljšivači zemljišta

1. Kosti i proizvodi od kostiju izuzev koštanog brašna, rogova i proizvoda od rogova - izuzev brašna od rogova i kopita i proizvoda od kopita - izuzev brašna od kopita mogu se uvoziti za proizvodnju izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca ishrane ako:

1.1. proizvodi se suše pre izvoza u Republici Kosovo i ne hlade ili zamrzavaju;

1.2. proizvodi se transportuju iz zemlje porekla direktno do granične kontrolne tačke za ulazak u Republici Kosovo;

1.3. nakon kontrole dokumenata pruženih na graničnoj kontrolnoj tački, proizvodi se prate direktno u registrovano preduzeće ili fabriku odredišta.

2. Svaki teret mora biti praćen trgovinskim dokumentom zapečaćenim od nadležnog organa koji nadzori postavljanje porekla, uključujući informacije kao u nastavku:

2.1. zemlja porekla;

2.2. ime preduzeća ili proizvodne fabrike;

- 2.3. vrstu proizvoda - suhe kosti/proizvod suhe kosti/suhi rogovi/proizvodi od suhih rogov/suha kopita/proizvodi od suhih kopita), i
- 2.4. potvrdu da se proizvod ne namerava u nijednoj fazi odstupiti za neku upotrebu u proizvodnji hrane, materijala za ishranu, organskih gnojiva ili poboljšivača zemljišta, i
- 2.5. potiče od zdravih životinja zaklanih u klaonicama; i
- 2.6. ili je sušeno u periodu od 42 dana na prosečnoj temperaturi od najmanje 20 °C; i/ili
- 2.7. zagrevan je za jedan sat na temperaturi od najmanje 80 °C do jezgra; i/ili
- 2.8. spaljen je u pepeo jedan za jedan sat na temperaturi od najmanje 800 °C do srži; i/ili
- 2.9. podvrgnut je procesu zakiseljavanja takvom da se pH držao za najmanje jedan sat na manje od 6 do srži.
3. Za dostavu u Republici Kosovo, materijal se mora zatvoriti u zatvorenim kontejnerima ili vozilima.
4. Ako se transportuju u kontejnerima, kontejneri, i u svim slučajevima svi prateći dokumenti, moraju nositi ime i adresu registrovanog preduzeća ili fabrike odredišta.
5. Nakon predviđenih veterinarskih kontrola na graničnoj kontrolnoj tački, materijal se mora transportovati direktno u registrovano preduzeće ili fabriku odredišta.

Potpoglavlje 8

Uvozi nusproizvoda životinja za proizvodnju hrane za krznene životinje, hrane za domaće životinje, osim neprerađene hrane za domaće životinje, i izvedenih proizvoda za upotrebe izvan lanca hrane za uzgajane životinje

1. Nusproizvodi životinja namenjeni za proizvodnju hrane za krznene životinje, hrane za domaće životinje, osim neprerađene hrane za domaće životinje, i za izvedene proizvode za upotrebe izvan lanca hrane za uzgajane životinje mogu se uvoziti pod uslovom da:
- 1.1. životinjski nusproizvodi su duboko zamrznuti u biljki porekla ili čuvani u skladu sa zakonodavstvom na snazi kako bi se sprečilo kvarenje između dostave i isporuke u preduzeću ili fabriku odredišta;
- 1.2. životinjski nusproizvodi podvrgnuti su svim prethodnim merama kako bi se izbegla kontaminacija patogenim agensima;
- 1.3. nusproizvodi životinja upakovani su u novom pakovanju sprečavajući bilo kakvo curenje ili u ambalažu koja je očišćena i dezinfikovana pre upotrebe;
- 1.4. nakon veterinarskih kontrola predviđenih na veterinarskoj graničnoj tački, životinjski nusproizvodi transportuju se direktno ili u:
- 1.4.1. fabriku za ishranu domaćih životinja ili u registriranom preduzeću ili fabriku odredišta koja je dala garanciju da će se nusproizvodi životinja upotrebiti samo u svrhu proizvodnje proizvoda za koje je registrovana ili odobrena, prema slučaju, kako se utvrđuje

od nadležnog organa ako je potrebno, i neće napustiti preduzeće ili fabriku netretiranu osim za direktno odlaganje;

1.4.2. preduzeće ili fabriku koja je odobrena u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.8 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;

1.4.3. registrovani korisnik ili centar sakupljanja koji je dao garanciju da će se nusproizvodi životinja upotrebiti samo za dozvoljene svrhe, kako se specifikuje od nadležnog organa ako je potrebno; ili

1.4.4. preduzeće ili fabriku koja je odobrena u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. i

1.5. u slučaju sirovine za proizvodnju hrane za životinje utvrđene u članu 35, stav 1, podstav 1.1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., sirovina treba:

1.5.1. obeležiti se u zemlji porekla pre ulaska u Republici Kosovo krstom tečnog uglja ili aktivnog ugljenika, na svakoj spoljnoj strani svakog zamrznutog bloka, ili, kada se sirovina transportuje na paletama koje se ne odvajaju na posebne terete tokom transporta u fabriku odredišta hrane za životinje, na svakoj spoljnoj strani svake palete, na takav način da oznaka pokriva najmanje 70 % dijagonalne dužine strane zamrznutog bloka i da bude najmanje 10 cm u širinu;

1.5.2. u slučaju materijala koji nije zamrznut, označava se na mestu porekla pre ulaska u Republici Kosovo prskajući ga tečnim ugljem ili primenivši ugljene prašine na takav način da se ugalj jasno vidi na materijalu;

1.5.3. da se transportuje direktno u:

1.5.3.1. fabriku odredišta hrane za životinje u skladu sa podstavom 1.4.1 stava 1.4 ovog člana; ili

1.5.3.2. preduzeće ili fabriku odredišta koja je odobrena u skladu sa članom 24, stav 1, podstav 1.8 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., u skladu sa podstavom 4.2 stava 4. ovog člana, i odatle direktno u fabriku hrane za životinje utvrđenu pod podstavom 5.1.3.1. ovog stava, pod uslovom da fabrika odredišta.

1.5.3.2.1 tretira samo materijal pokriven od stava 5, ili

1.5.3.2.2 tretira samo materijale namenjene za fabriku hrane za domaće životinje kako se utvrđuje pod tački 5.3.1 ovog stava; i

1.5.4. manipulisati se da ukloni oznaku predviđenu u podstavu 5.1 i 5.2 ovog stava samo u fabrici odredišta hrane za domaće životinje i samo odmah pre upotrebe materijala za proizvodnju hrane za domaće životinje, u skladu sa uslovima sprovodljivim na hranu za domaće životinje proizvedene od materijala kategorije 3 utvrđene u Poglavlju II Priloga XI;

1.6 U slučaju pošiljki sastojanih od sirovine, koja je tretirana kao što se utvrđuje u stavu 5. gore i drugih netretiranih sirovina, sve sirovine u teretu su označene kako se utvrđuje u podstavu 5.1 i 5.2 gornjeg stava 5;

1.7 oznaka utvrđena u podstavu 5.1 i 5.2 i stavu 6 ostaje vidljiva od dostave do isporuke u fabriku odredišta hrane za životinje;

1.8 U fabriku odredišta hrane za životinje, sirovina za proizvodnju hrane za životinje utvrđena u članu 35, stav 1, podstav 1.1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. će se čuvati pre proizvodnje, upotrebiti i odlagati u uslovima ovlašćenim od nadležnog organa, koji dozvoljavaju službene kontrole nad količinom primljenog materijala, upotrebljenog za proizvodnju i odlaganje, ako je primenjivo.

2. Nadležni organ može ovlastiti operatera fabrike za hranu životinja da čuva takve materijale zajedno sa materijalima kategorije 3.

Potpoglavlje 9

Uvozi masti preradenih za određene svrhe izvan lanca hrane za uzgajane životinje

1. Preradene masti koje nisu namenjene za proizvodnju hrane za uzgajane životinje, proizvodnju kozmetike, medicinskih proizvoda ili medicinskih oprema, mogu se uvoziti pod uslovom da:

1.1. potiču iz:

1.2. u slučaju materijala namenjenih za proizvodnju bionafte, oleohemijskih proizvoda ili za proizvodnju obnovljivih goriva koji su podvrgnuti tretmanu utvrđenom u tački L Potpoglavlja 2 poglavlja IV priloga II ovog administrativnog uputstva, životinjski nusproizvodi utvrđeni u članovima 8, 9 i 10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;

1.3. u slučaju materijala namenjenih za proizvodnju organskih dубriva i poboljšivača zemljišta, materijali kategorije 2 utvrđeni u podstavovima 1.3, 1.4 i 1.6.1 člana 9 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., ili materijala kategorije 3, osim materijala utvrđenih u podstavovima 1.3 i 1.16 člana 10 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;

1.4. u slučaju materijala namenjenih za proizvodnju obnovljivih goriva utvrdenih u tački J člana 2 Poglavlja IV Priloga II ovog Administrativnog uputstva, materijali kategorije 2 utvrđeni u članu 9 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., i materijali kategorije 3 utvrđeni u članu 10 tog Administrativnog uputstva;

1.5. u slučaju drugih materijala, materijali kategorije 1 utvrđeni u podstavu 1.2, 1.3 i 1.4 člana 8 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., materijali kategorije 2 utvrđeni u podstavu 1.3 i 1.4 člana i podstav 1.6.1 člana 9 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. ili materijali kategorije 3. osim materijala utvrđenih u podstavovima 1.3 i 1.16 člana 10 tog Administrativnog uputstva;

1.5.1. oni su preradeni metodom prerađe 1 - sterilizacija sa pritiskom ili u skladu sa jednim od drugih metoda prerađe utvrdenih u Poglavlju III Prilog II ovog Administrativnog uputstva;

1.5.2. u slučaju masti poreklom od preživara, uklonjene su nerastvorljive nečistoće iznad 0,15% prema težini;

1.5.3. oni su obeleženi pre dostave u Republici Kosovo na način da minimalna koncentracija GTH utvrđena u podstavu 1.2 Poglavlja V Priloga VI ovog Administrativnog uputstva je postignuta;

1.5.4. nakon veterinarskih kontrola predviđenih na graničnoj kontrolnoj tački, prerađene masti se transportuju direktno u registrovano preduzeće ili fabriku odredišta, u uslovima koji sprečavaju kontaminaciju; i

1.5.5. oni nose etikete, na pakovanju ili kontejneru, gde piše "**NE UPOTREBLJAVAJU SE ZA LJUDSKU ILI ŽIVOTINJSKU ISHRANU**".

Potpoglavlje 10 Uvozi derivata masti

1. Derivati masti mogu se uvoziti ako zdravstveni sertifikat koji prati teret potvrđuje:

1.1. ako derivati masti potiču iz materijala kategorije 1, 2 ili 3;

1.2. u slučaju derivata masti proizvedenih od materijala kategorije 2, da proizvodi:

1.2.1. proizvedeni su upotrebivši metodu koja ispunjava najmanje standarde jednog od procesa utvrđenih u stavu 1. Poglavlja XI Priloga XI; i

1.2.2. će se upotrebiti samo u organsko đubrivo ili poboljšivača zemljišta ili u druge upotrebe izvan lanca ishrane za uzgajane životinje, osim u kozmetiku, farmaceutiku i medicinskim opremama;

1.2.3. u slučaju derivata masti proizvedenih od materijala kategorije 1, da se proizvodi ne trebaju upotrebiti u organska đubriva i poboljšivača zemljišta, kozmetiku, farmaceutiku i medicinskim opremama; međutim, oni se mogu upotrebiti za druge svrhe izvan lanca hrane za uzgajane životinje.

2. Zdravstveni sertifikat utvrđen u stavu 1. ovog člana mora se predočiti nadležnom organu na graničnoj kontrolnoj tački na ulasku robe u Republici Kosovo, a zatim kopija mora da prati teret do njegovog dolaska u fabriku odredišta.

3. Nakon veterinarskih kontrola predviđenih na graničnoj kontrolnoj tački, derivati masti će se transportovati direktno u registrovano preduzeće ili fabriku odredišta.

Potpoglavlje 11 Uvozi rogovih i proizvoda od rogova, izuzev brašna od rogova, i kopita i proizvoda od kopita, isključujući brašna od kopita, namenjenih za proizvodnju organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta

1. Rogovi i proizvodi od rogova, izuzev brašna od rogova, i kopita i proizvodi od kopita, izuzev brašna od kopita, namenjenih za proizvodnju organskih đubriva ili poboljšivača zemljišta. mogu se uvoziti pod uslovom da:

1.1. proizvedeni su u skladu sa Poglavljem XII Priloga XI; i

1.2. prosleđuju se nakon veterinarskih kontrola predviđenih na graničnoj kontrolnoj tački, direktno u odobreno ili registrovano preduzeće ili fabriku.

POGLAVLJE III POSEBNA PRAVILA ZA ODREĐENE UZORKE

Potpoglavlje 1 Istraživački i dijagnostički uzorci

1. Osim slučaja kada se oni drže za referentne svrhe ili se ponovo dostavljaju u zemlju porekla, istraživački i dijagnostički uzorci i svaki proizvod koji potiče upotreborom ovih uzoraka biće uništen:

1.1. kao ostatak od spaljivanja;

1.2. pomoću sterilizacije pod pritiskom i odlaganjem ili naknadnom upotreborom u skladu sa članovima 12 do 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.; ili

1.3. u skladu sa podstavom 4.2 stava 4 Potpoglavlja 1 Poglavlja I Priloga IV u slučaju da:

1.3.1. količine ne prelaze 2.000 ml; i

1.3.2. pod uslovom da su uzorci ili dobijeni proizvodi proizvedeni i isporučeni iz zemalja EU-a ili iz zemalja ili delova zemalja iz kojih se ovlašćuje.

Potpoglavlje 2 Uzorci trgovanja

1. Nadležni organ može ovlastiti uvoz i tranzit trgovinskih uzoraka, pod uslovom da:

1.1. imaju poreklo iz:

1.1.1. zemlje EU-a ili treće zemlje utvrđene u koloni 'spisak trećih zemalja' reda 14 tabele 2 Potpoglavlja I Poglavlja II ovog Priloga;

1.2. u slučaju trgovinskih uzoraka koji se sastoje od mleka, proizvoda na bazi mleka ili proizvoda poreklom od mleka, zemlje EU-a ili iz trećih zemalja utvrđenih i ovlašćenih za unošenje u EU tereta neprerađenog mleka i mlečnih proizvoda namenjenih za ljudsku upotrebu;

1.3. prate se zdravstvenim sertifikatom kako se utvrđuje u Prilogu XIII, stav 1, podstav 1.2.3. i

1.4. nakon veterinarskih kontrola predviđenih na graničnoj kontrolnoj tački, transportuju se direktno u odobreno ili registrovano preduzeće ili fabriku naznačenu u ovlašćenju nadležnog organa.

2. Osim u slučajevima kada se trgovinski uzorci drže za referentne svrhe, oni će se:

2.1. odlagati/uništiti ili upotrebiti u skladu sa članovima 12, 13 i 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.; ili

- 2.2. ponovo se dostavljaju u zemlju porekla.
3. Ako se trgovinski uzorci upotrebljavaju za testiranje mašina, testiranje će se obaviti:
 - 3.1. sa namenjenim opremama; ili
 - 3.2. sa opremama koje se čiste i dezinfikuju pre upotrebe za drugačije svrhe od testiranja.
4. Tokom transporta u odobreno ili registrovano preduzeće ili fabriku, trgovinski uzorci moraju se upakovati u otporne kontejnere od curenja.

Potpoglavlje 3 Izloženi artikli

1. Uvoz i tranzit izloženih artikala će se vršiti u skladu sa uslovima kao u nastavku:
 - 1.1. oni imaju poreklo iz zemalja EU-a ili trećih zemalja utvrđenih u koloni 'spisak trećih zemalja' reda 14 tabele 2 Potpoglavlja 1 Poglavlja II;
 - 1.2. njihovo unošenje je unapred ovlašćeno od nadležnog organa gde se izloženi artikli namerava upotrebiti;
 - 1.3. nakon veterinarskih kontrola predviđenih na graničnoj kontrolnoj tački, izloženi artikli se moraju dostaviti direktno ovlašćenom korisniku.
2. Svaki teret mora se upakovati u pakovanju koje sprečava svako curenje i mora se propratiti trgovinskim dokumentom koji specifikuje:
 - 2.1. opis materijala i životinjskih vrsta porekla;
 - 2.2. kategoriju materijala;
 - 2.3. količinu materijala;
 - 2.4. mesto dostave materijala;
 - 2.5. ime i adresu dostavljača;
 - 2.6. ime i adresu primaoca; i
 - 2.7. detalji koji dozvoljavaju identifikaciju ovlašćenja nadležnog organa odredišta.
3. Nakon izložbe ili nakon završetka umetničke delatnosti, izloženi artikli će se:
 - 3.1. ponovo dostaviti u zemlju porekla;

3.2. dostaviti u drugu zemlju, ako je takva pošiljka unapred ovlašćena od nadležnog organa zemlje odredišta; ili

3.3. odlagati u skladu sa članovima 12, 13 i 14 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

POGLAVLJE IV SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA ODREĐENA KRETANJA NUSPROIZVODA ŽIVOTINJA

Potpoglavlje 1 Uvozi određenih materijala kategorije 1

1. Materijali utvrdeni u članu 28 ovog Administrativnog uputstva će se uvoziti u uslovima kao u nastavku:

1.1. materijali će se uvoziti sa etiketom priloženom na pakovanju, kontejneru ili sredstvu gde piše **“Zabranjeno u hrani, hrani za životinje, dubriva, kozmetici, medicinskim proizvodima i medicinskim opremama”**.

2. Materijali će se predati direktno preduzeću ili fabrici odobrenoj ili registrovanoj za proizvodnju izvedenih proizvoda, drugačije od proizvoda utvrđenih u stavu 1. ovog člana.

3. Neiskorišćeni materijali ili višak će se upotrebiti ili odlagati u skladu sa članom 12 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.

Potpoglavlje 2 Uvozi određenih materijala za različite svrhe od hrane životinja užgajanog zemljišta

1. Nadležni organ može ovlastiti uvoz materijala kao u nastavku za različite svrhe od hrane životinja užgajanog zemljišta, osim hrane životinja od krvna, pod uslovom da ne bude imalo neprihvatljiv rizik za prenošenje prenosivih bolesti na ljude ili životinje:

1.1. životinjski nusproizvodi od vodenih životinja i proizvodi dobijeni od vodenih životinja;

1.2. vodeni beskičmenjaci i proizvodi dobijeni od vodenih beskičmenjaka;

1.3. kopneni beskičmenjaci, uključujući svaki oblik njihove transformacije, takvi kao ličinke, i proizvodi koji proizilaze od njih;

1.4. proizvodi proizvedeni od životinja utvrđenih u podstavu 1.1, 1.2 i 1.3 ovog člana, takvi kao riblja jaja;

1.5. Materijal kategorije 3 koji se sastoji od životinja i njihovih delova iz zooloških redova Rodentia i Lagomorpha.

2. Uvoz tereta materijala utvrđenih u stavu 1. ovog člana vršiće se u skladu sa zahtevima sanitарне sertifikacije u skladu sa nacionalnim pravilima.

POGLAVLJE V **PRAVILA ZA IZVOZ ODREĐENIH IZVEDENIH PROIZVODA**

1. Sprovodljiva pravila za izvoz izvedenih proizvoda navedenih u članu 27 stav 4 ovog Administrativnog uputstva, kao što sledi:

	Dobijeni proizvodi	Pravila za izvoz
1	<ul style="list-style-type: none">• Preradeno organsko dubrivo• Organska dubriva, ostaci varenja komposta iz transformacije biogasa koji ne sadrže druge životinjske nusproizvode ili izvedene proizvode osim preradeno organsko dubrivo• Preradeni životinjski proteini koji sadrže preradeno organsko dubrivo kao i sastojak mešanja	<p>Dobijeni proizvodi kao što sledi treba da budu u skladu najmanje sa uslovima utvrđenim u podstavu 1.1. 1.2. 1.4. I 1.5. stave 1 Potpoglavlja 2 Poglavlja I Prilogu IX;</p> <ul style="list-style-type: none">• Preradeno organsko dubrivo• Organska dubriva, ostaci varenja komposta iz transformacije biogasa koji ne sadrže druge životinjske nusproizvode ili izvedene proizvode osim preradeno organsko dubrivo.• Preradeno dubrivo kao sastojak mešanja u preradenim životinjskim proteinima.
2	Krvni proizvodi i meduproizvodi	Krv, krvni proizvodi i meduproizvodi proizvedeni u Republici Kosovo ili uvezeni u Republici Kosovo u skladu sa zdravstvenim zahtevima utvrđenim u Prilogu X ili Sekcijama 2 i 3 Poglavlja II ovog Priloga za upotrebu izvan lanca hrane užgajanih životinja, pod uslovom da budu u skladu sa zahtevima uvoza zemlje odredišta.

POGLAVLJE VI **ZAHTEVI ZA ULAZAK TERETA ŽIVOTINJSKIH NUSPROIZVODA I PROIZVODA IZVEDENIH POREKLOM, I KOJI SE VRAĆAJU U REPUBLICI KOSOVO NAKON ODBIJANJA ULASKA OD DRUGE DRŽAVE**

Potpoglavlje 1

Životinjski nusproizvodi neupakovani ili na veliko i dobijeni proizvodi poreklom, i koji se vraćaju u Republici Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države koja se ne navodi kao celina ili deo njene teritorije u Prilogu XII

1. Nadležni organ na graničnoj kontrolnoj tački će ovlastiti ulazak u Republici Kosovo tereta životinjskih nusproizvoda, neupakovanih ili na veliko, ili izvedenih proizvoda koji imaju poreklo i vraćaju se u Republici Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države koja nije navedena kao celina ili deo svoje teritorije u Prilogu XII za ulazak u Uniju vrste proizvoda, gde su ispunjeni uslovi kao u nastavku:

- 1.1. teret se prati sertifikatom ili službenim dokumentom, u originalu ili kao overena kopija, ili elektronski ekvivalent ovog sertifikata, izdat od nadležnog organa zemlje porekla;
 - 1.2. pošiljka se prati izjavom od nadležnog organa u zemlji odredišta u kojoj taj organ prihvata da primi teret i pokazuje zemlju odredišta;
 - 1.3. teret je u skladu sa oba uslova u nastavku:
 - 1.3.1. ostao zapečaćen sa netaknutim originalnim pečatom, ako je primena pečata pre napuštanja iz zemlje utvrđena u originalnom sertifikatu utvrđenom u podstavu 1.1 stava 1 ili u drugom službenom dokumentu izdatom od organa u zemlji;
 - 1.3.2. propraćen je službenom izjavom nadležnog organa ili drugog javnog organa zemlje, koji je odbio ulazak tereta, navodeći razlog odbijanja.
2. Izuzev podstava 1.1 stava 1. ovog člana, u slučaju kada je teret izvezen bez sertifikata ili pratećim službenim dokumentom, poreklo dostave će se potvrditi na drugi način na osnovu dokumentovanih dokaza predočenih od operatera odgovornog za terete.
3. Transport tereta proizvoda utvrđenih u stavu 1. ovog člana od graničnu kontrolnu tačku u zemlji odredišta biće nadziran u skladu sa specifičnim zakonodavstvom u vezi uslova za nadzor transporta i dolaska tereta određene robe iz tačke granične kontrole dolaska do preduzeća u zemlji odredišta.

Potpoglavlje 2

Životinjski nusproizvodi neupakovani ili na veliko i dobijeni proizvodi poreklom, i koji se vraćaju, u Republici Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države

1. Nadležni organ na graničnoj kontrolnoj tački će ovlastiti ulazak u Republici Kosovo tereta životinjskih nusproizvoda, neupakovanih ili na veliko, ili izvedenih proizvoda koji imaju poreklo i vraćaju se u Republici Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države koja nije navedena kao celina ili deo svoje teritorije u Prilogu XII za ulazak u Uniju vrste proizvoda, gde su ispunjeni zahtevi utvrđeni u stavovima 1.1., 1.2 i 1.3.2., 2. i 3. Potpoglavlja 1.
2. Kada su proizvodi utvrđeni u stavu 1. ovog Potpoglavlja istovareni, čuvani, ponovo utovareni ili se originalni pečat zameni u ili pri ulasku u drugu državu ili deo njene teritorije naveden u Prilogu XII, pošiljka se prati od službene izjave nadležnog organa ili drugog javnog organa te države ili teritorije:

- 2.1. pokazujući mesto i datum istovara, čuvanja i ponovnog utovara i broja pečata stavljenog na kontejner nakon ponovnog utovara;
- 2.2. potvrđujući da:
 - 2.2.1. pečat na vozilu ili teretnom kontejneru je slomljen samo za svrhe službenih kontrola;

- 2.2.2. proizvodi su tretirani samo u potrebnoj meri, a posebno;
- 2.2.3. na odgovarajućoj temperaturi zahtevanoj za odgovarajuće vrste životinjskih nusproizvoda ili izvedenih proizvoda; i
- 2.2.4. na način koji sprečava indirektnu kontaminaciju proizvoda tokom kontrola;
- 2.2.5. vozilo ili kontejner se ponovo zapečatio odmah nakon službenih kontrola;
- 2.2.6. pokazujući razloge za istovar i čuvanje.

Potpoglavlje 3

Pakovani nusproizvodi životinja i dobijeni proizvodi poreklom, i koji se vraćaju u Republičku Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države

1. Nadležni organ na graničnoj kontrolnoj pošti će ovlastiti ulazak u Republičku Kosovo tereta životinjskih nusproizvoda pakovanih ili izvedenih proizvoda, poreklom, i koji se vraćaju u Republičku Kosovo nakon odbijanja ulaska od druge države gde su zahtevi utvrđeni u potpoglavlju 1 ispunjeni i pojedinačno pakovanje proizvoda je ostalo netaknuto u poređenju na njihovo stanje pre izvoza.
2. Kada su proizvodi utvrđeni u stavu 1. ovog Potpoglavlja istovareni u drugoj zemlji, teret se prati službenom izjavom nadležnog organa ili drugog javnog organa druge zemlje koja potvrđuje da proizvodi:
 - 2.1. nisu bili podvrgnuti nikakvom tretmanu osim istovara, čuvanja i ponovnog utovara;
 - 2.2. tretirani su na temperaturi zahtevanoj za odgovarajuće vrste životinjskih nusproizvoda ili izvedenih proizvoda.

PRILOG XIII

SPISAK ZDRAVSTVENIH SERTIFIKATA

1. Spisak zdravstvenih sertifikata i izjava koje će pratiti terete životinjskih nusproizvoda i izvedenih proizvoda kao što se utvrđuje u članu 32, stav 2.
2. Zdravstveni sertifikat za prerađene životinjske proteine, osim onih koje proizilaze od uzgajanih insekata, koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu, uključujući mešavine i proizvode osim hrane za životinje koje sadrže takve proteine, za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
3. Zdravstveni sertifikat za prerađene životinjske proteine koje proizilaze od uzgajanih insekata koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu, uključujući mešavine i druge proizvode osim hrane za životinje koje sadrže takve proteine, za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
4. Zdravstveni sertifikat za mleko, proizvode na bazi mleka i proizvode poreklom od mleka koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu za dostavu u, ili tranzit kroz Republiku Kosovo.

5. Zdravstveni sertifikat za kolostrum i proizvode od kolostruma od goveda koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu za dostavu u, ili tranzit kroz Republiku Kosovo.
6. Zdravstveni sertifikat za konzerviranu hranu za domaće životinje namenjenu za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
7. Zdravstveni sertifikat za prerađenu hranu za životinje, osim konzervirane hrane za životinje, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
8. Zdravstveni sertifikat za hrane za žvakanje za pse namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
9. Zdravstveni sertifikat za nepreradenu hranu za životinje za direktnu prodaju ili životinjske nusproizvode da se da za ishranu životnjama od krvna, namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
10. Zdravstveni sertifikat za aromatizaciju unutrašnjosti za upotrebu u proizvodnji hrane za domaće životinje, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
11. Zdravstveni sertifikat za životinjske nusproizvode za proizvodnju hrane za domaće životinje, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
12. Zdravstveni sertifikat za uvoz krvi i krvnih proizvoda od kopitara da bi se upotrebili izvan lanca hrane, za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
13. Zdravstveni sertifikat za proizvode od krvi koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu koji se mogu upotrebiti kao prehrambena materija, namenjeni za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
14. Zdravstveni sertifikat za netretirane krvne proizvode, izuzev onih od kopitara, za proizvodnju izvedenih proizvoda za svrhe izvan lanca hrane za uzgajane životinje, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
15. Zdravstveni sertifikat za tretirane krvne proizvode, izuzev kopitara, za proizvodnju izvedenih proizvoda za svrhe izvan lanca hrane za uzgajane životinje, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
16. Zdravstveni sertifikat za krvno i sveže ili hladne kože kopitara, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
17. Zdravstveni sertifikat za krvno i tretirane kože kopitara, namenjene za dostavu u, ili tranzit kroz Republiku Kosovo.
18. Službena izjava za krvno i tretiranu kožu preživara i kopitara koje su namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo i držane su odvojeno za 21 dana ili će biti podvrgnute transportu za 21 dana neprekidno pre uvoza.

19. Zdravstveni sertifikat za tretirane lovne trofeje i druge preparate od ptica i kopitara, sastojanih samo od kostiju, rogova, kopita, kandži, zuba, krvna ili kože, za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
20. Zdravstveni sertifikat za lovne trofeje ili druge preparate od ptica i kopitara sastojanih od celih netretiranih delova, namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
21. Zdravstveni sertifikat za svinjske dlake iz trećih zemalja ili njihovih regiona koji su slobodni od afričke svinjske kuge, namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
22. Zdravstveni sertifikat za svinjske dlake iz trećih zemalja ili njihovih regiona koji nisu slobodni od afričke svinjske kuge, namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
23. Zdravstveni sertifikat za nusproizvode životinja koji će se upotrebiti za svrhe izvan lanca hrane ili za trgovinske uzorke, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
24. Zdravstveni sertifikat za riblje ulje koje nije namenjeno za ljudsku ishranu da se upotrebi kao prehrambeni materijal ili za svrhe izvan lanca hrane, namenjeno za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
25. Zdravstveni sertifikat za prerađene masti koje nisu namenjene za ljudsku ishranu da se upotrebe kao prehrambena materija, namenjene za dostavu u, ili za tranzit u Republici Kosovo.
26. Zdravstveni sertifikat za prerađene masti koje nisu namenjene za ljudsku ishranu da se upotrebe za odredene svrhe izvan lanca hrane, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
27. Zdravstveni sertifikat za želatin i kolagen ne namenjeni za ljudsku ishranu da se upotrebe kao prehrambeni materijal ili za svrhe izvan lanca hrane, namenjeni za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
28. Zdravstveni sertifikat za hidrolizovane proteine, dikalcijum fosfat i trikalcijum fosfat koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu da se upotrebe kao prehrambena materija, ili za upotrebe izvan lanca hrane.
29. Namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
30. Zdravstveni sertifikat za nusproizvode pčelarstva namenjene isključivo za upotrebu u pčelarstvu, namenjene za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.
31. Zdravstveni sertifikat za masne derivate koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu da se upotrebe izvan lanca hrane, namenjeni za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo;
32. Zdravstveni sertifikat za derivate masti koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu da se upotrebe kao hrana ili izvan lanca hrane, namenjeni za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.

33. Zdravstveni sertifikat za proizvode od jaja koji nisu namenjeni za ljudsku ishranu koji se mogu upotrebiti kao prehrambena materija, namenjeni za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.

34. Izjava uvoznika kostiju i proizvoda od kostiju, rogova i proizvoda od rogova i kopita i proizvoda od kopita namenjenih za drugaćiju upotrebu od onu kao prehrambena materija, organsko dubrivo ili poboljšivač zemljišta za dostavu u Republici Kosovo.

35. Zdravstveni sertifikat za preradeno dubrište, proizvode izvedene od preradenog organskog dubriva i gvanu od slepih miševa namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.

36. Zdravstveni sertifikat za robove i proizvode od robova, izuzev brašna od robova, i kopita i proizvode od kopita, izuzev brašna od kopita, namenjenih za proizvodnju organskih dubriva ili poboljšivača zemljišta namenjenih za dostavu u, ili za tranzit kroz Republiku Kosovo.

37. Zdravstveni sertifikat za želatin koji nije namenjen za ljudsku ishranu za upotrebu od fotografске industrije, namenjen za dostavu u Republici Kosovo.

38. Izjava za uvoz iz drugih zemalja i za tranzit kroz Republiku Kosovo međuproizvoda koji se upotrebljavaju za proizvodnju medicinskih proizvoda, veterinarskih medicinskih proizvoda, medicinskih oprema za medicinske i veterinarske svrhe, implantabilnih aktivnih medicinskih oprema, in vitro dijagnostičkih medicinskih oprema za medicinske i veterinarske svrhe, laboratorijski reagensi i kozmetički proizvodi.

39. Izjava uvoznika vune i netretiranih dlaka utvrđenih u članu 27, stav 2, podstav 2.5 za uvoz u Republici Kosovo.

40. Napomene u vezi sa zdravstvenim sertifikatima i izjavama iz stava 1. ovog priloga su kako sledi:

40.1. Veterinarski sertifikati će se proizvesti iz zemlje izvoznice, na osnovu modela utvrđenih u ovom Prilogu, prema predstavljanju modela koji korespondira sa životinjskim nusproizvodima ili dotičnim izvedenim proizvodima. Oni trebaju sadržati, prema redosledu brojeva koji se pojavljaju u modelu, potvrde koje se zahtevaju za svaku zemlju i, prema slučaju, one dodatne garancije potrebne koje se zahtevaju za zemlju izvoznici ili jedan njen deo;

40.2. Kada model sertifikata navodi da se određene izjave trebaju držati prema potrebi, izjave koje nisu relevantne mogu se prekrižiti i inicirati i zapečatiti od službenika za sertifikaciju, ili da se potpuno izbrišu iz sertifikata.

41. Original svakog sertifikata će se sastojati od jednog lista od papira, sa obe strane, ili, kada se zahteva više teksta; biće u tom obliku da svi potrebni listovi od papira budu deo integrirane i nedeljive celine;

42. Izradiće se na službenim jezicima Republike Kosova EU-a na kojem će se obaviti kontrola na graničnoj tački i zemlji odredišta. Međutim, ove zemlje mogu dozvoliti i druge jezike, praćene, ako je potrebno od službenog prevoda.

43. Ako se, zbog razloga identifikacije artikala tereta, sertifikatu prilože dodatni listovi od papira, ovi listovi od papira takođe će se smatrati da su delovi originala sertifikata uz primenu potpisa i pečata službenog veterinara za sertifikaciju na svakom od listova od papira.

44. Kada sertifikat, uključujući dodatne programe utvrđene u tački e), uključuje više od jedne stranice, svaka stranica će se brojati - (*broj stranice*) od (*ukupnog broja stranica*) - na dnu stranice i imaće broj koda sertifikata koji je određen od nadležnog organa na vrhu stranice.

45. Original sertifikata mora se popuniti i potpisati od službenog veterinara. Postupajući tako, nadležni organi zemlje izvoznice moraju obezbediti da se poštuju principi sertifikacije ekvivalentnim imena utvrđenim u specifičnom zakonodavstvu za sertifikaciju životinja i životinjskih proizvoda.

46. Boja potpisa treba da bude različita od one štampanja. Isto pravilo se sprovodi za druge žigove od onih otisnutih ili vodenih žigova.

47. Original sertifikata mora pratiti teret na graničnoj kontrolnoj tački.

48. Ako se upotrebljavaju zdravstveni sertifikati za pošiljke u tranzitu, kutija br. I.5 ("primalac tereta") odgovarajućeg zdravstvenog sertifikata biće popunjeni imenom i adresom granične kontrolne tačke preko koje se teret namerava da napusti Republiku Kosovo.)

PRILOG XIV SLUŽBENE KONTROLE

POGLAVLJE I SLUŽBENE KONTROLE U POSTROJENJA ZA PRERADU

Potpoglavlje 1 Nadzor proizvodnje

1. Nadležni organ će nadzirati postrojenja za preradu da bi obezbedio usklađenost sa zahtevima Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022. i ovim Administrativnim uputstvom, on, posebno:

1.1. kontroliše:

1.1.1. opšti higijenski uslovi prostorija, opreme i osoblja;

1.1.2. efikasnost sopstvenih kontrola obavljenih od operatera postrojenja za preradu, u skladu sa članom 28. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.. takve kontrole trebaju uključiti ispitivanje rezultata ovih kontrola i ako je potrebno, uzimanje uzoraka;

1.1.3. efektivno sprovodenje trajne pismene procedure bazirane na principima HACCP u skladu sa članom 29 stav I Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., takve kontrole trebaju uključiti ispitivanje rezultata ovog sprovođenja i ako je potrebno, uzimanje uzoraka;

1.1.4. standardi proizvoda nakon prerade; analize i testovi trebaju se obavljati u skladu sa naučno priznatim metodama, posebno onima utvrđenim u zakonodavstvu na snazi ili, kada se takve metode ne predviđaju u zakonodavstvu, u skladu sa priznatim međunarodnim standardima ili, u njihovom nedostatku, nacionalnim standardima; i

1.1.5. uslovi čuvanja;

1.1.6. uzimanje svih uzoraka potrebnih za laboratorijske testove; i

1.1.7. obavljanje svake druge kontrole koju smatra potrebnom da bi se obezbedila usklađenost sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022., i ovim Administrativnim uputstvom.

2. Da bi mu se dozvolilo da obavlja svoje odgovornosti prema stavu 1. ovog Potpoglavlja, nadležni organ treba da ima sloboden pristup u svako vreme u svim delovima postrojenja za preradu i u podacima, trgovinskim dokumentima i zdravstvenim sertifikatima.

Potpoglavlje 2 Procedure validacije

1. Pre izdavanja odobrenja za postrojenje prerade, kako se utvrđuje u Članu 44, stav 1 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., nadležni organ treba kontrolisati da li je verifikacija postrojenja za preradu obavljena od operatera u skladu sa postupcima i pokazateljima kako sledi:

1.1 opis procesa sa dijagramom toka procesa;

1.2 identifikacija kritičnih kontrolnih tačaka (CCP) uključujući stepen procesa materijala za kontinuirane sisteme;

1.3 usklađenost sa specifičnim zahtevima procesa utvrđenim iz ovog Administrativnog uputstva; i

1.4 postizanje zahteva kako sledi:

1.2.12. veličina čestica za grupni pritisak i kontinuirane procese, utvrđene od otvora drobilice ili veličinu zazora nakovnja;

1.2.13. temperatura, pritisak, vreme prerade i, u slučaju sistema kontinuirane prerade, stepen prerade materijala, kako se specifikuje u stavovima 2 i 3 ovog Potpoglavlja.

1.3. U slučaju sistema pritiska u grupi:

1.3.1. temperatura se treba nadzirati stalnim termoelementom i treba se uneti u dijagram u realnom vremenu;

1.3.2. faza pritiska se treba nadzirati stalnim manometrom, pritisak se treba uneti u dijagram u realnom vremenu;

1.3.3. vreme prerade se treba pokazati od dijagrame vremena/temperature i vremena/pritiska. Najmanje jednom godišnje trebaju se kalibrirati termoelement i manometar.

1.4. U slučaju sistema sa konstantnim pritiskom:

1.4.1. temperatura i pritisak se trebaju nadzirati termoelementom, ili infracrvenim temperaturnim pištoljem, a manometri treba da se upotrebljavaju na utvrđenim pozicijama u celom sistemu procesa na takav način da se temperatura i pritisak usklade zahtevanim uslovima unutar celog kontinuiranog sistema ili jednim njegovim delom, temperatura i pritisak se trebaju uneti u dijagram u realnom vremenu.

1.4.2. merenje minimalnog tranzitnog vremena unutar celog odgovarajućeg dela kontinuiranog sistema, gde se temperatura i pritisak uskladjuju zahtevanim uslovima, treba dati nadležnim organima, upotrebivši nerastvorljive markere, kao mangan dioksid, ili metoda koja pruža ekvivalentnu garanciju. Tačno merenje i kontrola stepena procesa materijala je od suštinskog značaja i treba se meriti tokom verifikacionog testa u vezi sa CCP-om koji se može kontinuirano nadzirati kao:

1.4.3. obrtaji šrafova snabdevanja u minuti (oš./min.);

1.4.4. električna snaga - amp. na datom naponu;

1.4.5. stepen isparavanja/kondenzacije; ili

1.4.6. broj udaraca pumpe za jedinicu vremena.

2. Sva oprema za merenje i nadzor trebaju se kalibrirati najmanje jednom godišnje.

3. Nadležni organ mora ponoviti kontrole u postupcima verifikacije kada smatra potrebnim i u svakom slučaju svaki put kada se procesu vrši neka značajna promena, kao modifikacije mašinerije ili promene u sirovinama.

POGLAVLJE II

SPECIFIČNI ZAHTEVI ZA SLUŽBENE KONTROLE

Potpoglavlje 1

Službene kontrole u vezi sa označavanjem izvedenih proizvoda

Nadležni organ obavlja kontrolu učinka sistema nadzora i registracije utvrđenog u stavu 2 Poglavlja V Priloga VIII ovog Administrativnog uputstva da bi utvrdio usklađenost sa ovim Administrativnim uputstvom i kada je potrebno, može zahtevati testiranje dodatnih uzoraka u skladu sa metodom utvrđenom u drugom podstavu tog stava.

Potpoglavlje 2 Službene kontrole u postrojenjima spaljivanja sa niskim kapacitetom

Nadležni organ će pregledati postrojenje spaljivanja sa niskim kapacitetom za spaljivanje materijala sa specifičnim rizikom pre odobrenja, i najmanje jednom godišnje da bi nadzirao usklađenost sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022. i ovim Administrativnim uputstvom.

Potpoglavlje 3 Službene kontrole u udaljenim područjima

U slučaju odlaganja životinjskih nusproizvoda u udaljenim područjima u skladu sa članom 19, stav 1, podstav 1.2 Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022., nadležni organ redovno nadzori područja kategorisana kao udaljena područja da bi se obezbedilo da su ta područja i operacije odlaganja kontrolisana kako treba.

Potpoglavlje 4 Službene kontrole u registrovanim farmama za ishranu krznatih životinja

1. Nadležni organ preduzima potrebne mere da kontroliše kako:

1.1. sastav, prerada i odgovarajuća upotreba hrane za životinje koja sadrži mesno i koštano brašno ili druge proizvode koji su prerađeni u skladu sa metodama prerade utvrđenim u Poglavlju III Priloga II Administrativnog uputstva i koji potiču iz tela ili delova tela životinja iste vrste;

1.2. da se životinje hrane hranom utvrđenom u podstavu 1.1 ovog stava, uključujući:

1.2.1. strogi nadzor zdravstvenog stanja ovih životinja; i

1.2.2. odgovarajući TSE nadzor koji uključuje redovno uzimanje uzoraka i laboratorijsko ispitivanje za TSE.

2. Uzorci utvrđeni u podstavu 1.2.2. stava 1. ovog Potpoglavlja uključuju uzorce uzete od životinja koje pokazuju neurološke simptome i od starijih priplodnih životinja.

Potpoglavlje 5 Službene kontrole u vezi sa sabirnim centrima

1. Nadležni organ će:

1.1. uključiti sabirne centre u spisku izrađenom u skladu sa članom 47, stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.;

- 1.2. odrediti službeni broj svakom sabirnom centru; i
- 1.3. ažurirati spisak sabirnih centara i staviti na raspolaganju zajedno sa spiskom izrađenim u skladu sa članom 47, stav 1. Administrativnog uputstva (MPŠRR) - br. 05/2022.
- 1.4. Nadležni organ obavlja službene kontrole u sabirnim centrima da bi verifikovao usklađenost sa ovim Administrativnim uputstvom.

Potpoglavlje 6

Službene kontrole u vezi sa hranom divljih životinja i određenih životinja zoološkog vrta materijalima kategorije 1

1. Nadležni organ će nadzirati zdravstveno stanje životinja farmi u regionu gde se obavlja hrانjenje, kao što se utvrđuje u potpoglavlju 2, 3 i 4 Poglavlja II Priloga IV ovog Administrativnog uputstva i obaviće odgovarajući nadzor TSE-a što uključuje redovno uzimanje uzoraka i laboratorijsko ispitivanje za TSE.
2. Ovi uzorci će uključiti uzorke uzete od sumnjivih životinja i od starijih rasplodnih životinja.

Potpoglavlje 7

Službene kontrole u vezi sa primenom nekih organskih đubriva i poboljšivača zemljišta

1. Nadležni organ obaviće kontrole duž celog lanca proizvodnje i upotrebe organskih đubriva i poboljšivača zemljišta, koji se podležu ograničenjima utvrđenim u stavu 2 i 3 člana 6 ovog Administrativnog uputstva.
2. Kontrole iz stava 1. ovog Potpoglavlja će uključiti kontrole mešavine sa komponentom utvrđenom u stavu 2. Potpoglavlja 1. Poglavlja II Priloga IX ovog administrativnog uputstva, kao i kontrole o rezervama ovih proizvoda držanih na farmi i podataka vodenim u skladu sa Administrativnim uputstvom (MPŠRR) - br. 05/2022. i ovim Administrativnim uputstvom.

Potpoglavlje 8

Službene kontrole u vezi sa odobrenim fotografskim fabrikama

Nadležni organ obaviće dokumentarne kontrole u odobrenim fotografskim fabrikama utvrđenim u tabeli 3. stava 1. Potpoglavlja 11. Poglavlja II Priloga XII o lancu kanalizacije od graničnih inspekcijskih tačaka prvog ulaska u odobrenim fotografskim fabrikama sa ciljem prikupljanja/grupisanje količina uvezenih, upotrebljenih i odloženih proizvoda.

Potpoglavlje 9

Službene kontrole u vezi sa nekim uvezenim prerađenim mastima

Nadležni organ obaviće dokumentarne kontrole u registrovanim objektima ili postrojenjima koja primaju prerađene masti koje su uvezene u skladu sa Potpoglavljem 9 Poglavlja II Priloga XII ovog Administrativnog uputstva u lancu kanalisanja od graničnih inspekcijskih tačaka prvog ulaska u registrovanom preduzeću ili postrojenju za svrhu izjednačavanja količina uvezenih, upotrebljenih i odloženih proizvoda.

Potpoglavlje 10

Zvanične kontrole u vezi sa biljkama odobrenim za spaljivanje nusproizvoda životinjskog porekla

Nadležni organ obaviće kontrolu dokumenata u skladu sa postupcima navedenim u Članu 6, stav 7 i 8 u odobrenim fabrikama prema Poglavlju V Priloga I ovog Administrativnog uputstva.